

การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด
INFANT BRDROOM'S FABRIC PRODUCTS PUPOSES.

เลขหมู่... ๗ ๗๕ ๐ ๒๔๙๓
เลขทะเบียน... ๐๒๔๙๓๒
วัน เดือน ปี... ๑๓.๓.๕๓

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปอุตสาหกรรม
ภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม สาขาศิลปอุตสาหกรรม
คณะศิลปอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. ๒๕๕๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

INFANT BEDROOM ' S FABRIC PRODUCTS PURPOSES .

THESIS SUMMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF REQUIREMENT
FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
DEPRATMENT OF ARCHITECTURAL EUCATION
FACUITY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2000

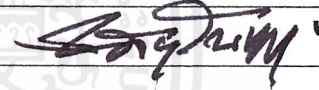
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

INFANT BEDROOM ' FABRIC PRODUCTS PURPOSES .

ชื่อนักศึกษา นางสาวนุสรรา เกตุแก้ว
รหัสประจำตัว 41030512
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชา ศิลปอุตสาหกรรม
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์อุดมศักดิ์ สารินุตร
อาจารย์นิรัช สุกสังข์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ ประธานกรรมการ	
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกศล สุวรรณกัญ กรรมการ	
3.อาจารย์ภูมิชัย เปาวิมาน กรรมการ	
4.อาจารย์พิศุทธิ์ ศิริพันธ์ กรรมการ	
5.อาจารย์คารณิ เฟื่องสะและ กรรมการและเลขานุการ	

วัน / เดือน / ปี วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2543 เวลา 9.00 น.

สถานที่สอบ ห้องสอบวิทยานิพนธ์ SHOP 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อโครงการ	ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด
นักศึกษา	นางสาวนุสรรา เกตุแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์จตุรงค์ เกาหะเพ็ญแสง
ระดับการศึกษา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2543

บทคัดย่อ

การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดจนถึง 2 ขวบปี สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยใช้เหมาะสมกับการใช้งานมากที่สุด

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ โดยเริ่มจากการศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมที่จำหน่ายทั่วไปในท้องตลาด ศึกษาความสำคัญของผลิตภัณฑ์ที่มีต่อผู้บริโภค คือเด็กแรกเกิดและผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ ศึกษาข้อมูลต่างๆ ตลอดจนพฤติกรรมและพัฒนาการการรับรู้และการเรียนรู้ พฤติกรรมการเลี้ยงดูพฤติกรรมของเด็กทารก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็ก พัฒนาการของเด็กในวัยทารก ขนาดสัดส่วนของเด็ก ตลอดจนวัสดุที่ใช้ในการผลิต และจิตวิทยาการใช้สีของเด็กแรกเกิด จากการศึกษาข้อมูลได้วิเคราะห์ข้อมูล ทั้งที่เป็นปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ สรุบบอบเขตการออกแบบได้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภค(กลุ่มเป้าหมาย) ตลอดจนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากตัวผลิตภัณฑ์ งานวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งการแจกแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติแบบค่าเฉลี่ยและหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานกับกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนทั่วไปที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่

ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปตามสุขลักษณะอนามัยที่ถูกต้องจัดเป็นชุดเครื่องนอน ประกอบด้วยที่นอนฟองน้ำ เบาะนอน ผ้าห่ม เบาะกันกระแทก หมอนข้าง มุ้ง และผ้าม่าน โดยยึดรูปแบบโครงสร้างการ์ตูนหมีเป็นแนวทางในการออกแบบ วัสดุที่ใช้เป็นวัสดุผ้าซึ่งได้วิเคราะห์เลือกใช้อย่างเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด สีต้นเป็นสีต้นที่สดใสสบายตา สำหรับขนาดของผลิตภัณฑ์นั้นได้วิเคราะห์ออกมาจากขนาดของเตียงตามมาตรฐานอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมในด้านการรับรู้ของเด็กที่อยู่ในช่วงวัยที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นพื้นฐานการเริ่มต้นชีวิตที่ดีของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Infant bedroom's fabric products purposes the design that accords .
Name of student	Miss.Nusara KatKaew
Thesis Adviser	Mr.Chaturong Louhapensang
Education	Bachelor of Science of in Industrial Education B.S.I.ED (Industrial Design)
Year	2000

Abstract

Project of Design of Infant bedroom's fabric products purposes the design that accords to two or lower years infant feeding behavior of feeders with the best appropriate for usage.

This research began from studying ordinary products style sold in markets, studying influence of the products on consumers that are infants and clients, studying information of behavior and development of perception and learning, behavior of feeding, behavior of infants, environment inspiration of infant development, infant physical development (i.e. body size ratio), all the way through production material and color-usage psychology for infant. The primary and secondary analysis applied to all studies to conclude the design direction, specification according to behavior and desire of target consumers, and any benefits expected from this product. This research gathered information from documents, texts, thesis, and interviewing inquiry forms for statistically mean and standard deviation analysis with the sample space as adult people.

The research found that the fabric products used in infant bedrooms were proper hygienic infant feeding products consist of suit for infant bedrooms are spongy mattress , safety pad , long pillow , curtain and mosquito net .All about these products use a bar to be concept and apply to design. Material is fabric which suitable for infant and harmony in from each product. The suit 's soft and light color size and scale of products compare from standard bed size and supported infant behavior of perception and learning in environment interaction period that is the fundamental period to be good being.

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินโครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กทารก ครั้งนี้ที่ได้สามารถสำเร็จลงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กสวท. ศูนย์พัฒนาผลิตภัณฑ์ สำนักการส่งเสริมการส่งออก รัชดาภิเษก แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ และคณะครูอาจารย์ที่ให้คำปรึกษาที่ดี ชี้แนะแนวทาง อัน ได้แก่

1. ผ.ศ.อาจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์นิรัช สุดสังข์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. อาจารย์ศิริพรณ์ ปีเตอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. อาจารย์โสมวดี ฤทธิโชติ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ

รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวนุสรรา เกตุแก้ว

มีนาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญภาพประกอบ.....	X
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	2
วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
ขอบเขตการศึกษาข้อมูล.....	3
ขอบเขตการออกแบบ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 วิจัยทารก.....	5
2.1.1 วิจัยทารกแรกเกิด.....	7
2.1.2 วิจัยทารก.....	9
2.2 การเรียน/เล่นของเด็กทารก.....	19
2.2.1 การเล่น/เรียนด้วยสายตา.....	19
2.2.2 การเล่น/เรียนด้วยมือ.....	23
2.2.3 การเล่น/เรียนด้วยปาก.....	24
2.2.4 การเล่น/เรียนด้วยเสียง- ภาษา – สังคมเพื่อน.....	24
2.2.5 การเล่น/เรียนด้วยการได้ยิน.....	25
2.2.6 การเล่น/เรียนด้วยการเคลื่อนไหว.....	27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.2.7	การเล่น/เรียนด้วยการวาดเขียน..... 27
2.3	ลักษณะความต้องการทางด้านร่างกายของเด็กวัยทารก..... 28
2.3.1	ความต้องการพื้นฐานด้านสุขภาพอนามัย..... 28
2.3.2	ความต้องการพื้นฐานด้านการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพ..... 29
2.3.3	ความต้องการพื้นฐานด้านสวัสดิการทางสังคม..... 29
2.4	ความพร้อมของพ่อแม่..... 31
2.4.1	ความพร้อมของพ่อแม่ด้านสุขภาพ..... 31
2.4.2	ความพร้อมของพ่อแม่ด้านร่างกาย..... 32
2.4.3	ความพร้อมด้านจิตใจของพ่อแม่..... 34
2.4.4	ความพร้อมของพ่อแม่ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการอบรมเลี้ยงดู... 35
2.5	การดูแลทารกแรกเกิด..... 40
2.5.1	หลักการดูแลทารกแรกเกิดทันที..... 42
2.5.2	การตรวจร่างกายทารกแรกเกิด..... 44
2.5.3	การนัดตรวจ ติดตาม และการดูแลสุขภาพทารก..... 46
2.6	การเลี้ยงดู..... 47
2.6.1	การจัดให้ทารกนอนหลับเพียงพอ..... 47
2.6.2	การงดการเล่นและกิจกรรมสำหรับทารก..... 48
2.6.3	การป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก..... 51
2.6.4	การบริหารร่างกายทารก..... 53
2.6.5	การรักษาความสะอาดทารก..... 55
2.7	อาหารทารก..... 57
2.7.1	การเลี้ยงด้วยนมแม่..... 61
2.7.2	การให้นมลูกด้วยวิธีสลับ..... 64
2.8	การพักผ่อนและการนอนหลับ..... 66
2.8.1	ประโยชน์ของการพักผ่อน..... 67
2.8.2	การพักผ่อนของทารก..... 69
2.9	เครื่องนอนและผลิตภัณฑ์ผ้า..... 70
2.9.1	เครื่องใช้เกี่ยวกับการนอน..... 71
2.9.2	เสื่อ ผ้าอ้อม ผ้าอ้อม กางเกงกันเปียก..... 72
2.9.3	เครื่องใช้เกี่ยวกับการอาบน้ำแต่งตัว..... 73

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.9.4 เครื่องใช้ในการให้นมเด็ก.....	74
2.10 การจัดสภาพแวดล้อม.....	75
2.10.1 ห้องเด็ก.....	76
2.10.2 เครื่องเรือนที่สำคัญในห้องเด็ก.....	78
2.11 การพิมพ์ซิลสกรีน.....	81
2.11.1 ลักษณะการพิมพ์.....	81
2.11.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการพิมพ์ระบบซิลสกรีน.....	82
2.11.3 ขั้นตอนการพิมพ์.....	83
2.11.4 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์กาวอัด.....	84
2.12 ชนิดของผ้า.....	86
2.12.1 ผ้าทอไม้ทอ.....	86
2.12.2 ผ้าทอชนิดต่าง ๆ.....	89
2.12.3 ไยสังเคราะห์จากสารเคมี.....	94
2.12.4 ฟองน้ำ.....	95
2.12.5 ความรู้เกี่ยวกับผ้าสำหรับเด็กวัยต่างๆ.....	96
2.12.6 แบบเสื้อสำหรับเด็ก.....	97
2.13 การเลือกผ้าและการเย็บผ้า.....	98
2.13.1 หลักการเย็บเสื้อเด็ก.....	98
2.13.2 การตกแต่งเสื้อเด็ก.....	98
2.14 สักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มประเทศไทย	99
2.15 ลวดลายการออกแบบ	99
2.15.1 ประเภทของลวดลาย.....	100
2.15.1 ระบบการวางลาย.....	101
2.16 กรรมวิธีการผลิต.....	102
2.16.1 วิธีเย็บผ้า.....	102
2.16.2 ค้ายเย็บ.....	107
2.16.3 การตกแต่งผ้า.....	108
2.17 สีและจิตวิทยาของเด็ก.....	110
2.17.1 สี.....	110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.17.2 สื่กับความสนใจของเด็ก.....	112
2.17.3 การศึกษาเกี่ยวกับการใช้สีในห้องเด็ก.....	113
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	113
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	114
วิธีสำรวจข้อมูล.....	114
วิธีดำเนินการวิจัย.....	115
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	115
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	116
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	116
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย.....	117
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	118
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	121
การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปในตัวผลิตภัณฑ์.....	122
ความคิดเห็นในด้านรูปแบบที่พึงพอใจ.....	124
สรุปการวิเคราะห์.....	125
WORKING DRAWING.....	133
ชาร์ทวัตถุประสงคื.....	141
DATA CHART.....	142
CONCEPT OF DESIGN.....	144
SKETCH DESIGN.....	145
DETIAL.....	146
DETIAL.....	147
DETIAL.....	148
DETAIL.....	149
PRESPECTIVE.....	150
MODEL.....	151
MODEL.....	152
MODEL.....	153

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	154
- สรุปผลการวิจัย.....	154
- ข้อเสนอแนะ.....	155
- ข้อเสนอแนะคณะกรรมการวิทยานิพนธ์.....	155
บรรณานุกรม.....	156
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบข้ออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์.....	157
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างหนังสือขอความอนุเคราะห์.....	161
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพที่ 2.1	ทารกแสดงอารมณ์โกรธ เมื่อมีสิ่งไม่สบายอารมณ์.....	14
ภาพที่ 2.2	แสดงพัฒนาการของเด็กเป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเดินได้.....	17
ภาพที่ 2.3	แสดงแบบแผนพัฒนาการ 4 แบบตั้งแต่ระยะแรกเกิด.....	18
ภาพที่ 2.4	เมื่ออายุ 2 เดือนเด็กทารกจะเริ่มจดจำหน้าผู้ที่มอง.....	19
ภาพที่ 2.5	แสดงพัฒนาการการใช้สายตาของทารกซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เปรียบเทียบ กันระหว่างเด็กอายุ 1 เดือน กับ 2 เดือน.....	20
ภาพที่ 2.6	ทารกทั่วโลกเล่นและสังเกตดูการแขวง ไกวของของเล่นที่แขวนได้.....	21
ภาพที่ 2.7	การศึกษาของFantz(1961)ให้ทารกมองเห็นป้ายวงกลมมีลวดลายกับสีจุดขนาด	21
ภาพที่ 2.8	ทารกเมื่ออุ้มทาดบ่า.....	22
ภาพที่ 2.9	ทารกรู้จักใช้มือหยิบของเล่น.....	23
ภาพที่ 2.10	การดูดด้วยปากเป็นวิธีหนึ่งที่เด็กเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับโลก และทำความรู้จัก เพื่อน.....	24
ภาพที่ 2.11	แสดงการวิ่งเล่นด้วยการไต่ยีน.....	25
ภาพที่ 2.12	ขั้นพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกายของทารกตั้งแต่แรกเกิดจนเดินได้.....	26
ภาพที่ 2.13	แสดงการนวดของหัวใจ.....	43
ภาพที่ 2.14	การพับผ้าอ้อม.....	72
ภาพที่ 2.15	ห้องเด็ก.....	78
ภาพที่ 2.16	เตียงตามมาตรฐานอุตสาหกรรม.....	79
ภาพที่ 2.17	เฟอร์นิเจอร์สำหรับเด็ก.....	80
ภาพที่ 2.18	แสดงการเย็บตะเข็บ.....	102
ภาพที่ 2.19	แสดงการเย็บตะเข็บด้านใน.....	103
ภาพที่ 2.20	แสดงการเย็บตะเข็บพับ.....	103
ภาพที่ 2.21	แสดงการใช้กรรไกรแซก.....	103
ภาพที่ 2.22	แสดงการเย็บซิกแซก.....	103
ภาพที่ 2.23	แสดงวิธีการเย็บแบบฝรั่งเศส.....	104

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและ X อ่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงน้ำหนักและส่วนสูงเฉลี่ยของทารกและเด็กไทย..... 10
ตารางที่ 2.2	แสดงการเจริญงอกงามของพืชน้ำนมและพืชน้ำ..... 11
ตารางที่ 2.3	แสดงพัฒนาการของเด็กตามวัย..... 13
ตารางที่ 2.4	แผนผังแสดงลักษณะของอารมณ์ของเด็กที่มีตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี..... 15
ตารางที่ 2.5	ของเล่นและการเล่นของวัยทารก..... 49
ตารางที่ 2.6	อุบัติเหตุของวัยทารก..... 52
ตารางที่ 2.7	ปริมาณโปรตีนและแคลอรีที่ทารกต้องการ..... 58
ตารางที่ 2.8	ปริมาณวิตามินและเกลือแร่ที่ทารกต้องการ..... 59
ตารางที่ 2.9	ความต้องการในการนอนหลับของบุคคลในวัยต่าง ๆ..... 68
ตารางที่ 2.10	คุณสมบัติของยางปาด..... 83
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 116
ตารางที่ 4.1	การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 121
ตารางที่ 4.2	การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่างๆ ไปในตัวผลิตภัณฑ์..... 122

สารบัญภาพประกอบ(ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.24	การเย็บตะเข็บแบบฝรั่งเสต(ตะเข็บเข้าถ้ำ).....	104
ภาพที่ 2.25	แสดงการเย็บตะเข็บซ้อน	105
ภาพที่ 2.26	แสดงการเย็บตะเข็บในตัว.....	105
ภาพที่ 2.27	แสดงการเย็บตะเข็บโค้งใน.....	105
ภาพที่ 2.28	แสดงการเย็บตะเข็บโค้งนอก.....	105
ภาพที่ 2.29	แสดงการเย็บตะเข็บโค้งติดกัน.....	106
ภาพที่ 4.1	ตัวอย่างรูปทรงจากธรรมชาติ.....	130
ภาพที่ 4.2	รูปแบบจากรูปทรงเลขาคณิต.....	131
ภาพที่ 4.3	รูปแบบจากกลดลายประวัติศาสตร์.....	131
ภาพที่ 4.4	ความสามารถของทารกที่สามารถมองกลดลาย.....	132

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

“ เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งสำหรับประเทศ และเป็นผู้สืบทอดความเป็นไทย ” คำกล่าวนี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควร ได้รับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ จึงควร ส่งเสริมให้เด็กเติบโตสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ วิทยารกเป็นวัยที่ต้องการคนดูแลมากที่สุด เด็กจึงต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา ทารกจะเจริญเติบโตซึ่งต้องมีคนคอยดูแลด้านการตอบสนองความต้องการทางร่างกาย ความรักและความเข้าใจ ความอบอุ่นความใกล้ชิด ความสัมพันธ์จากผู้ใหญ่ เพื่อเป็นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน อันได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ค่านิยมและเจตคติ (แพทย์หญิงนิศยา คุชภักดี , 2535)

วิทยารกเป็นวัยแรกเกิดที่มีความต้องการรวมที่เด็กทุกคนจะได้รับตามปริญญาวาดด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประเทศต่าง ๆ ในการกำหนดแผนแก้ไขส่งเสริมสุขภาพ การพัฒนาเด็ก ซึ่งแพทย์หญิงม.ร.ว.จันทร์นิวัตร์ เกษมสันต์ ได้ดัดแปลงมาสรุปความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กได้ไว้ดังนี้

- หญิงมีครรภ์ควร ได้รับการดูแลและคุ้มครองตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์
- เด็กควรได้รับการเฝ้าระวังและติดตามผลการเจริญเติบโตตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น
- มารดาได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- เด็กได้รับอาหารเสริมที่มีคุณค่าตามที่กำหนดไว้ตามความต้องการ
- เด็กต้องได้รับวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน โรคอย่างน้อย 6 โรค
- เด็กควรได้รับการตรวจหาความพิการ
- เด็กต้องอยู่ในที่ถูกละเลยและ ไม่คับแคบจนเกินไป
- เด็กต้องได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้
- เด็กต้องมีโอกาสและสามารถแสดงความคิดเห็น
- เด็กต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบุคคลหรือครอบครัวที่ให้ความอบอุ่น

จากความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กรวมถึงความต้องการในการดูแลสุขภาพอนามัย เมื่อเกิด มาทารกมีความต้องการด้านความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่การนอนหลับ การกิน การขับถ่าย และ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการด้านความปลอดภัย การพักผ่อนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน คนเราจึงต้องมีการพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายกลับฟื้นคืนสภาพที่ดี

ขั้นพัฒนาการตามแนวความคิดของ ERIKSON กล่าวว่า เป็นขั้นพัฒนาการความรู้สึกไว้วางใจ พื้นฐานซึ่งทำให้ผ่านความรู้สึกไม่ไว้วางใจ ความหวังเกิดขึ้น ขั้นพัฒนาการขั้นแรกนี้มีระยะ

เวลาตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 1 ขวบ พัฒนาการนี้นับว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาการขั้นต่อไป ธรรมชาติของการพัฒนาการในระยะนี้มีอยู่ว่า “ เมื่อทารกคลอจากครรภ์มารดาสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ จะมีความต้องการ 2 ประการเกิดขึ้น คือ ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ความต้องการอาหารความอบอุ่นทางร่างกาย เป็นความรู้สึกต้องการให้ได้รับสิ่งที่ร่างกายต้องการ และความต้องการอีกอย่างหนึ่งคือความต้องการที่ได้รับความสนองทางด้านจิตใจ คือการได้รับความรัก ความรู้สึกอบอุ่นมั่นคงที่อยู่ร่วมกับผู้อื่น ถ้าทารกได้รับการตอบสนองในสิ่งต่าง ๆ ที่เขาต้องการอย่างเพียงพอก็จะส่งผลให้พัฒนาการความรู้สึกไว้วางใจในประสบการณ์ใหม่ที่เขาได้รับ ซึ่งความรู้สึกไว้วางใจที่เกิดขึ้นใหม่ในระยะนี้จะเป็นพื้นฐานการสร้างความรู้สึกไว้วางใจต่อบุคคล หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในระยะต่อมา ” (นวลละออ สุภาพล , 2527)

สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ครอบงำสุขภาพเด็กโดยตรงไม่ว่าจะเป็นเด็กที่อยู่ในเมืองหรือในชนบท ก็คือ การจัดที่หลับที่นอน

ดังนั้น ผู้ออกแบบเล็งเห็นความสำคัญ และเพื่อให้เป็นไปตามพัฒนาการที่เหมาะสม มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคมแล้ว ผู้ออกแบบจึงมีแนวความคิดที่จะออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

วัตถุประสงค์

ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การออกแบบ หมายถึง ความพยายามสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยการจัดระเบียบด้วยความมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหา และเพื่อสนองประโยชน์ทั้งของตนเองและคนในสังคม

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เสนอแก่ผู้บริโภคเพื่อการรู้จัก การเป็นเจ้าของ การใช้หรือการบริโภค และสามารถสนองความจำเป็นและความต้องการของผู้บริโภคได้

ผ้า หมายถึง วัตถุที่เป็นผืน มีความกว้างและความยาว ผลิตจากเส้นใยจะให้เป็นเส้นด้ายก่อนหรือไม่ก็ได้ และทำเป็นผ้าด้วยวิธีใดก็ได้

ห้องนอน หมายถึง ห้องที่มีขนาด 3 เมตร × 3 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทารก หมายถึง วัยที่เริ่มนับตั้งแต่ทารกคลอดออกจากครรภ์มารดา จนกระทั่งถึง
 ประมาณปีที่ 2 วัยทารกแรกเกิดจะกินเวลาประมาณ 2 สัปดาห์แรกหลังคลอด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารูปแบบของผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ข้างเคียง
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เชิงคู่เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ
4. การออกแบบ และการพัฒนาแบบ
5. การเขียนแบบร่างเพื่อการผลิต (PATTERN)
6. หุ่นจำลอง
7. การนำเสนอผลงาน

ของเขตการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาช่วงวัยของทารก
2. ศึกษาขนาดสัดส่วนของเด็กทารก
3. ศึกษาพฤติกรรมและพัฒนาการ
4. ศึกษาวัสดุ
5. จิตวิทยาการใช้สี
6. ลวดลายและการวางลาย
7. ศึกษากรรมวิธีการผลิต

ของเขตการออกแบบ

1. ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กทารกแรกเกิด ซึ่งประกอบไปด้วย

- ที่นอนฟองน้ำ	1	ชิ้น
- เบาะนอน	1	ชิ้น
- ผ้าห่ม	1	ชิ้น
- เบาะกันกระแทก	4	ชิ้น
- หมอนข้าง	1	ชิ้น
- ผ้าม่าน	1	ชิ้น
- มุ้ง	1	ชิ้น
2. ออกแบบโดยใช้วัสดุหลักจากผ้าฝ้าย และวัสดุเสริม คือ ฟองใน โยโฟลีสเตสเตอร์ และ
 ไนลอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวทางการออกแบบโดยใช้รูปแบบโครงสร้างของการ์ตูนหมีเป็นรูปแบบจากธรรมชาติ เป็นทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุดนี้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ชุดผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็ก เพื่อการนอนประกอบด้วยที่นอน เบาะนอน ผ้าห่ม หมอนข้าง เบาะกันกระแทกข้างเตียง มุ้ง และผ้าม่าน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็ก สนองต่อพฤติกรรมการเล่น และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ โดยที่วัสดุที่ใช้ในการผลิตทั้งหมดเป็นวัสดุเส้นใยผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิทยานิพนธ์โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กทารก คือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นชุดเครื่องนอนสำหรับเด็ก เพื่อการเลี้ยงดูที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามสุขอนามัยของเด็กและเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก ตามหลักความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กและตามหลักสรีระของเด็กทารก ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล โดยแบ่งตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. วิทยาทกร
2. พัฒนาการแต่ละช่วงวัย
3. พฤติกรรมความพร้อมของผู้เป็นพ่อเป็นแม่
4. ลักษณะความต้องการของเด็กทารก
5. การดูแลการเลี้ยงดู
6. การจัดสภาพแวดล้อม
7. ผลิตภัณฑ์ผ้าสำหรับเด็กทารก
8. จิตวิทยาการใช้สี
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดของข้อมูลแยกออกเป็นหัวข้อดังนี้

2.1 เด็กทารก

วิทยาทกรเริ่มนับตั้งแต่ทารกคลอดจากครรภ์มารดาไปจนกระทั่งถึงประมาณปีที่ 2 เกือบเข้าปีที่ 3 มีลักษณะเด่นน่ารู้คือ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ การเปลี่ยนแปลงจากอนุชีพ (parasite) มาสู่ความเป็นเอกัตบุคคล (individuality) เป็นระยะวางรากฐานบุคลิกภาพในแง่ต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ของกรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ นักจิตวิทยาส่วนมากแสดงทัศนะว่าช่วง 2 ขวบแรกเป็นระยะสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นช่วงเวลาที่มีพัฒนาการด้านการเจริญเติบโตมากที่สุด เรียนรู้มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่น ๆ ในช่วงยาวของชีวิต ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัยชรา (Old Age) อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งคนไทยถือว่าบุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และเป็นวัยชรา เช่น ข้าราชการที่ครบอายุ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายนจะต้องปลดเกษียณ

อย่างไรก็ตามการแบ่งวัยของมนุษย์ของนักจิตวิทยา แต่ละท่านอาจแตกต่างกันไปโดยเฉพาะอายุของแต่ละวัยอาจแตกต่างกันไป 1 – 2 ปี

2.1.1 วัยทารกแรกเกิด (Infancy)

วัยทารกแรกเกิดกินเวลาประมาณ 2 สัปดาห์แรกหลังคลอด เป็นระยะที่ทารกต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่รอบตัว ซึ่งผิดกับสิ่งแวดล้อมเดิมในมดลูก ต้องเปลี่ยนวิธีการดำรงชีวิต พัฒนาการในระยะนี้เป็นไปอย่างช้า ๆ นักหนักของทารกอาจจะล่ออาจจะมีความเจ็บไข้เกิดขึ้นได้ ทารกต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหลายประการ อาทิ

1. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ จากอุณหภูมิราว 100 องศาฟาเรนไฮต์ในครรภ์มารดา มาเป็นอุณหภูมิระดับต่าง ๆ แล้วแต่ความผันแปรของอากาศในภูมิประเทศ สถานที่ที่ทารกเกิด
2. การหายใจ จากการรับออกซิเจนทางรกมาเป็นทางปอดด้วยการหายใจ
3. การดูดกลืนและการย่อยอาหาร ต้องทำด้วยตนเองแทนการรับอาหารที่ย่อยแล้วจากผนังมดลูกที่ติดต่อกับสายสะดือ
4. การขับถ่าย ต้องขับถ่ายออกทางอวัยวะขับถ่ายแทนทางสายสะดือ

ถ้าทารกไม่สามารถปรับตัวให้เข้าสภาพแวดล้อมและการดำรงชีวิตอย่างใหม่ ทารกอาจตายในช่วงนี้ มีการเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวระหว่างทารกชายกับทารกหญิง ปรากฏว่าทารกชายมักปรับตัวไม่ได้ดีเท่ากับทารกหญิง อัตราการตายของทารกชายมากกว่าของทารกหญิง ทารกทั้งสองเพศที่อยู่ใกล้ขีดความสามารถปรับตัวได้ง่ายและรวดเร็ว มีหลักฐานจากการศึกษาวิจัยได้ผลว่า ท้าที่ความรู้สึทักของแม่ที่มีต่อทารกมีอิทธิพลเป็นอันมากต่อการปรับตัวของทารก พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ตลอดจนความเจริญเติบโต ความเจ็บไข้ได้ป่วยทางกายของทารก (McGraw :1987)

โดยทั่วไปลักษณะธรรมชาติ ความต้องการตลอดจนการพัฒนาการของเด็กทารกแตกต่างจากวัยอื่น ๆ ไม่มากนัก สิ่งที่ควรสนใจเป็นพิเศษก็คือเด็กจะโตอย่างรวดเร็วระหว่างอายุ 1 ขวบ การให้ความเอาใจใส่จะเป็นการวางพื้นฐานชีวิตที่ดี ทั้งในด้านการเจริญเติบโตทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และ ด้านสติปัญญา ตลอดจนการวางรากฐานบุคลิกภาพในอนาคตของเขา ด้วยวัยทารกจะมีอายุโดยประมาณตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี

- พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development)

ความเจริญเติบโตและความเปลี่ยนแปลงในด้านส่วนสูงและในด้านน้ำหนัก ขนาดและน้ำหนักเมื่อแรกเกิดทารกจะมีน้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 3200 กรัม และมีลำตัวยาวประมาณ 5 ซม. การเจริญเติบโตของทารกตอนต้นจัดว่าเป็นวัยที่เจริญโตอย่างรวดเร็วที่สุดในช่วงชีวิต และอีกวัยหนึ่งที่คนเราเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วได้แก่วัยรุ่น

ขนาดและน้ำหนักของทารก แตกต่างไปตามความแข็งแรงของเด็กเมื่อแรกเกิด ตามลักษณะกรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อม และลักษณะการคลอด สองสามวันแรกหลังคลอดน้ำหนักตัวของทารกลดลงเล็กน้อย ถ้ามีการปรับตัวที่ดีจะเพิ่มขึ้นในปลายสัปดาห์ที่สอง ลักษณะกล้ามเนื้อและกระดูกเล็กควบคุมไม่ได้จึงอาจเสียรูปได้ง่าย ผิวหนังอ่อนนุ่มเป็นสีชมพู เนื้อแน่นและยืดหยุ่น ศีรษะมักใหญ่ไม่ได้สัดส่วนกับร่างกาย ลำคอสั้นจนแทบมองไม่เห็น แขนและขาไม่ได้สัดส่วน มือ แขน เท้าเล็กมาก สายตาซ้ายขวายังเล็งไปจุดเดียวกันไม่ได้ ฉะนั้นบางที่จะจำกัดการเห็นทางลึก ภาวะนี้มีอยู่สิ้นเดือนที่สอง

- พัฒนาการทางอารมณ์ (Emotional development)

เด็กทารกยังไม่มีอารมณ์อะไรมากนัก โดยทั่วไปแล้วอารมณ์ของทารกแรกเกิดมักจะมาใน 3 ลักษณะคือ

- ก. อารมณ์รัก
- ข. อารมณ์โกรธ
- ค. อารมณ์กลัว

บางท่านก็กล่าว ในระยะแรก ๆ คลอดนี้ ทารกมักจะมีเฉพาะอารมณ์ตื่นเต้น ไม่แจ่มใสและซึ้นบานสลับกันไป เช่น เวลาหิวเด็กจะไม่ยิ้มแย้ม ถ้าได้นมก็ดีใจ

อย่างไรก็ดี พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของทารกแรกเกิดนั้น มีอิทธิพลจากทัศนคติของแม่ที่มีต่อทารกมาก การที่มารดายอมรับและชื่นชมในตัวทารก มักจะช่วยให้ทารกมีอารมณ์ที่แจ่มใส ความอบอุ่นที่ทารกได้รับจากมารดาจะเป็นรากฐานในการพัฒนาอารมณ์ที่สมบูรณ์ในระยะต่อไปอีกด้วย

ในด้านการร้องไห้นั้นถือว่าเป็นลักษณะธรรมดาสำหรับทารกทุกคน เป็นการเรียกร้องให้รู้ว่าทารกต้องการอะไร หรือว่าร้องให้เกิดจากความเจ็บป่วยหรือหิว เสียงร้องไห้ของทารกมักจะบอกถึงสาเหตุด้วย และสิ่งที่พึงจดจำ คือ การร้องไห้ของทารกทุกครั้งจะต้องมีสาเหตุเสมอ เช่น ที่นอนเปียกชื้น มดกัดหรืออื่น ๆ เป็นต้น

- พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ (Personality development)

บุคลิกภาพของทารกก็นับว่าพัฒนามาตั้งแต่กำเนิด เช่นเดียวกับลักษณะอื่น ๆ ทางร่างกาย พันธุกรรมจัดว่ามีบทบาทสำคัญที่จะกำหนดบุคลิกภาพของทารกในอนาคตต่อไป และสิ่งแวดล้อม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเป็นเครื่องกำหนดขอบเขตของบุคลิกภาพอีกชั้นหนึ่ง ทารกแต่ละคนจึงมักแตกต่างกันตั้งแต่เกิดมาทีเดียว สิ่งแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์ก็สำคัญมาก

Freud เชื่อว่า เด็กแรกเกิด จะมีแค่ อิด (id) ซึ่งจะสนองความต้องการทางร่างกายของตนเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่ออายุได้ 2 สัปดาห์แล้ว ทารกจะเริ่มเรียนรู้หาวิธีที่จะตอบสนองให้ตนเองพอใจมากยิ่งขึ้น แต่ยังมีตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อเขาต้องการสิ่งใดจะต้องมีผู้มาสนองอยู่ตลอดเวลา ส่วนอีโก (ego) และซูเปอร์อีโก (super ego) ซึ่งเป็นตัวที่ยอมรับความเป็นจริงและควบคุมให้มีการกระทำที่เหมาะสมนั้น จะเริ่มทำงานเมื่อเด็กโตขึ้นเมื่อใกล้จะพ้นวัยทารก อย่างไรก็ตาม การกระทำเหมาะสมสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคมเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีการเลี้ยงดู การให้ความรัก ความอบอุ่น และการอบรมสั่งสอนที่ทารกได้รับด้วย

2.1.2 วัยทารก (Babyhood)

วัยนี้เริ่มตั้งแต่ทารกมีอายุระหว่าง 2 สัปดาห์ถึง 2 ปี ในระยะนี้ทารกจะมีการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในด้านหน้าตาและจิตใจอย่างเห็นได้ชัด มีหน้าตาเป็นลักษณะของตน โดยเฉพาะ มีความต้องการเฉพาะของตัวและมีการตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ที่ต่างไปจากเด็กอื่น ๆ และเด็กวัยทารกอาจจะรักษาความสมดุลที่จะนั่ง นอน ยืน เดิน ตลอดจนการจับสิ่งของได้ดีขึ้น

ทางด้านจิตใจนั้น วัยนี้จัดเป็นการวางรากฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพหลายประการ เช่น การมองโลกในแง่ดีหรือแง่ร้าย ทักษะการที่มีต่อบุคคลอื่น ลักษณะการแสดงออกของอารมณ์ ความคิด ความสนใจ ตลอดจนสติปัญญาในวัยนี้ บิคา มารดาพอจะดูได้อย่างคร่าว ๆ ว่า ทารกเป็นเด็กที่มีแนวโน้มจะฉลาดหรือโง่ได้ด้วย

- พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical development)

น้ำหนักและส่วนสูง

ระยะนี้ทารกมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว คือ เมื่อทารกอายุได้ประมาณ 5 เดือน จะมีน้ำหนักเป็น 2 เท่าของทารกเมื่อแรกเกิด เมื่ออายุได้ 1 ปี ทารกจะมีน้ำหนักเป็น 3 เท่าของเมื่อแรกเกิด อายุประมาณ 3 ปี พบว่าอัตราของน้ำหนักจะลดลง เนื่องจากระยะนี้ทารกจะต้องออกกำลังในการหัดนั่ง ยืน เดิน ในระยะนี้เป็นระยะฝึกหัดลักษณะใหม่ ๆ ทารกจึงมักจะมีอุบัติเหตุบ้าง

เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่นั้น ในขวบแรกมักจะหนักมากกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมวัว เพราะน้ำนมแม่มีโปรตีน แร่ธาตุดีกว่า

ในด้านส่วนสูงพบว่า ในขวบแรกนั้น ทารกจะมีส่วนสูงประมาณ 75 เซนติเมตร (แรกเกิดทารกสูงประมาณ 45 – 50 เซนติเมตร) และเมื่ออายุประมาณ 4 ปี ก็จะมีสูงเป็น 2 เท่า ของเมื่อแรกเกิด

กองโภชนาการกรมส่งเสริมสาธารณสุข ได้รวบรวมน้ำหนักและส่วนสูงเฉลี่ยของทารกและเด็กไทยที่มีสุขภาพดีและอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะปานกลางขึ้นไปปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงอัตราน้ำหนักและส่วนสูงเฉลี่ยของทารกและเด็กไทย

อายุ ปี	ผู้ชาย				ผู้หญิง			
	ความสูงปกติ (ซ.ม.)		น้ำหนักปกติ (ก.ก.)		ความสูงปกติ (ซ.ม.)		น้ำหนักปกติ (ก.ก.)	
	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด
1	71.30	76.30	6.60	11.60	71.10	76.10	6.49	11.49
2	79.18	87.52	10.66	12.34	80.33	86.31	9.28	11.88
3	86.85	90.57	10.18	13.82	86.66	98.74	10.26	17.26
4	97.17	106.81	13.51	17.65	96.66	104.60	13.23	16.93
5	102.88	112.20	14.29	19.57	101.80	112.22	14.46	19.00
6	110.65	120.87	17.06	22.56	108.19	117.39	16.24	20.18
7	116.74	125.88	18.39	25.01	116.95	126.05	18.64	24.52
8	121.58	131.94	21.72	26.28	122.77	127.03	23.45	26.43
9	125.31	134.49	21.87	28.87	123.46	134.02	22.70	29.54
10	127.07	141.73	24.066	33.18	128.05	140.77	23.30	33.62
11	130.03	142.33	25.18	33.3 0	132.16	146.38	26.00	38.12
12	136.27	149.59	28.62	39.38	142.30	153.70	31.88	43.36
13	145.84	162.24	35.75	49.68	146.26	157.66	37.10	46.26
14	154.78	166.30	41.28	53.00	151.24	160.00	40.80	40.36
15	155.95	169.21	53.56	24.28	183.55	189.77	41.94	51.30
16	160.93	171.37	46.72	55.68	151.66	162.04	42.76	49.00
17	161.14	171.70	47.64	55.56	151.00	158.69	43.54	52.00

- ด้านกระดูกและฟัน

ในระยะเวลาที่กระดูกเริ่มจะแข็งแรงขึ้น ในระหว่างปีแรกนั้นโครงกระดูกเจริญเติบโต รวดเร็วมากและมีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนฟันนั้น พบว่าส่วนใหญ่ฟันซี่แรกของทารกจะขึ้นเมื่อทารกอายุได้ 6 - 8 เดือน บางคนอาจช้าและเร็วกว่านี้ก็ได้ เมื่ออายุได้ 1 ปี จะมีฟันน้ำนมขึ้น 4 - 6 ซี่ เมื่ออายุประมาณ 2 ปี ก็จะมีฟันขึ้นประมาณ 16 ซี่ และจะครบ 20 ซี่เมื่ออายุครบ 2 - 2 ปีครึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงการเจริญงอกงามของพืชน้ำนมและพืชน้ำ

อายุ	พืชน้ำที่ออกขึ้นมา	ระยะที่พืชน้ำเจริญงอก
พืชน้ำนม		
5-7 เดือน	พืชน้ำทะเลล่างด้านหน้า 2 ซี่	6-7 ขวบ
6-8 เดือน	พืชน้ำทะเลบนหน้า 2 ซี่	7-8 ขวบ
7-10 เดือน	พืชน้ำทะเลล่างด้านข้าง 2 ซี่	7-8 ขวบ
8-11 เดือน	พืชน้ำทะเลบนด้านข้าง 2 ซี่	8-9 ขวบ
10-16 เดือน	พืชน้ำกรามเล็กล่าง 2 ซี่ บน 2 ซี่	10-12 ขวบ
16-20 เดือน	เขี้ยวล่าง 2 ซี่ บน 2 ซี่	11-12 และ 9-11 ขวบ ตามลำดับ
20-30 เดือน	พืชน้ำกรามใหญ่ล่าง 2 ซี่ บน 2 ซี่	11-12 และ 11-13 ขวบ ตามลำดับ
พืชน้ำ		
6-7 ขวบ	พืชน้ำกรามใหญ่ล่าง 2 ซี่ บน 2 ซี่	
6-7 ขวบ	พืชน้ำทะเลล่างด้านหน้า 2 ซี่	
7-8 ขวบ	พืชน้ำทะเลบนหน้า 2 ซี่	
7-8 ขวบ	พืชน้ำทะเลล่างด้านข้าง 2 ซี่	
9-11 ขวบ	เขี้ยวล่าง 2 ซี่	
11-12 ขวบ	เขี้ยวบน 2 ซี่	
10-11-12 ขวบ	พืชน้ำกรามเล็กล่าง 4 ซี่ บน 4 ซี่	
10-12, 1-13 ขวบ	พืชน้ำกรามใหญ่ล่าง 4 ซี่ บน 4 ซี่	

(จากจิตรา วสุวานิช และคณะ , 2519 : 29)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผิวหนัง

เด็กปกติที่เลี้ยงดูและให้อาหารถูกต้องจะมีผิวสีชมพูอ่อน ๆ คอเมื่อโตขึ้นสีจึงจะค่อย ค่ำ ขึ้น เด็กที่ขาดอาหารมักมีผิวเขียวย่น และไขมันใต้ผิวหนังก็มีน้อย

- ศีรษะ

ศีรษะเด็กจะโตเร็วในอายุขวบปีแรกของ เด็กชายจะโตเร็วกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย เด็กไทย เวลาเกิดวัดรอบศีรษะจะได้ประมาณ 12 นิ้วฟุต พออายุได้ 1 ปี วัดได้ประมาณ 18 นิ้วฟุต และ 2 ปี วัดได้ประมาณ 18 – 25 นิ้วฟุต

- ทรวงอก

ทรวงอกของเด็กเมื่อโตโดยรอบแล้วจะเล็กกว่าศีรษะ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการคลอด นั้นถ้าหากศีรษะพ้นช่องคลอดออกมาได้ ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายก็จะคลอดออกมาได้โดยง่าย

- ต่อมเหงื่อ

ต่อมเหงื่อจะเริ่มทำงานมากขึ้น เมื่ออายุได้ 1 เดือน เนื่องจากการปรับระดับอุณหภูมิของ ร่างกายยังไม่ดีพอและระบบประสาทยังไม่เจริญเต็มที่ เด็ก ๆ มักจะมีเหงื่อออกมากเสมอทั้งกลาง วันและกลางคืน ด้วยเหตุนี้ในเด็กไทยเรา การสวมเสื้อผ้าที่หนาเกินไปมักจะทำให้เหงื่อที่ออกมา ชุ่มผิวหนังทำให้เกิดผดผื่น คัน ได้ง่าย

- การพัฒนาในด้านการเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวของทารกในระยะแรก ๆ จะ เป็นไป ในรูปปฏิกิริยาสะท้อน และค่อย ๆ หายไปเมื่อทารกมีอายุ 6 เดือน หลังจากนั้นจะเป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมาย การพัฒนากล้ามเนื้อ จะเริ่มจากบริเวณศีรษะ ลำตัว แขน ขา และนิ้วมือตามลำดับ การพัฒนากล้ามเนื้อ เด็กชายจะมี การพัฒนาด้านนี้ดีกว่าเด็กหญิง

ตารางที่ 2.3 แสดงพัฒนาการของเด็กตามวัย

อายุ (เดือน)	ความสามารถตามวัย
1	สบตาจ้องตาแม่
2	คุยอ้อแอ้อยิ้มมองตาม ชันคอในท่าคว่ำ
3	ชันคอได้ตรงเมื่ออุ้มนั่ง ส่งเสียงตอบโต้
4	ไขว่คว้า หัวเราะเสียงดัง ชูคอตั้งขึ้นในท่าคว่ำ
5	คืบ พลิกคว่ำ พลิกหงาย
6	คว่ำของมือเดียว หันหาเสียงเรียกชื่อ ส่งเสียงต่าง ๆ ได้ตอบ
7	นั่งทรงตัวได้เอง เปลี่ยนสลับมือถือของได้
8	มองตามของที่ตก กลัวคนแปลกหน้า
9	ตกใจเสียงห้าม เล่นจ๊ะเอ๋ ตบมือ ใช้นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือหยิบของชิ้นเล็ก
10	เหนียวตัวเกาะยืน เกาะเดิน ส่งเสียงต่าง ๆ “หม่า หม่า” “จ๋า จ๊ะ”
12 (1 ปี)	ตั้งไข่ พุดเป็นคำ ที่มีความหมาย เช่น พ่อแม่ เลียนเสียง ท่าทาง และเสียงพุด
1 ปี 3 เดือน	เดินได้เอง ชีส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอก คืบนำจากถ้วย
1 ปี 6 เดือน	เดินได้คล่อง รู้จักขอและทำตามคำสั่งง่ายได้
1 ปี 9 เดือน	พุดแสดงความต้องการ พุด 2 – 3 คำติดต่อกัน เริ่มพุดโต้ตอบชัดเจนเป็นเส้นได้
2 ปี	เรียกชื่อสิ่งต่าง และคนที่คุ้นเคย กินอาหารเอง
2 ปี 6 เดือน	ซักถาม “อะไร” พุดคำคล้องจอง ร้องเพลงสั้น ๆ เลียนแบบท่าทาง หัดแปลงฟัน
3 ปี	บอกชื่อ และเพศของตนเองได้ รู้จักให้และรับรู้จักขอ
3 ปี 6 เดือน	ซักถาม “ทำไม” ล้างหน้า แปลงฟันเองได้ บอกขนาดใหญ่-เล็ก-ยาว-สั้น รู้จักสีถูกต้อง 4 สี ไม่ปีศาจระรดที่นอน เล่นรวมกับคนอื่น รอคิวตามลำดับก่อนหลัง
4 ปี	ยืนทรงตัวขาเดียว และเดินต่อเท้า เลือกของที่ต่างจากพวกได้ นับได้ 1 – 10 รู้จักคำจำนวน 1 – 5 บอกสีได้ 4 สี
5 ปี	พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณ รู้จักเล่าเรื่องสั้น รู้จักคำ 1 – 10

(แพทย์หญิงนิติยา คุชรักดี และคณะ , 2535 : 25)

- พัฒนาการทางอารมณ์ (emotional development)

พัฒนาการด้านนี้นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาด้านอารมณ์ใน โอกาสต่อไปของ บุคคลเป็นอย่างยิ่ง นับเป็นการแสดงการโต้ตอบ คือสิ่งแวดล้อมที่แตกต่าง กันออกไปในแต่ละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคล อารมณ์ของทารกมีลักษณะที่แยกไม่ออก ต่อจากนั้นอารมณ์จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามวุฒิภาวะและการเรียนรู้ อารมณ์ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะนี้มีดังนี้ คือ

1. โกรธ มักพบเมื่อทารกถูกขัดขวางที่จะทำสิ่งที่เขาต้องการ อารมณ์โกรธมักจะปรากฏเมื่ออายุประมาณ 6 เดือน

ภาพที่ 2.1 ทารกแสดงอารมณ์โกรธ เมื่อมีสิ่งไม่สบอารมณ์ เช่น ไม้ได้ขงเล่นที่ต้องการ ซึ่งเป็นอารมณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้นกับทุกคน

2. กลัว ความกลัวของเด็กนี้เกิดจากการเรียนรู้เช่นเดียวกัน ทารกมักจะเริ่มกลัวคนแปลกหน้า กลัวเสียงดัง กลัวสัตว์แปลก ๆ ที่ยังไม่เคยเห็น สถานที่ซึ่งไม่คุ้นเคย ห้องมืด การบาดเจ็บที่เกิดจากการหกล้ม หรือตกจากที่สูง

3. อิงคาริษา เกิดจากการรวบรวมเอาอารมณ์โกรธและกลัวเข้าด้วยกัน มักเกิดได้ง่ายเมื่อมีน้องและบิดามารดาแสดงการเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทำให้เด็กขาดความสำคัญไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

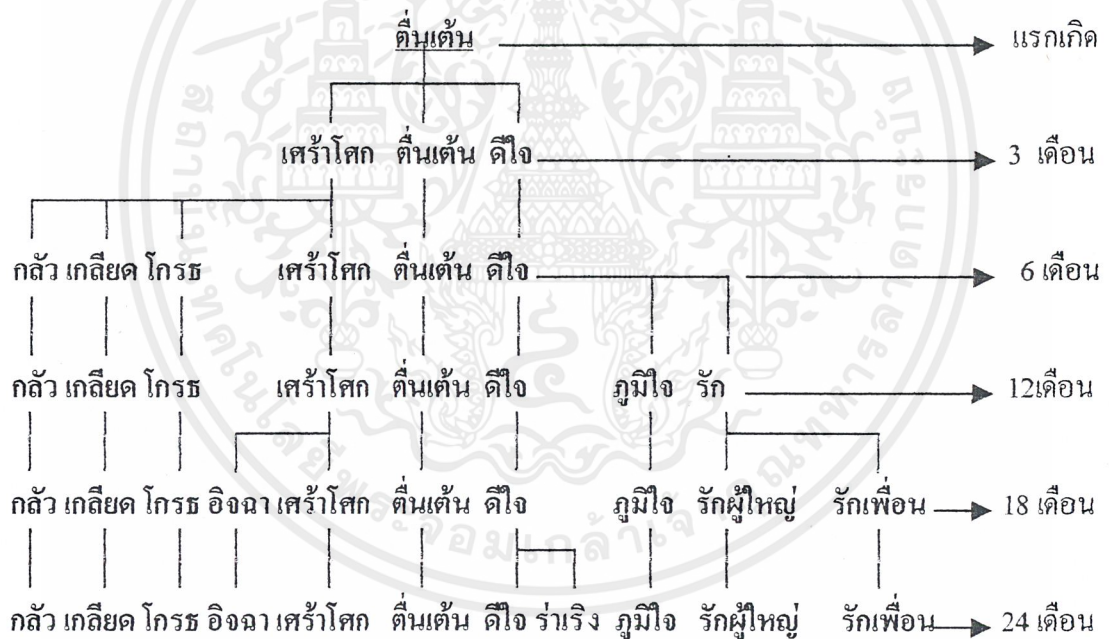

4. ออยากรู้อยากเห็น มักพบใน 2 – 3 เดือนแรก ในระยะนี้พบว่า ถ้าทารกได้รับสิ่งเร้าที่รุนแรงก็จะรู้สึกสนใจขึ้นมา ระยะนี้ทารกมักอยากเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ความกลัวก็เป็นลักษณะหนึ่งซึ่งช่วยให้ทารกเกิดความอยากรู้อยากเห็น

5. ดีใจ เป็นอารมณ์แห่งความรื่นรมย์ มีความสุข มักเกิดขึ้นกับทารกที่มีสุขภาพดี ในระยะ 2 – 3 เดือนหลังคลอด

6. รัก ทารกจะแสดงความรักออกมาโดยการกอดรัดแล้วแต่เด็กแต่ละคน ความรักจัดเป็นอารมณ์ที่รื่นรมย์ของทารกที่ได้รับการเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นอย่างดี ทารกจะเริ่มรักตัวเองก่อน ต่อมาจึงเริ่มรักผู้อื่นเป็น

ตารางที่ 2.4 แผนผังแสดงลักษณะของอารมณ์ของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 2 ปี

- พัฒนาการทางสังคม (Social development)

พัฒนาการด้านนี้เริ่มตั้งแต่ทารกถือกำเนิดมา ทารกจะเริ่มมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยอัตโนมัติ ทารกจะเริ่มมีปฏิริยาตอบสนองเสียง โดยเฉพาะเสียงที่คุ้นหู

- พัฒนาการทางด้านภาษา

พัฒนาการด้านนี้มีต้นกำเนิดมาจากการร้องไห้ เพื่อเรียกร้องสิ่งที่ทารกต้องการ แต่การร้องไห้มิได้เป็นไปอย่างตั้งใจ คงเป็นเพียงปฏิริยาสะท้อนเท่านั้น

024932

เด็กทารกเริ่มเปล่งเสียงอ้อแอ้ได้ตั้งแต่ระยะ 6 เดือนแรกเกิด เสียงที่เปล่งออกมาเป็นคำพยางค์เดียว อาจเป็นสระหรือพยัญชนะ เช่น ป้อ มา คา ปา ฯลฯ และจะกลายเป็นภาษาพูดขึ้นภายหลังเมื่อทารกมีโอกาสนี้ฝึกหัดทำเสียงต่าง ๆ

ปัจจุบันอิทธิพลของโทรทัศน์ วิทยุ และระบบการสื่อสารได้แพร่หลายออกไปทั่วทุกท้องถิ่น ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าสมัยก่อนมาก เพราะเด็กได้มีโอกาสได้ยิน ได้ฟังคำศัพท์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น

- พัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการด้านนี้ขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมของทารกอยู่มากก็จริง แต่เราพอจะแยกให้เห็นอย่างชัดเจนว่า พัฒนาการด้านนี้มีอิทธิพลมาจากการที่ทารกได้เล่นกับเพื่อน ๆ หรือเริ่มเข้าใจภาษาโดยที่สามารถฟังคนอื่นเข้าใจ ตลอดจนการพัฒนาของกล้ามเนื้อบางส่วน เช่น ตา หู เป็นต้น การได้เห็น ได้ฟังจะช่วยให้ทารกค่อย ๆ เรียนรู้สิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น

Piaget เชื่อว่า พัฒนาการทางสติปัญญา คือ พัฒนาการทางหลักตรรกศาสตร์ หรือเหตุผลนั่นเอง

พัฒนาการทางสติปัญญาของทารกตั้งแต่เกิด - 2 ปี เกี่ยวข้องกับประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensory motor period)

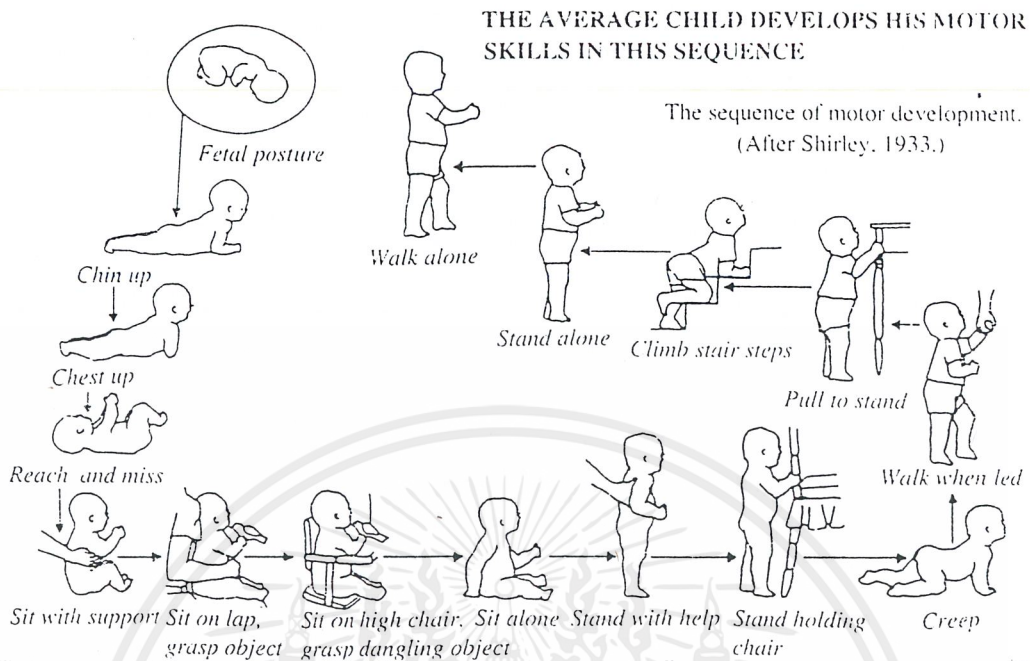
การส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิด พ่อแม่ควรมหาเครื่องเล่นที่ช่วยส่งเสริมเกี่ยวกับประสาทสัมผัสการชักกล้ามเนื้อ เช่น ในระยะเด็กอายุ 1 เดือน ควรหาวัตถุมาแขวนให้ดู หายของเล่นที่ง่ายต่อการจับไม่แตก สีสวย มาให้เด็กจับเล่น พอเด็กอายุได้ 8 - 12 เดือน ควรหาของเล่นที่มีรูปทรงต่าง ๆ และมีกลองใส่ได้ เพื่อให้เด็กหัดใส่รูปทรงต่าง ๆ ลงในกลอง แต่ละขนาด

- พัฒนาการทางด้านอิริยาบถ (Motor development)

พ่อแม่เฝ้ามาองการเจริญเติบโตของบุตรด้วยความชื่นชมยินดี ที่เห็นว่ามีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกายและอิริยาบถต่าง ๆ ในแต่ละเดือน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

อายุ 1 เดือน รู้สึกและมีปฏิกิริยาต่อการกระตุ้นต่าง ๆ รู้จักเพ่งมอง ร้องเมื่อรู้สึกไม่สบาย เวลาจับนอนคว่ำรู้จักที่จะแยกคางขึ้นมาได้

อายุ 2 เดือน มองตามวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เคลื่อนไหวได้ รู้จักหลับตาหรือหันหน้าหนีแสงสว่าง ทำเสียงอ้ออ รู้จักยิ้มและฟังเสียงสิ่งต่าง ๆ เวลาจับนอนคว่ำ รู้จักที่จะยกหน้าอกขึ้นเหนือจากพื้น

ภาพที่ 2.2 แสดงพัฒนาการของเด็กเป็นไปตามลำดับขั้นตั้งแต่แรกเกิดจนเดินได้เอง
เสนอ อินทรสุขศรี, “เพศศึกษา”, วิทยาสาร (22 มกราคม 2509) หน้า 50-51

อายุ 3 เดือน เริ่มคืบชันคอ รู้จักไขว่คว้าสิ่งของ รู้จักทำเสียงคุย รักและพอใจแม่ เข้าใจในเสียงเพลง

อายุ 4 เดือน รู้จักยันพื้นด้วยเท้า เวลาจับยื่น จับให้นั่งได้ ชอบเอามือเข้าปาก ยื่นมือให้คนอื่นจับ หัวเราะเสียงดังขึ้น

อายุ 5 เดือน จับให้นั่งตักได้ เล่นของเล่นต่าง ๆ ได้

อายุ 6 เดือน เริ่มคืบเวลาอนคว่ำ รู้จักไขว่คว้าสิ่งที่เคลื่อนไหว รู้จักคนแปลกหน้าว่าผิดกับคนที่อยู่ใกล้ซิด พอใจที่จะถูกระจก

อายุ 7 เดือน อายุ 8 เดือน เริ่มหัดยืน (ตั้งไข่) ถ้ามีคนช่วยพยุงจะยืนได้ เวลาเล่นของเล่นจะเปลี่ยนมือหนึ่งไปจับด้วยอีกมือหนึ่งได้ ชอบเอาของเล่นใส่ปาก ชอบเล่นนิ้วเท้าหรือเอานิ้วเท้ามาอม อ้าแขนเมื่อเวลาผู้ใหญ่จะอุ้ม

อายุ 9 เดือน ยืนได้ถ้ามีสิ่งยึดเหนี่ยวหรือเกาะไว้

อายุ 10 เดือน เริ่มคลานหีบของเล็ก ๆ ได้ ชี้นิ้วบอกมือ ทำเสียงขู่หรืออุ แสดงท่าทางสนุกสนานรู้จักชื่อของตน

อายุ 11 เดือน เริ่มเดินเมื่อมีคนจูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อายุ 12 เดือน ลุกขึ้นยืนโดยการยึดสิ่งของ เกาะอะไรแล้วเดินไปได้ รู้จักคมมือ สังกัด
 คำเนียงผู้ใหญ่ และเชื่อฟังเวลาห้ามปราม

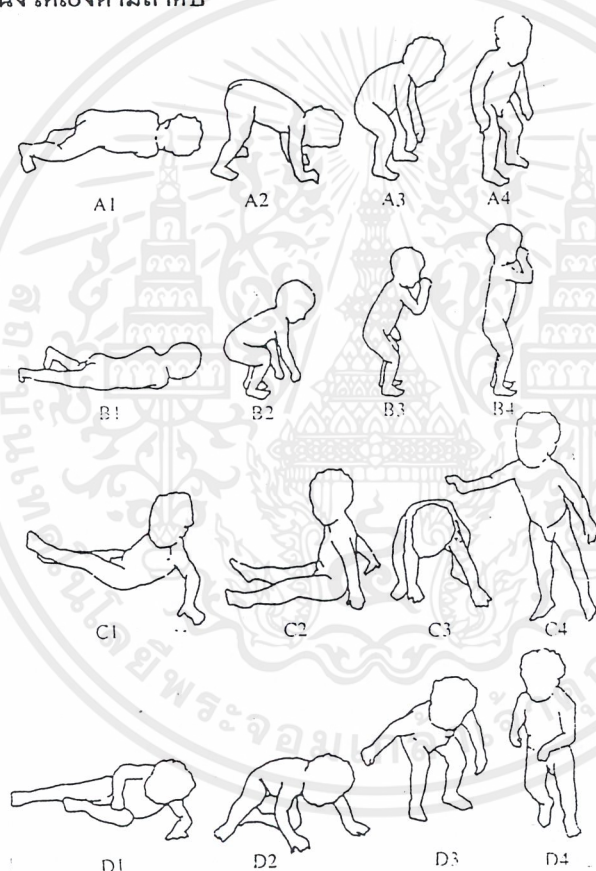
อายุ 13 เดือน ไต่ขึ้นบันไดได้

อายุ 14 เดือน ยืนได้ตามลำพัง โดยไม่ต้องเกาะสิ่งของ

อายุ 15 เดือน เดินได้เองตามลำพัง รู้จักปีนป่ายตามชั้นบันได รู้จักเปิดหีบ แห้ย่นิวเขาในรู
 รู้จักสังเกตภาพ เริ่มพูด

อายุ 1 ปีครึ่ง วิ่งได้ ชอบคันของ พุดเป็นคำ ๆ หรือประ โยคสั้น ๆ ได้

อายุ 1 ปี 9 เดือน ถึง 2 ปี ชอบปีนป่าย กระโดดโลดเต้น เชื่อฟังต่อการห้ามปรามเล็ก ๆ
 น้อย ๆ ชอบคันของเล่นและพุดเป็นประ โยคได้
 เริ่มนั่งได้เองตามลำดับ

ภาพที่ 2.3 แสดงแบบแผนพัฒนาการ 4 แบบ ตั้งแต่ระยะแรกเกิด

(จากหนังสือ Child Development ของ Elizabeth H.Hurlock)

ที่กล่าวมานี้ เป็นการเจริญเติบโตของเด็กในวัยทารก ซึ่งในระยะนี้เป็นเวลาที่ทารกกำลังมี
 การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการเรียนรู้ต่าง ๆ มากขึ้นและความรู้นั้นก็จำกัดอยู่ภายในบ้าน โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งคือรู้จักผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับตน คือ พ่อ แม่ พี่ น้อง และผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดู และเมื่อผ่านพ้นวัย
 นี้ไปก็จะเข้าสู่วัยเด็ก ซึ่งจะเป็นระยะที่มีการเจริญ เปลี่ยนแปลง และเรียนรู้ถึงโลกภายนอกกว้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขวางออกไปอีกเป็นระยะที่เริ่มต้นเรียนรู้ความรักที่ตนจะต้องมีในระหว่างตนกับพ่อแม่พี่น้องเป็นเบื้องต้น

2.2 การเล่น/เรียนของเด็กทารก

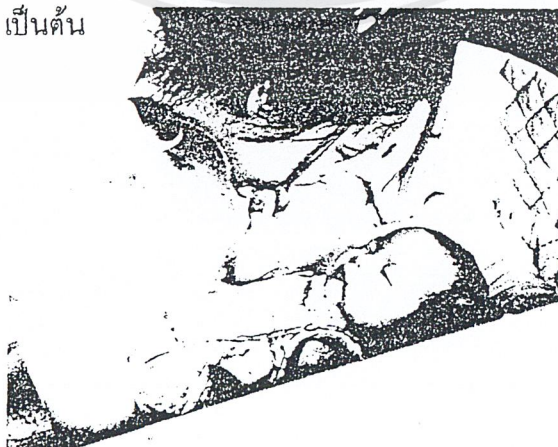
สำนวนพูดว่า “ทำอะไรเล่น ๆ” มีความหมายโดยนัยว่า ทำกิจที่สำคัญอย่างหละหละ ไม่ได้ใจหวังผลจริงจัง การเล่นที่จะกล่าวในที่นี้ไม่มีนัยเช่นนั้น ตรงกันข้ามกลับเป็นกิจที่มีสาระประโยชน์ มีความสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ นั่นคือการเล่นของเด็กทารก ซึ่งมีความสำคัญและคุณประโยชน์แก่ชีวิตไม่น้อยกว่าการเล่นของเด็กในวัยที่เติบโตกว่า เพราะว่าทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยทารกตอนปลาย คือ ประมาณ 2 ขวบกว่า ๆ ก็ชอบเล่นเหมือนเด็กวัยอื่น และเป็นเครื่องหมายของความเจริญเติบโตสมวัยของตัว ทารกที่ไม่รู้จักเล่นนั้นผู้ปกครองจะต้องรีบแก้ไขโดยด่วน เพราะนั่นเป็นสัญญาณบอกว่ามีพัฒนาการผิดปกติเกิดขึ้นแล้ว

ทารกมีประสาทสัมผัสพร้อมแล้วตั้งแต่แรกเกิด สิ่งแวดล้อมรอบตัวของทารกตั้งแต่ออกจากครรภ์มารดาล้วนเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมด ที่จะต้องสำรวจด้วยประสาทสัมผัสที่มี เพื่อ “เรียนรู้” ว่าจะต้องปรับปรุงตัวอย่างไรจึงจะมีชีวิตรอดอยู่ได้ในสิ่งแวดล้อมเหล่านี้

2.2.1 การเล่น/เรียนด้วยสายตา

ประสาทสัมผัสของทารกประเภทที่สำคัญยิ่งก็คือ ประสาทสัมผัสการเห็น ถ้าจะเปรียบกับอวัยวะสัมผัสอื่น ๆ แล้ว อวัยวะสำหรับเห็นคือดวงตา นับว่าเด่นที่สุด ทั้งในด้านรับสัมผัสและปฏิบัติการเคลื่อนไหว หน้าที่อันซับซ้อนของดวงตาได้มีการวางรากฐานไว้แล้วตั้งแต่อยู่ในครรภ์

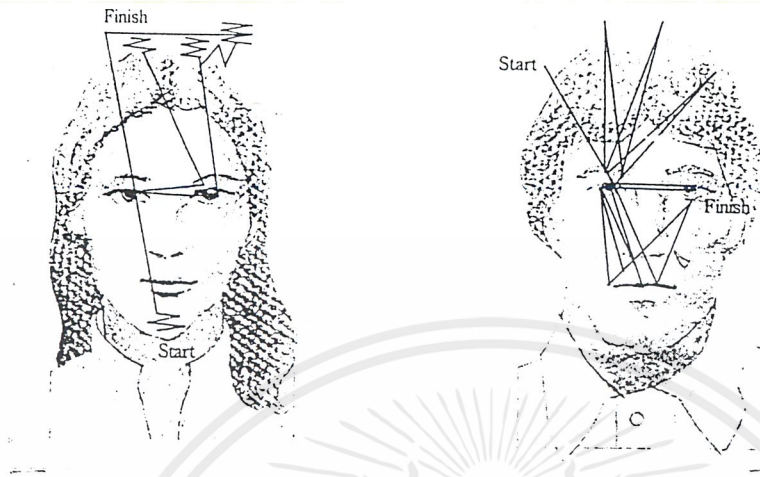
ทารกใช้สายตาเมื่อวันแรก ๆ ของชีวิตด้วยธรรมชาติแห่งปฏิกิริยารีเฟล็กซ์ เริ่มด้วยจับจ้องดูสิ่งแวดล้อมตนด้วยสายตา (แม้ยังไม่เห็นกระจ่างชัดนักก็ตาม) แต่พัฒนาการของดวงตาก็ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทารกฝึกฝนกล้ามเนื้อตาให้ทำงานคล่องแคล่ว การนำผลจากการเห็นเข้าไปสู่สมอง เพื่อสร้างความรับรู้และกระตุ้นอารมณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูหน้าคน และจ้องตาคน มีหน้าของคุณแม่และผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด เป็นต้น

ภาพที่ 2.4 เมื่ออายุ 2 เดือนเด็กทารกจะเริ่มจ้องตาผู้ที่มีมอง (Hoffman et al. 1988 : 133)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างในรูป แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการใช้สายตาของทารกอายุ 1 เดือนและ 2 เดือน ซึ่งแสดงความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

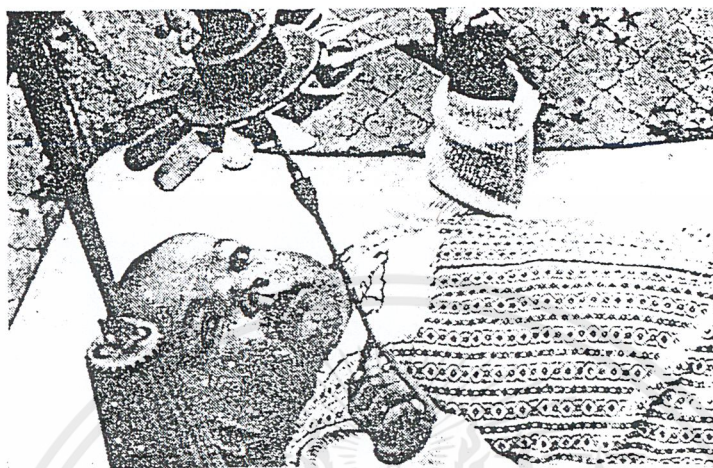
ทารกอายุ 1 เดือน

ทารกอายุ 2 เดือน

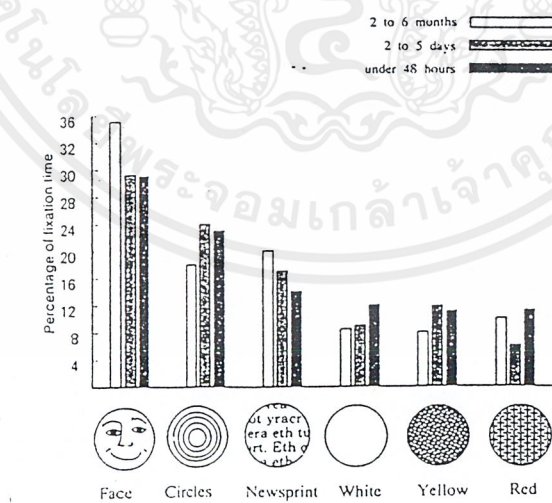
ภาพที่ 2.5 แสดงพัฒนาการการใช้สายตาของทารกซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เปรียบเทียบกันระหว่างเด็กอายุ 1 เดือน กับ 2 เดือน (การศึกษาของ Maurer & Salapatek 1976 อ้างถึง Scarr et al. 1987:140)

นักจิตวิทยาบางท่านรายงานว่า นับตั้งแต่วันที่ 6 หลังคลอด ทารกมองเห็นแสงสว่างที่เข้ามาทางหน้าต่าง เมื่อถูกอุ้มห่างออกมาก็หันศีรษะตามแสงสว่างนั้น พฤติกรรมของทารกแสดงว่า แสงสว่างเป็นสิ่งเร้าที่น่าสนใจต่อทัศนการครั้งแรก ในวันแรก ๆ นั้น ตาทั้ง 2 ข้างยังทำงานไม่ประสานกันดี ยังไม่สามารถเพ่งสายตาทั้ง 2 ข้าง ไปสู่วัตถุเดียวกันได้ จนกระทั่งอายุเต็ม 2 เดือน ทารกแรกเกิดมองเห็นของใกล้ ๆ ได้เพียง 7 ถึง 20 นิ้วฟุต ไกลจากนั้นก็พร่ามัว สีที่เห็นในวันแรก ๆ นั้นดูเหมือนจะเป็นสีดำ ขาวและเทา ภายในสัปดาห์ที่ 3 ทารกจึงรู้จักแยกสี สีแรกที่เห็น คือสีน้ำเงิน แล้วก็สีแดง สีเหลือง สีเขียว ทารกมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วเต็มที่ ดวงตาแสวงหาแสงสว่าง เขาผู้คน วัตถุสีจัด ๆ หรือวัตถุที่สะท้อนแสง พ่อแม่ผู้ฉลาดจึงมักหาของที่มีสีสันสวยงามมาแขวนไว้เพื่อเป็นของเล่น (ด้วยสายตา) สำหรับทารกได้สังเกตดูสีทั้งสังเกตดูการแกว่งไกวของของเล่นนั้น เป็นการฝึกกล้ามเนื้อในดวงตาที่จะกลอกไปมาหรือขยับขึ้นลงเป็นการเรียนที่สำคัญยิ่งด้วยการเล่นของเล่น และมีรายงานการทดลองว่า ทารกจะเล่นกับของที่มีแขวนนี้ด้วยการขยับเขยื้อมและออกเสียงพอใจ (Craig 1991; Piaget & Olds 1993; Scarr et al. 1968)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.6 ทารกทั่วโลกเล่นและสังเกตการแกว่งไกวของของเล่นที่แขวนได้ด้วย
ด้วยความพอใจยิ่ง

ภาพที่ 2.7 การศึกษาของ Fantz (1961) ให้ทารกเพ่งมองป้ายวงกลมมีลวดลายกึ่งสัญลักษณ์

อ้างอิง Lefrancis 1983 : 164

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 ทารกเมื่ออุ้มพาดบ่า

เมื่ออุ้มทารกขึ้นพาดบ่า ทารกทุกชาติทุกภาษาจะใช้สายตาสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวทั่วโลก และไกลอย่างสนใจยิ่ง ทารกใช้สายตา “จ้องมอง” และ “กวาดสายตา” วัตถุ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของสิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างมีจุดมุ่งหมาย สนใจใคร่รู้ แยกแยะ เพื่อจะเข้าใจ เพื่อจะเห็นมิติสัมพันธ์ของทั้งวัตถุ เหตุการณ์ รวมทั้งเรียนรู้ภาษา) จากการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว สัมผัส) นักจิตวิทยาเด็กให้ข้อสรุปว่า สายตาเป็นเครื่องมือนำทางการเคลื่อนไหว การพัฒนาทางความคิดและการพัฒนาการทางภาษา การเรียนรู้โดยใช้สายตานำนับเป็นการเรียนรู้ที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหญ่ยิ่งของทารก และของมนุษย์ทุก ๆ วัย (Gormly & Brodzinsky 1989; Hoffman et al. 1988, Scarr et al. 1986; Zanden, 1993)

2.2.2 การเล่น/เรียนด้วยมือ

มือเป็นอวัยวะสำคัญเพียงไรสำหรับคนวัยสูงกว่าทารก เมื่อลูกน้อยอยู่ในครรภ์เพียง 3 เดือน ก็มีแขน มือ เท้า บริบูรณ์ครบเป็นตัวคน ซึ่งมีขนาดยาวราว 3 นิ้วฟุต พอถึง 5 เดือน ก็รู้จักกำมือแน่น และออกแรงคืบ

การเล่น/เรียนด้วยตาและมือ

ข้างคืบได้กล่าวถึงการเล่น/เรียนของทารกด้วยการใช้สายตาบ้างแล้ว ต่อไปนี้จะขยายความ กล่าวถึงทารกใช้ตา นำการเคลื่อนไหวทั้งหลาย รวมทั้งการใช้มือควบการใช้สายตา

ทารกอายุ 12-16 สัปดาห์ (3-4 เดือน) ถูกอุ้มนั่งสบายใจแล้วเริ่มสำรวจโลกด้วยสายตาทันที พอทารกเจริญวัยถึงสัปดาห์ที่ 20 (5 เดือน) จึงมีความสามารถใช้แขนและมือเอื้อม ไปตะปบลูกบาศก์ ด้วยอุ้มมือนี้เป็นขั้นแรก ต่อไปใช้นิ้วกลางกับอุ้งมือ รู้จักเอาหัวแม่มือมาร่วมงาน ขั้นสุดท้ายใช้หัวแม่มือกับนิ้วชี้ ต้องใช้เวลากจนถึงอายุ 1 ปีเศษ จึงเกิดทักษะคล่องแคล่ว

พอรู้จักใช้มือหยิบของเล่น พรหมแดนของการเล่นก็ขยายกว้างขวาง พ่อแม่ผู้เลี้ยงทารกที่ฉลาด จึงเลือกของเล่นให้ทารกหยิบฉวยเพื่อความเพลิดเพลิน พร้อมกับสนองการพัฒนาทางประสาทสัมผัสตา หู ลิ้น จมูก และนิ้ว ถังแห่งพัฒนาปัญญาการเรียนรู้ของทารกไปพร้อม ๆ กัน

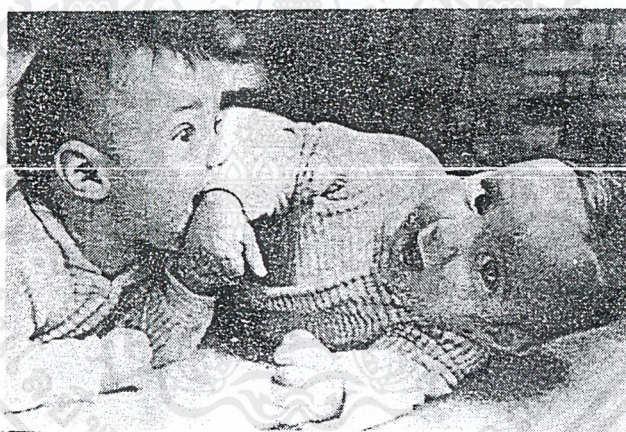
ภาพที่ 2.9 ทารกรู้จักใช้มือหยิบของเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 การเล่น/เรียนด้วยปาก

ใคร ๆ ย่อมสังเกตได้ว่า พอทารกหยิบอะไรได้สักอย่างก็มักเอาเข้าปาก น่าคิดว่าทารกทำเช่นนั้นเพื่ออะไร พวกเราย่อมทราบจนเจนใจว่า ปากนั้นใช้สำหรับเป็นอวัยวะ มีหน้าที่รับอาหารเข้าไปเลี้ยง นักจิตวิทยานับตั้งแต่รุ่นแรก ๆ เช่น ซิกมันด์ ฟรอยด์ (1856-1939) ได้เพิ่มความสำคัญแก่ปากขึ้นอีกประการหนึ่ง คือ เป็นอวัยวะทำให้เกิดความสุข นักจิตวิทยารุ่นหลังได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับหน้าที่และความสำคัญของปากต่อพฤติกรรมของมนุษย์พิศดารกว้างขวางออกไป หลายนานได้ให้ข้อสรุปว่า การใช้ปากดูดของทารกเป็นการเรียนรู้จักสิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม และเป็นการทำความรู้จักกับเพื่อน (ดูรูปที่ 2.10) ในบางวัฒนธรรมการใช้ปากจุกกันยังเป็นวิธีการแสดงความรัก ซึ่งอาจคิดมาตั้งแต่ยังอยู่ในวัยทารก (Gormly & Brodzinsky 1989; Hoffman et al. 1988; Scarr et al. 1986)

ที่จะกล่าวต่อไปนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการคุมนมเพื่อเป็นอาหารเท่านั้น แต่ทารกได้ใช้วิธีคุมนี่เป็นการเล่น เพื่อหาความสุขใส่ตัวโดยแท้ ที่ง่ายที่สุดก็คือคุมนิ้วมือตัวเอง

ภาพที่ 2.10 การคุกด้วยปากเป็นวิธีหนึ่งที่เด็กเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับโลก และทำความรู้จักเพื่อน (Scarr et. 1986: 149)

2.2.4 การเล่น/เรียนด้วยเสียง-ภาษา-สังคมเพื่อน

การเปล่งเสียงร้องของทารกเริ่มกำเนิดว่า เป็นกระบวนการที่ธรรมชาติกระตุ้นให้อวัยวะเปล่งเสียงเริ่มทำงานตามหน้าที่

การเริ่มต้นพูดภาษาด้วยการเล่นเสียง มีอยู่ในทารกทุกชาติทุกภาษา แล้วค่อยพัฒนามาตามวัยจนเป็นภาษาพูดที่ใช้สื่อความหมายได้ การใช้เสียงเป็นภาษาพัฒนามากขึ้นเพียงไร การเล่นเพื่อความเพลินเพลินก็กว้างขวางขึ้นตามส่วน เช่น มีเพื่อนเล่นด้วย ชวนคุยด้วย ผู้ที่เป็นเพื่อนคุยเล่นคนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรก ๆ ก็คือพ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด การคุยกับทารกในชั้นแรก ๆ นั้น ไม่ต้องกังวลว่า เสียงแรง เป่า ทารกแม้ไม่รู้ศัพท์ แต่ทารกก็ได้ยินเสียงซึ่งทำให้เป็นสุขใจ และได้ใช้ตามอง การใช้สายตามองดูตาผู้พูดเป็นเรื่องสำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่งในการหัดพูดภาษาของทารก ทารกจะมองดูหน้าคูปาก ดูท่วงทีพูดจาของผู้พูดด้วย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นบทเรียนที่มีคุณค่า กระตุ้นให้ทารกเลียนแบบ ทารกในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ มีพัฒนาการทางภาษาพร้อมกับทางสมองได้เร็ว

2.2.5 การเล่น/เรียนด้วยการได้ยิน

เพราะเมื่อมีการออกเสียงก็ต้องมีการได้ยินเป็นคู่กัน

ถ้าใครคิดว่าประสาทสัมผัสของคนเรา เริ่มมีขึ้นเมื่อออกจากครรภ์มารดาแล้ว ก็นับว่าเป็นการเข้าใจผิด เพราะคนเราแม้อยู่ในครรภ์ก็เป็นสิ่งมีชีวิต ได้พัฒนาองค์ประกอบของความเป็นคนที่ละน้อยทั้งในส่วนร่างกายและในส่วนประสาทสัมผัส จนพร้อมที่จะเผชิญกับสิ่งแวดล้อมในโลกนอกครรภ์มารดาแล้วจึงคลอดออกมา

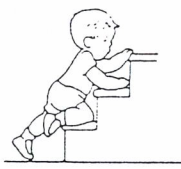

เนื่องจากตัวอ่อนในครรภ์สามารถได้ยินเสียงตามพระณามาข้างต้นนั้น จึงอาจมีข้อน่าวิตกว่าตัวอ่อนในครรภ์ไม่รู้สึกเดือดร้อนรำคาญใจบ้างหรือจากการได้ยิน

ภาพที่ 2.11 แสดงการเรียนเล่นด้วยการได้ยิน

ทารกู้จักเล่นเรียนคือหาความเพลิดเพลินด้วยการฟังเสียงตั้งแต่อายุน้อยทีเดียว นอกจากนี้ทารกจะจับความขุ่นข้องหมองใจที่กำลังแสดงด้วยการร้องไห้ เมื่อได้ยินเสียงปลอบก็รู้จักและหยุดร้อง

ทารกจำเสียงที่คุ้นเคยได้เร็วอย่างไม่น่าเชื่อ จำเสียงได้เร็วกว่าสายคาสามารถจำหน้าคนเสียอีก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

0 month Fetal posture	1 month Chin up	2 months Chest up	3 months Reach and miss
4 months Sit with support	5 months Sit on lap, grasp object	6 months Sit on high chair, grasp dangling object	
7 months Sit alone	8 months Stand with help	9 months Stand holding furniture	
10 months Creep	11 months Walk when led	12 months Pull to stand by furniture	
13 months Climb stair steps	14 months Stand alone	15 months Walk alone	

ภาพที่ 2.12 : ขั้นตอนพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวของทารกตั้งแต่แรกเกิดจนเดินได้ (จากการศึกษาของ M.M. Shirley, *The First Two Years : A Study of Twenty-Five Babies 1933* อ้างจาก Zanden 1993:161)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.6 การเล่น/เรียนด้วยการเคลื่อนไหว

รูปต่อไปนี้แสดงขั้นตอนพัฒนาการเคลื่อนไหวของเด็กทารก

การคว้าได้เป็นจุดเริ่มต้นของการฝึกสมรรถภาพทางการเคลื่อนไหวร่างกายและการเรียนรู้ตลอดจนการเล่นเพื่อหาความสุขในขั้นต่อไป คือเมื่อทารกคว้าได้แล้ว เป็นธรรมดาที่จะเชิดคางเขิดอกขึ้น มีเหตุผลที่พอทำให้เชื่อได้ว่าทารกทำเช่นนั้นเสมอไป เพราะต้องการมองเห็นอะไร ๆ ให้กว้างออกไป

ทารกเดินได้เมื่ออายุราว 1 ขวบ การเล่นก็ขยายวงกว้างออกไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการทางกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย ตกถึงขั้นนี้ทารกชอบการเล่นที่ใช้พลังกำลังทวิขึ้น เช่น การปีนป่าย แกว่งไกว ตามลำดับของวัย การควบคุมกล้ามเนื้อและการทรงตัวดีมากขึ้นในราวอายุขวบครึ่ง ของวิ่งเดิน กระโดด และเตะลูกบอล และถ้ามีเพื่อนร่วมวัยก็ชอบเล่นกับเพื่อน การเล่นกับผู้ใหญ่น้อยลงไปตามลำดับ

2.2.7 การเล่น/เรียนด้วยการวาดเขียน

ผู้เขียนตำราจิตวิทยาเด็กที่มีชื่อเสียงหลายท่าน (Lefrancois 1990; Scarr et al.1986) ได้แสดงความคิดเห็นของเขาเกี่ยวกับการเล่นเชิงศิลปะของเด็กว่า การเล่นเชิงศิลปะเป็นการเล่นขั้นสูงสุดของการเล่นทุกประเภท เพราะการเล่นเชิงศิลปะเป็นการเล่นที่ทำให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นมนุษย์ร่วมกัน ศิลปะเด็กมีหลายรูปแบบ

นักจิตวิทยาเด็กหลายท่าน (Craig, 1980; Goffman et al. 1988; Papalia & Olds 1993) เชื่อว่าผู้เลี้ยงดูทารกควรให้ทารกใช้ดินสอหรือสีเทียนเขียนอะไรเล่น ๆ เมื่ออายุราว 8 เดือนเป็นต้นไป (ถ้าท่านผู้อ่านพลิกไปดูรูปภาพพัฒนาการใช้มือในหัวข้อการเล่น/เรียนด้วยมือ ก็จะสังเกตได้ว่า ในระยะที่กล่าวนี้ทารกสามารถใช้หัวแม่มือกับนิ้วชี้หยิบจับของได้แล้ว) ในขั้นแรก ๆ ทารกก็จะทำได้แต่เส้นยุ่ง ๆ ลากไปลากมาไม่มีความหมายอะไรสำหรับผู้ใหญ่ แต่ผลสำหรับทารกนั้นมีมาก กล่าวคือทารกจะได้ฝึกนิ้วหยิบจับ ฝึกการลากเป็นเส้น ฝึกสายตามองดูเส้นที่เขาขีดขึ้น ฝึกตั้งความสนใจ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นรากเหง้าแห่งการเป็นนักสร้างสรรค์ และความสามารถในการใช้มือทำกิจกรรมต่าง ๆ

หลังจากทารกคลอดจากครรภ์มารดาแล้วก็เรียกว่าเข้าสู่วัยทารก วัยทารกแรกเกิดกำหนดเวลาได้ประมาณ 2 สัปดาห์แรกหลังคลอด ทารกต้องปรับตัวอย่างมากให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่รอบตัวเขา

ในวัยทารกแรกเกิดนี้ ทารกยังไม่มีความสามารถเลือกกระทำพฤติกรรมเพื่อความอยู่รอดได้เอง จึงมีธรรมชาติติดตัวมาแต่กำเนิด ไม่ต้องเรียนหรือรับการฝึกสอนก็ทำได้ เรียกว่าปฏิกริยาที่ฝังมืออยู่หลายอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัยทารกตอนปลายต่อจากวัยทารกแรกเกิดคือตั้งแต่ปลายสัปดาห์ที่สองหลังคลอดจนถึงอายุ 2 ขวบ หรือ 2 ขวบครึ่ง ทารกมีพัฒนาการช่วยเหลือตัวเองได้มากมายและล้วนแต่สำคัญสำหรับชีวิตภายหลัง ยิ่งนัก ต่อเนื่องจากพัฒนาการทางกายนี้จึงพัฒนาความเคลื่อนไหวได้ตั้งแต่แรกจนคว้าได้จนเดินได้แข็งในระยะเวลาปลายวัยนี้

2.3 ลักษณะความต้องการทางร่างกายของเด็กวัยทารก

วัยทารกเป็นวัยแรกที่มีความต้องการพื้นฐานร่วมอยู่ในความต้องการพื้นฐานรวมที่เด็กทุกวัยควรได้รับตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประเทศต่าง ๆ ในการกำหนดแผนการแก้ไข และการส่งเสริมสุขภาพและการพัฒนาเด็กในปี พ.ศ. 2502 ซึ่ง พ.ญ. ม.ร.ว. จันทรวินิตร์ เกษมสันต์ ได้ดัดแปลงมา สรุปความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กไว้ ดังนี้

2.3.1 ความต้องการพื้นฐานด้านสุขภาพอนามัย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า โภชนาการที่ดีเป็นรากฐานของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง การมีครรภ์เป็นระยะที่สำคัญ เป็นช่วงเวลาที่เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ของลูกนั้น ความต้องการด้านโภชนาการดังมีต่อไปนี้

1. หญิงมีครรภ์ควร จะได้รับการดูแลและคุ้มครองตั้งแต่ระยะตั้งครรถ์
2. เด็กควร จะได้รับการเฝ้าระวังและติดตามผลการเจริญเติบโตตั้งแต่แรกเกิดจนเข้าสู่วัยรุ่น
3. มารดาควร ได้รับการส่งเสริมให้เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมแม่
4. เด็กจะต้องได้รับอาหารเสริมที่มีคุณค่าอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ตามความต้องการของร่างกายในช่วงอายุต่าง ๆ กัน
5. เด็กจะต้องได้รับวัคซีนเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคอย่างน้อย 6 โรค คือ คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน โปลิโอ หัด และวัณโรค และจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในกรณีเจ็บป่วย
6. เด็กควร ได้รับการตรวจค้นหาความพิการที่อาจบั่นทอนการเจริญเติบโตทางร่างกายและสติปัญญา
7. เด็กต้องอยู่ในที่ถูกสุขลักษณะและไม่คับแคบจนเกิดไป มีสถานที่วิ่งเล่นและออกกำลังกาย และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและจิตใจ

2.3.2 ความต้องการพื้นฐานด้านการพัฒนาสติปัญญาและบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

1. เด็กต้องได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และจริยธรรมขั้นพื้นฐานเพื่อให้เป็นพลเมืองไทยที่ดีและมีคุณภาพ รู้จักอยู่ร่วมกันโดยสันติ สามารถเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต และมีเจตคติที่จะเรียนรู้ต่อไปโดยไม่หยุดนิ่ง
2. เด็กต้องมีโอกาสและสามารถแสดงความคิดเห็นของตน มีส่วนร่วมในกิจกรรม และ/หรือประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย เพื่อปูพื้นฐานวิธีดำเนินชีวิตตามครรลองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. เด็กต้องได้รับการเลี้ยงดูจากบุคคลหรือครอบครัวที่ให้ความรักและความอบอุ่นเพื่อเป็นรากฐานของพัฒนาการทุกด้าน อาทิ วินัยในตนเอง ความสนใจใฝ่หาความรู้ ความมีมนุษยธรรมและความเชื่อมั่นในมนุษยชาติ

2.3.3 ความต้องการพื้นฐานด้านสวัสดิการสังคม

2.3.3.1 ด้านการศึกษา

1. การศึกษาก่อนภาคบังคับ เด็กก่อนวัยเรียนควรจะได้รับบริการทั้งด้านโภชนาการและการส่งเสริมทักษะและบุคลิกภาพ โดยรัฐมีนโยบายที่แน่นอนด้านการศึกษาประเภทนี้ ครูอนุบาลหรือผู้ดูแลเด็กควรได้รับการคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับการอบรมในวิธีการเลี้ยงดูเด็ก
2. การศึกษาภาคบังคับ เด็กวัยเรียนทุกคนควรจะได้รับความสะดวกภาพทางการศึกษาอย่างน้อยในระดับประถมศึกษา และมีโอกาสที่จะได้ศึกษาเล่าเรียนต่อทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ส่วนเด็กที่มีความพิการทางร่างกายและสมองก็ควรจะได้รับการศึกษาเฉพาะที่กับสภาวะของเด็กนั้น
3. การศึกษาเพื่ออาชีพ เด็กและเยาวชนที่มีอายุ 12-25 ปีที่ไม่ได้เรียนหนังสือควรได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ตนเองและครอบครัว
4. การศึกษาเพื่อคุณภาพของชีวิต เด็กและเยาวชนควรได้เรียนรู้เรื่องต่อไปนี้
 - 1) อนามัยด้านการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน ป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยฟื้นชีพ
 - 2) การปฏิบัติธรรมขั้นพื้นฐานของแต่ละศาสนา
 - 3) วัฒนธรรมประจำชาติ วรรณกรรม และขนบประเพณี
 - 4) กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3.2 คำนิยาม

เด็กและเยาวชนทุกคนควรได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย เพื่อมิให้ถูกใช้แรงงานก่อนวัยอันควร และได้รับความคุ้มครองในด้านความปลอดภัยในชีวิตและการกระทำอื่น ๆ ที่คุกคามสวัสดิภาพของเด็ก จากความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กที่ครอบคลุมถึงความต้องการในการดูแลสุขภาพอนามัย ความต้องการของวัยทารก คือ ทารกจะต้องได้รับการส่งเสริมสุขภาพตั้งแต่วัยอยู่ในครรภ์ไม่เกิดโรคติดเชื้อต่าง ๆ เพื่อจะได้เกิดมาไม่พิการ มีน้ำหนักตัวประมาณ 3,000 กรัม มีความยาวประมาณ 50 เซนติเมตร ตอนเกิดได้รับการดูแลมิให้เกิดภาวะแทรกซ้อน โดยเฉพาะการเกิดตัวเขียว เพราะสำคัญน้ำคร่ำ สมองขาดออกซิเจน เป็นต้น เมื่อทารกเกิดมาแล้ว ทารกวัยแรกเกิดนี้มีความต้องการด้านการอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ การนอนหลับ การกิน การขับถ่าย และความ ต้องการด้านความปลอดภัย

การหลับนอน หลังเกิดทารกจะนอนหลับนาน 8-10 ชั่วโมงโดยไม่ต้องอาหารและน้ำ แล้วเริ่มต้นมีการเคลื่อนไหวตัวและร้อง บางคนดูนิ้วมือแสดงว่าหิวในช่วงนี้ เมื่อเริ่มให้ดื่มน้ำจะรับได้แล้วจะนอนหลับอีกเกือบตลอดวัน ต่อมาทารกจะค่อย ๆ ปรับเวลานอนของตนให้เข้าเวลานอนของคนอื่น ๆ โดยลดจำนวนการนอนลง โดยใช้เวลานอนกลางคืนมากกว่ากลางวัน ชั่วโมงนอนของทารกเปลี่ยนตามอายุ

แรกเกิดถึง 1 เดือน นอนวันละ 16-18 ชั่วโมง ตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ทารกนอนวันละ 14-16 ชั่วโมง เมื่ออายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี ทารกนอนกลางคืนติดต่อกันได้นานขึ้น และลดเวลานอนกลางวันวันละเหลือ 1-2 ครั้ง ๆ ละประมาณ 1-2 ชั่วโมง

การกิน หลังเกิดทารกแยกออกจากมารดา อาหารที่เคยได้รับจากมารดาทางสายสะดือถูกตัดขาดไป ทารกจำเป็นต้องกินด้วยตนเอง ธรรมชาติได้สร้างให้ทารกทุกคนที่เกิดมาปกติมีกลไกสะท้อนกลับเกี่ยวกับการกินของทารก คือ เมื่อถูกสัมผัสที่แก้มหรือรอบปากทารกจะหันเข้าหาอ้าปากพร้อมที่จะดูดกินอาหารได้ ดังนั้น เมื่อทารกอยู่ในอ้อมกอดของแม่ทารกจะหันหน้าเข้าหาอกแม่และดูดนมแม่ได้ ถ้าทารกได้รับนมแม่จะเติบโตได้ดีและมีปัญหาเรื่องการเลี้ยงดูน้อย เพราะนมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารก สะอาด สะดวก ปลอดภัยและประหยัด นมแม่จะช่วยทารกให้เติบโตได้ดีจนกระทั่งอายุ 6 เดือน แต่นมแม่มีจำกัด คือ หลังออกวันละ 800-1,000 มล. ทารกอายุเกิน 6 เดือน ต้องการกำลังงานเพื่อการเติบโตมากขึ้นต้องได้รับอาหารที่เพิ่มขึ้นเป็นอาหารหลักแทนนม โดยทั่วไปจะให้อาหารอื่นพวกข้าวบดเป็นอาหารเสริมให้ทารกตั้งแต่อายุ 3 เดือน เพื่อให้ทารกหัดกลืนให้เป็น

ทารกจะสามารถกินอาหารที่เป็นเม็ดหยาบได้เมื่อตอนอายุ 1 ปี จึงควรหัดให้เข้าร่วมกินอาหารพร้อมกับครอบครัว และหัดให้เคี้ยวได้ช่วยคัดอาหารด้วยตนเอง ถึงแม้จะหกบ้างกินบ้าง ที่บ้างก็ตาม

การขับถ่าย ทารกจะถ่ายอุจจาระเป็นอุจจาระสีเทาปนเขียว ภายใน 24-48 ชั่วโมงหลังเกิด และจะถ่ายปัสสาวะตั้งแต่หลังเกิดเมื่อทารกได้รับอาหารทางปาก ทารกจะถ่ายอุจจาระวันละ 5-6 ครั้ง ได้เป็นอุจจาระนิ่มเนื่องจากอาหารย่อยไม่ได้ดีในระยะแรก หลังจาก 1 สัปดาห์ไปแล้ว ทารกจะถ่ายอุจจาระวันละ 3-4 ครั้ง ทารกที่กินนมแม่อาจถ่ายมากกว่าทารกกินนมวัวผสม คือ วันละ 5-6 ครั้ง เนื่องจากนมแม่นี้มีน้ำตาลแล็กโทสในน้ำนมมากกว่านมวัวผสมและทารกย่อยไม่หมด แต่ถ้าทารกมีน้ำหนักตัวขึ้นดีก็ไม่นับว่าเป็นโรคอุจจาระร่วงที่ต้องการรักษา เมื่อทารกปรับตัวได้ดี ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 1 เดือน จะถ่ายอุจจาระ 1-2 ครั้งต่อวัน

การขับถ่ายของทารกจะไม่เป็นเวลา ทารกยังควบคุมการขับถ่ายไม่ได้ ต้องใช้ผ้าอ้อมคอยรองรับการขับถ่าย ทารกจะควบคุมการถ่ายอุจจาระได้ก่อนปัสสาวะ คือ ประมาณอายุ 1 ขวบครึ่งต่อมาจะควบคุมการถ่ายปัสสาวะได้

การต้องการความปลอดภัย ทารกต้องการความปลอดภัย เมื่อถูกทอดทิ้งจะร้องไห้คนอุ้ม และร้องเมื่อมีเสียงดังหรือถูกโยนถูกเหวี่ยง ทารกจะเจ็บและมีความสุขเมื่ออยู่ในอ้อมอกแม่ หูปรนบอกลำโพงได้ยินเสียงหัวใจแม่เต้นเหมือนเสียงที่เคยได้ยินขณะอยู่ในท้องแม่ ทารกจำเสียงแม่ได้ตั้งแต่เกิด นักศึกษาจะสังเกตทารกที่กินนมแม่นั้นมีความจากความรู้สึกปลอดภัยอบอุ่นได้ โดยจะเห็นว่าทารกแนบแก้มกับอกแม่ ปากดูดนม คาสบคาแม่ ไบหน้าแย้มยิ้ม บางคนมีความสุขมากจะเห็นได้นิ้วเท้ากระดิกไปมา ทารกที่กินนมขวดบางคนจะขาดประสบการณ์ในลักษณะนี้ไปบ้าง เพราะบ่อยครั้งที่ผู้ดูแลทารกใช้หมอนรองขวดนมให้ทารกดูด บางครั้งนมจะหลุดจากปากบ้าง นำนมไม่เข้าหัวนมบ้าง ทำให้ไม่ได้รับความปลอดภัยเท่าที่ควร และอาจมีผลทำให้ทารกจะกลัวคนแปลกหน้า กลัวการห่างแม่และคนที่คุ้นเคยเนื่องจากความรู้สึกไม่ปลอดภัยนั่นเอง

2.4 ความพร้อมของพ่อแม่

2.4.1 ความพร้อมของพ่อแม่ด้านสุขภาพ

คำจำกัดความว่าสุขภาพ

สุขภาพอนามัยเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันและใช้แทนกันได้ องค์การอนามัยโลกให้คำจำกัดความไว้ว่า สุขภาพ คือ ภาวะแห่งความสมดุลระหว่างร่างกาย ใจ และความสามารถที่ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกร่างกาย

ความพร้อมของพ่อแม่ด้านสุขภาพ จึงมีองค์ประกอบที่เด่นชัด 2 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ใจ ผู้ที่จะเป็นพ่อแม่จึงต้องตรวจและดูแลสุขภาพของตนให้พร้อม ในทางทฤษฎีได้แนะนำการศึกษาแก่กลุ่มวัยรุ่นในโรงเรียน ชายและหญิงระยะก่อนแต่งงาน เพื่อให้ให้ได้ลูกหรือของเราที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ พ่อแม่มีส่วนที่จะปูพื้นฐานของพัฒนาการในด้านต่าง ๆ คือ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม พัฒนาการด้านต่าง ๆ เหล่านี้มีต้นกำเนิดมาจากกิจกรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเปรียบเทียบดูจากธรรมชาติที่นักศึกษาเห็นได้ชัดก็คือ การปลูกต้นไม้ ต้นไม้นั้นจะเจริญงอกงามได้เต็มที่ แดกกิ่งก้านสาขางอกงาม มนุษย์ก็เช่นเดียวกัน พ่อแม่มีพันธุ์ดี หมายถึงไม่มีโรคที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ก็นับว่ามีส่วนดีเกือบครึ่งแล้ว ทางปฏิบัติตนของแม่และพ่อในช่วงที่ทารกอยู่ในครรภ์และการคลอดที่ปลอดภัย ทางรกเกิดมาแข็งแรง แล้วพ่อแม่ที่เอาใจใส่เลี้ยงดูอบรมลูกอย่างดี จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พัฒนาการต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเลี้ยงดูของเด็กแต่ละคนจะเป็นทิศทางที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เด็คนั้น และเกิดแนวการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมตามคุณลักษณะของเด็ก

2.4.2 ความพร้อมด้านร่างกายของพ่อแม่

อายุของแม่

หญิงวัยเจริญพันธุ์เป็นช่วงที่หญิงหรือผู้เป็นแม่มีร่างกายสมบูรณ์เต็มที่นั้น เป็นช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี แม่ที่มีอายุน้อยและอายุมาก มีอัตราตายจากการตั้งครรภ์และการคลอดมากกว่าแม่ที่มีอายุในวัยเหมาะสม อัตราการเสี่ยงต่อการให้กำเนิดลูกที่ผิดปกติก็พบสูงขึ้นด้วย

สุขภาพของแม่ที่มีบุตรแล้ว

แม่ที่มีลูกคนหนึ่งแล้ว ก่อนที่จะมีลูกคนต่อไป ควรเว้นระยะให้พอเหมาะ เพราะการตั้งครรภ์และการคลอดบุตรบ่อยครั้งเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของแม่โดยตรง

แม่ที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตรถี่และบ่อยครั้ง ย่อมมีโอกาสเสียชีวิตเนื่องจากการตั้งครรภ์จากการคลอดได้มาก โดยเฉพาะแม่ที่มีอายุเกิน 35 ปีขึ้นไป มีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อนในระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอดลูกมากขึ้นไปอีก

แม่ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคไต โรคเบาหวาน โรคเอส-แอล-อี (Systemic Lupus Erythematosus) การตั้งครรภ์และการคลอดอาจจะเป็นอันตรายต่อแม่จนถึงเสียชีวิตได้

แม่ที่ตั้งครรภ์และคลอดบุตรหลายคนมีโอกาสเป็นมะเร็งปากมดลูกได้ง่ายกว่าปกติ

สุขภาพของพ่อ

พ่อบีบบาทสำคัญมาก นอกจากเป็นหัวหน้าครอบครัวแล้ว พ่อเป็นผู้ที่ให้วัสดุทางเงินนิตครั้งหนึ่งแก่ลูกที่เกิดมา พ่อจึงต้องมีสุขภาพดีและควรได้รับการตรวจสุขภาพด้านต่าง ๆ พร้อมกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่ โดยความเป็นจริงแล้ว พ่อสามารถให้กำเนิดบุตรได้จนถึงวัยชรา การศึกษาตัวอสุจิพบว่า อสุจิของชายที่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีความผิดปกติในด้านรูปร่างและ โอกาสที่จะให้วัสดุทางเจเนติกที่ผิดปกติ ลูกเกิดมาผิดปกติมากกว่าพ่อที่มีอายุน้อย การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพของพ่อที่มีบุตรมากนั้นยังมีไม่มากนัก

ผู้ที่จะเป็นพ่อแม่ของลูกนั้น ควรได้รับการทดสอบสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจร่างกายทั่วไป (check up) หญิงและชายควรได้รับการตรวจร่างกายทั่วไปก่อนสมรส เพื่อค้นหาโรคประจำตัวของทั้งสองฝ่าย เช่น โรคหัวใจ โรคติดต่อต่าง ๆ และโดยเฉพาะ โรคซึ่งสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรม เพื่อป้องกันความผิดปกติหรือความพิการของทารก

2. ทดสอบระดับสติปัญญา (intelligence test) เพื่อป้องกันการสืบทอดสู่ทารก ในรายที่ชายหรือหญิงมีเขาวนปัญญาต่ำ ลูกที่เกิดมาจะมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเด็กที่พ่อแม่มีระดับสติปัญญาดี

เพื่อให้เข้าใจถึงการตรวจเพื่อค้นหาโรคซึ่งสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรม นักศึกษาควรศึกษากระบวนการของพันธุกรรมเสียก่อน

กระบวนการของพันธุกรรม

พันธุกรรม หมายถึง การถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุทางเจเนติก จากบรรพบุรุษไปสู่บุตรหลาน เป็นการสืบเนื่องลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะประจำตัว อันทำให้มนุษย์มีลักษณะบางอย่างแตกต่างกันออกไป เช่น สีของผมและผิวหนัง ลักษณะใบหน้า โหนกแก้ม รูปร่าง กลุ่มเลือด และที่สำคัญ คือ โรคบางชนิดซึ่งอาจจะปรากฏเด่นชัดหรือซ่อนเร้นเป็นพาหะอยู่ในหญิงหรือชาย การถ่ายทอดนี้อยู่ในส่วนของยีนส์ (genes) ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในโครโมโซม (chromosomes) ของพ่อและแม่ กระบวนการของพันธุกรรมเริ่มจากการผสมของตัวอสุจิ ซึ่งเป็นส่วนที่แบ่งแยกจากส่วนของพ่อมีโครโมโซม 23 ตัว มารวมกับไข่ซึ่งเป็นส่วนที่แบ่งมาจากแม่มีโครโมโซม 23 เช่นเดียวกัน รวมกันเข้าเป็นเซลล์ที่มีโครโมโซม 46 ตัว เป็นเซลล์ใหม่ที่มีโครโมโซมของพ่อและแม่อย่างละครึ่งครบ 23 คู่ เหมือนเซลล์อื่น ๆ โครโมโซม 22 คู่แรกจะถอดลักษณะต่าง ๆ บางส่วนของร่างกาย (autosome) แก่เซลล์ใหม่ ส่วนคู่ที่ 23 เป็นโครโมโซมที่กำหนดเพศ (sex chromosome)

ลักษณะการถ่ายทอดจากพ่อแม่และบรรพบุรุษแตกต่างกันไป ลักษณะจากพ่อแม่ปรากฏไม่ชัดในช่วงลูก แต่อาจปรากฏในช่วงหลาน กระบวนการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ดังกล่าวนี้น เมนเดล ได้ศึกษาจนพบความจริงหลายอย่าง และตั้งกฎของเมนเดล (Mendel Law) ค.ศ. 1866

ลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรมแบ่งออกเป็น 2 ทาง คือ

ลักษณะทางกาย ได้แก่

1. สัดส่วนของร่างกาย ทารกจะเติบโตตามลักษณะของยีนส์ของพ่อแม่หรือบรรพบุรุษ ความสูงหรือความเตี้ย ลูกบางคนอาจจะตัวเตี้ยด้วย ในปัจจุบันมีข้อมูลแสดงให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจมีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของร่างกายได้ เช่น การปฏิบัติตนตามโภชนาการแก่หญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร เลี่ยงทารกด้วยนมแม่ และให้อาหารเหมาะสมจะเติบโตมีร่างกายสูงใหญ่กว่าบรรพบุรุษ ดังเห็นได้ชัดจากคนรุ่นใหม่ของประเทศญี่ปุ่น ร่างกายสูงใหญ่กว่าพ่อแม่และบรรพบุรุษอย่างชัดเจน

2.รูปลักษณะทางกาย ลักษณะของผมหยิก ตากลึก โหนกแก้มสูง สีของตา สีผมและสีผิว

3.ชนิดของกลุ่มเลือด ลูกที่เกิดจากพ่อแม่คูใดย่อมได้รับการถ่ายทอดชนิดของกลุ่มเลือดจากพ่อแม่คู่นั้น กลุ่มเลือดมี 4 กลุ่ม คือ A, B, AB และ O ตัวอย่าง ถ้าแม่มีกลุ่มเลือดเป็น O อาจมีกลุ่มเลือดเป็น A ลูกจะมีกลุ่มเลือดเป็น O หรือ A เท่านั้น จะเป็น B หรือ AB ไม่ได้

4.เพศ ทารกที่เกิดมาเป็นเพศหญิง หรือชายนั้นขึ้นอยู่กับโครโมโซม เพศชายจะมีโครโมโซม xy เพศหญิงมี xx จะเห็นได้ว่า x ซึ่งเป็นขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดเพศหญิง โครโมโซม y มีขนาดเล็กเป็นตัวกำหนดเพศชาย โครโมโซมเพศนี้เป็นโครโมโซมคู่ที่ 23 เซลล์ของแม่จะมีโครโมโซม xx เมื่อสร้างเซลล์ไข่แม่จะแบ่งวัสดุพันธุศาสตร์ของตนครึ่งหนึ่ง ไข่จึงได้โครโมโซม x มาตัวหนึ่งเสมอ ทางฝ่ายพ่อเมื่อสร้างตัวสุจิก็แบ่งโครโมโซม โดยให้แต่ละตัวโครโมโซม x หนึ่งโครโมโซม y หนึ่งโครโมโซม เมื่อไข่และตัวสุจิรวมตัวกัน ตัวสุจิโครโมโซม x ผสมไข่จะได้ลูกสาว ตัวสุจิที่มีโครโมโซม y ผสมไข่จะได้ลูกชาย

ไข่ x + อสุจิ x = xx ลูกสาว

ไข่ x + อสุจิ y = xy ลูกชาย

2.4.3 ความพร้อมด้านจิตใจของพ่อและแม่

ความพร้อมด้านจิตใจของพ่อ

ในสังคมไทย พ่อ นับว่าเป็นผู้นำของครอบครัว และลูกเป็นผู้สืบสกุลทางฝ่ายพ่อโดยตรง จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะสร้างความมั่นใจและความพร้อมทางจิตใจให้เกิดขึ้นกับแม่ได้อย่างมาก เฉพาะอย่างยิ่งแสดงความยินดีและความต้องการที่จะมีลูก ฝ่ายหญิงมักจะตอบสนองด้วยการเตรียมตัวและเตรียมใจที่จะมีลูก ถึงแม้ในหญิงบางคนอาจจะยังไม่ต้องการมีลูก แต่เพื่อเห็นแก่สามี เธอก็มักจะเสียสละเพื่อความปรารถนาของสามีและความสุขของครอบครัว ในบางครั้งที่พ่อและแม่มยังไม่ต้องการมีบุตร แต่ขาดความรู้ในเรื่องการวางแผนครอบครัว แม่เกิดตั้งครรภ์ ผู้เป็นพ่อก็ควรจะต้องยอมรับและมีความรับผิดชอบ และมีความสำนึกในหน้าที่ของผู้นำครอบครัวในการสร้างฐานะและหารายได้เลี้ยงครอบครัว สิ่งเหล่านี้จะเป็นเรื่องช่วยสนับสนุนภรรยาในด้านจิตใจในเรื่องความมั่นคงของครอบครัว และเตรียมพร้อมสำหรับสมาชิกใหม่ได้เต็มที่

แต่ถ้าพ่อเป็นคนไม่มีความรับผิดชอบ หรือไม่แน่ใจในอนาคตของตนเอง คิดว่าตนเองไม่พร้อมจะมีลูกเพราะปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ก็จะเพิ่มความไม่สบายใจให้กับแม่และส่งผลกระทบต่อลูกในครรภ์ด้วย เช่น แม่ไม่มีกำลังใจที่จะบำรุงครรภ์ ทำให้พัฒนาการของทารกในครรภ์ไม่เป็นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตามเป้าหมาย ผู้ที่จะเป็นพ่อบางคนเกิดความกังวลเมื่อมีลูก ทำให้ไม่เหมือนเดิม ถ้าเป็นเช่นนี้ผู้จะเป็นพ่อควรหันมาสนใจและช่วยภรรยาในการเตรียมตัวจะมีลูกเมีย

ความพร้อมด้านจิตใจของแม่

ความพร้อมด้านจิตใจของแม่มีความสำคัญต่อลูกที่จะเกิดมาอย่างมาก หญิงวัยเจริญพันธุ์ส่วนใหญ่จะมีความพร้อมด้านร่างกายตามธรรมชาติอยู่แล้ว ด้านจิตใจยังมีอิทธิพลจากสามีและเศรษฐกิจสังคมอยู่มาก หากได้รับสนับสนุนจากฝ่ายสามีซึ่งต้องการมีลูกและครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงพอควรแล้ว แม่นั้นก็จะเกิดความพร้อมโดยธรรมชาติอยู่แล้ว คือ

1. แม่มีสัญชาตญาณของความเป็นแม่เป็นสิ่งติดตัวมาในเพศหญิงทุกคน เมื่อแม่รู้สึกรักว่ามีลูกในครรภ์เป็นส่วนที่เกื้อหนุนในตัวแม่เอง ก็จะเกิดความรัก เมตตา และห่วงใย ยิ่งเมื่อเกิดมาได้อุ้มและให้ลูกนมแม่ด้วยแล้ว จะเกิดความรักและความเป็นเจ้าของ ต้องการปกป้องอันตรายและตั้งใจเลี้ยงดูไม่ทอดทิ้ง เสียสละความสุขสบายส่วนตัวเพื่อลูกได้ แม่จะต้องเจ็บปวด อ่อนแอและทำงานหนักก็ยอมทน เช่น ต้องลูกมาให้ลูกกินนมกลางดึก หรือเฝ้าดูแลลูกเวลาเจ็บป่วย แม่ทำให้ลูกได้จะหาคนอื่นมาทดแทนมิได้

2. ความต้องการที่จะมีลูก เมื่อสามีภรรยาอยู่กินสร้างฐานะกันมั่นคงพอควรแล้ว ก็มักจะคิดถึงการมีลูกเพื่อจะได้เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ มีชายหญิงบางคู่ในประเทศตะวันตกจะทดลองอยู่ด้วยกันระยะหนึ่งก่อน เรียนรู้นิสัยใจคอของกันและกันจนปรับตัวเข้ากันได้ดีและแน่ใจว่าเขาจะใช้ชีวิตคู่ด้วยกันได้ จะเป็นพ่อแม่ที่ดีได้ เขาจึงมีลูก หญิงบางคนต้องการจะมีลูกและมีความพร้อม แต่ไม่สามารถจะมีได้เพราะเกรงว่าจะต้องละทิ้งงานอาชีพที่ทำอยู่บ้าง ไม่มีคนเลี้ยงลูกบ้าง เกรงว่ารูปร่างจะเสียทรงบ้าง บางคนมีลูกเพียงคนเดียวแล้วไม่ยอมมีอีก เพราะภูมิหลังของแม่ซึ่งเคยเป็นลูกคนกลางในครอบครัวใหญ่ ถูกทอดทิ้งขาดความอบอุ่น เกรงว่าถ้ามีลูกมากกว่า 1 คนแล้ว พ่อแม่ไม่สามารถให้ความรักความเอาใจและอบอุ่นแก่ลูกคนต่อไปได้ ในทางตรงกันข้ามพ่อแม่ที่ต้องการลูกเป็นกำลังงาน เช่นครอบครัวที่ทำนา ทำสวน หรือครอบครัวที่มีอุตสาหกรรมใหญ่ ต้องการลูกมาก ๆ แต่ไม่มีเวลาดูแลอบรมเลี้ยงดูลูก ทำให้เกิดปัญหาได้

หญิงบางคนเกิดมีลูกโดยที่ตัวเองไม่ต้องการ เพราะไม่มีความพร้อม พ่อของเด็กไม่ยอมรับและไม่คิดเลี้ยงดูก็จะเกิดความลำบากใจ และต้องการทำลายเด็กในท้อง โดยการทำแท้งบ้าง หากไม่สำเร็จและต้องอุ้มท้องจนเด็กเกิดมาแล้วก็ละทิ้งไว้กับโรงพยาบาลบ้าง เอาเด็กไปทิ้งบ้าง หรือต้องจำใจเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลย ทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างมาก

2.4.4 ความพร้อมของพ่อแม่ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการอบรมเลี้ยงดูลูก

การตั้งครรถ์นั้น โดยความเป็นจริงแล้ว เป็นการลงทุนโดยเราไม่รู้สึกราคา ในครรภ์จะดึงอาหารจากตัวแม่ไปเพื่อการเจริญเติบโต ไม่ว่าแม่จะอยู่ในภาวะโภชนาการใด แม่จะต้องกินอาหาร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มเติมให้พอเพียง จึงต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในเรื่องอาหาร ค่าใช้จ่าย เรื่องเสื้อผ้าของแม่ เพราะรูปร่างของแม่จะเปลี่ยนไปมาก และยังมีค่าใช้จ่ายในการฝากครรภ์ การคลอด การเลี้ยงดูในระยะทารกจนเข้าวัยเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนของลูกอีก ถ้าจะเลี้ยงลูกให้เติบโตมีการศึกษาเต็มความสามารถของลูก และเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพดี หาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวเขาได้นั้น 'จะต้องเสียค่าใช้จ่ายปริมาณมากอยู่ นักศึกษาคงเคยได้ยินคำพังเพยที่พูดกันมาแต่โบราณว่า มีลูก 1 คนจนไป 7 ปี มาในสมัยปัจจุบันซึ่งภาวะเศรษฐกิจทั่วไปฝืดเคืองคู่สมรสใดที่มีฐานะมั่นคง มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัว และมีเงินเก็บบ้างไว้ใช้ในคราวจำเป็นและพอจะสะสมเพื่อการศึกษาของลูกได้ ก็น่าจะจะมีลูกได้

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่จะต้องจัดงบประมาณไว้มี

ค่าฝากครรภ์ ถ้าฝากที่สถานบริการของรัฐ โดยทั่วไปการตรวจครรภ์ระยะต่าง ๆ อาจมีค่าใช้จ่ายในการตรวจเลือด ปีศาจวะ ซึ่งเป็นปริมาณไม่มากนัก แต่ถ้าเจาะจงแพทย์หรือฝากตามคลินิกส่วนตัวของแพทย์ที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าพวกแรก

ค่าบำรุงครรภ์ ในช่วงระยะตั้งครรภ์ รายจ่ายจะเพิ่มขึ้นในเรื่องอาหาร ค่ายาบำรุงต่าง ๆ

ค่าสำหรับคลอด ผู้ที่คลอดตามสถานบริการของรัฐ เช่น โรงพยาบาล โดยมีได้เจาะจงผู้ทำคลอดและอยู่ห้องธรรมดา ก็จะเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 1,000 – 2,000 บาท แต่ถ้าเจาะจงแพทย์อยู่ห้องพิเศษ อาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเป็น 10 เท่า ในรายที่มีโรคแทรกซ้อนในการคลอด ต้องอยู่โรงพยาบาลก็จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีก

ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

- ค่าใช้จ่ายสำหรับตัวแม่ มีค่าใช้จ่ายในเรื่องเสื้อผ้าของคนตั้งครรภ์ รองเท้าและเครื่องใช้ ในระยะอยู่โรงพยาบาลและหลังคลอด
- ค่าใช้จ่ายสำหรับเตรียมเครื่องใช้สำหรับเด็กอ่อน เครื่องใช้สำหรับเด็กอ่อนในครอบครัวที่ไม่เคยมีลูกมาก่อนจำเป็นต้องหาใหม่หมด บางครอบครัวต้องขยายและจัดบ้านให้มีห้องสำหรับลูกเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนด้วย

ขนาดของครอบครัว

ในสังคมปัจจุบัน มีสามีภรรยาจำนวนไม่น้อยมิได้คำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว เมื่อเกิดมาแล้วก็เลี้ยงดูกันไปตามแกน ด้วยความเป็นจริงแล้ว พ่อแม่อาจมิได้ต้องการบุตร ขาดความรู้ในการวางแผนครอบครัว จึงมีผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติมาก ดังเห็นได้จากการสำรวจของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2525 รายงานว่าประเทศไทยมีประชากรประมาณ 48.5 ล้านคน มากเป็นอันดับที่ 17 ของโลก ในจำนวน 48.5 ล้านคนนี้ เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 18,740,000 คน ประชากรวัยแรงงาน 27,260,000 คน (อายุ 15-60 ปี) คนชราอายุ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่า 60 ปี 2,490,000 คน นักศึกษาจะเห็นได้ว่า มีประชากรแรงงาน 9 คน จะต้องหาเลี้ยงคน 16 คน (เลี้ยงตัวเอง 9 คน + เด็ก 6 คน + คนชรา 1 คน) การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศย่อมได้รับการกระทบกระเทือน เพราะงบประมาณจะต้องใช้ไปในด้านบริหารให้แก่จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประชากรเด็ก ซึ่งจำเป็นต้องมีโรงเรียนและสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รองรับมาก ในการวางแผนครอบครัวพอที่กระทำได้ โดยให้มีการเกิด 27.5 คน ตาย 7.6 คน ต่อประชากร 1,000 คน 1 ปีจะมีคนเกิดล้าน 3 แสนคน และตาย 3 แสน 6 หมื่น โดยให้อัตราเพิ่มร้อยละ 2.0 ต่อปี ใน พ.ศ. 2535 ประชากรของประเทศจะมีประมาณ 60 ล้านคนเศษ ในขณะที่การเพิ่มผลผลิตและทรัพยากรธรรมชาติคงที่หรือลดลงนั้น การมีลูกมาก เด็ก ๆ ใน 10-20 ปีข้างหน้า จะต้องแย่งกันกิน เหยียดความขาดแคลนอาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และยารักษาโรค การวางแผนครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำ พ่อแม่คู่หนึ่งมีลูก 2 คน แล้ว “ลูกมาก ยากจน”

การวางแผนครอบครัว

การวางแผนครอบครัว หมายถึง การวางแผนหรือตั้งเป้าหมายให้ครอบครัวมีความพร้อม มีสมาชิกตามจำนวนที่ต้องการและในระยะเวลาที่เหมาะสม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

การวางแผนครอบครัวจึงมิได้หมายถึงการคุมกำเนิดเท่านั้น ผู้ทำงานด้านการวางแผนครอบครัวจะช่วยแนะนำและรักษาผู้ที่มีความพร้อมแล้วที่จะมีบุตรได้แต่ไม่มีบุตรให้ได้มีบุตรตามปรารถนา ผู้ที่มีบุตรแล้วให้มีจำนวนที่เหมาะสมและระยะห่างพอดีเพื่อให้สุขภาพของแม่และลูกดี

ในการกำหนดจำนวนลูกในแต่ละครอบครัวขึ้นอยู่กับนโยบายของชาติ บางประเทศกำหนดให้สามีภรรยา 1 คู่ มีลูกได้ 1 คน บางประเทศให้ 3 คน สำหรับประเทศไทยมีนโยบายให้ครอบครัวหนึ่งมีลูก 2 คน และห่างกัน 3 ปี (ให้แม่ท้องว่าง 2 ปี) การวางแผนครอบครัวบางแห่งยังบริการการเลือกเพศของลูกด้วย ถึงแม้จะไม่แม่นยำนัก แต่ก็ยังมีโอกาสมากกว่าร้อยละ 50

การชะลอการเกิดหรือการคุมกำเนิด

จากปัญหาด้านประชากรอันเกี่ยวโยงกับเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศอย่างใกล้ชิดจำเป็นต้องมีการชะลอการเกิด กลุ่มประชากรที่มีภาวะเศรษฐกิจของครอบครัวดี มีการศึกษาดี้มักจะทำการคุมกำเนิดกันอย่างกว้างขวาง มีลูกกันครอบครัวละ 2-3 คน แต่ยังมีชนกลุ่มใหญ่ที่เศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี ยังมีลูกกันครอบครัวละ 4-6 คน หรือมากกว่า ทั้งนี้เพราะไม่สนใจการวางแผนครอบครัวอย่างหนึ่ง หรือกลุ่มที่สนใจและมีลูกมากเกินพอแล้วยังมีลูกต่อไปอีก เนื่องจากขาดความรู้ในการคุมกำเนิด และบริการการคุมกำเนิดยังไม่เพียงพอ และกระจายไม่ทั่วถึง ประชากรที่มีฐานะยากจนมีลูกกันมาก เด็กเกิดมาด้วยโอกาสและไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู การศึกษาที่ดี ทำให้ประชากรที่ด้อยคุณภาพในปริมาณที่มากกว่าประชากรที่มีคุณภาพมาก เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อิทธิพลของครอบครัวต่อพัฒนาการเด็ก
 - ร่างกาย
 - จิตใจ
 - อารมณ์
 - สังคม
- สังคมและสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก
- การส่งเสริมและรักษาสุขภาพเด็ก
- สุขภาพจิตเด็ก
- ส่งเสริมบุคลิกภาพที่พึงประสงค์

ในช่วงที่ลูกยังไม่เกิด ควรศึกษาหาความรู้การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกจนถึงวัยก่อนเรียนให้เข้าใจเสียก่อน การอบรมเลี้ยงดูทารกและเด็กนั้นมีหลายวิธี ผู้ที่จะเป็นพ่อแม่ควรได้ศึกษาและเลือกวิธีทำนชอบและเหมาะสมกับครอบครัวและสังคม

ครอบครัวที่มีลูกอยู่แล้ว พ่อแม่จะต้องช่วยกันเตรียมตัวที่สำหรับน้องคนใหม่ด้วย โดยให้พี่รู้ว่ามีน้องเกิดขึ้นในท้องของแม่โดยพี่มีโอกาสดูแลสัมผัสและต้องท้องเวลาน้องคืน และให้พี่เข้ามามีส่วนในการต้อนรับสมาชิกใหม่ของครอบครัวด้วย จะได้จัดปัญหาที่อาจฉาน้อง รังแกน้อง และอ่อนเรียกร้องความสนใจ เมื่อน้องเกิด

2.5 การดูแลทารกแรกเกิด

ปัจจุบันนี้ มารดานิยมคลอดลูกที่โรงพยาบาล สถานีนอนามัย หรือคลินิก ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่สะดวกและปลอดภัย ในสภาพเช่นนี้ มารดาหรือผู้เลี้ยงทารกจะเริ่มปฏิบัติการดูแลเด็กอย่างเต็มที่ เมื่อนำทารกกลับบ้าน ซึ่งจะเป็นประมาณวันที่ 3 หรือ 7 หรือ 10 หลังการคลอดขึ้นอยู่กับสุขภาพของมารดาและทารก ในบางสถานการณ์ เช่น ในชนบท การคลอดต้องทำที่บ้านโดยมีนางผดุงครรภ์เป็นผู้ทำคลอด ผดุงครรภ์จะตัดสายสะดือ ทำความสะอาดทารก และตรวจสุขภาพโดยทั่วไป แล้วจึงมอบให้เป็นหน้าที่ของมารดาและคนในบ้านที่จะเลี้ยงดูทารกแรกเกิดต่อไป

การดูแลทารกขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นของทารก เช่น การให้อาหาร การดูแลให้พักผ่อนนอนหลับเพียงพอ ฯลฯ การกระทำดังกล่าวต้องพิถีพิถันในเรื่องความสะอาด เนื่องจากภูมิต้านทานโรคของทารกมีน้อยมาก และจะต้องมีการดูแลสม่ำเสมอ จะหยุดบ้างทำบ้างไม่ได้ในระยะแรกเกิดถึง 1-2 สัปดาห์ ทารกเพิ่งแยกจากร่างกายมารดาและพยายามปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แปลกใหม่ มีสิ่งที่จะต้องดูแลเอาใจใส่แตกต่างจากการดูแลทารกในระยะต่อไปในบางเรื่องดังนี้

1. การดูนม ควรนำทารกมาให้ดูนมแม่ในทันทีที่แม่และลูกรู้สึกผ่อนคลายจากความอ่อนเพลียและความเครียดในการคลอด การดูนมจะกระตุ้นต่อมน้ำนมให้เร่งผลิตน้ำนมและในแง่ของจิตใจ การกอดรัดสัมผัสระหว่างแม่และลูกในระยะนี้จะเพิ่มความรู้สึกผูกพันระหว่างกันให้แน่น

แพ้นิ่งขึ้น โดยเฉพาะแม่ จะเกิดความรักและความรู้สึกประทับใจที่จะเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด ในระยะ 12 ชั่วโมงแรก ถ้าแม่ยังไม่มีน้ำนม ควรให้น้ำอุ่นโดยการหยดให้

2. การห่อตัวทารก เมื่อทำความสะอาดทารกแรกเกิดแล้ว ควรห่อหุ้มตัวทารกด้วยผ้านุ่ม ๆ ที่สะอาด เช่น ผ้าอ้อมหรือผ้าสำลี ไว้สักระยะหนึ่งเพื่อให้ความอบอุ่นแก่ทารก

3. อาการตัวเหลือง ภายในระยะ 2-7 วันหลังคลอด ทารกอาจมีการตัวเหลืองและน้ำหนักลดลงเล็กน้อย ถ้ายังคุนมนม ควรให้กินน้ำมาก ๆ อาการเหลืองจะค่อย ๆ หายไปเอง แต่ถ้ามีอาการซึมหรือเหลืองเพิ่มขึ้น ควรพาไปพบแพทย์

4. การทำความสะอาดศรีษะ หนังศรีษะบางคนเป็นแผ่นสะเก็ดคล้ายรังแคหนา ๆ ควรใช้น้ำมันมะกอกทาและนวดเบา ๆ ก่อนสระผมประมาณ 5-10 นาที แล้วจึงสระผมด้วยน้ำอุ่น ทำเช่นนี้ทุกวัน สะเก็ดจะค่อยหลุดไป ไม่ใช่เล็บแกะหรือแคะ จะทำให้ถลอกและมีเลือดออกหรือติดเชื้อได้

ทารกบางคนศรีษะอาจบวม น่วม หรือเป็นก้อน เนื่องจากมีเลือดออกใต้ผิวหนัง ไม่ควรนวดหรือเจาะออกเพราะมีอันตรายมาก ควรปล่อยให้ค่อย ๆ หายไปเอง

การจับต้องศรีษะ ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะมีส่วนกระหม่อมที่กระโหลกศรีษะปิดไม่สนิท ไม่ควรไปจับต้อง โดยเฉลี่ย กระหม่อมส่วนหน้าจะปิดสนิทเมื่อประมาณ 12-18 เดือน

5. การรักษาสะดือ เด็กแรกเกิดมีสายสะดือติดอยู่ ปกติสายสะดือจะหลุดเองโดยธรรมชาติภายใน 7-14 วันหลังคลอด และแผลควรจะแห้งภายใน 2-3 วันหลังจากนั้น ไม่ควรโรยแป้งหรือใส่ผงขมิ้นหรือพวดยาใด ๆ ลงที่สะดือ เพราะอาจทำให้สะดือข้างนอกแห้ง แต่ข้างในเน่า เกิดการอักเสบได้ง่าย หรือนำเชื้อบาดทะยักเข้าไปทำให้เกิดโรคบาดทะยักได้ สิ่งที่จะทำได้คือ ระวังไม่ให้ถูกน้ำ หลังอาบน้ำหรือเช็ดตัวแล้ว ใช้สำลีสะอาดพันปลายไม้ชุบแอลกอฮอล์ 75% เพียงหมาด ๆ แตะเบา ๆ ที่ขั้วสะดือ แล้วใช้ผ้าพันท้อง หรือปิดด้วยผ้าก๊อซ

หลังสะดือหลุด ควรเช็ดต่ออีก 2-3 วันจึงเลิก ถ้ามีเลือดออกทางสะดือหรือมีกลิ่นเหม็นเน่า และมีรอยแดงแฉกรอบสะดือ หรืออาการอักเสบ ต้องปรึกษาแพทย์

6. การอาบน้ำ ควรอาบน้ำให้ทารกทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 ครั้งก่อนนอน ในกรณีที่สะดือยังไม่หลุดหรือแผลยังไม่แห้ง ถ้าผู้เลี้ยงยังไม่คุ้นเคยกับการอาบน้ำทารก อาจใช้วิธีเช็ดตัวแทนการนำลงอาบน้ำในอ่างจะปลอดภัยกว่า

7. อุจจาระและปัสสาวะ ทารกแรกเกิดถ่ายบ่อยและไม่เป็นเวลา ผู้เลี้ยงควรหมั่นสังเกตจากการร้องและอาการกระสับกระส่ายของทารก ควรทำความสะอาดโดยใช้สำลีชุบน้ำ ล้างซับให้แห้ง และเปลี่ยนผ้าทันที ถ้าปล่อยแช่ไว้ ผิวหนังเด็กจะแดง อักเสบ และเป็นแผลได้ หลังเด็กปัสสาวะ ควรตรวจดูบริเวณสะดือด้วยทุกครั้ง เพราะอาจเปียกถึงสะดือ

ทารกที่กินนมแม่มักถ่ายบ่อย อุจจาระนิ่มและมีสีเทาปนเหลืองในระยะแรก ๆ ถ้าอุจจาระเหลวเป็นน้ำหรือมีมูกเลือด หรือมีอาการปวดท้องร่วมด้วย ควรปรึกษาแพทย์ทันที

ที่กล่าวมาแล้ว เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการดูแลทารกแรกเกิดที่แตกต่างจากการดูแลทารกทั่วไป ผู้เลี้ยงเด็กจะใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงในเรื่องดังกล่าวเพียงชั่วเวลาสั้น ๆ เช่น สะดือเด็กที่ยังไม่หลุด ต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ ต่อเมื่อสะดือหลุดและแห้งดีแล้วก็หมดภาระไป เพียงคอยสังเกตว่าจะมีเลือดออกอีก หรือมีอาการสะดือจุ่นเกิดขึ้นหรือไม่ เป็นต้น ส่วนการดูแลในเรื่องต่าง ๆ เช่นการให้อาหาร การทำความสะอาดร่างกาย ฯลฯ เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาดูแลต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง

ทารกภายหลังเกิดมีการเปลี่ยนแปลงทางสรีระเพื่อปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ จึงต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างดีโดยพิจารณาดังนี้

1. **คู่มือของทารก** เมื่อแรกเกิดริมฝีปากและตัวจะแดงดี มือเท้าแดงดีด้วย แสดงว่าปกติดี ถ้ามือเท้าเขียวอยู่หรือถ้าเขียวซีดทั้งตัว แสดงว่าขาดออกซิเจน
2. **นับการเต้นของหัวใจต่อนาที** โดยใช้เครื่องฟังหรือจับชีพจร ถ้ามากกว่า 100 ครั้ง/นาที แสดงว่าปกติ ถ้าต่ำกว่า 100 ครั้ง/นาที ผิดปกติ ถ้าไม่มีการเต้นของหัวใจต้องรีบนำหัวใจ
3. **การตอบสนอง** จากการดูดนมหรือดูดสันเท้าทารก ถ้าทารกทำหน้าแสบหรือร้องครางเบาแสดงว่าผิดปกติเล็กน้อย ถ้าทารกไอหรือจามและร้องทันทีแสดงว่าปกติ ถ้าไม่มีการตอบสนองเลยแสดงว่าผิดปกติมาก
4. **กำลังกล้ามเนื้อ** ตรวจสอบโดยการดึงแขนทารกออก ถ่างออกกลับทันทีแสดงว่าปกติ ถ้าค่อย ๆ งอหรือชักมือกลับได้แสดงว่าผิดปกติ ถ้านอนเฉย ๆ แสดงว่าผิดปกติมาก
5. **การหายใจ** ตรวจสอบการหายใจ ถ้าหายใจปกติสม่ำเสมอ หรือร้องเสียงดังแสดงว่าปกติ ถ้าหายใจช้าไม่สม่ำเสมอแสดงว่าผิดปกติ ไม่หายใจเลยผิดปกติมากต้องรีบให้การช่วยเหลือ

2.5.1 หลักการดูแลทารกแรกเกิดทันที มีดังต่อไปนี้

1. การดูแลระบบหายใจ

1.1 เมื่อเกิดออกมาต้องรีบดูดเมือกและน้ำคร่ำจากจมูก ปาก ด้วยลูกสูบยาง ทารกปกติจะหายใจเองภายใน 2-3 วินาทีหลังคลอด หายใจเองสม่ำเสมอภายใน 90 วินาที โดยหายใจอัตรา 40-45 ครั้ง/นาที

1.2 จัดทารกนอนบนโต๊ะปูด้วยผ้าอุ่นสะอาด มีไฟส่องช่วยให้ความอบอุ่นแก่ตัวทารก โดยให้ทารกนอนหงายศีรษะต่ำกว่าทางเท้าประมาณ 15-20 องศา หน้าเอียงไปทางด้านใดด้านหนึ่งเพื่อช่วยให้น้ำคร่ำและเมือกที่ค้างอยู่ภายในระบบทางเดินหายใจไหลออกสะดวก ห้ามหิ้วเท้าทารกขึ้นและห้อยหัวลง เพราะที่ขาดออกซิเจนอยู่แล้วอาจจะเกิดเลือดออกในสมองได้ง่าย

1.3 ถ้ามีภาวะขาดออกซิเจนรีบตัดสายสะดือทันที รับประทานแพทย์หรือกุมารแพทย์ ใส่สายยางดูดเมือก ดัดหรือตีฝ่าเท้าทารกแล้วยังไม่หายใจ รีบเป่าปากทารก หรือให้ออกซิเจนทางเครื่องช่วยหายใจเข้าปอดทารกประมาณ 2-3 นาที

2. การดูแลการเต้นของหัวใจ ถ้าหัวใจเต้นช้ากว่า 100 ครั้ง/นาที ต้องช่วยนวดหัวใจด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง คือ

2.1 วางทารกบนพื้นแข็ง กดกระดูกหน้าอกส่วนล่างด้วยนิ้วชี้ นิ้วกลางกดคลึงลงแต่ละครั้งประมาณ 2 เซนติเมตร ด้วยอัตรา 100-120 ครั้ง/นาที นวดหัวใจทารก 3 ครั้งสลับกับบีบเครื่องช่วยหายใจ 1 ครั้ง

2.2 วางตัวทารกบนมือทั้งสองของผู้จะทำการนวดหัวใจ โดยนิ้วทั้งสี่รองรับหลังทารก และนิ้วหัวแม่มือทั้งสองอยู่ด้านหน้า กดลงบนกลางกระดูกหน้าอก กดด้วยแรงและอัตราเร็วเท่ากับวิธีแรก

ภาพที่ 2.13 แสดงการนวดหัวใจทารก

3. การป้องกันและลดการติดเชื้อ

3.1 การผูกคอตายสะดือ คือ ควรตัดที่ระยะห่างจากท้องทารกประมาณ 2 เซนติเมตร ผูกเงื่อนตายและทาด้วยทิงเจอร์ไอโอดีน เมื่อเช็ดตัว อาบน้ำทารกแล้วทาสะดือซ้ำด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อจนทั่วเพื่อป้องกันการติดเชื้อบริเวณสะดือ

3.2 หยอดตาทารกด้วยซิลเวอร์ไนเตรดที่เตรียมใหม่ ๆ ข้างละหยด แล้วล้างออกด้วยน้ำเกลือ หรือป้ายด้วยยาปฏิชีวนะ เช่น เทอรามายซิน เพื่อป้องกันตาอักเสบจากเชื้อหนองใน

4. การควบคุมอุณหภูมิร่างกายของทารก การควบคุมอุณหภูมิมีความสำคัญเนื่องจากร่างกายของทารกแรกเกิดมีไขมันใต้ผิวหนังน้อย และพื้นที่ของผิวหนังมากเมื่อเทียบกับน้ำหนักตัว ทารกจึงมีโอกาสดูเสียความร้อนไปจากร่างกายได้มากประมาณ 4 เท่าของผู้ใหญ่จึงต้องห่มผ้าให้

ร่างกายเด็กอบอุ่น โดยเฉพาะห้องคลอดซึ่งมีเครื่องปรับอากาศ จะต้องให้เด็กนอนในที่เฉพาะ ซึ่งมีไฟส่องหรือเครื่องทำความอบอุ่นให้แก่ทารก

2.5.2 การตรวจร่างกายทารกแรกเกิด

เมื่อทารกแรกเกิดหายใจปกติแล้ว ควรตรวจร่างกายย่อย ๆ เพื่อดูสิ่งต่อไปนี้

1. ทารกแรกเกิดมีครบกำหนดควรมี

- 1.1 น้ำหนักมากกว่า 2,500 กรัม
- 1.2 ความยาวจากศีรษะถึงส้นเท้า 50 เซนติเมตรหรือมากกว่า
- 1.3 ผิวหนังเรียบ สีชมพู และปกคลุมด้วยไขทั่ว ๆ ไป
- 1.4 ร้องเสียงดัง
- 1.5 มีผมยาว แยกเส้นชัดเจนเป็นเงามัน
- 1.6 มีขนอ่อนปกคลุมบริเวณไหล่และหลัง
- 1.7 ขนาดหัวนมใหญ่กว่า 5 มิลลิเมตร เห็นชัด
- 1.8 ไบฮูมีกระดูกอ่อน แข็ง ขอบม้วนชัดเจน เป็นรูปร่างคงที่
- 1.9 ทารกชาย อัณฑะมีรอยย่นมาก สีคล้ำ ส่วนทารกผู้หญิง แคมมอกของอวัยวะเพศจะปิดปกคลุมปากช่องคลอดเกือบสนิท
- 1.10 เล็บจะยาวจนพ้นปลายนิ้ว
- 1.11. ปลายฝ่าเท้าเป็นเส้นสีชัดเจนปกคลุมไปถึงส้นเท้า

2. ความพิการแต่กำเนิด หรือการบาดเจ็บจากการคลอดหรือสิ่งที่แสดงถึงโรคในทารก ควรตรวจร่างกายเรียงตามลำดับ ดังนี้

ผิวหนัง ผิวหนังทารกปกติจะมีสีชมพูเรียบ ตึง มีไขปกคลุมอยู่ และมีขนอ่อนอยู่บริเวณหลัง

- 1) ถ้าหลังคลอดมีสีเขียวคล้ำ แสดงว่ามีความผิดปกติของหัวใจหรือระบบการหายใจ
- 2) ถ้าซีดทั้งตัว แสดงว่ามีการเสียเลือด หรือเกิดหลอดเลือดหดตัวอย่างมากจากการขาดออกซิเจน
- 3) ถ้าผิวหนังเหี่ยว ไขมันใต้ผิวหนังน้อย และผิวลอก แสดงว่ามีภาวะขาดสารอาหาร พบในครรภ์เกินกำหนด หรือเกิดจากแม่เป็นโรคครรภ์เป็นพิษ
- 4) ถ้าผิวหนังหนาจากการบวมน้ำหรือมีไขมันมาก มักเป็นทารกที่เกิดจากแม่เป็นโรคเบาหวาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ถ้าพบจุดเลือดออกเล็ก ๆ บนผิวหนัง เกิดจากเกร็ดเลือดต่ำ หรือบาดเจ็บจากการคลอด ถ้าอยู่บนใบหน้า คอ มักเกิดจากสายสะดือพันคอแน่น หรือคลอดล่าช้า

สีชมพู

1) รูปร่างของสีชมพูทารกจะเปลี่ยนแปลงได้ตามท่าทารกในครรภ์และการคลอด

- ถ้าทารกคลอดท่าก้นหรือผ่าท้องทำคลอดสีชมพูจะกลม
- ถ้าการคลอดปกติ สีชมพูบวมตรงบริเวณส่วนหน้าเรียกว่า คาปูท ซัคซีดา เนียม ซึ่งจะยุบหายไป ใน 24-28 ชั่วโมงหลังคลอด

2) การบาดเจ็บจากการคลอด

- อาจตรวจพบก้อนเลือดเป็นเลือดออกชั้นใต้ผิวหนัง โหลกสีชมพู
 - รอยจากการใช้เครื่องดูดสุญญากาศ เป็นรอยบวม มีขอบชัดเป็นรูปร่างกลม
- หน้าสีชมพูมักจะถลอก อาจมีเลือดออกข้างใต้ได้

รอยจากการใช้คีมทำคลอด เป็นรอยกด บวม แดง หรือรอยถลอกบริเวณ

3) ความพิการแต่กำเนิด ความยาวเส้นรอบศีรษะ ขนาดของรอยต่อระหว่างกระดูกของกะโหลกศีรษะและขม่อม จะช่วยบอกความผิดปกติได้ เช่น

- ถ้าขม่อมเปิดกว้าง ตึง หรือนูน ควรนึกถึงทารกหัวบาตร หรือมีเลือดออก
- ถ้าขม่อมมีขนาดเล็กหรือปิดตึงนึกถึงความผิดปกติ เช่น สีชมพูเล็ก

เป็นต้น

ตา ทารกแรกเกิดมักหลับตาอยู่เสมอ

1. ถ้าทารกเกินกำหนด จะเปิดตากว้างอยู่เสมอ
2. ถ้าทารกที่ขาดออกซิเจนมาก ๆ ตาจะเปิดกว้างจ้องลอย ๆ
3. ถ้าม่านตาทั้งสองข้างไม่เท่ากัน และม่านตาเปิดกว้างอยู่หนึ่ง ๆ ไม่ตอบสนองต่อแสง พบในเด็กที่ขาดออกซิเจนมากหรือสมองถูกระทบกระทบกระทืบอย่างหนัก
4. ทารกคลอดปกติอาจพบเลือดออกที่ตาขาวได้ ซึ่งจะค่อย ๆ งามหายไปเอง

ใบหู การตรวจใบหูจะบอกอายุของทารก นอกจากนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความผิดปกติของไต ถ้าหูผิดปกติจะต้องสังเกตความผิดปกติของการถ่ายปัสสาวะต่อไป

จมูก ทารกเกิดใหม่จะหายใจเป็นแต่ทางจมูกเท่านั้น ถ้ามีการอุดคั้นในรูจมูกด้วยสาเหตุใดก็ตาม จะหายใจลำบากมาก จึงต้องตรวจว่าไม่มีการอุดคั้นของรูจมูก และต้องระวังการใช้ที่นอนนุ่ม ๆ โดยให้ทารกนอนคว่ำจะเกิดอันตรายได้

ปาก ตรวจความผิดปกติ เช่น ปากแหว่ง เพดานโหว่ และความผิดปกติอื่น ๆ เช่น มีคางเล็ก หรือลิ้นโตเกิดความผิดปกติของการหายใจ พบได้ในกลุ่มอาการของโรคหลายอย่าง

ทรวงอก สังเกตว่าทรวงอกทั้งสองข้างเคลื่อนไหวพร้อมกันหรือไม่ ถ้ามีอาการเหนื่อย หอบหรือเสียงหายใจผิดปกติ ควรนึกถึงภาวะผิดปกติ เช่น มีลมในช่องปอด เป็นต้น

ท้อง คุณลักษณะท้องบวมหรือแฟบผิดปกติ

1. ถ้าท้องบวม อืด และคุณน้ำในกระเพาะได้มาก ควรคำนึงถึงลำไส้ตีบหรือคั้น

2. คลำหาก้อนผิดปกติที่ตับ ม้าม และวัดขนาดและลักษณะได้

อวัยวะเพศ การตรวจลักษณะอวัยวะเพศ นอกจากเพื่อบอกอายุของทารกแล้ว ควรตรวจหาความผิดปกติอื่น ๆ ด้วย

ทวารหนัก หลังคลอดต้องวัดปรอททางทวารหนัก เพื่อวัดอุณหภูมิและตรวจว่าก้นมีรูเปิดตามปกติหรือไม่

หลังและแขนขา ตรวจหลังว่ามีความผิดปกติของระบบประสาท ตรวจแขนขาตามปกติจะอยู่ในท่างอ เคลื่อนไหวเองได้ ถ้าอยู่ในท่าเหยียดและไม่มีแรง ควรนึกถึงความผิดปกติของเส้นประสาทที่มาเลี้ยงหรือกระดูกหัก

นอกจากนี้ ควรตรวจนิ้วว่ามีความผิดปกติหรือไม่

2.5.3 การนัดตรวจ ติดตาม และการดูแลสุขภาพทารก

การตรวจสุขภาพทารก ตามปกติจะแจ้งกำหนดให้มารดา รู้ตั้งแต่ช่วงก่อนคลอด 1 ครั้ง และได้รับการตรวจภายหลังคลอดก่อนกลับบ้านว่าปกติดีหรือไม่ ควรได้รับการดูแลสุขภาพต่อไป บ่อยแค่ไหน ขึ้นกับสภาพของเด็ก เช่น ทารกคลอดก่อนกำหนด ทารกผ่าคลอด หรือทารกมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง รวมทั้งทารกที่เป็นลูกคนแรกของมารดาอายุมาก มีโรคแทรกซ้อน หรือครอบครัวมีปัญหาทางจิตต่าง ๆ จะต้องได้รับคำแนะนำและควรดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 การเลี้ยงดู

คุณแม่ไม่ต้องทำอะไรเลยในวันแรกหลังคลอด สิ่งที่สำคัญที่สุดคือพักผ่อนให้มากที่สุด เมื่อผ่านการคลอดลูกโดยปลอดภัยแล้ว คุณแม่คงจะนึกในใจว่า “ง่ายกว่าที่คิดไว้ตั้งเยอะ” การเลี้ยงดูก็เช่นเดียวกัน ไม่ได้เป็นเรื่องยากเย็นอะไรเลย เด็กที่เกิดมาครบกำหนดเป็นปกตินั้นจะเติบโตขึ้นตามธรรมชาติอยู่แล้ว

ไม่ว่าจะคลอดที่บ้านหรือที่โรงพยาบาล อย่างมันเป็นห่วงลูกควรปล่อยให้เป็นที่ของพยาบาลหรือผู้ดูแล แล้วนอนให้หลับพักผ่อนให้มาก เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการกระตุ้นน้ำนมแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ลูกต้องการมากที่สุด สำหรับวันแรก คุณแม่ยังคงไม่รู้สึกรู้ว่าเต้านมคัด ไม่จำเป็นต้องรีบร้อนให้นมลูก ถ้าวันรุ่งขึ้นยังไม่มีน้ำนม ก็คอยจนกว่านมจะคัดแล้วค่อยให้ เด็กก็ยังกินนมไม่ได้มากนักในวันแรก ๆ เพราะฉะนั้นถึงจะไม่มีน้ำนมก็อย่าเป็นกังวล ในกรณีที่เด็กมีน้ำหนักน้อย โรงพยาบาลบางแห่งอาจไม่อาบน้ำให้เพื่อสงวนพลังงานในตัวเด็กไว้

ในตำราแพทย์โบราณของจีนมีเขียนไว้ว่า ไม่ควรรีบให้นมลูกหลังคลอดทันที ควรให้ครึ่งวันหรือหนึ่งวันหลังคลอด แม่หลังคลอดลูกจะอ่อนเพลียและน้ำนมยังไม่ค่อยมี การไม่ให้นมลูกในวันคลอดจึงเป็นไปตามธรรมชาติ

ในปัจจุบัน โรงพยาบาลบางแห่งจะรีบให้นมวัวแก่เด็กในวันที่สองถ้ามีน้ำนมแม่ยังไม่มี แต่ที่จริงแล้วไม่ควรรีบร้อนให้ เพราะร่างกายของเด็กกำลังเกิดการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ จากชีวิตที่อาศัยร่างกายของแม่ มาเป็นชีวิตเอกเทศ ตัวเด็กเองก็ไม่อยากกินนม จนกว่าการเปลี่ยนแปลงในร่างกายจะสมบูรณ์

การนอนหลับของเด็ก เป็นการรวบรวมพลังงานเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลงนี้ สำหรับอาหารนั้น เด็กได้สะสมไว้มากพอขณะที่อยู่ในท้องของแม่ เพราะฉะนั้น ไม่กินนมสองวันหรือสามวันก็ไม่เป็นไร แต่เด็กอาจร้องบ้างเป็นบางครั้งเพราะคอแห้ง ในระยะครึ่งวันหรือหนึ่งวันแรกให้แต่น้ำต้มสุกเท่านั้นก็เพียงพอ

แต่มีเด็กบางคนที่ร่างกายเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เมื่อให้นมวันแรกก็ดูดเอาดูเอาสำหรับเด็กประเภทนี้ให้นมได้เลย แต่เด็กส่วนใหญ่แล้ว ถึงแม้นมแม่จะไหลคึดตั้งแต่วันแรกก็จะดูดได้เพียง 10 กรัม (วัดโดยการชั่งน้ำหนัก) เท่านั้น ซึ่งเป็นการบอกทางอ้อมว่า “หนูยังปฏิบัติไม่เสร็จจ๊ะ” การพยายามยึดเย็ดให้เด็กประเภทนี้กินนม เป็นความพยายามที่ไร้ประโยชน์และฝืนธรรมชาติ

2.6.1 การจัดให้ทารกได้นอนหลับ

การเจริญเติบโตของทารก นอกจากต้องได้อาหารเพียงพอตามความต้องการของทารกแต่ละวัยแล้ว ทารกจะเติบโตได้ดีต้องนอนหลับเพียงพอด้วย การได้นอนหลับเพียงพอช่วยให้ทารกเติบโตเนื่องจากโกรทฮอร์โมน (growth hormone) หลั่งออกมาในช่วงที่ทารกนอนหลับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทารกจะนอน 1-2 ชั่วโมงในตอนกลางวัน และ 8-10 ชั่วโมงในตอนกลางคืน ทารกบางคน หลังกินนมมื้อก่อนนอนแล้วจะนอนหลับตลอดจนเช้าซึ่งนานประมาณ 4-6 ชั่วโมง ควรปล่อยให้ทารกได้นอน ไม่ต้องปลุกมากินนม

การจัดห้องนอนให้มีอากาศถ่ายเทและเย็นสบายทารกจะนอนได้นาน การห่อถ่อมทารกและให้นอนในเปลที่เปิดด้านหน้า แม่จะได้ดูแลทารกขณะอยู่ในเปลได้ เมื่อทารกตื่นจะได้เห็นแม่ ได้พูด ได้เล่น การนอนเปลมีผลดีที่ทำให้ทารกนอนได้นาน แต่ควรระวังผูกเปลให้มั่น และระวังการแกว่งแรง ๆ ตลอดจนระวังมิให้ทารกตกเปล

ท่านอนของทารกขึ้นอยู่กับค่านิยมของครอบครัว ถ้าให้ทารกนอนคว่ำ ที่นอนต้องแข็งหน้า และจมูกของทารกจะได้ไม่จมลงในที่นอน

ในที่ที่มีอากาศเย็นสบายและเงียบ ปลอดภัยจากแมลงกัด ทารกจะนอนหลับได้นานและเจริญเติบโตได้ดี

2.6.2 การจัดการเล่นและกิจกรรมสำหรับทารก

การเล่นของทารกนั้น เป็นกิจกรรมที่ทารกต้องกระทำเพื่อให้เกิดความสนุกสนานและส่งเสริมพัฒนาการ

พัฒนาการด้านการรู้คิดของวัยทารกนั้นอยู่ในการฝึกประสาทสัมผัสหรือการรับรู้และการทดลองกระทำวัตถุสิ่งของในระยะปลายวัย ส่วนพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวนั้น ทารกพัฒนาจากผู้ที่เคลื่อนไหวได้เพราะปฏิกิริยาสะท้อน ไปสู่เด็กที่วิ่งได้ เตะลูกบอลได้

(ถ้า) การเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กต้องกระทำ เช่นเดียวกับการกิน การนอน ดังนั้น พ่อแม่และคนเลี้ยงก็ต้องส่งเสริมให้มีและพัฒนาขึ้น สิ่งที่ต้องศึกษาต่อไป คือ เป้าหมายของการเล่นมีหรือไม่ และพัฒนาการของการเล่นมีขั้นตอนเป็นอย่างไร ก่อนที่กล่าวต่อไปในเรื่องนี้ ขอให้ผ่านไปพิจารณาข้อต่อไป

การเล่นเพื่อความสนุกสนาน เมื่อเอ่ยคำว่า “เล่น” มักจะมองเห็นผล คือ ความสนุกสนาน สำราญใจ สิ่งที่ต้องคิดต่อไป คือ ความสนุกสนานเป็นเป้าหมายสูงสุดของการเล่นหรือ มีจุดประสงค์อื่นอีกหรือไม่ที่จะคิดทำไปด้วยกัน เพื่อให้ผลลัพธ์มีคุณค่าหรือประโยชน์มากขึ้น

การเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ เป็นเป้าหมายอีกเรื่องหนึ่งของการเล่น ที่สามารถทำให้มองการเล่นเป็นกิจกรรมที่ควรสนับสนุนที่จะจัดให้แก่ทารก เปรียบเหมือนการยิงปืนนัดเดียวได้นกถึง 3 ตัว พัฒนาการของวัยทารกที่จะได้ประโยชน์จากการเล่นที่เห็นได้ชัดเจนมี 2 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ในตอนปลายของวัยทารกกิจกรรมที่ถือว่าเป็นส่วนของการเล่นจะมีส่วนส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาด้วย ตลอดเวลาที่การเล่นดำเนินไป ทารกจะมีพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมผนวกอยู่ด้วยเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของเล่นและการเล่นของวัยทารก วัยทารก พัฒนาการด้านการรู้คิดนั้นอยู่ในการฝึกประสาทสัมผัสหรือการรับรู้และการทดลองกระทำวัตถุสิ่งของในระยะปลายวัย ส่วนพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวนั้นทารกพัฒนาจากผู้ที่เคลื่อนไหวได้เพราะปฏิกิริยาสะท้อน ไปสู่เด็กที่วิ่งได้ เตะลูกบอลได้

ตลอดระยะเวลาของพัฒนาการดังกล่าว ของเล่นและการเล่นของทารกมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยดังนี้

ตารางที่ 2.5 ของเล่นและการเล่นของวัยทารก

อายุ	ของเล่น	วัตถุประสงค์
แรกเกิด – 6 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องแขวนสีสด เช่น ปลาตะเพียน เศษผ้า ลูกพลาสติกกลม ถ้ามีเสียงดังได้ยิ่งดี - ต้องผูกให้แน่นกันตก - เครื่องเขย่าให้เกิดเสียง - ตุ๊กตาขางผิวหยาบแต่นุ่มนิ่ม - ตุ๊กตาผ้า - ของเล่นประเภทไขลาน - หมุดและกล่องหยอดหมุด - กล่องเพลง 	<p>กระตุ้นการใช้สายตา และการจับต้องด้วยมือ</p> <p>ให้จับ จวบ คว่ำ เข่า โขก และฝึกฟังเสียงที่เกิดขึ้นเมื่อเคาะหรือเขย่า</p> <p>ให้จับ ขยำ ลูกบอล คลำ กอด เพื่อให้รู้สึกความอบอุ่น นุ่ม และผิวสัมผัส</p> <p>สังเกตอาการเคลื่อนไหว</p> <p>ใช้นิ้วหยิบหมุดใส่ลงในรู</p> <p>ฝึกการฟังเสียง</p>
7 เดือน – 12 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - วงแหวนยางหรือพลาสติกชนิดนุ่มให้ทารกกัดเล่น - กล่องเปล่าขนาดต่าง ๆ (ควรมีขนาดพอเหมาะกับมือเด็ก) - ของเล่นประเภทไขลาน - รถหัดเดิน - เกม “จ๊ะเอ๋” - ของเล่นที่ตักไม่แตก - กล่องหรือตะกร้าใส่ของเล่น 	<p>ใช้กัดหรือขย้ำเล่นเพื่อให้เหงือกแข็งแรงและให้จับเล่น</p> <p>สำหรับฝึกการหยิบ จับ และการซ่อน</p> <p>เพื่อสืบคลานตามของที่เคลื่อนที่ไป</p> <p>ฝึกกล้ามเนื้อหลังและขา</p> <p>ฝึกทักษะเรื่องการคงอยู่ของวัตถุ</p> <p>ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือ และฝึกสังเกตการทำให้สิ่งของเคลื่อนที่</p> <p>ฝึกการใช้มือหยิบของออกจากกล่องหรือตะกร้า</p>
1 – 2 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - รถหรือของเล่นที่ผลักไปข้างหน้าได้และรถหรือของที่ลากงูได้ - ลูกบอลผ้าหรือพลาสติกขนาด 8-24 นิ้ว 	<p>ฝึกการใช้มือหยิบของออกจากกล่องหรือตะกร้า</p> <p>ฝึกกล้ามเนื้อแขน-มือ และการใช้สายตา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 ของเล่นและการของวัยทารก(ต่อ)

อายุ	ของเล่น	วัตถุประสงค์
	<ul style="list-style-type: none"> - ของเล่นที่ติดดวงกับทรายเช่น ถัง ซ้อน พลั่ว - แท่งไม้หรือกล่องขนาดต่าง ๆ ทำเป็นชุด - กระดานอ่อนดอก - ภาพตัดต่อ 3-6 ชั้น เป็นไม้ หรือพลาสติกหรือกระดาษ - ดินสอสีหรือดินสอเขียนแท่งใหญ่และกระดาษ - หนังสือรูปภาพ ทำด้วยผ้าหรือกระดาษ - กล่องดนตรี - ของเล่นที่ทำให้เกิดเสียงเมื่อบีบ - ตุ๊กตา 	<p>ประสานกับกล้ามเนื้อแขน - ฝ่า</p> <p>ฝึกกล้ามเนื้อแขนมือ</p> <p>ฝึกการสังเกต เปรียบเทียบขนาด และฝึกทักษะการใช้มือหยิบมาเรียงซ้อนกัน</p> <p>ฝึกทักษะแขนมือ</p> <p>ฝึกการสังเกต เปรียบเทียบ การลองฝึกลองถูกและความจำ</p> <p>ฝึกกล้ามเนื้อนิ้วและมือ การลากเส้นวงกลม</p> <p>ฝึกการสังเกตจากภาพ ฝึกเรียกชื่อสัตว์ อาหาร สิ่งของที่รู้จัก ฝึกการอ่านจากภาพ</p> <p>ฝึกฟังเสียง ฝึกทักษะมือ</p> <p>ฝึกทักษะการจัดกระทำกับสิ่งของให้เกิดผล อย่างที่ต้องการ</p> <p>เล่นเลียนแบบ</p>

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเล่นและพัฒนาการด้านสติปัญญาของไวท์ (Burton White) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ปรากฏผลที่น่าสนใจว่า ไม่เพียงแต่ตัวของเล่นเท่านั้นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา สิ่งที่มีบทบาทสำคัญกว่า คือ การปฏิบัติตนเองของมารดาหรือคนเลี้ยงต่อทารกในขณะที่เล่น มารดาที่เขาศึกษาใช้เวลาร้อยละ 10 ของเวลาที่ทารกตื่นอยู่ทำกิจกรรมกับลูกเป็นที่ปรึกษาเมื่อลูกสำรวจพบสิ่งที่เขาสนใจ หรือเผชิญอุปสรรคเมื่อทารกทำอะไร หรือนำอะไรมาให้ดู แม่จะพูดอะไร ด้วยบางอย่าง เช่น แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ลูกถามหรือนำมาให้ดู กระตุ้นให้ลูกคิด และสอนทักษะในเรื่องที่ทารกต้องการ แม่บางคนคิดแปลงกิจวัตรประจำวันเป็นเรื่องสนุก เช่น ขณะเปลี่ยนผ้าอ้อมก็เล่นเกมจ๊ะเอ๋ด้วย ช่วยใช้ทารกได้คิดว่าสิ่งที่ตนไม่เห็นนั้นไม่ได้หายไปไหน ไวท์พบว่าทารกที่มีแม่ดังกล่าวมีสติปัญญาเหนือกว่าทารกที่มีแม่ปกป้องลูกจำกัดขอบเขตความช่างสำรวจ ไม่ร่วมกิจกรรมกับลูก และไม่ค่อยเปิดโอกาสให้ลูกซักถาม ช่วงอายุที่พฤติกรรมดังกล่าวของแม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญมากสำหรับทารก คือ ระยะ 10-18 เดือน ไว้สรุปว่า พฤติกรรมของแม่ต่อลูกในวัยนี้ เป็นเครื่องทำนายความเก่งของลูกในอนาคตได้

ในเรื่องของเล่นของทารกจึงสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่ควรมีส่วนร่วมในการเล่นของทารก ถ้าปรารถนาจะให้การเล่นนำทารกไปสู่พัฒนาการที่สมบูรณ์แบบ

กิจกรรมที่จะนำทารกไปสู่พัฒนาการทางภาษานั้น เริ่มด้วยการฝึกให้ทารกได้รับฟังเสียงที่แตกต่างกัน เช่น เสียงพูด เสียงเพลง ในวัฒนธรรมการเลี้ยงทารกของไทย มีกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านนี้เป็นอย่างยิ่ง คือ การกล่อมเด็ก เวลาที่ทารกจะนอนเป็นเวลาที่เขามีความสุข และเสียงเพลงซึ่งส่วนมากใช้คำคล้องจองและคำซ้ำ ร้องในท่วงทำนองแซมซ้ำ ชักชวนให้ทารกเกิดความสบาย และนอนหลับในที่สุด แต่ระบบความจำของเขาไม่ยุติพร้อมกับการหลับ ทารกจะจำคำและพร้อมจะเปล่งเสียงตามเมื่อกล่อมเนื้อปากและคอของเขาพัฒนาขึ้นในวัย 5-7 เดือน วัยทารกนอกจากพัฒนาในเรื่องการออกเสียงแล้ว ยังเริ่มมีพัฒนาการในด้านการเข้าใจภาษาด้วย สิ่งที่จะช่วยพัฒนาการในด้านนี้ได้ดี ก็คือ การออกเสียงพร้อม ๆ กับแสดงสิ่งที่ต้องการสื่อความเข้าใจหรือรูปภาพ เช่น ส่งขวดนมให้ทารกพร้อมพูดว่านม ๆ ซึ่งที่นี้เด็กเรียกชื่อ แนนอนพฤติกรรมดังกล่าวจะต้องทำซ้ำ ๆ ซากจึงจะให้ผลปรากฏว่า ทารกพูดให้ผู้ใหญ่เข้าใจได้ในวัย 12 เดือน

กิจกรรมอีกประเภทหนึ่งที่เล็ก ๆ ซอบมาก และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการในเรื่องภาษา พร้อมพัฒนาการด้านความรู้สึกนึกคิด คือ การเล่านิทาน แม้ทารกจะไม่เข้าใจถ้อยคำทุกกระบวนกร แต่พอจะจับความได้บ้าง ยิ่งถ้าสภาพประกอบด้วยแล้ว ทารกจะ “อ่าน” นิทานจากรูปภาพ จิระประภา บุญนิศย์ (พ.ศ. 2526) แนะนำเด็กชอบฟังนิทาน เด็กอายุต่ำกว่า 5 ขวบ ไม่ควรได้ฟังนิทานเกี่ยวกับการพลัดพราก หรือถูกทอดทิ้งจากพ่อแม่หรือบุคคลซึ่งเป็นที่รัก เพราะวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการความรักจากพ่อแม่มาก นิทานที่ควรเล่าควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวทารก เช่น เรื่องเกี่ยวกับแม่ ทำหน้าที่แม่บ้านต่าง ๆ หุงหาอาหาร เยี่ยมบ้านญาติ และเรื่องความกล้าหาญของพ่อ เป็นต้น

2.6.3 การป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก

วัยทารกเป็นวัยของการเริ่มต้นการออกสำรวจโลกรอบ ๆ ตัว แต่ทารกยังมีทักษะในการควบคุมและใช้วัยระต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ และบางครั้งด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงมักเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันและไม่ต้องการอยู่เสมอ เช่น หกล้ม หัวโน ของเล่นชิ้นเล็กติด คอ จมูก หรือหู เป็นต้น การป้องกันอุบัติเหตุจึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของพ่อแม่และคนเลี้ยงเด็ก

ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ เริ่มจากการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย แต่ในขณะเดียวกันไม่สละความช่างสำรวจของทารก เมื่อทารกเริ่มมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ได้แก่ คลาน คืบ เดิน แม่ควรเก็บสิ่งของเครื่องใช้ที่ไม่จำเป็นและอาจเป็นอันตรายในห้องที่จะเลี้ยงเด็กให้หมด เช่น แจกัน มิด ฯลฯ ห้องที่จัดไว้โล่ง ๆ มีพื้นที่เรียบและสะอาด มีอากาศถ่ายเทดี เป็นห้องที่เหมาะสมแก่การ

เลี้ยงทารกในวัย 1-2 ขวบ มากที่สุด แต่ก็ต้องให้โอกาสแก่ทารกในการปีนป่ายบนเก้าอี้หรือบันได โดยมีคนเลี้ยงคอยติดตามใกล้ชิด แต่ไม่ใช่คอยห้ามทารกไม่ให้ทำโน่นทำนี่

ฉวีวัฒน์ จุณณานัน (พ.ศ. 2519) สรุปอุบัติเหตุที่มักเกิดแก่ทารก พร้อมการป้องกันแก้ไขไว้ในตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 อุบัติเหตุของวัยทารก

วัย	อุบัติเหตุ	การป้องกัน
แรกเกิด - 4 เดือน	หายใจไม่ออกเพราะหมอนหรือที่นอนอุดจมูกและปาก ตำลึงน้ำนม	- ที่นอนต้องเนื้อแน่นและแข็งแรงพอประมาณ ไม่จำเป็นต้องนอนหนุนหมอน
2 - 9 เดือน	แขน ขา หรือคอ ชักในซักรูกรงของเตียง ตกจากที่สูง จมน้ำในอ่าง	- อุ้มทารกเวลาให้นม - ตีลูกกรงเตียงให้ถี่ หรือใช้ฟองน้ำกันรอบเตียง - อย่าปล่อยให้คนเดียว - อย่าทิ้งทารกไว้ในอ่างอาบน้ำคนเดียวแม้แต่ทารกที่นั่งได้แล้ว
9 - 12 เดือน	ถูกของมีคมบาดหรือได้รับสารพิษทางปาก	- ของเล่นต้องไม่มีคม หรือแฉม หรือทาด้วยสารมีพิษ เก็บของทุกชนิดขึ้นไว้ในที่เด็กหยิบไม่ถึง
12 - 24 เดือน	ของเล่นติดคอ หู จมูก หกล้ม หัวโน ตกบันไดหรือที่สูง น้ำร้อนลวก ของหล่นใส่ ไฟลูด	- ของเล่นต้องมีขนาดใหญ่พอที่ทารกอมไม่ได้และไม่มีส่วนประกอบเล็ก ๆ ที่อาจดึงออกได้ เช่น ลูกตาของตุ๊กตา เป็นต้น - อย่างปล่อยให้ผู้อยู่คนเดียว ต้องคอยดูแลใกล้ชิด ซ่อมแซมคูโตะ เก้าอี้ให้แข็งแรง - ใช้เครื่องเรือนที่ส่วนฐานมันคงเคลื่อนที่ ไม่ได้ หากที่กันบันไดและประตูหน้าต่าง - ไม่ให้เข้าไปเล่นในครัว หรือใกล้ที่รีดผ้า กระจกน้ำร้อนเก็บขึ้นให้สูงพ้นมือ และระวังเรื่องผ้าปูโต๊ะ - ย้ายปลั๊กไฟให้สูงพ้นมือทารก หรือหาหัวปิดเปิดพิเศษมาใช้

การปฏิบัติตามกฎหมาย

ที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด เป็นการดูแลให้ทารกมีชีวิตอยู่รอดในทางสรีระ แต่ในทางสังคมแล้วทารกจะเป็นคนสมบูรณ์จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อที่ควรปฏิบัติมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าเด็กเกิดที่โรงพยาบาล ปกติโรงพยาบาลจะแจ้งเกิดแก่ทางเขตเอง เมื่อมารดาจะออกจากโรงพยาบาล ทางโรงพยาบาลจะให้สำเนาใบแจ้งเกิดเพื่อไปรับสูติบัตรที่เขตหรือกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตามนัดหมาย ต่อจากนั้นให้เจ้าบ้านไปแจ้งย้ายเด็กเข้าทะเบียนบ้านของตน

ส่วนการตั้งชื่อเด็คนั้น ให้ไปแจ้งต่อเขตภายใน 6 เดือน หลังคลอด ในวันแจ้งชื่อนั้น ต้องนำทะเบียนบ้านไปด้วยเพื่อแจ้งรับเด็กเข้าอยู่ในบ้าน ถ้าเด็กเกิดในบ้าน เจ้าบ้านต้องแจ้งอำเภอหรือเขต หรือผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ที่เด็กเกิดภายใน 15 วันที่เด็กคลอด และให้แจ้งชื่อภายใน 6 เดือน ที่เด็กเกิดเช่นกัน

ถ้าเด็กไร้ชีพ หรือเกิดแล้วตาย จะต้องแจ้งเขตภายใน 24 ชั่วโมงที่เด็กคลอดหรือตาย

ใบสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก เช่นสูติบัตร ทะเบียนบ้าน ควรเก็บให้เป็นที่ เพราะจะต้องใช้อีกหลายกรณีที่เด็กจะเจริญเติบโตต่อไป

2.6.4 การบริหารร่างกายทารก

พัฒนาการเคลื่อนไหวของทารกขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งพัฒนารวดเร็วในระยะทารก ตามปกติ ทารกจะควบคุมกล้ามเนื้อได้เองเมื่อถึงเวลา แต่ถ้ามารดาหรือคนเลี้ยงได้จัดให้ทารกได้ออกกำลังใช้ส่วนกล้ามเนื้อที่กำลังพัฒนาจะช่วยให้สามารถควบคุมกล้ามเนื้อนั้น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และทำงานประสานประสานกับกล้ามเนื้ออื่น ๆ ได้ดี นอกจากนี้ การออกกำลังยังช่วยให้ระบบอื่นของร่างกายพัฒนาด้วย เช่น ระบบผิวหนัง ระบบการหายใจ และยังเกิดความเบิกบานใจเนื่องจากได้ “เล่น” กับผู้ใหญ่ กล่าวได้ว่าการออกกำลังทำให้ทารกสุขภาพกายและจิตดี

ในเรื่องพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว จะสรุปขั้นตอนการควบคุมกล้ามเนื้อของทารกได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

แรกเกิด – 3 เดือน การเคลื่อนไหวของทารกเป็นไปในลักษณะแข็งเกร็ง เกิดเพราะปฏิกิริยาสะท้อนเป็นส่วนใหญ่ ระยะนี้จึงเป็นการผ่อนคลายกล้ามเนื้อให้ยืดหดตัวง่ายขึ้น

3-6 เดือน การเตรียมนั่ง

6-9 เดือน ควบคุมการนั่งได้ดี เตรียมยืน

9-15 เดือนขึ้นไป ควบคุมการยืนได้ดี เป็นระยะของเล่น และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การบริหารร่างกายของทารก ใช้หลักการบริหารส่วนของกล้ามเนื้อหรือร่างกายที่กำลังพัฒนา ดังนั้น จึงมีขั้นตอนเช่นเดียวกับความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อของทารก การบริหารร่างกายควรทำทุกวัน ๆ ละ 5-10 นาที ในระยะต้น และอาจขยายเวลาถึงครึ่งชั่วโมง ในระยะปลายวัย เวลาที่เหมาะสม ได้แก่ ก่อนอาบน้ำ ก่อนนอน หรือเมื่อทารกร้องให้อ่อนเป็นเวลานาน จึงใช้เป็นการเปลี่ยนความสนใจ เป็นต้น ทำการบริหารร่างกายอาจทำตามแนวทางต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แรกเกิด – เดือน การบริหารกล้ามเนื้อให้คลายอาการเกร็ง

ท่าที่ 1 ให้ทารกนอนหงายบนที่นอน ผู้เลี้ยงใช้มือจับหรือคบเบา ๆ ตามแขน ขา หลัง และคอ

ท่าที่ 2 ให้ทารกนอนหงาย ผู้เลี้ยงจับแขนทารกทั้งสองข้างยกขึ้น ยกลง กาง ออก สลับด้วยการไขว้แขน

ท่าที่ 3 ทารกนอนหงาย ผู้เลี้ยงจับทารกไว้ข้างละมือ พร้อมยกขึ้นลงสลับกัน ต่อจากนั้นจับขาทารกเหยียดตรง และยกขึ้นลงพร้อมกันทั้งสองข้าง

ท่าที่ 4 ยื่นของเล่นที่ปลอดภัยประเภทห่วงกลมให้ทารกยื่นมือมาสัมผัสและจับ

3-6 เดือน

ท่าที่ 1 ให้ทารกนอนหงาย ยื่นนิ้วชี้ทั้งสองข้างให้ทารกจับ เมื่อเห็นว่าแน่นดีแล้ว ค่อยดึงทารกให้ยกหลังขึ้น และค่อย ๆ ปล่อยลงนอนท่าเดิม ทำเช่นนี้ 5-10 ครั้ง

ท่าที่ 2 ให้ทารกนอนหงาย ผู้ใหญ่จับมือเด็กทั้งสองข้างดึงแขนขวามาทางซ้าย เพื่อให้ลำตัวหันตามไปทางซ้าย และสลับด้วยการดึงแขนซ้ายไปทางขวาเพื่อให้ลำตัวหันไปทางขวา

ท่าที่ 3 จับทารกนอนหงาย แขนของเล่นประเภทเครื่องแขวนอยู่ในระดับที่ถ้าทารกยกขาจะสามารถเขี่ยของเล่นดังกล่าวได้ แล้วจับแขนทารกไว้ ให้ทารกพยายามยกขาขึ้นตะ ของเล่นนั้น

ท่าที่ 4 จับทารกนั่งคุกเข่าเกาะหมอนข้างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10 นิ้ว วางของเล่นที่สวยงามไว้ห่างจากตัวทารกพอประมาณ ครั้งแรกจับหมอนข้างกลิ้งโดยประคองตัวทารก ให้ไปถึงของเล่น ต่อจากนั้นให้ทารกใช้แขนและลำตัวกลิ้งหมอนข้างไปหีบของเล่นเอง โดยผู้ใหญ่อาจช่วยจับขาทั้งสองข้างดันสลับกันเพื่อให้หมอนข้างเคลื่อนที่ได้ ทำบริหารนี้ควรค่อยเป็น ค่อยไป

6-9 เดือน

ท่า 1 จับทารกนั่งบนม้าเตี้ย ๆ เท้าวางราบบนพื้น ผู้เลี้ยงช่วยจับบริเวณสะโพกเท่านั้น เพื่อให้ทารกหัดทรงตัว เมื่อเห็นว่าพอทรงตัวได้แล้ว แขนของเล่นประเภทเครื่องแขวนใกล้ ทารก ให้เอื้อมมือจับของเล่นดังกล่าว โดยผู้เลี้ยงจับสะโพกและขาทารกให้อยู่กับเก้าอี้

ท่า 2 ให้ทารกคลาน 4 ขา โดยมีหมอนข้างอยู่ใต้ลำตัว ต่อจากนั้นจับทารกให้ฝึก การยื่นข้างหมอนข้าง โดยใช้แขนสองข้างจับหมอนข้างไว้

ท่า 3 อุ้มทารกในลักษณะยืน ค้านหลังแนบตัวผู้เลี้ยง มือหนึ่งของผู้เลี้ยงรวบขา ทารกทั้งสองข้างไว้แนบตัว อีกมือหนึ่งประคองท้องของทารกไว้ให้มั่นคง ให้ทารกเอนตัวไปด้านหลัง หน้า ต่อจากนั้นให้เอนตัวกลับเข้าที่เดิม ทำนี้ถ้าทำหน้าที่กระจกเงาทารกจะชอบมากเพราะจะ พยายามจับเงาตัวเองในกระจก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9-15 เดือน การเตรียมดิน

ท่า 1 หาโต๊ะหรือเก้าอี้ขนาดสูงพอให้ทารกเกาะได้ที่แข็งแรง 1 ตัววางไว้ ผู้เลี้ยง
ถือของเล่นสีสันสดใส ๆ โต๊ะ ให้ทารกคลืบมาถึง แล้วยกตัวพร้อมแขนขึ้นคว้าของเล่นดังกล่าวในขั้น
แรก ระดับของของเล่นไม่ควรสูงมากนัก เมื่อทารกคุ้นกับวิธีนี้ จึงยกระดับสูงขึ้นจนวางของไว้บน
โต๊ะและให้ทารกค่อย ๆ ยึดขาเก้าอี้หรือโต๊ะขึ้นไปหยิบของเล่นดังกล่าว ผู้เลี้ยงควรดูแลอยู่ใกล้ ไม่
ต้องช่วยทารก แต่ระวังไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น

ท่า 2 เมื่อทารกเริ่มยืนได้เอง ผู้เลี้ยงจับสะโพกทารกไว้ ฝืนมือให้ทารกหันตัวทาง
ซ้ายสลับกับขวา ทารกที่กล้ามเนื้อขาแข็งแรงขึ้นจะเริ่มยกขาก้าวออก

ท่า 3 ผู้เลี้ยงหันหน้าเข้าหาทารก จับแขน 2 ข้างของทารก คึงแขนสลับข้างเบา ๆ
เพื่อให้ทารกเดินสลับเท้ากัน

เมื่อทารกเริ่มวิ่งได้ สามารถฝึกการวิ่งได้โดยโยนลูกบอล ผ้า หรือตุ๊กตาไปไกลสัก 5-10 เมตร
แล้วให้เด็กวิ่งไปหยิบสิ่งของนั้น หรือให้ทารกฝึกขว้างและรับลูกบอลพลาสติกสีสวย ๆ กับให้ฝึกใช้
เท้าเตะลูกบอล เป็นต้น

ท่ากายบริหารของทารกที่กล่าวแล้วเป็นเพียงข้อเสนอแนะเพียงบางท่า การฝึกต้องค่อย ๆ
เป็นค่อย ๆ ไป โดยสังเกตดูความพร้อมของทารกแต่ละคน ไม่ควรบังคับฝืนใจให้ทำหรือกำหนด
กฎเกณฑ์ว่า ต้องทำ ควรถือว่าเป็นกิจกรรมที่คนเลี้ยงกับทารกจะทำด้วยกันเพื่อความสนุกสนาน
(แต่ละขณะเดียวกันเป็นประโยชน์แก่พัฒนาการด้วย) อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะควบคุมการบริหารร่างกาย
ของทารกควรมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของทารก และขอบเขตความสามารถของเด็กแต่ละคน มี
ความรอบคอบระมัดระวัง และมีการตัดสินใจดีพอที่จะรู้ว่าเมื่อไรควรหยุด เมื่อไรควรทำต่อไปได้
และระแวดระวังป้องกันอุบัติเหตุให้ดี

2.6.5 การรักษาความสะอาดทารก

ประเทศไทยเป็นเมืองร้อน ทารกจึงควรได้รับการอาบน้ำทำความสะอาดทุกวัน โดยการ
อาบน้ำอย่างน้อยวันละครั้ง ควรเลือกอาบน้ำที่อากาศอบอุ่น เช่น เวลาสาย หรือบ่าย ก่อนมีอนมเมื่อ
อาบน้ำเสร็จจึงให้กินนมและนอน

วิธีการอาบน้ำ

1. ก่อนอื่นผู้อาบน้ำต้องล้างมือให้สะอาด
2. ผสมน้ำอุ่นลงในอ่าง และทดสอบความร้อนด้วยหลังมือ
3. เริ่มอาบน้ำด้วยการล้างศีรษะและสระผมก่อน โดยจับทารกนอนพาดอยู่บน
แขนซ้ายของผู้อาบน้ำ และใช้อุ้งมือรองรับศีรษะให้มั่นคง ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วกลางปิดใบหูทั้ง
สองข้างกันน้ำเข้าหู ใช้ผ้าสะอาดชุบน้ำรดศีรษะให้เปียก ฟอกด้วยสบู่อ่อนหรือแชมพู เมื่อฟอกหัว
แล้วจึงใช้ผ้าชุบน้ำล้างจนหมดฟอง เช็ดผมให้แห้งก่อนอาบน้ำต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ใช้ผ้าชุบน้ำบิดให้หมาด เช็ดหน้า โดยเฉพาะดวงตา หลังหูให้สะอาด
5. ประคองตัวทารกลงอ่าง และใช้แขนสอดโอบด้านหลังตัวทารก ใช้อุ้งมือพยุงตรงรักแร้ของเด็ก ฟอกสบู่ทั่วตัวแล้วล้างออกให้หมด แล้วจึงนำเด็กขึ้นจากน้ำ ใช้ผ้าขนหนูซับน้ำให้แห้ง โยนเป้งให้ทั่วตามต้องการ ต่อจากนั้น ใช้สำลีเช็ดใบหู ซอกหู หัวตา สะดือ ให้สะอาด
6. แต่งตัวทารกให้เรียบร้อย

การดูแลส่วนต่างๆ ของร่างกาย

ตา ถ้ามีขี้ตา ใช้สำลีชุบน้ำสุกเช็ดจากหางตาไปหัวตา
หู เช็ดใบหูและรูหูตื้น ๆ หลังอาบน้ำทุกครั้ง
จมูก ถ้ามีน้ำมูกติดในจมูก ใช้สำลีพันปลายไม้ชุบน้ำสุกบีบพองหมาด แยกเข้าไปเช็ดออกเพียงตื้น ๆ
ปาก ปกติไม่ต้องทำอะไร แต่ถ้าในปากมีฝ้าขาว ร่องกวน ไม่ดูดนม ควรพาไปพบแพทย์
ฟัน เมื่อฟันน้ำนมงอก ให้เช็ดถูฟันโดยใช้ผ้านุ่ม ๆ เมื่ออายุ 1 1/2 - 2 ขวบ ฝึกให้ทารกแปรงฟัน โดยแปรงพร้อมผู้ใหญ่และหลังอาหารทุกครั้ง ถ้าฟันผุเพียงเล็กน้อย ควรรักษาทันที ไม่รอนจนผุมากแล้วถอนทิ้ง เพราะอาจทำให้แนวของฟันเสียไป หรือฟันแท้ที่ขึ้นมาแทนที่พลอยผุไปด้วย
อวัยวะเพศ หลังอาบน้ำเช็ดด้วยสำลีให้แห้ง เวลาทำความสะอาดหลังอุจจาระและปัสสาวะ ให้ใช้ผ้าชุบน้ำสุกโกกรกน้ำและล้างให้ทั่ว ต่อจากนั้นใช้ผ้าแห้งซับน้ำให้แห้ง
เล็บ ตัดให้สั้นเสมอทั้งเล็บมือและเท้า แต่อย่าตัดสั้นเกินไป
ผิวหนัง ดูแลให้แห้ง อย่าให้เปียกชื้น
หน้าอก เด็กบางคนนมสองข้างแข็งเป็นไต ให้ปล่อยไว้เฉย ๆ จะหายได้เอง ไม่ต้องประคบหรือเอายาทา

การทำความสะอาดเสื้อผ้าของทารก

ผิวหนังของทารกอ่อนนุ่มและบอบบาง ความระคายเคืองเพียงเล็กน้อยอาจทำให้เกิดผื่นคันและการติดเชื้อได้ การรักษาทำความสะอาดผิวหนังโดยการอาบน้ำชำระล้างร่างกายจึงเป็นเรื่องที่ต้องกระทำเป็นประจำ นอกจากนี้ ทุกสิ่งที่สัมผัสตัวทารกก็ควรสะอาดด้วย

เสื้อผ้าเป็นสิ่งที่ต้องสัมผัสผิวหนังทารกตลอดเวลา การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดจึงจำเป็นสำหรับทารก การซักผ้าอย่างถูกวิธีจะช่วยให้เสื้อผ้าสะอาด ไม่ทำอันตรายต่อผิวหนังของทารก การซักผ้าของทารกควรปฏิบัติดังนี้

ตาราง 2.7 ปริมาณโปรตีนและแคลอรีที่ทารกต้องการ

อายุ	โปรตีน	แคลอรี
	กรัม/น.น. ตัว (กก.)/วัน	แคลอรี/น.น. ตัว/วัน
แรกเกิด – 6 เดือน	2.4	120
6 – 12 เดือน	2.0	110
1 – 3 เดือน	1.8	100
4 – 6 เดือน	1.5	90

ที่มา : นายแพทย์ไกรสิทธิ์ ดันดิศรีรินทร์

- แคลอรี ทารกต้องใช้พลังงานในการเติบโตและทำกิจกรรม ซึ่งโดยมากเป็นการเคลื่อนไหว ระยะแรกเกิด – 6 เดือน ต้องการ 120 แคลอรี/น้ำหนักตัว 1 กก./วัน 6 – 12 เดือน ต้องการ 110 แคลอรี/1 กก./ วัน เมื่ออายุมากขึ้น ลดลงประมาณ 10 แคลอรี / กก./วัน ทุกๆ 3 ปี

สมมติทารกน้ำหนักตัว 3 กิโลกรัม ต้องได้อาหารที่มีแคลอรี = $3 \times 120 = 360$ แคลอรี/วัน

- วิตามิน ชนิดที่ละลายในไขมัน ได้แก่ วิตามิน เอ ดี อี เค ตัวที่เป็นปัญหาสำหรับทารกจำนวนมาก คือ วิตามินเอ ถ้าขาดทำให้เกิดโรคตา การขาดวิตามินเค ทำให้เกิดอาการตกเลือดในทารกแรกเกิด แพทย์บางรายจึงหยดวิตามินเคให้ทารกแรกเกิดเพื่อป้องกันการขาดวิตามินนี้

วิตามินที่ละลายในน้ำ ได้แก่ บีหนึ่ง บีสอง ไนอะซิน บีหก บีสิบสอง โฟลิกแอซิด และซี ชนิดที่มีปัญหาบ่อยก็คือ การขาดบีหนึ่ง ทำให้เป็นเหน็บชา ทำให้มีอาการปากนกกระจอกและขาดโฟลิก แอซิด ร่วมกับการขาดเหล็กและโปรตีน ทำให้เกิดอาการโลหิตจาง

- แร่ธาตุ ชนิดที่ทารกมักขาด ได้แก่ เหล็ก ไอโอดีนและฟลูออไรด์ ซึ่งทำให้เกิดอาการโลหิตจาง คอพอก และฟันผุ อาหารที่มีวิตามินและเกลือแร่มาก ได้แก่ นม ไข่แดง ดับ เนื้อสัตว์ ผัก และผลไม้ต่างๆ

- น้ำ เป็นส่วนประกอบของร่างกายถึงร้อยละ 70 กล่าวคือ ร้อยละ 5 อยู่ในพลาสมา ร้อยละ 15 เป็นน้ำในเซลล์ และร้อยละ 50 อยู่ระหว่างเซลล์ มีความสำคัญสำหรับการทำงานของร่างกาย ช่วยให้ร่างกายชุ่มชื้นรักษาระดับอุณหภูมิในร่างกาย และช่วยขับของเสียออกนอกร่างกาย

ความต้องการวิตามินและแร่ธาตุจะดูได้จากตารางที่ 2.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.8 ปริมาณวิตามินและเกลือแร่ที่ทารกต้องการ

อายุ	วิตามิน						เกลือแร่		
	เอ (หน่วย สากล)	บี (หน่วย สากล)	บีหนึ่ง (มก.)	บีสอง (มก.)	ไนอะ ซิน (มก.)	ซี (มก.)	เหล็ก (มก.)	คัล เซียม (กรัม)	ฟอส ฟอรัส (กรัม)
0 - 1	1500	400	0.5	0.5	6	35	15	0.5	0.5
1 - 3	2000	400	0.7	0.7	9	40	15	0.8	0.8

นมแม่หรือนมผสม อาหารชนิดแรกของทารก คือน้ำนม สมัยโบราณ ทารกทุกคนคงกินนมมารดา แต่เมื่อมีความจำเป็น เช่น แม่เสียชีวิต หรือไม่สามารถให้นมลูกได้ มนุษย์สมัยก่อนก็ตัดแปลงเอานมสัตว์ซึ่งส่วนมากเป็นนมวัวให้ทารกคัมกินแทน ต่อมาเทคโนโลยีเจริญขึ้น มีการตัดแปลงนมวัวสดเป็นนมผงและนมสดชนิดเข้มข้นที่เรียกว่า นมข้นจืด เพื่อสะดวกในการเก็บรักษาและการใช้ ในแง่การปรับปรุงคุณภาพของนมสำหรับทารก ก็มีการเติมแร่ธาตุและวิตามินที่มีน้อย เพื่อให้ใกล้เคียงปริมาณสารอาหารที่มีในน้ำนมแม่ และทำให้ละลายได้ง่าย สะดวกแก่การชง เรียกนมเหล่านี้ว่า นมผงสำหรับใช้เลี้ยงทารก นอกจากนี้ก็มีนมผงครบส่วน ซึ่งใช้เลี้ยงทารกที่อายุมากกว่า 6 เดือน ส่วนนมข้นหวานไม่เหมาะที่จะนำมาเลี้ยงทารก

เมื่อแบบแผนในการดำรงชีวิตเปลี่ยนไป ผู้หญิงออกทำงานนอกบ้านมากขึ้น ต้องการความคล่องตัวในการดำรงชีวิต การเลี้ยงดูด้วยนมประเภทสำเร็จรูปจึงมีผู้ปฏิบัติมากขึ้นในบางสังคมเกิดเป็นค่านิยมว่า การให้ลูกกินนมผงดีกว่าให้กินนมแม่ เพราะแสดงว่าผู้ทำได้ดีมีฐานะเศรษฐกิจดี และไม่ทำให้รูปทรงของแม่เสียไปจากการให้ลูกดื่มนมแม่

ตามปกติ สิ่งที่ทำขึ้นมักมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และสิ่งที่ทำใหม่ไม่จำเป็นต้องดีกว่าของที่มีอยู่เดิมเสมอไป เรื่องการผลิตนมสำเร็จรูปก็เช่นกัน วัตถุประสงค์ของการทำขึ้นเพื่อใช้แทนนมแม่ในกรณีแม่ไม่สามารถให้ลูกกินนมตนเองได้ ชนิดที่ทำคุณค่าให้เกือบเท่านมแม่ส่วนมากมีราคาแพงมาก ถ้านำมาเปรียบเทียบกับในทางเศรษฐกิจไม่เหมาะแก่การใช้แทนกัน ดังนั้นน้ำนมแม่จึงเป็นนมที่ทุกคนควรให้ลูกคัมกินเป็นหลัก ส่วนนมผสมนั้นเป็นเพียงสิ่งที่นำมาเพิ่มเติมเพื่อให้ลูกได้อาหารครบถ้วนในกรณีที่แม่มีน้ำนมน้อย ไม่พอเลี้ยงทารกเท่านั้น

น้ำนมแม่เป็นนมที่เหมาะสมที่สุดสำหรับใช้เลี้ยงทารก ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. นมแม่ย่อยง่าย ดูดซึม ได้ดีในตัวทารก และมีภูมิคุ้มกันโรคและอาการแพ้ต่าง ๆ
2. ใช้สะดวก ไม่ต้องเสียเวลาชงนม ล้างและต้มขวดนม
3. ปลอดภัย ปราศจากเชื้อโรค
4. ประหยัด ไม่ต้องเสียเงินซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ท้องไม่ผูก
6. ควบคุมปริมาณการกินได้ตามความต้องการทารก ทำให้ไม่เป็นโรคอ้วน
7. ทำให้ทารกรู้สึกอบอุ่นเพราะท่าทางการให้นมต้องมีการสัมผัสใกล้ชิด
8. ทำให้แม่รักและรู้สึกผูกพันมากกว่าการให้กินนมผสม

การที่นมแม่มีข้อดีเหนือนมผสมในแง่ของประโยชน์ ความปลอดภัย และความประหยัดนั้น เป็นเรื่องที่ต้องยอมรับโดยไม่มีข้อโต้แย้ง แต่ในเรื่องของความสัมพันธ์และผูกพันของแม่กับลูกนั้น ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องของความรู้สึกของแม่ และอาจชัดเจนด้วยวิธีการให้นม แม่ที่รักและต้องการลูก แต่ไม่สามารถให้นมลูก จะสามารถถ่ายทอดความรู้สึกรักแก่ลูกโดยวิธีการต่างๆ เช่น พูดยิ้ม เล่นด้วย และกอดรัด เมื่อถึงเวลาให้นมผสมแก่ทารก แม่จะอุ้มลูกขึ้นแนบอกเพื่อป้อนนมผสมแก่ลูก ในระหว่างนั้นจะมีการประสานสัมพันธ์กันทางประสาทสัมผัสแทบทุกส่วนระหว่างพ่อแม่ลูก ไม่ว่าจะเป็นทางตา จมูก หู หรือทางกาย

วิธีการให้นมแม่ แม่ที่ให้อุ้มลูกกินนมของตนเองจะต้องเตรียมตัวล่วงหน้าตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ควรเตรียมหัวนมให้พร้อมสำหรับให้ลูกดูด โดยการนวดเบา ๆ ด้วยน้ำมัน (มะกอก) หรือครีมวันละอย่างน้อย 1 ครั้ง ควรดึงหัวนมวันละ 2-3 ครั้ง ๆ ละหลาย ที และกินอาหารที่สมส่วนเพื่อบำรุงสุขภาพของตนเอง

เมื่อคลอดลูกแล้ว ควรให้ลูกดูดนมทันทีที่รู้สึกแข็งแรงขึ้น ก่อนให้ลูกดูดนม จะต้องเช็ดหัวนมด้วยน้ำสุกให้สะอาด เช็ดให้แห้ง ทดสอบคว้านมแต่ละเต้านมว่ามีน้ำนมมากพอหรือไม่ โดยบีบจุดที่หัวนม ถ้าน้ำนมพุ่งออกดีแสดงว่ามีน้ำนมมาก ถ้าน้ำนมไม่พุ่งแสดงว่ามีน้ำนมน้อย ถ้าน้ำนมมาก ให้เด็กดูดนมเมื่อละเต้านมสลับกันไป โดยให้ดูดครั้งละ 10-15 นาที แต่ถ้าน้ำนมน้อยให้ดูดทั้งสองข้าง โดยดูดข้างละ 5-10 นาที ถ้าหลังให้นมแล้วทารกยังร้องหิวนมอีก ต้องให้นมอีกถ้านมแม่มีพอก็ให้นมแม่ แต่ถ้านมแม่มีไม่พอก็ต้องให้นมผสมเพิ่มอีกเล็กน้อย ทุกครั้งก่อนให้ลูกดูดนม แม่ควรดื่มน้ำให้เพียงพอ

ขณะที่ให้นมลูก แม่ควรอยู่ในท่าสบาย ทำให้นมเด็กอาจเป็นท่าที่นั่งหรือท่านอน ถ้านั่งให้นม แม่นั่งเก้าอี้ในท่าสบาย โอบทารกไว้ในวงแขน ให้ศีรษะทารกอยู่ในอุ้งแขน หากมองตรงได้ แขนจะได้ไม่เมื่อย ส่วนท่านอนนั้น แม่นอนตะแคงหันด้านหน้าเข้าหาลูก จับลูกนอนตะแคงข้าง หักหน้าเข้าหาแม่ แม่เอียงตัวใกล้ลูกที่สุดจนหัวนมแตะแก้มใกล้ปากลูก ลูกจะหันมาดูดนมได้พอดี

การให้ลูกดูดนมแม่โดยอมหัวนมและส่วนที่เป็นสีน้ำตาลรอบหัวนม จะช่วยให้ลูกดูดนมได้ถนัดขึ้น และแม่ไม่ค่อมเจ็บหัวนมมาก ขณะที่ลูกดูดนม แม่ใช้นิ้วกลางกดเต้านมส่วนที่ไปแตะจมูกเด็กเพื่อให้เด็กหายใจสะดวก ทันทีเด็กเลิกดูด ให้เอาหัวนมออกจากปาก ไม่ควรปล่อยให้อมหัวนมค่อม จะช่วยป้องกันหัวนมแตกได้ ถ้าหัวนมเป็นแผล ให้เช็ดให้แห้ง และงดไม่ให้เด็กดูดนมข้างนั้น จนกว่าแผลจะหาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อทารกคุณนมพอแล้ว ให้อุ้มพาดไหล่แล้วลูบหลัง หรือจับทารกนั่งขึ้นบนตักมารดาเพื่อให้เธอเอาลมออกประมาณ 5-10 นาที หลังจากนั้น วางทารกให้นอนตะแคงขวาเพื่อให้นมผ่านกระเพาะได้ดียิ่งขึ้น เมื่อคุณนมแม่แล้ว ทารกนอนหลับได้และน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นดี แสดงว่าแม่มีน้ำนมเพียงพอ

2.7.1 การเลี้ยงด้วยนมแม่

ปกติน้ำนมของแม่จะมีให้ลูกดื่มน้ำได้วันที่ 2-3 หลังคลอด น้ำนมที่ไหลในระยะแรกมีสีเหลือง เรียกว่า นมน้ำเหลือง (Colostrum) มีคุณค่าทางอาหารซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทารกมาก มีภูมิคุ้มกันโรคดี หลังจากนั้นอีกประมาณ 2-3 วัน น้ำนมแม่จึงเป็นน้ำนมปกติ มีสีขาวอมฟ้า แลดูใส ปริมาณที่หลังเต้านมที่ประมาณวันที่ 20 หลังคลอด น้ำนมแม่ระยะ 6 เดือน มีปริมาตร 840 ลูกบาศก์เซนติเมตรต่อวัน ให้ 10 กรัมโปรตีน และ 600 แคลอรีต่อวัน มีสารอาหารครบถ้วน ยกเว้น เหล็ก ฟลูออไรด์ และวิตามินดี เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 เดือน ถ้ากินนมแม่อย่างเดียวก็สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ แต่หลัง 6 เดือนแล้ว ปริมาณนมแม่ไม่เพียงพอแก่ร่างกาย ทารกจึงควรได้รับอาหารเสริมที่ถูกต้องและพอเพียง

น้ำนมเหลือง ซึ่งมีสีออกเหลือง หน้าที่ของน้ำนมเหลืองนี้เพียงจะมาทราบกันเมื่อไม่นานมานี้ว่า จะช่วยเพิ่มแคลโคบาซิลลัส (แบคทีเรียชนิดหนึ่ง) ซึ่งมีประโยชน์ในลำไส้ของเด็ก และลดปริมาณแบคทีเรีย อีโคไล ซึ่งมีอันตรายลงได้ นอกจากนี้ยังมีภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ (ตัวสำคัญคือแกมมาโกลบูลิน - จี ซึ่งทำหน้าที่ระงับการขยายตัวของเชื้อโรค) อยู่มากกว่านมแม่ในระยะหลัง ๆ ทั้งยังมีโปรตีนซึ่งมีธาตุเหล็กที่เรียกว่า ทรานสเฟอร์ริน (ซึ่งช่วยนำธาตุเหล็กไปใช้สร้างเม็ดเลือดแดง) สิ่งเหล่านี้ไม่มีอยู่ในนมวัว

การให้น้ำนมเหลืองแก่ลูกจะช่วยสร้างกำแพงป้องกันเชื้อโรคขึ้นในลำไส้ เมื่อเปรียบเทียบกับลูกที่เลี้ยงด้วยนมแม่กับลูกที่เลี้ยงด้วยนมวัวแล้ว ปรากฏว่าในลำไส้ของเด็กที่เลี้ยงด้วยนมวัวมีแบคทีเรียอีโคไลมากกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่หลายพันหลายหมื่นเท่า เนื่องจากเราไม่ทราบบทบาทของน้ำนมเหลืองมาเป็นเวลานานจนเกิดประเพณีไม่ให้นมแม่ในวันแรก ๆ ขึ้นมาก ซึ่งเรื่องนี้สมควรได้รับการแก้ไขอย่างรีบด่วน แผนกสูติรีเวช (ทำคลอดและรักษาโรคสตรี) ของโรงพยาบาลทุกแห่ง ควรกำหนดให้เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงหนึ่งสัปดาห์กินนมแม่ ในกรณีที่นมแม่ไม่พอควรขอแบ่งปันจากแม่ที่มีนมเหลือเพื่อ เพราะการให้นมวัวจะทำให้ลำไส้เต็มไปด้วยแบคทีเรียอีโคไล

ในขณะนี้ การที่เด็กแรกเกิดมีอาการอักเสบตามเยื่อต่างๆ และโรคติดเชื้อในเลือดกันมากก็เพราะการเลี้ยงด้วยนมวัว ทำให้เกิดเชื้อโรคมกในลำไส้ แล้วผ่านตัวเข้าหลอดเลือดดำ แล้วแพร่ไปทั่วร่างกาย ในปัจจุบัน แม่ที่ให้นมแม่แก่ลูกของตนมีจำนวนลดลง ซึ่งมักจะอ้างว่าไม่มีนม ที่

ไม่มีนมก็เพราะไม่ได้ตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตั้งแต่แรก พอนมแม่ไม่ค่อยมีก็เปลี่ยนไปให้นมวัวแทน ที่เป็นเพราะคุณแม่ทั้งหลายไม่รู้คุณค่าของน้ำนมแม่นั่นเอง

“ไม่มีอาหารอะไรที่ดีกว่านมแม่” เป็นความจริง ที่ว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมวัวจะอ้วนท้วนกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่ ทั้งนี้เพราะปริมาณของนมแม่ถูกจำกัดตามธรรมชาติ แต่นมวัวนั้นพอเด็กกินหมดไปขวดหนึ่งแล้ว ไม่พอก็เติมอีกขวดได้ ถ้าอยากจะให้เด็กที่กินจุกินเท่าไรก็ได้ตามใจชอบแล้วละก็ นมวัวจะดีกว่านมแม่ เพราะให้กินเท่าไรก็ได้ พอปล่อยให้กินตามใจชอบไปเรื่อย ๆ ไม่นานเด็กนั้นก็กลายเป็น “เด็กยักษ์” ไปเลย “เด็กยักษ์” มักเป็นที่นิยมในการโฆษณาขายนม มีรูปปรากฏในโปสเตอร์ในหน้าหนังสือพิมพ์และในจอทีวี ทำให้บรรดาคุณแม่นิยมเลี้ยงลูกด้วยนมวัวไปด้วย

“เด็กยักษ์” ไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กที่แข็งแรง แต่เป็นเด็กอ้วนเพราะมีไขมันมากเกินไป การที่ต้องแบกไขมันส่วนเกินอยู่ ทำให้หัวใจต้องทำงานหนักมากขึ้นโดยไม่จำเป็น หัวใจเป็นอวัยวะสำคัญที่จะต้องทำงานโดยไม่หยุดไปตลอดชีวิต การที่ให้แบกภาระหนักอึ้งเสียตั้งแต่ยังเป็นเด็กอ่อนนั้นไม่ดีแน่ แม้ว่าในปัจจุบัน นมผงจะได้รับการปรับปรุงให้มีคุณภาพดีขึ้นเรื่อย ๆ ก็ตาม แต่ถึงจะปรับปรุงอย่างไร นมผงก็ยังเป็นนมวัวที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมามาสำหรับเลี้ยงวัวอยู่นั่นเอง สำหรับลูกคนนั้น นมคนย่อมดีกว่าและเหมาะสมกว่าอย่างแน่นอน

นมแม่นั้นนอกจากจะเป็นนมคนแล้ว ยังเป็นนมที่ได้รับการเลือกสรรแล้วจากประชากรโลก หลายพันล้านคนว่าเหมาะสมที่สุดสำหรับลูกการไม่ให้นมแม่แก่ลูกของคุณ เป็นการตัดสิทธิอันชอบธรรมของลูกคุณเอง นมแม่ดีกว่านมวัวแน่นอน เพราะโปรตีนในนมแม่ดูดซึมเลี้ยงร่างกายของเด็กได้ดีกว่าโปรตีนของนมวัว โดยเฉพาะเด็กแรกเกิดถึง 3 เดือน ถึงแม้จะกินนมวัวเป็นจำนวนมาก ส่วนที่จะเป็นเลือดเป็นเนื้อนั้นมีน้อย ดังนั้นคุณควรให้นมแม่แก่ลูกของคุณอย่างน้อยเป็นเวลาถึง 3 เดือน

“นมแม่สะดวกและปลอดภัย” ไม่ว่าจะกลางคืนหรือในรถ เพียงแต่เลิกเสื้อชั้นก็ให้นมแก่ลูกได้แล้ว ไม่ต้องไปหยิบกระป๋องนม ไม่ต้องต้มน้ำ ไม่ต้องละลายนมไม่ต้องคัมขวดเพื่อป้องกันเชื้อโรค นมแม่นั้นผ่านการฆ่าเชื้อโรคมาเรียบร้อยแล้ว ในนมแม่ไม่มีเชื้อโรคที่จะเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่ว่าจะแถวบ้านคุณจะมีหวัดหรือไทฟอยด์ระบาด คุณก็ให้นมแก่ลูกของคุณได้อย่างสบายใจ

มักจะมีผู้ยกเอาสถิติขึ้นมากล่าวเสมอว่า เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่มีอัตราการตายต่ำกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมวัว แต่สถิตินี้ที่จริงไม่ได้เป็นข้อพิสูจน์ว่า นมแม่ดีกว่านมวัว เพราะเด็กที่เกิดมาไม่ครบกำหนด น้ำหนักน้อย และมีอัตราการตายสูงนั้น จัดอยู่ในประเภทที่เลี้ยงด้วยนมวัวแต่อย่างไรก็ตาม เด็กที่เลี้ยงด้วยนมแม่มีโอกาสดูดโรคทางปากและโอกาสที่อ้วนเกินไปน้อยกว่าเด็กที่เลี้ยงด้วยนมวัว

“การเลี้ยงดู” ไม่ใช่ “การให้อาหาร” แต่อย่างเดียวนอกจากให้ความรักด้วย เวลาให้นมลูก ควรคิดว่ากำลังให้ “ความรัก” ไม่ใช่กำลัง “ให้อาหาร” นำเสียขายที่ตามโรงพยาบาลมักจะเลี้ยงเด็กแบบ “ให้อาหาร” เพื่อเพิ่มน้ำหนักมากกว่าอย่างอื่น ถ้าไปคู่มือเด็กตามโรงพยาบาลบางแห่ง คุณจะเห็น

เด็กนอนเรียงกันเป็นแถว หน้าตะแคงข้างคุณนมจากขวดซึ่งใช้หมอนหรือผ้าหนุนอีกทีหนึ่ง นาน ๆ พยายามก็จะเดินเข้ามาดูเตี้ยที่หนึ่ง

ที่โรงพยาบาลต้องเลี้ยงเด็กแบบนี้ ก็คงเป็นเพราะจำนวนพยาบาลไม่เพียงพอที่จะมาดูแลเด็กแต่ละคน แต่ผลที่ตามมาก็คือ เมื่อคุณแม่มาดูแลลูกที่ห้องกระจกเห็นทางโรงพยาบาลให้นมลูกแบบนั้น พอกลับบ้านก็เอาอย่างบ้าง การเลี้ยงลูกก็เลยเป็น “การให้อาหาร” เพื่อให้อ้วนขึ้นเท่านั้นจริงๆ

แต่ข้อแตกต่างระหว่างโรงพยาบาลกับบ้านก็คือ ที่โรงพยาบาลมีคนมาก พยาบาลผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาดูแลเด็ก ถึงแม้จะให้เด็กนอนตะแคงคุณนมอยู่คนเดียวก็ไม่ค่อยอันตราย แต่ที่บ้านมีคนน้อย บางทีคุณแม่อยู่บ้านคนเดียว มีแขกมาหากผลอกุยกัสนานไปหน่อย หรืออะไรในครัวเดือด เข้าไปดูอยู่ ขวดนมเกิดหลุดจากปากลูก ลูกแหะนมหรือตำลักนมขณะนอนหงายอยู่ นมเลยเข้าไปในหลอดลมเป็นอันตรายได้

นอกจากอันตรายแล้ว การให้นมลูกแบบนี้เป็นการละเลยไม่ให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก ถึงคุณแม่ไม่ได้เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ คุณก็เพียงแค่เปลี่ยนจากนมแม่มาเป็นนมวัวเท่านั้น คุณไม่ได้ละทิ้งความรักลูกไปด้วยมิใช่หรือ เวลาให้นมลูก ควรนั่งในท่าที่สบาย และอุ้มลูกอยู่บนตัว เวลาคุณรู้สึกสบาย ลูกจะรู้สึกว่ามีสัมผัสของคุณนุ่มนวลไปด้วย เมื่ออุ้มลูกในท่าที่ดีแล้ว จึงเอาขวดนมใส่ปาก เวลาให้นมลูก ขวดนมเป็นเพียงตัวประกอบเท่านั้น ตัวเอกคือตัวคุณแม่เอง และอย่าให้ตัวประกอบมาขัดขวางการแสดงของตัวเอกเสีย

ห้วนนม ควรเลือกที่ไม่แข็งจนเกินไป เด็กแต่ละคนชอบลักษณะของห้วนนมไม่เหมือนกัน ควรเลือกแบบที่เหมาะสมกับลูกของคุณ ถ้าเห็นลูกดูดไม่ถนัด ดูดลำบาก ควรจะเปลี่ยน รูห้วนนมไม่ควรให้ใหญ่เกินไป เพราะนมจะออกมากเกินไป เด็กดูดไม่ทันทำให้สำลัก แต่ถ้ารูเล็กเกินไป เด็กก็ต้องออกแรงดูดมาก ทำให้เหนื่อย เลิกดูดเสียกลางคัน โดยทั่วไป ขนาดของรูห้วนนมควรจะเป็นขนาดที่เมื่อคุณคว่ำขวดนม นมจะหยดประมาณหนึ่งหยดต่อหนึ่งวินาที

ตามปกติ เด็กอายุหนึ่งสัปดาห์ถึงครึ่งเดือน มักกินนมครั้งละประมาณ 70-100 ซี.ซี. และดื่มหมดใน 10-20 นาที แต่มีเด็กบางคนทีพอดูดไปได้หน่อยหนึ่งก็หยุด เขี่ยแก้มก็แล้ว ขยับห้วนนมไปมาก็แล้วก็ไม่ยอมดูด พอพักได้ 1-2 นาที จึงดูดต่ออีก สำหรับเด็กแบบนี้ก็เช่นกัน ไม่ควรให้นมแต่ละครั้งเกิน 30 นาที

สำหรับเด็กที่ทำอย่างไร ๆ ก็ไม่ยอมดูดแล้ว คุณไม่ควรเจาะรูห้วนนมให้ใหญ่ขึ้นแล้วบังคับกรอกเข้าไป ถ้าเด็กไม่ยอมดูดแล้วก็ไม่ควรให้รอจนร้องหิวอีกค่อยให้ ถ้าร้องภายใน 30 นาที ก็ให้นมขวดเดิมได้ แต่ถ้าเกินกว่านั้นไม่ควรให้นมขวดเก่า

เด็กอายุเพียง 10 วัน อาจยังดื่มนมแต่ละครั้งไม่เท่ากัน แต่ถ้าทุกครั้งดื่มนมไม่ถึง 50 ซี.ซี. ควรปรึกษาแพทย์ ตามปกติเด็กอายุประมาณ 15 วัน จะกินนมวันช่วงประมาณ 3-4 ชั่วโมง วันละ 6-8 ครั้ง ครั้งละประมาณ 100 ซี.ซี. แต่เด็กที่กินครั้งละ 120 ซี.ซี. และวันละ 6 ครั้งก็มี เด็กบางคนกินน้อย กินนมครั้งละ 70 ซี.ซี. แต่วันละ 6 ครั้งก็พอ เด็กที่กินจุให้นมครั้งละ 120 ซี.ซี. ก็ยังดูทำไมพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นั้น ถ้าเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 วัน ไม่ควรให้เกินกว่านี้ ถ้าร้องไม่ยอมจะเอาอีก ควรให้น้ำคัมสุกแทนจะดีกว่า

หลังให้นม ควรจับเด็กพาดไหล่หรือพาดแขน ให้หัวตรง เพื่อให้เธอเลียก่อน จึงค่อยวางลงนอน และเวลาให้นมต้องคอยระวังให้นมเต็มคอขวดอยู่เสมอ เพื่อมิให้เด็กดูดเอาแต่ลมเข้าไปมาก

2.7.2 การให้นมลูกด้วยวิธีสลับ (นมแม่สลับกับนมวัว)

ถึงแม้ว่าคุณแม่อยากจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แต่ถ้านมแม่ไม่พอจริง ๆ ก็จำเป็นต้องเพิ่มด้วยนมวัว ในกรณีนี้ ไม่ควรใช้วิธีให้ลูกดูดนมแม่ทุกครั้งแล้วตามด้วยนมวัว ควรใช้วิธีสลับ คือ เวลาให้นมวัวก็ให้นมวัวล้วน ๆ เวลาที่ให้นมแม่ก็ให้แต่นมแม่ เพราะถึงตอนที่ต้องให้นมแม่ คุณแม่เองจะพยายามให้ลูกดื่มเต็มที่เพราะกลัวว่าจะไม่พอ แต่ถ้าใช้วิธีให้นมวัวตามทุกครั้งที่คุณแม่แล้ว คุณแม่จะพยายามน้อยลง เพราะคิดว่าถ้าไม่พอก็ให้นมวัวเติมได้ และเมื่อแม่คิดอย่างนี้แล้วนมแม่จะลดลงอย่างรวดเร็ว ทางด้านลูกของคุณเอง ถ้าให้นมวัวตามทุกครั้งหลังจากดูดนมแม่ เด็กก็ไม่ค่อยอยากดูดนมแม่นัก เพราะดูดนมจากขวดง่ายกว่า จึงคอยแต่จะกินนมวัวทำเดียว เมื่อเด็กไม่ค่อยยอมดูด นมแม่ก็ยังมีน้อยลง

หลังจากให้นมแม่ เด็กอาจหิวเร็วเพราะนมแม่น้อย เด็กอาจร้องหิวเมื่อนอนได้เพียง 2 ชั่วโมง หรือ 2 ชั่วโมงครึ่ง ก็ไม่เป็นไร ครั้งต่อไปเมื่อคุณให้นมวัว เด็กดูดได้มาก ก็จะนอนนานถึง 3 ชั่วโมง ช่วงห่างระหว่างเวลาให้นมไม่จำเป็นต้องเท่ากัน แต่เมื่อคุณแม่พยายามให้นมลูกด้วยวิธีสลับเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ นมแม่อาจมีมากขึ้น จนกระทั่งช่วงห่างระหว่างเวลาให้นมยาวขึ้นใกล้เคียงกับเวลาให้นมวัว

ในกรณีที่นมแม่ไม่พอที่จะให้สลับกับนมวัว เช่น คุณอาจให้นมแม่ได้เพียง 3 ครั้ง และต้องให้นมวัวอีก 4 ครั้งในวันหนึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ ควรให้นมแม่ตอนกลางวันและตอนเช้า เพราะสะดวกแก่ตัวคุณแม่เอง ไม่ต้องลุกขึ้นมาขงนมตอนกลางคืนยุ่งยาก ทั้งยังหวนหูกอดพ้ออีกด้วย

ถ้านมแม่น้อยลงจนกระทั่งให้ลูกกินได้วันละครั้งเดียวเท่านั้น คุณแม่ก็ควรเก็บไว้ให้ตอนดึก เพราะเมื่อเด็กโตขึ้นการดูดนมตอนดึกจะค่อย ๆ ลดลง และเด็กจะดูดเพื่อเรียกร้องสัมผัสความรักมากกว่าเพราะหิว การเก็บน้ำนมแม่ไว้ให้ในตอนกลางดึก เท่ากับยิ่งที่เดียวได้นกสองตัว เพราะคุณแม่ก็สะดวก ลูกก็สบาย คุณไม่จำเป็นต้องเชื่อว่าการให้นมลูกกลางดึกไม่ดี เพราะเด็กจะค่อย ๆ เลิกไปเองตามธรรมชาติ ถึงแม้คุณแม่จะตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เต็มที่ แต่มนแม่กลับมีน้อยมาก ไม่พอให้ลูกแม่แต่วันละครั้งเดียว ทั้ง ๆ ที่พยายามนวดก็แล้ว กินแกงเลียงก็แล้ว นมแม่ก็ยังมี จนกระทั่งคุณแม่เองรู้สึกท้อใจ ถ้าเป็นเช่นนั้นควรเลิกความตั้งใจเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เสีย ไม่ควรเป็น “นักนิยมนมแม่” จนกระทั่งกีดกัน และทำให้คนอื่นในครอบครัวพลอยวุ่นวายไปกับคุณด้วย

การเลี้ยงลูกด้วยนมวัวในปัจจุบัน ถึงแม้จะค่อนข้างหนักกระเป๋าคูคุณพ่อกับคุณแม่ แต่ก็ไม่ต้องยุ่งยากเหมือนเมื่อก่อน คุณอาจขงนมใส่ตู้เย็นไว้หรือเตรียมนมผงใส่ขวดและเตรียมน้ำร้อนใส่กระติกไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาไม่ถึง 5 นาทีก็เสร็จ เด็กอาจรู้สึกขาดความอบอุ่นไปบ้าง เมื่อไม่ได้คุณแม่จากอกแม่ แต่ก็ทดแทนให้แก่ได้ด้วยความรักที่มีต่อลูก และสิ่งที่สำคัญคือเวลาให้นมลูกควรอุ้มให้ในท่าเดียวกับเวลาให้นมแม่ การให้นมลูกด้วยวิธีให้แกนนอนอยู่บนเตียงแล้วเอาหมอนหนุนขาคือให้ลูกเอาเองนั่นเป็นการ “ให้อาหาร” เท่านั้น ไม่ใช่การเลี้ยงลูกด้วยความรัก

ในปัจจุบัน เมื่อกล่าวถึงนมวัวสำหรับเลี้ยงทารก ก็เกือบจะหมายถึงนมผงสำหรับเลี้ยงทารกเลยทีเดียว เพราะเตรียมสะดวก จึงเป็นที่นิยมกันมาก สำหรับคุณแม่ที่เลี้ยงลูกด้วยนมผงประการแรกมักเกิดปัญหาว่า จะเลี้ยงลูกด้วยนมตราอะไรดี ที่จริงคุณแม่จะเลี้ยงลูกด้วยนมตราอะไรก็ได้ แต่ควรเลือกรางที่ร้านเจ้าประจำของคุณขายดีเพราะอย่างน้อยที่สุดเมื่อเด็กถ่ายอุจจาระบ่อยครั้งขึ้น คุณจะได้แน่ใจว่าสาเหตุไม่ได้มาจากนม

นมผงที่ขายอยู่ในท้องตลาดมีอยู่หลายชนิด แต่ละยี่ห้อก็โฆษณาว่านมของตนดีที่สุด แต่คุณแม่จะเลี้ยงลูกด้วยนมตราอะไรก็ได้ ไม่มีข้อจำกัดว่าคุณไม่เลี้ยงลูกด้วยนมตราไหนแล้วลูกคุณจะไม่โต เพราะกระเพาะของเด็กมีความสามารถในการย่อยนมได้หลายประเภท นมคนก็ย่อยได้ นมวัวก็ย่อยได้ ยิ่งถ้าคุณแม่เลี้ยงลูกด้วยนมวัว ทั้งส่วนสูงและน้ำหนักจะเพิ่มเร็วกว่า แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่านมวัวดีกว่านมแม่เพราะว่าถึงแม้ร่างกายเด็กจะเติบโตเร็ว แต่ก็เปรียบเสมือนรถยนต์ที่ใช้ น้ำมันไม่ดี มีไอเสียเยอะ แต่ก็วิ่งเร็วเพราะกินน้ำจืด แต่พอวิ่ง ๆ ไปเครื่องยนต์อาจเกิดขัดข้องได้ เด็กทารกก็เช่นเดียวกัน ถ้าคุณแม่ให้กินนมมากเกินไป บางคนอาจจะเกิดขัดข้องเป็นโรค “เกลี้ยคนม” (โรคนี้จะกล่าวถึงในตอนหลัง) ถึงแม้เด็กส่วนใหญ่จะไม่เป็นโรคนี้ แต่ในปัจจุบันกุมารแพทย์มักจะเกรงว่า ถ้าให้เด็กแบกร่างที่หนักอึ้งเสียตั้งแต่ยังเป็นทารก อาจเกิดอันตรายขึ้นในอนาคตได้

การเลี้ยงลูกด้วยนมวัว ไม่ควรคำนึงแต่เรื่องทำอย่างไรจะให้เด็กอ้วน แต่ควรคิดด้วยว่า ทำอย่างไรจะไม่ให้ระบบย่อยอาหารของเด็กทำงานหนักเกินไป คุณไม่ควรผสมนมให้เด็กข้นเกินไป ที่จริงอัตราส่วนผสมนมที่เขียนไว้ข้างกระป๋องก็ข้นเกินไปสำหรับเด็กอยู่แล้ว ถ้าใส่ของทารกไม่สามารถดูดซึมนมที่ข้นเกินไป โดยเฉพาะโปรตีน นมแม่มีโปรตีน 1.3 เปอร์เซ็นต์ นมวัวมี 3.3 เปอร์เซ็นต์ แต่ทารกสามารถย่อยโปรตีนของวัวได้น้อยกว่าโปรตีนของนมแม่ ดังนั้น ปัญหาสำคัญสำหรับคุณแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกด้วยนมวัว จึงไม่ใช่เรื่องว่าควรเลือกรางนมตราอะไรดี แต่อยู่ที่ว่าคุณไม่ควรผสมนมให้ข้นเกินไปหรือจางเกินไป (เพื่อประหยัดนมซึ่งมีราคาแพง)

ในอเมริกา กุมารแพทย์จะเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนผสมนมให้แก่เด็กเป็นราย ๆ ไป แต่สำหรับประเทศที่หมอไม่พออย่างของเรา หมอมักจะมีงานยุ่ง จนไม่มีเวลาดูแลเด็กแต่ละคนอย่างละเอียด จึงมักแนะนำให้คุณแม่ปฏิบัติตามสลากข้างกระป๋อง ผลก็คือเด็กมักจะได้รับนมที่ข้นเกินไป และทำให้อ้วนเกินไป กลายเป็น “เด็กยักษ์” เด็กยักษ์นั้น คุภายนอกก็รูปร่างใหญ่โตคืออยู่หุรอก แต่อวัยวะภายในนั้นคงจะเหนื่อยอ่อนกับภาระแบกรับน้ำหนักอยู่ไม่น้อยทีเดียว

โดยทั่วไปแล้ว สัดส่วนในการผสมนมผง ใช้นม 1 ช้อนเล็ก ผสมกับน้ำ 1 ออนซ์ (30 ซี.ซี.) และนม 1 ช้อนใหญ่ ผสมกับน้ำ 2 ออนซ์ (60 ซี.ซี.) ซึ่งทั้งช้อนเล็กและช้อนใหญ่นี้จะอยู่ในกระป๋องของนมผงแต่ละชนิด

นอกจากปัญหา “เด็กยั๊ก” เพราะได้รับการเลี้ยงดูดีเกินไป ซึ่งมักจะเป็นปัญหาของชนชั้นกลางขึ้นไป ซึ่งมีฐานะดีพอที่จะซื้อนมผงชนิดราคาแพงเลี้ยงลูกได้ ประเทศเรายังมีปัญหาเด็กผอมแกร็นเพราะขาดอาหารรวมทั้งปัญหา “เด็กอ้วนจุ” แต่ขาดอาหารเพราะถูกแม่เลี้ยงด้วย “นมข้นหวาน” เนื่องจากแม่มีความรู้ไม่พอ ไม่ทราบว่านมข้นหวานนั้นใช้เลี้ยงทารกไม่ได้ เพราะมีน้ำตาลมากเกินไป แต่มีโปรตีนและไขมันน้อยมาก ทำให้เด็กอ้วนเพราะน้ำตาล แต่ร่างกายกลับขาดธาตุอาหารที่สำคัญคือ โปรตีน วิตามิน โดยเฉพาะวิตามินทำให้เด็กเป็นโรคที่ชาวบ้านเราเรียกว่า “เกล็ดกระดี่ขึ้นตา” (ซึ่งจะทำให้ตาตำบุน เป็นแผลแห้ง และบอดได้ในที่สุด) ปัญหานี้อาจแก้ได้ด้วยการณรงค์โฆษณาให้แม่รู้ถึงโทษของการเลี้ยงลูกด้วยนมข้นหวาน

นอกจากนั้นยังมีแม่จำนวนไม่น้อยที่จำเป็นต้องเลี้ยงลูกด้วยนมข้นหวานทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่ดี แต่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวยให้ซื้อนมผงเลี้ยงลูกเพราะราคาแพงเกินฐานะ จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ตัวแม่เองก็ขาดอาหารจนไม่มีน้ำนมจะเลี้ยงลูก สำหรับปัญหานี้ จะแก้ได้ก็ต่อเมื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้เท่านั้น

2.8 การพักผ่อนและการนอนหลับ

การพักผ่อน

การพักผ่อน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุก ๆ คน เพราะการที่เราประกอบภารกิจการงานตลอดวันนั้น อวัยวะทุกส่วนของร่างกายทั้งมือ เท้า แขน ขา หัวใจ ปอด สมอง หู ตา คอ จมูก ฯลฯ ต้องทำงานตามหน้าที่ เมื่อทำงานติดต่อกันไประยะหนึ่ง อวัยวะส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดการเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จึงต้องมีการพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายกลับฟื้นคืนสภาพดีขึ้น มีสมรรถภาพและกำลังที่จะทำงานต่อไปได้

ความหมายของการพักผ่อน

การพักผ่อน หมายถึง การหยุดพักในระหว่างการทำงาน การประกอบภารกิจประจำวันหรือการเล่น เพื่อให้ร่างกายผ่อนคลายความตึงเครียดและลดความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าอ่อนเพลียลง การพักผ่อนจะทำให้ร่างกายและจิตใจสดชื่นแจ่มใสมีพลังกำลังขึ้นมาอีก การพักผ่อนนี้ไม่จำเป็นต้องหยุดนิ่งอยู่เฉย ๆ เสมอไป แต่อาจจะพักผ่อนโดยการไปทำกิจกรรมอื่น หรือโดยการเปลี่ยนอิริยาบถหรือเปลี่ยนกิริยา ท่าทาง การพักผ่อนยังรวมถึงการนอนหลับด้วย

2.8.1 ประโยชน์ของการพักผ่อนและวิธีพักผ่อน

ประโยชน์ของการพักผ่อน

การพักผ่อนไม่ว่าจะเป็นการหยุดพัก การเปลี่ยนอิริยาบถ การนันทนาการ หรือการนอนหลับ ล้วนเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกาย กล่าวคือ

1. ช่วยลดความอ่อนเพลีย เมื่อยล้า ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายสดชื่น แจ่มใสขึ้น
2. ช่วยให้ร่างกายมีพลังกำลังที่จะประกอบกิจกรรมต่อไป เพราะการพักผ่อนจะทำให้มีโลหิตไหลเวียน นำอาหารและออกซิเจนไปเลี้ยงกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น และมีการนำของเสียจากกล้ามเนื้อออกไป
3. ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตและพัฒนาการได้เต็มที่ จะสังเกตได้จากเด็กวัยทารก ถ้ากินอาหารและพักผ่อนนอนหลับพอเพียง ร่างกายจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว
4. ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น จากการศึกษาพบว่าถ้าเราทำงานติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ประสิทธิภาพของงานจะค่อย ๆ ลดลง แต่หลังจากได้พักผ่อนหรือเปลี่ยนอิริยาบถแล้ว ประสิทธิภาพของการทำงานกลับเพิ่มขึ้น
5. การพักผ่อนยังช่วยลดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานได้ ผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงงานหรือผู้ขับขี่ยานพาหนะ ถ้าปฏิบัติงานขณะง่วงนอนหรือมีการพักผ่อนไม่เพียงพอมักจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
6. การพักผ่อนเป็นการฟื้นฟูสภาพที่ดีที่สุด เมื่อเกิดการเจ็บป่วยและได้รับการบำบัดรักษาแล้ว ถ้าจะให้ร่างกายฟื้นคืนสภาพเดิม จะต้องมีการพักผ่อนหรือพักฟื้นอีกระยะหนึ่ง

วิธีการพักผ่อน

การพักผ่อนสามารถกระทำได้หลายวิธีการ การพักผ่อนไม่จำเป็นต้องหยุดกิจกรรมทั้งหมด และอยู่นิ่งเฉย ๆ การพักผ่อนอาจจะเป็นการหยุดพัก การเปลี่ยนอิริยาบถต่าง ๆ อาจเป็นการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในยามว่าง หรืออาจเป็นการหยุดพักร่างกายโดยการนอนหลับ วิธีการพักผ่อนที่สำคัญมีดังนี้

- การหยุดพักและการเปลี่ยนอิริยาบถ ปัจจุบันนี้การประกอบอาชีพการงานจำเป็นต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ ติดต่อกันวันละหลายชั่วโมง เพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จึงควรหยุดพักการทำงานชั่วคราวสัก 2-3 นาที แล้วจึงทำงานต่อไป จะช่วยให้ร่างกายสดชื่นแจ่มใส ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น การหยุดพักที่เรียกว่าเป็นการพักผ่อนนั้นทำได้หลายวิธี เช่นการนั่งพักเฉย ๆ นอนที่สบาย ๆ การหลับตาลงแล้วปล่อยจิตใจให้สบาย หรืออาจหยุดพักโดยการเปลี่ยนอิริยาบถ เมื่อนั่งทำงานอยู่ก็ลุกขึ้นเดินไปมาสักครู่ ลุกขึ้นเหยียดแขน เหยียดขา บิดตัวไปมา ลุกเดินไปชมทิวทัศน์ทางหน้าต่าง หรือช่องลม เมื่อยืนทำงานอยู่อาจหาที่นั่งพักในท่าที่สบายหรือนั่งคุยกันเป็นการหยุดพักผ่อนชั่วคราว การหยุดพักอาจทำได้โดยการเปลี่ยนกิจกรรมที่ทำอยู่ เช่น ถ้าอ่านหนังสือติดต่อกันนาน ๆ ก็
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจเปลี่ยนเป็นการเขียนหนังสือบ้าง หรือถ้าพิมพ์ดีดอยู่ ก็อาจเปลี่ยนกิจกรรมเป็นการตรวจทานตัวอักษรที่พิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วบ้าง เป็นต้น

- การนอนหลับ เป็นการพักผ่อนที่ดีที่สุดและสมบูรณ์ที่สุดของร่างกาย จิตใจ การนอนหลับมีความสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการของร่างกายได้มากพอกับการกินอาหาร การนอนหลับจะทำให้ร่างกายได้รับการพักผ่อนอย่างจริงจัง บรรเทาความง่วงหรืออ่อนเพลีย ได้ซ่อมแซมร่างกายส่วนที่สึกหรอ ลดความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ เมื่อได้นอนหลับอย่างพอเพียง ร่างกายจะรู้สึกสดชื่นและแข็งแรงขึ้น

การนอนหลับเป็นการพักผ่อนที่ดี เนื่องจากขณะที่เรานอนหลับนั้น อวัยวะร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงในการทำงานลดลง การหายใจของปอดจะช้าลง การเต้นของหัวใจจะลดลง การเต้นของชีพจรจะช้าลง ความดันของโลหิตและอุณหภูมิของร่างกายจะลดลง การขับถ่ายของต่อมต่าง ๆ จะลดลงไปด้วย ดังนั้น เมื่อตื่นขึ้นร่างกายจึงกลับแข็งแรงขึ้น พร้อมทั้งจะปฏิบัติภารกิจประจำวันได้อีก

ความต้องการของร่างกายในการนอนหลับ

ความต้องการการนอนหลับของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศ วัย และสถานะของร่างกาย เด็กทารกต้องการเวลาในการนอนหลับมากที่สุด วัยเด็กต้องการเวลานอนมากกว่าวัยรุ่นหนุ่มสาวและผู้ใหญ่ผู้สูงอายุต้องการเวลาพักผ่อนหลับนอนมากกว่าวัยรุ่นหนุ่มสาว เพศหญิงต้องการเวลานอนหลับมากกว่าเพศชาย ผู้ที่ทำงานหนักใช้แรงงานมาก ผู้ป่วย ผู้ที่อยู่ในระยะพักฟื้นต้องการเวลาพักผ่อนนอนหลับมากกว่าบุคคลปกติ เราสามารถทดสอบได้ว่า ร่างกายของเราได้รับการพักผ่อนโดยการนอนหลับเพียงพอหรือไม่โดยวิธีง่าย ๆ คือ ถ้าตื่นขึ้นมายังรู้สึกง่วงงัวนอนและยังมีความอ่อนเพลียเหลืออยู่ แสดงว่ายังไม่เพียงพอ แต่ถ้าตื่นขึ้นมาแล้ว รู้สึกมีความสดชื่นแจ่มใส มีพลังกำลังดี แสดงว่าเรานอนหลับเพียงพอแล้ว

ความต้องการในการนอนหลับของบุคคลวัยต่าง ๆ แตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.9 ความต้องการในการนอนหลับของบุคคลวัยต่าง ๆ

วัย - อายุ	จำนวนชั่วโมงในการนอนหลับ
ทารกแรกเกิด	20 – 22
อายุ 1- 4 ปี	12
อายุ 4 – 12 ปี	10
วัยรุ่น (13 – 19 ปี)	8 – 10
วัยผู้ใหญ่ (20 – 59 ปี)	7- 8
วัยสูงอายุ (60 ปี ขึ้นไป)	9 - 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุขวิทยาในการนอนหลับ เพื่อให้การนอนหลับเกิดประโยชน์ต่อสุขภาพร่างกายอย่างแท้จริง จึงควรมีหลักปฏิบัติในการนอนหลับ ดังนี้

- 1) ควรเข้านอนให้เป็นเวลา ไม่ควรเข้านอนดึกเกินไปหรือเกินกว่าเวลา 8.00 น.
- 2) ควรนอนในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีกลิ่นหรือเสียงรบกวน
- 3) ไม่ควรนอนรวมกันหลายคนในห้องที่แออัด หลีกเลี่ยงการนอนใกล้ชิดกับผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อ โดยเฉพาะโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ
- 4) ขณะพักผ่อนหลับนอน ควรปล่อยอารมณ์และจิตใจให้สบาย ไม่ควรคิดกังวลในเรื่องใด ๆ ควรหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้อารมณ์ขุ่นมัว
- 5) ควรนอนในท่าที่สบายที่สุด โดยให้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายได้รับการพักผ่อนอย่างดี
- 6) ควรสวมเสื้อผ้าที่สะอาด นอนบนที่นอนที่สะอาด และมีผ้าห่มปกปิดร่างกายที่ให้ความอบอุ่นเพียงพอ
- 7) ควรแปรงฟันให้สะอาดก่อนนอน
- 8) ล้างมือ ล้างเท้าให้สะอาด หรืออาบน้ำชำระล้างร่างกายก่อนเข้านอน
- 9) ควรดื่มน้ำสัก 1 แก้วก่อนเข้านอน แต่ไม่ควรดื่มน้ำชา กาแฟก่อนนอน
- 10) ควรถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ ให้เรียบร้อยก่อนเข้านอน
- 11) ไม่ควรกินอาหารหนักก่อนเข้านอน จะทำให้ระบบการย่อยอาหารต้องทำงานหนัก อาจทำให้ท้องอืด นอนหลับไม่สนิท
- 12) ไม่ควรจุดตะเกียง เปิดวิทยุ โทรทัศน์ หรือพัดลมทิ้งไว้ อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย
- 13) ไม่ควรนอนคลุมโปงจะทำให้อากาศสำหรับหายใจไม่เพียงพอ เพราะไม่มีการระบายถ่ายเทอากาศ
- 14) ควรสวดมนต์ไหว้พระตามหลักศาสนา ก่อนเข้านอนเพื่อช่วยให้สุขภาพจิตดีขึ้น
- 15) ควรใช้เวลาในการพักผ่อนหลับนอนให้เพียงพอเหมาะสมกับเพศ วัย และสภาวะของร่างกาย

- นันทนาการ เป็นการพักผ่อนอีกวิธีหนึ่ง โดยการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีใจเป็นงานอาชีพ

2.8.2 การพักผ่อนของทารก

เด็กแรกเกิดส่วนมากใช้เวลาแทบทั้งหมดในการนอน ดังนั้น ควรจัดสถานที่และบรรยากาศที่เหมาะสมแก่การนอนให้แก่ทารก

ท่าที่ทารกนอนก็มีความสำคัญแก่สุขภาพอนามัย เพราะช่วยให้นอนหลับนาน และไม่เสียรูปทรง ท่านอนที่ช่วยให้บรรลุนเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ ท่านอนคว่ำ ควรจัดให้ทารกนอนคว่ำตั้งแต่อายุเดือนที่สองหรือสาม ข้อดีของท่านอนคว่ำมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ช่วยให้อาหารและน้ำผ่านจากกระเพาะสู่ลำไส้เล็กเร็วขึ้น
2. เป็นท่าที่ปลอดภัยในการแหงหรืออาเจียนกว่าท่านอนหงาย
3. ช่วยให้ทารกเรอและผายลมได้ดีขึ้น จึงลดอาการปวดท้องได้
4. นอนหลับได้ทน เพราะอบอุ่นที่หน้าอก ทำให้ไม่หนาว
5. มีรูปศีรษะสวยงามกว่าท่านอนหงาย เพราะไม่มีน้ำหนักกดทับ
6. เป็นท่าที่ทารกสามารถเหยียดขาแขนได้เต็มที่ และทารกต้องฝึกการหันคอ ยกคอเป็นการบริหารกล้ามเนื้อคอและแขน

การพักผ่อนอาจเกิดจากการนอนเฉย ๆ หรือนอนเล่นโดยไม่หลับ ทารกควรได้รับการฝึกให้รู้จักการพักผ่อนในลักษณะนี้ตั้งแต่แรกเกิด การฝึกต้องใช้ความอดทนและการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอของแม่หรือคนเลี้ยง โดยใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างร่วมกัน เช่น เมื่อให้นมทารกและอุ้มให้เธอแล้ว ควรจัดให้ทารกนอนบนที่นอนของเขาและหลับไปเอง โดยไม่ต้องรอให้ทารกหลับอยู่ในวงแขนของแม่ก่อน ในระยะแรก ทารกอาจร้องไห้ไม่ยอมนอน แม่อาจใช้วิธีลูบหลังหรือตบก้นทารกเบา ๆ จนกว่าจะหลับไปเอง ทารกจะเคยชินกับการนอนวิธีนี้ในเวลาไม่กี่วัน ขณะเดียวกันแม่ควรฝึกในเวลาอื่นด้วย เช่น ก่อนอาบน้ำ ถ้าอากาศอบอุ่นกำลังดี เมื่อถอดเสื้อผ้าทารกออกแล้ว ควรเล่นกับเขาสักพักโดยไม่ต้องอุ้ม เช่น พุดคุย พยักหน้า จับตัวกลิ้งไปมาเพียงเบา ๆ หรือดึงแขนทั้งสองขึ้น เพื่อให้ทารกรู้จักการยกตัว เป็นต้น เมื่อทารกตื่นจากหลับ หรือในช่วงเวลาที่ตื่นอยู่และยังไม่ถึงเวลาทำกิจกรรม เช่น กินหรืออาบน้ำ ควรปล่อยให้เขานอนอยู่ตามลำพังบ้าง ในโอกาสเช่นนี้อาจต้องจัดสิ่งเร้าอื่น ๆ ประกอบไปด้วย เช่น แขนวนเครื่องแขวนสีสดและเคลื่อนไหวได้ ไว้นตำแหน่งที่เขาจะเห็นได้ หรือใช้เสียงประกอบ เช่น คนเลี้ยงหรือมารดาพุดคุยหรือส่งเสียงแสดงให้รู้ว่าอยู่ใกล้ แต่ถ้าทารกแสดงว่านอนตามลำพังได้ในบรรยากาศที่เงียบ ก็ควรปล่อยให้ทารกอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เขาต้องการ สิ่งที่ต้องระวัง คือ ที่ทารกนอนควรอยู่ในระดับพื้นห้อง หรือถ้าอยู่บนเตียงจะต้องมีลูกกรงกั้น กันทารกต้องจากเตียง

2.9 เครื่องนอนและผลิตภัณฑ์ผ้า

สำหรับการเตรียมสถานที่และข้าวของเครื่องใช้สำหรับทารกนั้น ควรตระเตรียมให้พร้อมตามกำลังทรัพย์และกำลังความสามารถที่มี สิ่งที่จะต้องยึดไว้เป็นหลักก็คือ ทารกมีภูมิคุ้มกันต่ำ เชื้อโรคน้อยมาก ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ จะต้องนึกถึงความสะอาดเป็นประการสำคัญ เครื่องใช้ของทารกควรจัดแยกไว้เป็นหมวดหมู่ต่างหากจากของผู้ใหญ่ สิ่งที่ต้องเตรียมไว้ให้พร้อมสำหรับทารกแบ่งเป็นประเภทตามการใช้งาน ดังนี้

2.9.1 เครื่องใช้เกี่ยวกับการนอน

ทารกแรกเกิดที่เพิ่งกลับจากโรงพยาบาลอาจให้นอนกับแม่ก่อน เพื่อสะดวกในการดูแลและถ้ามีห้องมากพอจึงจัดการแยกห้องเมื่ออายุ 6 เดือนขึ้นไป

ห้องนอน ควรเป็นห้องที่โปร่ง อากาศถ่ายเทดี มีแสงแดดหรือแสงสว่างส่องถึงถ้าไม่มีห้องเฉพาะ ควรจัดให้นอนที่มุมหนึ่งมุมใดของห้อง และหาตู้หรือม่านกันพอเป็นสัดส่วน

ที่นอน แม่จะนอนกับแม่ ก็ควรแยกที่ทารกนอนจากที่แม่นอน เช่น ถ้านอนเดี่ยว ควรหาผ้าห่มหนา ๆ หรือที่นอนซึ่งมีความอยู่ตัว โดยเฉพาะสำหรับทารก แยกจากที่นอนของแม่ (แม้จะอยู่ในมุ้งเดียวกัน) หรือถ้าต้องให้นอนบนที่นอนเดียวกับแม่ควรใช้ผ้ายางหรือผ้าพลาสติกปูที่นอนก่อนปูผ้าปูที่นอนไว้ชั้นหนึ่งก่อน เพื่อป้องกันไม่ให้อุจจาระและปัสสาวะของเด็กซึมเปื้อนที่นอน ซึ่งจะทำให้ที่นอนเสื่อมคุณภาพเร็ว ที่นอนของทารกควรมีเนื้อแน่น เรียบเมื่อนอนแล้วตัวไม่จมลงในที่นอน ประเภทเบาะหรือเมาะนุ่มไม่ควรให้ทารกนอน โดยเฉพาะทารกที่นอนคว่ำ ถ้าจัดให้ทารกนอนบนเตียงเด็กชนิดที่มีลูกกรงรอบ จะต้องจัดหมอนข้างหรือขอบฟองน้ำกรูให้รอบทั้งสี่ด้านภายในของเตียง เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กยื่นแขนขาหรือศีรษะออกนอกลูกกรง

เครื่องนอนอื่นๆ ที่ควรจัดไว้ มีผ้าปูที่นอน 2-3 ผืน ผ้ายางหรือผ้าพลาสติก 2 ผืน (สำหรับปูกันเปียก) ผ้าห่มเด็ก 2 ผืน ผ้าอ้อมขนาดใหญ่ 4-5 ผืน และมุ้ง

ที่นอน หมอน มุ้ง ผ้าห่ม

ที่นอนสำหรับเด็กไม่จำเป็นต้องเป็นของใหม่ เป็นของที่คุณแม่พ่อคุณแม่ใช้อยู่ก็ได้ แต่ที่นอนไม่ควรนุ่มเกินไปเพราะอาจมีอันตราย โดยเฉพาะเวลาเด็กนอนคว่ำ ที่นอนซึ่งนุ่มนุ่มลงไปอาจปิดจมูกทำให้เด็กหายใจไม่ออกถึงแก่ชีวิตได้ คุณจะใช้ที่นอนผ้ายัดนุ่น หรือที่นอนฟองน้ำหุ้มด้วยพลาสติกก็ได้ ถ้าใช้ที่นอนผ้า ควรมีพลาสติกปูกันเปียก แล้วปูผ้าทับอีกทีหนึ่ง ถ้าใช้ที่นอนพลาสติกควรมีผ้าปูที่นอนปูทับ เพื่อดูดซับเหงื่อของเด็ก มิฉะนั้นอาจเป็นผดผื่นคันได้

หมอนเด็กไม่ใช่ของจำเป็น เด็กไม่ต้องนอนหมอนก็ได้ โดยเฉพาะถ้าคุณให้ลูกนอนคว่ำ ก็ไม่ต้องใช้หมอน ถ้าอยากให้ลูกนอนหมอน หมอนเด็กควรจะเป็นแบนและไม่นุ่มเกินไป และต้องซักได้ เพราะเด็กมักแหะนมลงบนหมอน ถ้าใช้ผ้าขนหนูพับเป็นหมอนให้ก็จะประหยัดและทำความสะอาดได้ง่ายอีกด้วย

มุ้ง มีทั้งประเภทมุ้งครอบและมุ้งคลุมเตียง จะเลือกใช้อย่างไหนก็แล้วแต่สะดวก ควรเลือกมุ้งที่โปร่งและขนาดใหญ่ เด็กจะได้ไม่ร้อน และควรทำความสะอาดบ่อย ๆ ด้วย

ผ้าห่ม โดยทั่วไปเด็กมักจะจึ้นร้อนกว่าผู้ใหญ่ (ในเมืองไทย) นอกจากเขตที่มีอากาศหนาวเย็นทางภาคเหนือและอีสานแล้ว ผ้าห่มสำลีเกือบไม่จำเป็นสำหรับเด็กเลย สำหรับเขตที่อากาศไม่หนาวใช้ผ้าขนหนูแทนจะดีกว่า เพราะช่วยดูดซับเหงื่อและทำความสะอาดได้

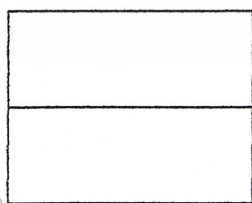
ผ้าห่มเด็กมักเปียกบ่อย ๆ ควรมีผ้าขนหนูไว้หลาย ๆ ผืนและเอาไว้ใช้หลายอย่าง ทำผ้าเช็ดตัวก็ได้ พับเป็นหมอนก็ได้ พับเป็นผ้ากั้นรอบ ๆ เตียงก็ได้ และเวลาอากาศร้อนมาก ใช้เป็นผ้าปูที่นอน จะช่วยดูดซับเหงื่อได้ดีกว่าผ้าชนิดอื่น

2.9.2 เสื้อ ผ้าอ้อม ผ้ายาง กางเกงกันเปียก

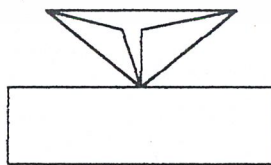
สิ่งสำคัญเกี่ยวกับเสื้อเด็กก็คือ ต้องสวมใส่สบาย ไม่รัดแน่น ซับเหงื่อได้ดี อากาศผ่านได้ดี และไม่ประดับประดารุงรัง เวลาจะซื้อเสื้อควรเลือกแบบที่เรียบง่าย ไม่มีสิ่งประดับ เช่น ริบบิ้น ลูกไม้ติดจนเต็มแขนเสื้อกว้าง จะทำให้สะดวกเวลาสวม เนื้อผ้าควรเป็นผ้าใยธรรมชาติ เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าขนหนู ไม่ควรใช้ผ้าใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าไนลอน เพราะไม่ซับเหงื่อ เด็กใส่ไม่สบาย ควรเลือกเสื้อที่เย็บเก็บตะเข็บเรียบร้อยเวลาซักแล้วตะเข็บไม่ถ่ย เพราะค้ายที่ลู่ออกมาอาจพันนิ้วเด็กไว้ ถ้ามีเวลาเย็บเอง เสื้อเด็กอ่อนควรเย็บตะเข็บไว้ด้านนอก แทนที่จะเย็บไว้ด้านในเหมือนเสื้อทั่วไป ตะเข็บจะได้ไม่ระคายผิวอ่อนบางของทารก และไม่ควรเตรียมเสื้อผ้าไว้มากเกินไป เพราะเด็กเติบโตเร็วมาก จะสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ

ผ้าอ้อม คนไทยสมัยก่อนและชาวชนบทในปัจจุบัน มักนำถุงเก่า ๆ มาตัดเป็นสี่เหลี่ยมเพื่อทำผ้าอ้อม ซึ่งเป็นความคิดที่ดีมาก เพราะนอกจากจะประหยัดแล้ว ผ้าถุงซึ่งทำด้วยผ้าฝ้าย เมื่อใช้เก่าแล้วเนื้อผ้าจะอ่อนนุ่มกว่าผ้าใหม่ ทั้งยังดูดซับน้ำได้ดีกว่า และตากแห้งได้เร็วกว่า แต่คนในเมืองสมัยนี้ใช้ผ้าถุงกันน้อยลง จึงไม่มีผ้าถุงเก่า ๆ มาทำผ้าอ้อม ต้องซื้อผ้าอ้อมที่ทำสำเร็จรูป (ของต่างประเทศราคาแพง) หรือซื้อผ้าสาธิตีขาวมาตัดเย็บเป็นผ้าอ้อมเอง (ราคาจะถูกกว่าผ้าอ้อมสำเร็จรูปมาก) ควรเตรียมผ้าอ้อมไว้อย่างน้อย 4 โหลเพราะเด็กจะถ่ายบ่อยมาก ถ้ามีน้อยจะต้องเสียเวลาซักผ้าอ้อมบ่อย ๆ

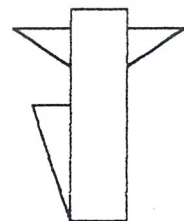
ผ้าอ้อมใช้สำหรับปูทับผ้ายาง และใช้สำหรับนุ่งแทนกางเกง เวลาเด็กถ่ายจะได้สะอาด วิธีนุ่งผ้าอ้อมมีหลายวิธี จะแสดงเป็นตัวอย่างไว้สักหนึ่งวิธี

1.

2.

3.

ภาพที่ 2.14 การพับผ้าอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ผ้าอ้อมสองผืน ผืนแรกพับครึ่ง เป็นรูปสามเหลี่ยม อีกผืนหนึ่งพับเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สำหรับวางตรงกลางเป็นผ้าซับ หลักในการพับผ้าผืนที่สองซึ่งผ้าพับสำหรับเด็กผู้ชาย ให้เอาส่วนที่พับสองทบไว้ด้านหน้า เด็กผู้หญิงจะเปียกด้านหลังมากกว่า ในกรณีที่อุณหภูมิจะซักผ้าอ้อมมาก ผืน หรือเวลาอากาศร้อนมาก จะนุ่งผืนสามเหลี่ยมผืนเดียวก็ได้ แต่ในกรณีนี้ ผ้าจะไม่ซับน้ำ จะช่วยไม่ให้ลอะเทอะในตอนที่เด็กอู่เท่านั้น

ถ้านุ่งผ้าอ้อมให้เด็กแล้ว เด็กเกิดเป็นผื่นแดงบริเวณต้นขาและก้นแสดงว่าจี้ร้อน ควรปล่อยให้ท่อนล่างเปลือยเด็กจะได้เย็นสบาย

สำหรับผ้าอ้อมกระดาษนั้นราคาแพงมาก แต่ถ้ามีเงินมากจริง ๆ ก็ใช้ได้ ส่วนมากเรามักใช้เวลาออกนอกบ้านหรือเวลาเดินทาง เพราะใช้แล้วทิ้งไปเลยสะดวกดี

ผ้ายาง ผ้ายางธรรมชาติราคาจะไม่ซับน้ำ เพียงแต่กันเปียกได้อย่างเดียว ถ้าเด็กฉี่มากและไม่ได้นุ่งผ้าอ้อม ก็จะไหลนองลงมา ผ้ายางชนิดที่ช่วยซับน้ำได้เป็นของต่างประเทศ ซึ่งราคาหนัก กระเป๋าชาวบ้านธรรมดาไม่ใช่น้อยและต้องใช้หลายผืน เพราะผ้าแบบนี้แห้งช้าและตากแดดไม่ได้ ทำให้เสียเร็ว

กางเกงกันเปียก สำหรับอากาศในเมืองไทย คุณไม่ควรนุ่งกางเกงกันเปียกให้ลูกตลอดเวลา เว้นแต่เวลานอนห้องแอร์หรือเวลาพาออกนอกบ้านเพื่อกันคุณแม่เปียก หลักในการเลือกซื้อกางเกงกันเปียก มิใช่ว่ายิ่งเปียกได้ดีเท่าไรยิ่งดี กางเกงพลาสติกกันเปียกทั้งตัวนั้นไม่ดีแน่เพราะเด็กจะร้อนอบมาก คุณควรเลือกของที่ทำด้วยผ้า อากาศถ่ายเทได้บ้าง และกันเปียกได้พอสมควร เวลาพาออกไปข้างนอกก็ใส่ผ้าอ้อมให้หนากว่าปกติหน่อย

สำหรับเด็กในเดือนแรก เรามักไม่พาออกไปไหน เพราะฉะนั้นกางเกงกันเปียกตัวเล็ก ๆ สำหรับเด็กแรกเกิดจึงไม่ค่อยจำเป็น คุณ ไม่ต้องซื้อเตรียมไว้ก็ได้

2.9.3 เครื่องใช้เกี่ยวกับการอาบน้ำแต่งตัว

เครื่องใช้เกี่ยวกับการอาบน้ำทารก ควรแยกใส่ถาดหรือตะกร้าไว้ต่างหาก ไม่ปะปนกับของผู้ใหญ่ และวางไว้ใกล้บริเวณที่เลี้ยงเด็ก

เครื่องใช้ที่ควรเตรียมไว้ได้แก่

อ่างสำหรับอาบน้ำเด็กขนาดใหญ่ พอน้ำทารกลงแช่ได้ 1 ใบ อ่างขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 10-12 นิ้ว 1-2 ใบ หรือใช้ขันพลาสติกใบใหญ่ก็ได้ สำหรับใส่น้ำล้างหน้าและล้างก้น

ถึงน้ำ 1 ใบ

กาน้ำร้อนหรือกระติกน้ำร้อน 1 ใบ

เครื่องใช้ในการอาบน้ำที่จัดใส่ถาด

กล่องสบู่และสบู่ก้อน 1 ชุด

ผ้าขนหนูผืนเล็ก 1 ผืน หรือฟองน้ำ 1 อันสำหรับถูตัวเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ้ายาง 1 ผืน

กล่องใส่สำลีพันปลายไม้

แป้งโรยตัวเด็ก

เสื้อผ้าและของใช้สำหรับทารก

ควรจัดใส่ตะกร้าพลาสติก อ่าง หรือกล่อง ควรจัดให้มี

ผ้าอ้อมขนาด 18 × 18 นิ้ว 1 โหลเป็นอย่างน้อย

เสื้อผ้าเด็กชนิดผ่าหลัง เนื้อผ้านุ่ม อย่างน้อย 3-4 ตัว

เสื้อผ้า เสื้อหนานุ่ม เช่น สำลี 2-3 ตัว

ถ้าต้องการ อาจเตรียมถุงมือ ถุงเท้า ผ่ากันน้ำลาย ผ้าห่อตัวเด็ก ผ้าห่อสะดือ กางเกงเด็ก เข็มกลัดซ่อนปลาย และของใช้อื่น ๆ เช่นปรอทวัดไข้ กระโถนสำหรับเด็ก ฯลฯ

เสื้อผ้าสำหรับทารกควรทำจากผ้าบาง นุ่มนวล ซักได้ง่าย เช่น ผ้าปิรามิด มัสลิน แบบง่ายต่อการสวมใส่และถอด ควรเป็นชนิดผ่าทางด้านหลัง เพราะสวมใส่ได้ง่ายกว่า และสะดวกในกรณีที่ทารกนอนคว่ำ ไม่ควรเป็นแบบสวมทางศีรษะ เพราะยุ่งยาก ตัวเสื้อมีความหลวมเพื่อให้เคลื่อนไหวสะดวก วงแขนกว้างเพื่อสอดแขนเข้าได้ง่าย ตะเข็บแบนเรียบเป็นชนิดตะเข็บเข้าถ้าและต้องระวังเรื่องเส้นด้ายที่หลวมๆ เครื่องเกาะเกี่ยว เช่น เข็กลัดสำหรับผูก ใช้สะดวก ไม่ทำให้เจ็บเมื่อนอนทับ

เสื้อผ้าทารก ตลอดจนผ้าอ้อมนึ่งหรือปูนอน อาจดัดแปลงจากเสื้อผ้าเก่าของผู้ใหญ่ที่เนื้อนุ่ม ซับน้ำง่าย แต่ก่อนนำมาใช้ ควรซักและต้มให้สะอาดก่อน และนำมาตัดเย็บตามต้องการผ้าอ้อมชนิดที่มีขายราคาค่อนข้างแพง ถ้าทำเองจะถูกกว่า โดยซื้อผ้าฝ้าย เนื้อโปร่งบาง เช่น ผ้าสาธู เย็บสองทบ เป็นสี่เหลี่ยมด้านเท่า เก็บตะเข็บไว้ด้านใน ไม่ให้มีด้ายรูดออกมา

เมื่อเด็กโตขึ้นถึงระยะคลานและหัดเดิน แบบเสื้อที่ใส่จะต่างไปจากเดิมเพื่อสะดวกในการเคลื่อนไหว มีความหลวมพอควร วงแขนและแขนเสื้อกว้าง สวมใส่สบาย เพราะต้องถอดเปลี่ยนบ่อย ถ้าเป็นชนิดผ้ายืด จะแก้ปัญหาเสื้อผ้าคับเร็ว แบบเสื้อที่เหมาะสมสำหรับวัยนี้ ได้แก่ กางเกงติดกับเสื้อ และกางเกงสายสะพานที่เปิดตรงเป่ากางเกงได้ เสื้อตัวหลวมชนิดสวมหัวหรือผ่าหน้ารองเท้านำสำหรับเด็กหัดเดินควรหลวมพอควร ไม่บีบเท้า ทำด้วยวัสดุเนื้อนุ่ม ฟันราบ ใส่แล้วนิ้วเท้าไม่เบียดซ้อนกัน

2.9.4 เครื่องใช้ในการให้นมเด็ก

ตามปกติแม่ควรให้ลูกกินนมของแม่เอง แต่ในกรณีที่ไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมของตนเองโดยตลอด เช่น ต้องทำงานนอกบ้าน หรือเหตุผลด้านสุขภาพ จะต้องให้นมผสมแก่ทารกด้วยสิ่งที่จะต้องเตรียม ได้แก่

ขวดนมชนิด 8 ออนซ์ ครบชุด พร้อมฝาครอบอย่างน้อย 4 ชุด

ขวดนมชนิด 4 ออนซ์ ครบชุด พร้อมฝาครอบ 1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หม้อสำหรับต้มขบวนการ 1 ใบ (ควรแยกไว้เฉพาะการนี้ 1 หม้อ เพื่อใช้สำหรับเก็บ
ขบวนการด้วย)

แปรงล้างขบวนการ และหัวนม

กระติกน้ำร้อน 1 ใบ

ขวดใส่น้ำสุกมีฝาปิด 2-3 ขวด

สำหรับฝาครอบขบวนการนั้น มีไว้เพื่อป้องกันแมลงวันตอมหัวนมและฝุ่นละออง ดังนั้นอาจใช้
ผ้าสะอาดคลุมหัวนมและขบวนการ หรือใช้กระดาษที่สะอาดพับเป็นรูปกรวยหรือถุงสี่เหลี่ยมครอบ
ปิดไว้ก็ได้

2.10 การจัดสภาพแวดล้อม

สำหรับเด็กจึงมีความจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องหาไว้ ซึ่งการเตรียมห้องสำหรับเด็กนั้น
อาจจะจัดหากันตั้งแต่เด็ก ๆ หรือเด็กที่เริ่มโตแล้ว โดยห้องสำหรับเด็กเล็ก ๆ ยังไม่ต้องจัดอะไรมาก
ครบถ้วนนัก เพราะยังต้องอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ พี่เลี้ยง แต่เด็กเริ่มโตแล้ว จะต้องมียุทธศาสตร์
เขาได้แล้ว การจะจัดห้องสำหรับเด็ก ควรจัดห้องให้เด็ก ใกล้ห้องนอนของคุณหรือใกล้กับห้องนั่ง
เล่นของครอบครัว

สำหรับเด็กเล็ก อายุไม่เกิน 4 ขวบ ที่ยังต้องดูแลใกล้ชิดตัวได้เตรียมสถานที่ให้เล่น หรือการดูแล
ได้ตลอดเวลาหรือไม่ ในบริเวณที่เลี้ยงเด็กมีสิ่งของ สภาพบ้านที่เป็นอุปสรรคต่อการเลี้ยงเด็กหรือ
อาจเป็นอันตรายต่อเด็กที่จะเล่นบริเวณนั้นหรือไม่

สำหรับเด็กเกิดใหม่

ส่วนมากพ่อแม่จะนำเด็กเกิดใหม่ใส่ตะกร้าไว้ใกล้หรือในห้องนอนของตน เพื่อจะได้ดูแล
อย่างใกล้ชิด หรือมีขณะนั้นก็ไว้ในห้องสำหรับเด็ก แต่มีประตูเข้าถึงกันได้สะดวก

เด็กแรกเกิดไม่ต้องการที่จะนอนเตียงใหญ่ ๆ ที่นอนใหญ่ ๆ มีเครื่องนอนครบครัน คง
ต้องการเพียงที่นอนเล็ก ๆ ที่ปูในตะกร้าเด็กอ่อน มีอากาศบริสุทธิ์ มีนมเพียงขวดเดียว ในห้องส่วน
ตัวคือในตะกร้าหรือเปลเล็ก ๆ นั้น

เมื่อเด็กเริ่มรู้เริ่มคลานหรือเดินได้ ก็ควรที่จะแยกเขาออกจากพ่อแม่ได้แล้ว และไปอยู่ในห้อง
ที่จัดไว้ข้างเคียงกับห้องพ่อแม่ที่เปิดประตูทิ้งไว้เพื่อเข้าไปดูได้อย่างสะดวก

ภายในห้องของเด็กควรมีส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนนอน

เตียงเด็กควรจัดเข้ามุม เพื่อให้มีพื้นที่วางเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผ้าห่มยังช่วยป้องกันไม่ให้เด็ก
ตกเตียง การใช้เตียงสองชั้นเหมาะสำหรับห้องเด็ก ในกรณีที่มีเด็กหลาย

ส่วนเด็กเล่น

เด็ก ๆ เป็นวัยที่ต้องการเล่นสนุกสนาน ส่วนที่จัดไว้ให้เด็กเล่นทั้งกลางแจ้งและในบ้านจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ภายในห้องเด็กควรกันส่วนหนึ่งไว้เป็นที่เล่น มีเครื่องเล่นสำหรับพัฒนาการทางกายและสมองของเด็กไว้ให้เด็กด้วย

ส่วนทำงาน

ความต้องการในส่วนนี้เหมาะสำหรับเด็กที่เข้าสู่วัยศึกษาเล่าเรียน เด็กต้องการใช้โต๊ะสำหรับทำการบ้าน การฝีมือ เขียนภาพ ระบายสี ฯลฯ อาจทำเป็นโต๊ะที่พับเก็บได้ โดยพับติดฝาหรือติดชั้น หรือเป็นโต๊ะมีล้อเลื่อนเก็บเข้าใต้เตียงหรือตู้เก็บของได้

ส่วนเก็บของ

ใช้เก็บสิ่งของจำพวก เสื้อผ้า หนังสือ ของเล่น จัดไว้ตามที่ ๆ ไม่ค่อยได้ใช้ประโยชน์ เช่น ตามมุมห้อง ที่วางหลังประตู ด้านเคี้ยวของเพดานห้อง โดยทำเป็นชั้นสูง เลือกเก็บของที่หยิบใช้บ่อย ๆ ไว้ในชั้นที่เด็กหยิบถึง ตัวอย่างชั้นเก็บของเด็ก ใช้ไม้ทำเป็นกล่องสี่เหลี่ยมจัตุรัสเปิดด้านหนึ่งทาสีสดใน และมีตัวอักษรติดอยู่ เด็กสามารถใช้เรียงตัวอักษรเล่นหรือต่อเป็น โຕ้ะ ได้ เมื่อเลิกใช้แล้วก็นำขึ้นวางซ้อนกันเป็นชั้นเก็บของ

2.10.1 ห้องเด็ก

ห้องไหนที่พ่อแม่เคยอยู่มาได้ เด็กก็อยู่ได้เช่นกัน ถ้าอากาศร้อนก็ใส่เสื้อให้เพียงบาง ๆ อากาศเย็นก็ใส่เสื้อให้หนาหน่อย แล้วห่มผ้าให้ เด็กควรได้รับการเปลี่ยนแปลงของอากาศเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ถ้าที่อยู่อาศัยไม่ใช่ตึกที่อับลม ร้อนอบอ้าวจนเกินไป และอากาศไม่บริสุทธิ์แล้วคุณก็ไม่จำเป็นต้องคิดแอร์ให้ลูกเป็นพิเศษแต่อย่างใด ถ้าร้อนนักก็เอาพัดพัดให้ หรือใช้พัดลมที่หมุนไปมาได้เปิดเบา ๆ ให้ลูกก็เพียงพอ

สำหรับเด็กก็นอนได้เช่นกัน แต่ไม่ควรปรับอุณหภูมิให้ต่ำกว่า 25 องศาเซลเซียส เด็กเกิดใหม่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องเสียงรบกวนนัก หนวกหูหน่อยก็นอนได้ ที่เด็กนอนไม่ควรอยู่ติดกับที่รับแขก เพราะแขกที่มาเยี่ยมเยียนอาจนำเชื้อโรคมาติดเด็กได้ ถ้าที่บ้านมีหนูควรกำจัดหนูให้หมด และอย่าให้แมวเข้าไปในห้องเด็กได้ด้วย

เวลาทำความสะอาดห้อง ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องนั้น เพราะจะหายใจเอาฝุ่นละอองเข้าไป พื้นผิวห้องเด็กมีความสำคัญมาก เพราะเด็กจะคลานจะเดินวิ่งในห้องตลอดเวลา พื้นต้องเรียบ ต้องสะอาด ไม่มีอะไรหรือสิ่งของเกะกะและเป็นอันตรายตลอดรวมทั้งสิ่งที่นำมาปูหรือสิ่งใด ๆ ที่อาจจะตกลงอยู่บนพื้นที่อาจจะเป็นอันตรายต่อเด็ก ต่อผิวหนังของเด็กต้องไม่มี เพราะร่างกายของเด็กยังบอบบางมาก ถ้ากระทบอะไรนิดหน่อยก็จะเจ็บปวดหรือ ไม่สบายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นห้องต้องไม่เป็นวัสดุที่แข็งจนเกินไป และควรทำความสะอาดได้ง่าย เช่น พรมขนสั้นที่ติดแน่นกับพื้น ไม่ลื่นไถล พื้นไม้ พื้นกระเบื้องยางทั้งนี้ก็ต้องเลือกให้เหมาะกับเด็กด้วย เช่น เด็กอาจชอบลากของเล่นที่มีน้ำหนักมากไปรอบ ๆ ห้อง

ผนังห้องควรเป็นวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย คงทน แต่อ่อนนุ่ม เช่น กระดาษปิดฝาผนังที่ทำทำความสะอาดได้ ผนังไม้ทาสี ช่างอาจใช้กระดาษชานอ้อยหรือผ้ากระสอบ ผ้าสักหลาด ซึ่งสามารถใช้ติดรูปหรือผลงานที่เด็กนำขึ้นได้ด้วย

สีในห้องเด็กควรจะเป็นสีที่ให้ความเย็นสบายแก่สายตาและดูสดใส สีเข้มทำให้ไม่เกิดรอยสกปรกง่าย แต่ก็ทำให้ห้องดูแคบลง ควรให้เด็กได้เลือกสีหรือกระดาษปิดฝาผนังด้วยตัวเอง ถ้าผนังห้องมีสีเขียวสบายตา ก็ควรเลือกใช้เครื่องเรือนสีเขียวหรือสีสดใส

ห้องเด็กต้องการแสงสว่างพอสมควรส่วนที่ทำงานหรือแต่งตัวต้องการแสงสว่างเฉพาะที่ที่เพิ่มขึ้น แต่ก็ควรต้องคำนึงถึงความปลอดภัย โคมไฟควรมีโป๊ะครอบอีกชั้นหนึ่ง และปลั๊กไฟควรติดตั้งให้พ้นจากมือของเด็กเล็ก ๆ

แสงสว่าง

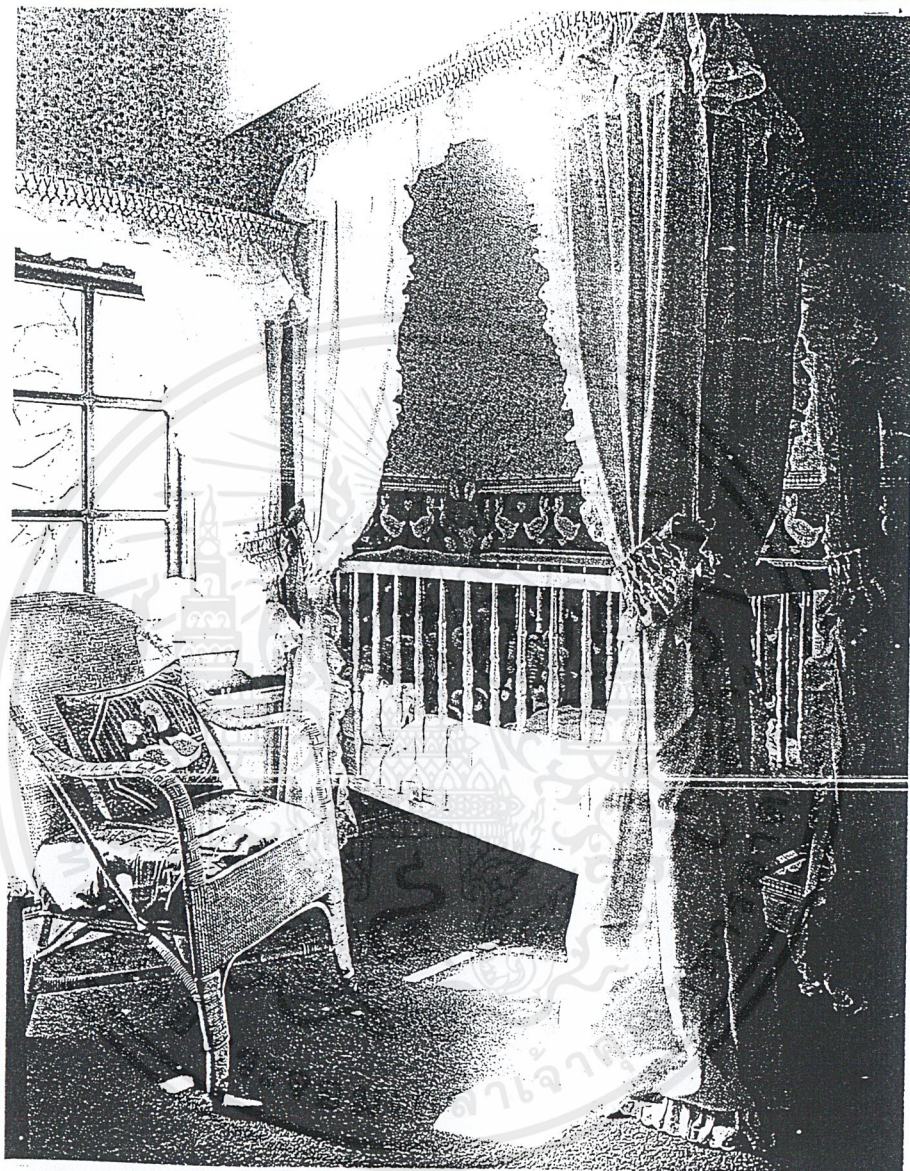
ควรมีอย่างเพียงพอทั้งแม่คนเลี้ยงและเด็กจะเห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะจะต้องเห็นว่าเด็กกำลังทำอะไร ส่วนในเวลากลางคืนเด็กหลับ ก็จะต้องพรางไฟอ่อน ๆ ไว้ด้วย อย่าให้แสงไฟจ้าไปจะรบกวนเด็กเวลานอน

อุณหภูมิในห้องเด็ก

สำหรับเด็กเล็ก ควรมีอุณหภูมิประมาณ 18-21 องศาเซลเซียส หรือ 65-70 องศาฟาเรนไฮต์ ถ้าหากทั้งบ้านใช้เครื่องปรับอากาศรวมกัน ก็ให้นำเครื่องปรับอากาศมาไว้ในห้องเด็กเพื่อปรับให้มีอุณหภูมิตามที่กำหนดแต่ถ้ามีเครื่องปรับอากาศเฉพาะห้องเด็ก ก็ปรับให้ได้ตามที่เหมาะสมกับเด็กคือประมาณ 18-21 องศา

พอเด็กเริ่มเดินได้ เด็กจะเดินสำรวจห้องส่วนตัวของเขาไปทั่ว พบเห็นอะไรที่สงสัยว่ามันเป็นอะไร กินได้หรือไม่ ก็ต้องดึงหยิบหรือเอามาดูให้รู้จัก และแสดงความเป็นเจ้าของ ดังนั้นของที่อยู่ในห้องเด็กนั้นถ้าไม่จำเป็นแล้วอย่าได้นำอะไรที่ไม่จำเป็นสำหรับเด็กไปวางเลย ที่จำเป็นต้องวางก็จะต้องอยู่เป็นที่เป็นที่เห็นทาง มีความมั่นคงแข็งแรง เพราะเด็กอาจจะดึงจะป็น เช่น เครื่องเล่น โต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น

บางบ้านจัดเตรียมเก้าอี้ทานอาหารสำหรับเด็ก ที่เป็นแบบแขวนกับเก้าอี้ทานข้าวของผู้ใหญ่ได้ซึ่งเป็นความคิดที่ดี เพราะจะเป็นการฝึกให้เด็กร่วมทานข้าวกับพ่อแม่ และสร้างบรรยากาศของความอบอุ่น ผูกพันระหว่างบุคคลในครอบครัวด้วย

ภาพที่ 2.15 ห้องเด็ก

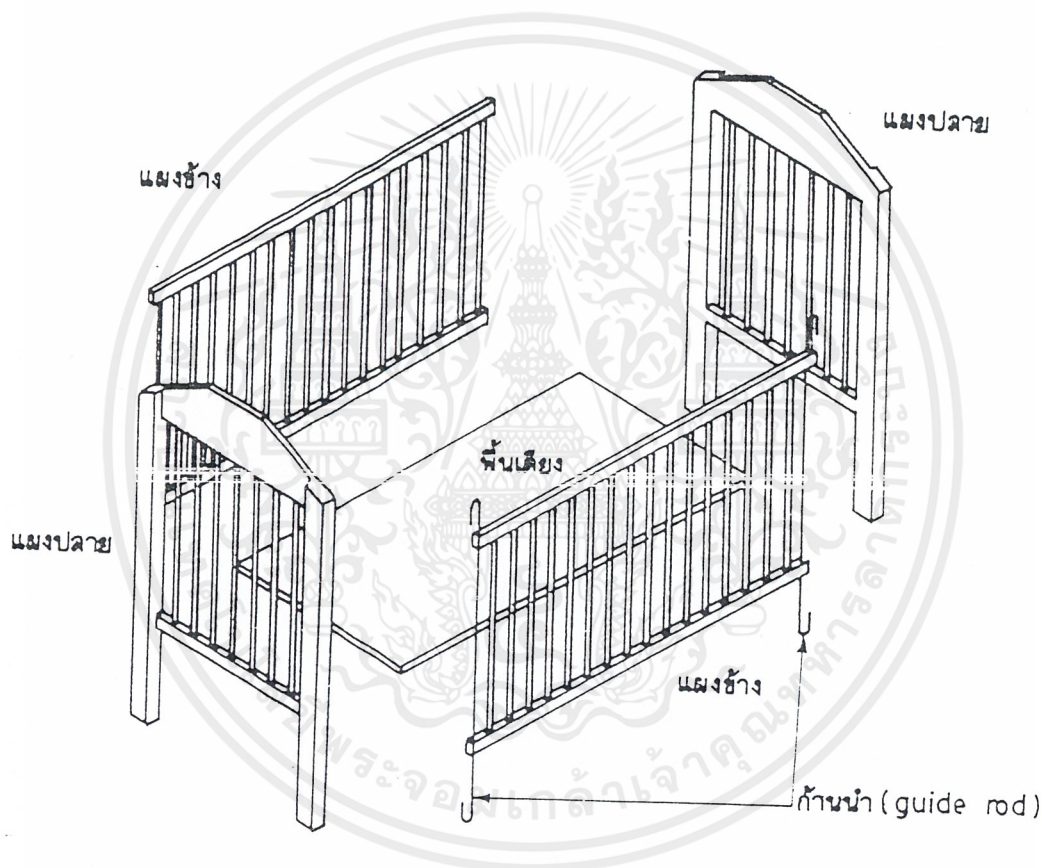
2.10.2 เครื่องเรือนที่สำคัญในห้องเด็ก

ควรคำนึงเสมอว่าเด็กจะต้องเติบโตขึ้น เครื่องเรือนในห้องเด็กจึงควรเป็นแบบที่ต้องเปลี่ยนแปลงได้เสมอ เพื่อให้สัมพันธ์กับตัวและวัยของเด็กที่เพิ่มขึ้น เครื่องเรือนของเด็กควรมีสีสันสดใส และที่สำคัญคือต้องไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องเรือนที่สำคัญในห้องเด็ก เมื่อจะเปลี่ยนจากตะกร้าเลี้ยงเด็กมาเป็นเตียง ควรเลือกเตียงที่เป็นแบบเรียบใช้กับเด็กได้ตลอดช่วงอายุหนึ่ง ถ้าไม่ต้องการเปลี่ยนเตียงบ่อย ๆ ควรเลือกเตียงที่ข้างหนึ่งสูง จะเป็นประโยชน์มากกว่าเตียงที่เตี้ยที่แคบและควรเป็นเตียงที่ไม่ตกแต่งระบายอะไรมากมายนัก

เตียงนอน ควรมีขนาดพอดีกับตัวเด็ก ซึ่งจะช่วยประหยัดเนื้อที่ได้ในห้องที่แคบก็อาจทำเตียงพับเก็บติดฝาผนัง หรือพับเก็บในตู้เก็บของได้ เมื่อพับเก็บแล้วก็จะมิต่างให้เด็กเล่นในเวลากลางวัน

ภาพที่ 2.16 เตียงตามมาตรฐานอุตสาหกรรม

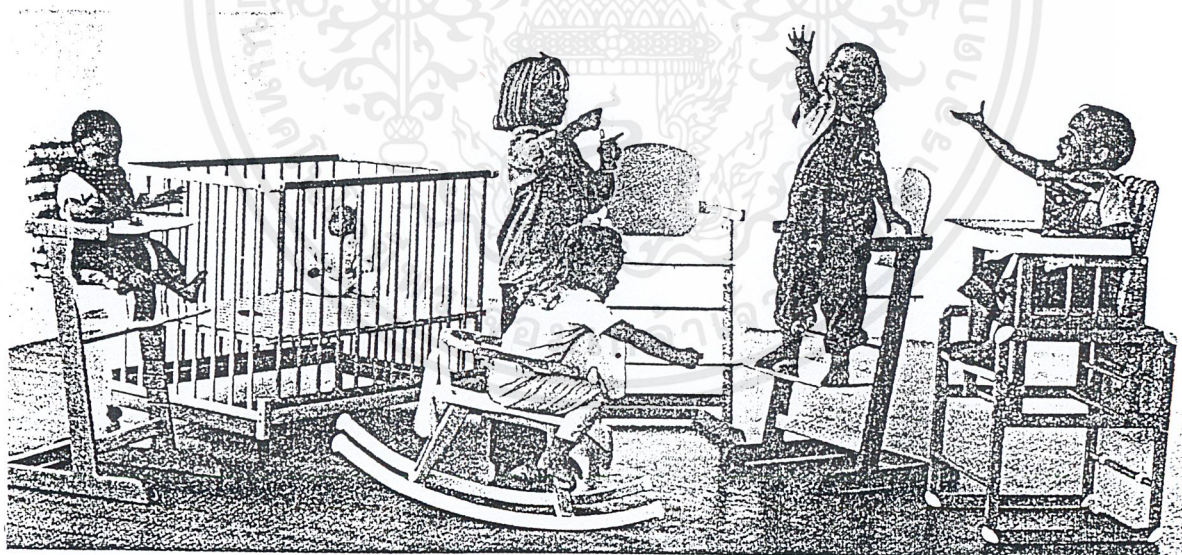
เตียงเด็กควรมีลูกกรงล้อมรอบกันเด็กตก ความสูงของลูกกรงควรให้สูงกว่าไหล่ของเด็กเมื่อจับยืนบนที่นอน (สูงประมาณ 70 ซม. ก็ใช้ได้) ช่องระหว่างซี่ลูกกรงควรห่างพอดีให้กำปั้นผู้ใหญ่ลอดได้ เพราะถ้ากว้างกว่านั้น เด็กอาจเอาหัวลอดออกมาแล้วค้างอยู่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ แต่ถ้าแคบกว่านั้น เวลาเด็กเอาเท้าลอดออกมาแล้วหกล้ม เท้าขัดอยู่อาจเกิดเท้าแพลงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เตียงเด็กควรทำด้วยไม้ เพราะเวลาหกล้มเอาหัวไปโขกเข้าจะได้ไม่ถึงกับหัวแตก ความสูงของเตียงไม่ควรสูงจากพื้นมากนัก เวลาเกิดอุบัติเหตุจะได้ไม่ค่อยอันตราย แต่ถ้าเตียงเกินไป เวลาคุณเปลี่ยนผ้าอ้อม จะต้องก้มมากทำให้เมื่อย เตียงที่ทาสีมีอันตราย ถ้าสีที่ทานั้นมีตะกั่วผสมอยู่ เคยมีกรณีเด็กกัดซึ่งถูกกรงเหล็กทาสีแล้วสารตะกั่วเข้าไปในร่างกาย เกิดตะกั่วเป็นพิษขึ้นมา

ตู้เก็บของและชั้นเก็บของ มีได้หลายแบบ ถ้าเป็นตู้ควรจะเป็นเตี้ยๆ ประตูอาจเป็นบานหรือบานเดี่ยว จะดีกว่าบานประตูทึบ ราวแขวนผ้าในตู้ควรมีการเจาะรูไว้หลาย ๆ ระดับ เพื่อเปลี่ยนระดับความสูงให้สัมพันธ์กับตัวเด็กได้ ไม่ควรใช้มือจับโลหะสำหรับบานประตูตู้หรือลิ้นชัก เพราะไม่ปลอดภัยสำหรับเด็ก ควรเจาะเป็นร่องให้มือสอดเพื่อดึงเปิดจะดีกว่า ชั้นเก็บของควรเป็นชั้นเปิดโล่งเพื่อฝีกให้เด็กมีระเบียบ โดยการจัดวางสิ่งของบนชั้น

โต๊ะทำงาน ควรเลือกให้มีขนาดเหมาะกับตัวเด็ก พื้นโต๊ะต้องทำความสะอาดง่าย เช่น ปูด้วยโฟมไม่ก้ำ ไม่ควรปูด้วยกระเบื้อง เพราะอาจแตกเป็นอันตรายต่อเด็กได้ โต๊ะที่ด้านหนึ่งติดกับฝาซึ่งมีบานพับยึดอยู่ สามารถเปลี่ยนระดับความสูงขึ้นเพื่อให้สัมพันธ์กับความสูงของเด็กได้

ภาพที่ 2.17 เฟอร์นิเจอร์สำหรับเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 การพิมพ์ซิลค์สกรีน

ความหมายของการพิมพ์

การพิมพ์ หมายถึง การทำให้วัสดุที่ต้องการเกิดสีตัน หรือลวดลายเฉพาะที่ตามต้นแบบหรือลวดลายที่ออกแบบมา

การพิมพ์ผ้า จึงหมายถึง การทำให้เกิดสีเฉพาะแห่ง(Local Coloration) บนผ้าซึ่งแตกต่างจากการย้อมสีเพราะผลผลิตที่ได้จากการย้อมโดยส่วนใหญ่แล้ว มักจะมีสีเพียงสีเดียวตลอดชิ้นของผ้านั้น และไม่มีลวดลาย แต่การพิมพ์สามารถทำให้เกิดสีหลายสีได้บนผ้าหนึ่งผืน ซึ่งลวดลายที่ได้จะมีขอบเขตแน่นอน การพิมพ์ผ้าจัดเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยความละเอียดการช่างสังเกต การฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ตลอดจนการเอาใจใส่การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ๆ เพื่อนำมาทดลอง ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ก้าวหน้าสมัยนิยม

2.11.1 ลักษณะการพิมพ์

ผ้าพิมพ์(Printed Fabric)

การผลิตสินค้าผ้าพิมพ์เพื่อจำหน่ายในปัจจุบันจะได้ผลผลิตที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2 ชนิด คือ

ผ้าพิมพ์ลาย(Direct Printing) คือ การพิมพ์ลายโดยตรงลงบนผืนผ้า

ผ้าพิมพ์พื้น(Rreverse Printing) คือ การพิมพ์พื้นให้มีสี ลวดลายที่ได้จะเป็นสีเดิมของผ้า หรืออาจมีการพิมพ์ลวดลายซ้ำเพื่อให้เกิดสีตามต้องการ

วิธีพิมพ์(Method of Printing)

ในงานอุตสาหกรรมหรืองานศิลป์ มีวิธีพิมพ์อยู่เพียง 4 วิธีเท่านั้น แต่สามารถดัดแปลงให้ได้ผลผลิตแตกต่างกันออกไปหลายแบบ วิธีพิมพ์ดังกล่าวประกอบด้วย

1. วิธีพิมพ์โดยตรง(Direct Printing) คือการพิมพ์ลวดลายลงบนผ้าโดยตรง(พิมพ์สีลงไปเป็นลวดลายที่ต้องการ) สามารถใช้แม่พิมพ์ได้ทุกแบบ อาจจะพิมพ์บนผ้าขาวหรือผ้าสีก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

1.1 พิมพ์ลงโดยตรงบริเวณที่ต้องการให้เป็นลวดลาย ผ้าที่ได้จากการพิมพ์ก็จะมีสีตรงบริเวณลวดลาย แต่บริเวณพื้นจะมีสีเดิมของผ้าก่อนที่จะทำการพิมพ์

1.2 พิมพ์สีลงไปบนบริเวณที่ไม่ใช่ลวดลาย คือ พิมพ์สีลงไปตรงบริเวณที่เป็นพื้นบริเวณลวดลายไว้ ผ้าที่ได้จากการพิมพ์จะมีลวดลายเป็นสีเดิมของผ้าก่อนที่จะทำการพิมพ์

2. วิธีพิมพ์ฟอกสี(Discharge Printing) ใช้ในการพิมพ์ลวดลายละเอียดเพื่อให้ลวดลายพิมพ์

คมชัด และไม่มีปัญหาในเรื่องรอยต่อไม่มีความกลมกลืนกัน เป็นการพิมพ์สีอ่อนหรือสีสดใสมน
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นสีเข้ม โดยผ้าที่ใช้พิมพ์จะผ่านการย้อมสีมาแล้วสีของผ้าที่ย้อมได้เรียกว่าสีพื้น (Ground Shade) เมื่อพิมพ์ด้วยสีพิมพ์ (Print Paste) ซึ่งจะประกอบด้วยสารฟอกสี ก็จะช่วยให้ลวดลายตรงตามตำแหน่งที่พิมพ์ไม่มีสีพื้นหลงเหลืออยู่ วิธีการนี้เรียกว่า White Discharge แต่ถ้าเติมเติมสีลงในสีพิมพ์แล้วจึงพิมพ์ ทำให้เกิดสีตรงตำแหน่งของสีที่ถูกกำจัดออกไป วิธีการเช่นนี้จะเรียกว่า Color Discharge หรือ Illuminate Discharge สีที่ใช้เติมเรียก Illuminating Colors ส่วนสารเคมีที่ใช้เป็นตัวกำจัดสีพื้นเรียกว่า Discharge Agent

3. วิธีพิมพ์แล้วย้อม (Resist Printing) เป็นวิธีพิมพ์ที่ได้แนวคิดมาจากการทำผ้าปาเต๊ะ (Batik) ของชาวอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นการพิมพ์ลวดลายด้วยเทียน โดยใช้แม่พิมพ์ (Jab) ทำด้วยทองแดง ทองเหลือง จุ่มเทียนร้อน ๆ แล้วพิมพ์ลวดลายลงบนผ้า เพื่อให้เทียนเป็นตัวกั้นบริเวณลวดลายที่ไม่ต้องการให้สีติด แล้วจึงนำไปย้อมด้วยสีย้อมเย็น เมื่อด่างเทียนที่ใช้เคลือบลวดลายออกก็จะได้ลวดลายตามต้องการซึ่งจำนวนครั้งของการย้อมขึ้นอยู่กับจำนวนสีที่ต้องการ เช่น ถ้าต้องการลวดลายเป็นสีขาวและเหลืองก็ต้องทำการย้อม 2 ครั้ง เป็นต้น

4. วิธีพิมพ์สองหน้า (Double Printing) ใช้แม่พิมพ์ในการพิมพ์ 2 อัน อันหนึ่งเป็นแม่พิมพ์แบบปกติ (Positive) ซึ่งใช้พิมพ์ทางด้านถูกและอีกอันหนึ่งเป็นแม่พิมพ์กลับ (Negative) ใช้พิมพ์ทางด้านผิด ผ้าที่ผ่านกรรมวิธีพิมพ์ชนิดนี้แล้วจะได้ผ้าที่มีลวดลายสองด้านเหมือนกัน

2.11.2 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการพิมพ์ระบบซิลค์สกรีน

- กรอบสกรีน
- ผ้าสกรีน
- แผ่นฟิล์มเขียนลาย
- สีหรือหมึกเขียนฟิล์ม
- พู่กัน
- ฟิล์มม่วง, ฟิล์มเขียน, ฟิล์มน้ำ, ฟิล์มถ่ายไมโครพลัส, ฟิล์มแดง, ฟิล์มหน้าฉาก
- เป็ก, เครื่องปั๊มลมพร้อมปืนและลวดยิง, กาวสำเร็จพร้อมตัวผสม (ซึ่งระบบนิวเมติก)
- ฟองน้ำ และผงซักฟอก
- กาวอัดสกรีนพร้อมน้ำยาไวแสง
- ถ้วยสำหรับผสมกาวอัด
- ไม้ปาดกาว (ไม้โปรแทรกเตอร์หรือยางปาดสี)
- ที่เป่าสกรีนให้แห้ง
- ตู้ไฟอัดสกรีน, แผ่นกระจกใส (อัดแดด)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กระจกดำ หรือกระจกทึบแสง
- โฟมหนาๆ หนังสือหรือของหนักพอประมาณสำหรับวางทับเวลาอัด
- กระจกฉีคน้ำหรือเสียบก้อนน้ำสำหรับฉีด
- น้ำยาเคลือบสกรีน
- กระจกขาว
- มีดสำหรับตัดกระจกหรือฟิล์ม
- พงล้างกรีนหรือผงคลอรีน
- ไม้ปาดสี
- สีสำหรับพิมพ์
- น้ำมันผสมมีและล้างสี
- กาวอุดสกรีน
- กาวหรือสเปรย์ยึดงาน
- เศษผ้าสำหรับเช็ดสี
- โต๊ะพิมพ์ หรือแป้นสำหรับพิมพ์

ขนาดของยางปาด

ยางปาด ควรมีขนาดกว้างกว่าลาย แต่ห่างจากขอบสกรีนด้านในข้างละประมาณ $\frac{1}{2}$

ตารางที่ 2.10 แสดงคุณสมบัติของยางปาด

วิธีเลือกใช้ยางปาด	ความอ่อนแข็งของยางปาด Hardness	หน้าตัดของยางปาด Profile
งานพิมพ์ผ้าลายหยาบ	60	E
งานพิมพ์ผ้าลายละเอียด	60	D

2.11.3 ขั้นตอนการพิมพ์

วิธีปาดกาว

เมื่อได้ทำความสะอาดผ้าอิงสกรีน และปล่อยให้แห้งแล้ว นำมาเคลือบกาวอัดในห้องมืด ภายใต Safety Light (แสงสีเหลืองของหลอดนีออน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับขั้นของการปาดกาว

1. เทกาวอัดที่ผสมน้ำยาไวแสงเรียบร้อยแล้วลงใน Doctor's Angle จำนวนพอสมควร หรือประมาณ $\frac{1}{4}$ ของความสูงของ Doctor's Angle

2. เริ่มปาดกาวด้าน Printing Side เพียง 1 ครั้ง วางกรอบสกรีนที่ปาดกาว แล้วให้อยู่ใน ด้านแนวนอน แล้วใช้เครื่องเป่าลมเป่าทางด้าน Squeegee Side ให้แห้งเสียก่อนแล้วกลับกรอบสกรีนทางด้าน Printing Side หงายขึ้น ให้กรอบสกรีนอยู่ด้านแนวนอน แล้วใช้เครื่องเป่าลมเป่าจนกว่ากาวอัดที่เคลือบไว้แห้ง

3. กลับมาปาดกาวด้าน Squeegee Side 3 ครั้ง โดยแต่ละครั้งให้ปาดกาวในขณะที่กาวอัดที่ผสมน้ำยาไวแสงเรียบร้อยแล้ว ยังเปียกๆ อยู่ เสร็จแล้วให้หมุนหัวของกรอบสกรีนลงไปที่ด้านล่าง (หรือเอาด้านล่างขึ้นมาไว้เป็นด้านหัว) เพื่อที่จะเกลี่ยกาวอัดที่ปาดลงไปครั้งที่ 1 กับครั้งที่ 2 ให้มีความหนาเสมอกัน ในครั้งที่ 3 ก็ให้หมุนด้านหัวของกรอบสกรีน กลับลงไปที่ด้านล่าง เอาด้านล่างขึ้นมาไว้ด้านบน แล้วปาดกาวอัดอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้วางกรอบสกรีนในแนวนอน แล้วใช้เครื่องเป่าลมเป่ากาวอัดให้แห้ง

2.11.4 ขั้นตอนการทำแม่พิมพ์แบบกาวอัด

1. นำกรอบสกรีนที่จึ่งเรียบร้อยแล้วมาล้างด้วยผงซักฟอกเพื่อให้หมดคราบไขมันหรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ ที่อาจเกาะติดอยู่กับผ้าสกรีนในขณะที่จึ่งผ้า ถ้าผ้าสกรีนสกปรกเมื่อเคลือบกาวอัดกาวจะไม่เกาะกับผ้าสกรีน จากนั้นเป่าให้แห้ง

2. นำกาวอัดสีชมพู 5 ส่วน ผสมน้ำยาไวแสง 1 ส่วน คนให้เข้ากันที่วุ้นสักครู่จนหมดฟองอากาศแล้วเทกาวอัดที่ผสมน้ำยาไวแสงแล้วบนผ้าสกรีนด้านบนจากนั้นใช้ยางปาดหรือไม้โปรแทร์กเตอร์ปาดกาวให้ทั่ว ปาดไปทางเดียวกันให้เรียบเสมอกันทั้งด้านบนและด้านหลัง นำกรอบสกรีนไปเป่าให้แห้งในห้องมืดสลัวๆ ด้วยพัดลมหรือเครื่องเป่าลมร้อน เช่น เครื่องเป่าผม เพื่อให้กาวอัดแห้งเร็วขึ้น กาวอัดเมื่อแห้งแล้วจะให้ถูกแสงสว่างสีขาวไม่ได้นอกจากแสงสีส้ม สีแดง และสีเหลือง

3. นำแม่แบบวางลงบนกระจกของผู้ไฟ ติดด้วยเทปใสกันเลื่อน(การวางแบบเอาแบบด้านที่ต้องการหรือถ้าเป็นตัวหนังสือให้เอาด้านที่ออกให้แนบกับผ้าสกรีน) นำกรอบสกรีนที่ทาแล้วมาวางทาบลงบนแบบถ่าย นำกระดาษดำหรือกระดาษทึบแสงมาปิดลงบนผ้าสกรีนบริเวณลวดลายทั้งหมด หาแผ่นไม้หรือแผ่นโฟมมาวางทับแผ่นกระดาษแล้วทับด้วยของหนักพอประมาณอีกครั้ง เพื่อให้ผ้าสกรีนแนบสนิทกับแม่แบบซึ่งจะทำให้ได้ภาพคมชัดเมื่อเวลาเปิดไฟฉาย เวลาที่ใช้ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถ่ายขึ้นอยู่กับผู้ถ่ายแต่ละคู่ ซึ่งจะใช้เวลาไม่เท่ากัน หากใช้เวลากว้างน้อยไปกาวอัดจะหลุดหมด และถ้าใช้เวลากว้างนานเกินไปจะล้างกาวอัดไม่ออก

ระยะเวลาของการถ่ายขึ้นอยู่กักระยะทางของแสงกับความเข้มของแสง เราจะทดสอบเวลาในการอัดของผู้สกรีนได้ดังนี้ นำสกรีนที่เป่ากาวแห้งแล้วไปวางบนตู้ไฟ เอากระดาษดำหรือกระดาษทึบแสงกว้างประมาณ 1 นิ้ว ยาว 5 นิ้ว จำนวน 7 แผ่น มากั้นแสงไว้ระหว่างกระจกที่แสงผ่านกับผ้าสกรีนที่เป่ากาวแห้งแล้ว เปิดไฟถ่ายเมื่อได้เวลา 1 นาที ดึงใบแรกออกเวลาผ่านไปอีก 1 นาทีเป็น 2 นาที ดึงใบที่ 2 ออก เว้นช่วงแผ่นละ 1 นาที จนครบทั้ง 7 แผ่น จะได้ภาพที่มีระยะแสงไฟถ่ายต่างกัน ภาพตั้งแต่ 7 นาทีมาถึง 1 นาที นำไปล้างน้ำ จะมีทั้งภาพที่กาวอัดหลุดออกหมดและออกชัดเจน จนถึงกาวอัดล้างไม่หลุด

ช่วงใดที่ได้ภาพชัดที่สุดไม่มีคราบติด นั่นคือระยะไฟที่ถูกต้อง สมมติว่าเป็นช่วงที่ 4 แสดงว่าตู้ไฟคู่นั้นใช้เวลาในการอัด 4 นาที

4. นำกรอบสกรีนที่ถ่ายแล้วไปล้างด้วยน้ำธรรมดา ใช้ฟองน้ำถูเบา ๆ หรือใช้หัวฉีดที่ตัวหลอดล้างทั้งสองด้าน ส่วนที่ถูกแสงสว่างตัวกาวอัดจะทำปฏิกิริยากับแสงสว่างเกาะแน่นบนผ้าสกรีน กาวอัดส่วนนี้จะทำหน้าที่กั้นมิให้สีผ่านลงไปบนชิ้นงาน ส่วนใดที่ไม่ถูกแสงสว่าง กาวอัดจะหลุดออกมาเป็นหลอดลายให้สีผ่านลงไปตามที่ต้องการ

5. ต่อกับแสงสว่างควาลวดลายต่าง ๆ ยังมีส่วนใดล้างออกไม่หมดบ้าง เมื่อไม่มีรอยอุดตันแล้วนำสกรีนไปเป่าให้แห้ง ต่อกุรอยร้าวเล็ก ๆ ที่จะเกิดขึ้นอีกครั้งที่อาจเกิดจากพื้นกระจกของผู้ถ่าย มีฝุ่น ผง หรือเกิดจากรอยมือที่ไปจับเข้า เรียก “ตามด” ให้นำกาวอัดที่เหลือจากการปาดผ้าสกรีนครั้งแรกมาอุดโดยใช้ปลายก้านจุ่มแล้วป้ายลงบนรอยร้าว เป่าให้แห้ง

6. ผ้าสกรีนที่เคลือบด้วยกาวอัดสีฟ้าและสีชมพู เมื่อเป่าให้แห้งแล้วโดยน้ำอีกกาวจะละลายและหลุดออก จึงพิมพ์ได้เฉพาะหมึกพิมพ์เชื่อน้ำมัน และหมึกพิมพ์เชื่อพลาสติกเท่านั้น ถ้าจะนำไปพิมพ์ด้วยหมึกพิมพ์ เชื่อน้ำจะต้องเคลือบสกรีนด้วยยาเคลือบทั้งสองด้านเสียก่อน

ใช้ตำลึงจุ่มยาเคลือบพอหมาด ๆ แล้ววางลงบนผ้าสกรีนทั้งสองด้าน แล้วปล่อยให้แห้งโดยลมเย็นอย่าใช้ลมร้อนเป่าหรือนำไปตากแดด

ในกรณีที่ใช้ผ้าสกรีนสีแดงหรือสีเหลือง จะต้องใช้เวลาในการเปิดไฟถ่ายสกรีนให้นานกว่าผ้าสีขาวประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ เช่น ใช้ไฟถ่ายผ้าสีขาวนาน 4 นาที จะเพิ่มเวลาในการถ่ายผ้าสีแดงหรือสีน้ำเงินเป็น 6 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.12 ชนิดของผ้า

ผ้า คือ วัตถุที่เป็นเส้น มีความกว้างและความยาว ผลิตจากเส้นใย จะทำเป็นเส้นด้ายก่อนหรือไม่ก็ได้ และทำเป็นผ้าด้วยวิธีใดก็ได้

2.12.1 ผ้าไม่ทอ (Non-woven Fabric)

เมื่อ 30 ปีกว่ามาแล้ว มีผ้าไม่ทอเพียง 2 ชนิด คือผ้าสักหลาด และผ้าอัดใยฝ้าย ซึ่งผลิตโดยวิธีอัดเหมือนกัน ปัจจุบันการอัดเส้นใยให้ติดกันทำให้หลายชนิด มีความคงทนลักษณะ โดยทั่วไปเหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอยเฉพาะอย่าง

ผ้าไม่ทอ (non-woven fabric) เป็นผลผลิตทางสิ่งทออย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่จะเป็นแบบแบนราบ เส้นใยหรือด้ายติดกันได้โดยเชิงกล อาจเป็นวิธีสอดขัดกันหรือยึดอยู่ด้วยสารช่วยติด หรือรวมกับวัสดุสิ่งทออื่น หรือกับวัสดุที่มีใช้สิ่งทอ

ชนิดของผ้าไม่ทอ

เมื่อพิจารณาตามลักษณะของผ้าไม่ทอที่ผลิตจำหน่ายประกอบด้วยกระบวนการวิธีผลิต Krema และ Meyer ได้แบ่งเป็นหมวดอยู่เข้าใจได้ง่ายยิ่งกว่าผู้อื่นดังนี้

1. ผ้าไม่ทอ ที่ผลิตจากเส้นใยโดยตรง
 - 1.1 ผ้าซึ่งอัดให้เส้นใยติดกันได้โดยวิธีกล (felting)
 - 1.1.1 ผ้าซึ่งเส้นใยยึดติดกันอยู่ได้โดยคุณสมบัติอัดติดของเส้นใยเอง
 - 1.1.2 ผ้าซึ่งเส้นใยยึดติดกันโดยเทคนิคการผลิต ใช้เส้นใยหรือด้ายเป็นหลัก
 - 1.2 ผ้าไม่ทอแบบ bonded
 - 1.2.1 ผ้าที่อัดให้เส้นใยยึดติดกันได้โดยใช้ความดันเป็นหลัก
 - 1.2.2 ผ้าที่อัดให้เส้นใยติดกันโดยใช้ความร้อนและความดัน
 - 1.2.3 ผ้าที่อัดให้เส้นใยติดกันโดยใช้ความร้อน
2. ผ้าไม่ทอผลิตจากเส้นด้าย

แบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ ตามแบบเดียวกันที่ผลิตมาจากเส้นใย
3. ผ้าไม่ทอแบบ laminated
 - 3.1 ผ้าหลายชั้นทำให้ติดกันโดยวิธีกล
 - 3.1.1 ผ้าไม่ทอทำให้ติดกันหลายชั้นโดยคุณสมบัติอัดติดของเส้นใย
 - 3.1.2 ผ้าไม่ทอทำให้ติดกันหลายชั้นโดยใช้เส้นใยหรือเส้นด้ายเป็นเครื่องยึด
 - 3.2 ผ้าไม่ทอทำหลายชั้นโดยใช้สารช่วยติด
 - 3.2.1 ผ้าไม่ทอทำให้ติดกันได้โดยใช้ความดัน
 - 3.2.2 ผ้าไม่ทอทำให้ติดกันได้โดยใช้ความร้อนและความดัน
 - 3.2.3 ผ้าไม่ทอทำให้ติดกันได้โดยใช้ความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติผ้าไม่ทอ

คุณสมบัติของผ้าไม่ทอตามประโยชน์ใช้สอย ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเดิมของเส้นใย เส้นด้าย หรือผ้าที่ใช้คุณสมบัติของสารช่วยติด และกระบวนการผลิต คณะกรรมการของสมาคมนักเคมี และสีทางสิ่งทอ ร่วมกับสมาคมทดสอบวัสดุของสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างถี่ถ้วน พร้อมทั้งกำหนดวิธีทดสอบขึ้น ประกอบกับสถาบันในหลายประเทศได้ศึกษาค้นคว้าให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยรวมเอาคุณสมบัติของผ้าไม่ทอที่ใช้ผ้าตัดเสื้อไว้ด้วยดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติฟิสิกส์

- 1.1 ความเหนียว ได้แก่ ความต้านแรงดึง (tensile strength) ความต้านแรงดันทะลุ (bursting strength) ความต้านแรงดึงที่จุดขาด (breaking strength) ความต้านแรงฉีกขาด (tearing strength) และการยืดตัวของผ้า
- 1.2 ลักษณะผิวผ้า ได้แก่ ความสม่ำเสมอของความหนาและปริมาตร
- 1.3 ความต้านทานโค้งงอ (ความกระด้างหรือความแข็งของผ้า)
- 1.4 ความแข็งแรงของตะเข็บซึ่งรวมทั้งความสะดวกในการเย็บ

2. ความคงทนในการสวมใส่

- 2.1 การคืนกรอบยับ
- 2.2 ความคงตัว (คงรูป)
- 2.3 ความคงทนต่อการซัก
- 2.4 ความสามารถในการให้อากาศและไอน้ำผ่านเข้าออกได้
- 2.5 การดูดและคายความชื้น
- 2.6 ความคงทนต่อการโค้งงอ (หักไปมาหลาย ๆ ครั้ง)
- 2.7 ความคงทนต่อความร้อน (ในเวลาเร็ว)
- 2.8 เส้นใยไม่กอดกันเป็นกระจุก (pilling)
- 2.9 ความคงทนต่อการเก็บ (เก็บไว้นานไม่เสื่อมคุณภาพ)
- 2.10 ความคงทนของสี

ประโยชน์ของผ้าไม่ทอ

ผ้าไม่ทอนั้น มีประโยชน์ได้มากมาย สามารถเป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์หลายชนิด ซึ่งต้องมีรูปร่าง หรือคุณสมบัติที่หลากหลาย และแตกต่างกันออกไป ตามการนำไปใช้งาน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. เสื้อผ้า

- วัสดุเสริมประกอบ : ผ้ารองในบริเวณต่าง ๆ ในเครื่องนุ่งห่ม เช่น คอปก, สายเสื้อ ขอบแขน, ขอบกางเกง หรือกระโปรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัสดุให้ความอบอุ่น : ชนิดพองฟูเสมือนสำลี สำหรับบุเสื้อผ้าใช้ในฤดูหนาว
 - วัสดุทำเสื้อผ้าที่ใส่แล้วทิ้ง : เครื่องชั้นในชนิดต่าง ๆ
2. เครื่องใช้ในการนอน : ใช้ทำผ้าห่มนอน, ผ้าปูที่นอน, ผ้าคลุมเตียง, ปลอกหมอน, ที่นอน และหมอน
3. เครื่องเรือน, เครื่องเสียง และวัสดุตกแต่งภายใน: พรม, ม่าน, กระจาขลุ่ยพวง, วัสดุขัดเครื่องเรือน, วัสดุประกอบเครื่องเสียง, และที่รองนั่งในเครื่องเรือน
4. วัสดุทำรองเท้าและถุง
- วัสดุทำรองเท้า : หนังเทียม, หนังกลับ, ผ้าซับในรองเท้าหุ้มข้อ และวัสดุเสริมกำลัง
 - วัสดุทำถุง : ผ้าซับในถุงวัสดุทำสำหรับกันแดดหรือเสียรูปทรง
5. วัสดุในงานอุตสาหกรรม
- วัสดุประกอบในเครื่องปรับอากาศ : ผ้ากรอง (น้ำ, อากาศ และฝุ่นละออง)
 - วัสดุสำหรับเช็ดทำความสะอาด : ทำผ้าสำหรับเช็ดที่ไม่มีเศษใยหรือผง
 - เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ : วัสดุนวนไฟฟ้า (แถบกวาใช้กับอุปกรณ์สายไฟฟ้า) แถบหุ้มสายไฟ
 - วัสดุบรรจุและถุง : ซอง, ถุงจ่ายของ, ห่อขนม, ถุงใบชา
 - วัสดุอุตสาหกรรมอื่น ๆ : วัสดุสำนักงานขัดเงา, วัสดุดูดซับน้ำมัน, วัสดุรองพื้น, ผ้าแถบชนิดต่าง ๆ และพื้นหนังเทียม
6. วิศวกรรมโยธา : วัสดุรองพื้นยางอัสปสต์, วัสดุกันดิน, ผ้ากรอง, ผ้าปูพื้น, สระน้ำ, วัสดุกันสนิม, วัสดุกันทรายไหล, วัสดุเสริมกำลัง, เสื่อรองเวลาปลูกพืช และวัสดุคลุมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
7. วัสดุก่อสร้าง : ทำหลังคา, ทำพื้น, กันเสียง และกันสะเทือน
8. วัสดุการเกษตร : วัสดุกันความร้อน, กันลม, กันแดด, กันแมลง และผ้าคลุมผลิตผลต่าง ๆ
9. วัสดุที่ใช้ในการดำรงชีวิต
- วัสดุสำหรับบรรจุ : วัสดุห่อขนม, ถุงชา, ปลอกหมอน, ถุงมือ
 - เครื่องใช้ในครัว : ผ้าเช็ดมือ, แผ่นขัด, ผ้าปูโต๊ะ, ผ้ากันเปื้อน, ถุงมือใช้ในครัว
 - เสื้อ : เสื้อปรองรัด ผ้าปูโต๊ะเฉพาะคน
 - ทำเป็นเครื่องสำอาง : พฟทาแป้ง, ผ้ากอซ, ผ้าขี้ครองเท้า, ผ้าขัดพื้น
 - เครื่องใช้ในบ้านอื่น ๆ : กระจาขลุ่ยพวง, เครื่องประกอบการฝีมือ หรือตัดเย็บเสื้อผ้า, ม่าน, ริมบัน, ปกหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. วัสดุที่ใช้ในการรักษาพยาบาล

- ในโรงพยาบาล : หน้ากากกันจมูก, เสื้อคลุมแพทย์, หมวกสำหรับนายแพทย์ผ่าตัด, ผ้ารองที่นอน, ผ้าปูที่นอน, ผ้าพันแผล และอื่น ๆ
- วัสดุทางยา : หน้ากากกันโรค Hay fever แถบยาวเหนียว

11. วัสดุที่ใช้ในงานสาธารณสุข

- วัสดุที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมสาธารณสุข : ผ้าอนามัย, กางเกงอนามัย
- ผ้าอ้อม : ผ้าอ้อม, เครื่องใช้เด็กอ่อนบางชนิด, ผ้ารองนอนผู้ป่วยหนัก

การนำผ้าไม่ทอมาใช้ในงานสาธารณสุข มีความสำคัญมาก เกี่ยวกับชีวิตของประชาชนทั่วไป จึงสมควรที่จะต้องระมัดระวังในการเลือกใช้ให้มากขึ้น

2.12.2 ผ้าทอชนิดต่าง ๆ

1. ผ้าทอลายขัดเนื้อบาง จะเป็นผ้าที่สมดุลดี เนื้อค่อนข้างห่าง มีช่องว่างพันทวีชัดเจน ทอด้วยเส้นด้ายแบบเดียวกับผ้าเนื้อขนาดกลาง ความบางของเนื้อผ้าขึ้นอยู่กับความห่างของช่องว่างระหว่างพันหรือหวิมากกว่าขนาดเส้นด้าย นิยมทอด้วยด้ายวาง (carded yam) ทำให้รู้สึกว่าเป็นผ้าจริง ๆ ไม่ใคร่เหนียวมากนัก ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ไม่มีด้ายผิดและลูก นอกจากจะพิมพ์ดอกหรือตกแต่งต่างกันเท่านั้น ผ้าเหล่านี้ได้แก่

ผ้ากรอง (cheese cloth) เป็นผ้าเนื้อนุ่ม ทอห่าง ทอเส้นน้อย มีจำหน่ายทั้งที่เป็นผ้าดิบ ย้อมสี และพิมพ์ดอก คุณภาพของผ้าขึ้นอยู่กับคุณภาพและจำนวนของเส้นด้ายใช้ทำผ้ากรองใน (interlining) ผ้าพันแผล ผ้าเช็ดฝุ่น ถ้าทอห่างมากใช้คลุมต้นยาสูบในฤดูร้อนกันตัวแมลงเรียกว่า tobacco cloth

ครีโนไลน์ (crinoline) คือผ้ากรองที่นำไปทำให้แข็งมาก อาจใช้แป้ง กาว หรือสารสังเคราะห์อื่น ๆ วัตถุประสงค์เดิมผลิตขึ้นเพื่อใช้ทำกระโปรงชั้นในชนิดพองฟู โดยทั่วไปใช้ทำผ้ารองในเสื้อและรูปทรงหมวก บางครั้งจะอัดติดกัน 2 ชั้น

เยียรริคอด กอซ (theatrical gauze) ทอด้วยใยแฟลทซ์ ปัจจุบันใช้เรยอนแทนตกแต่งให้มีเนื้อมาก นิยมใช้ทำเป็นผ้าม่าน

2. ผ้าทอลายขัดเนื้อขนาดกลาง เป็นผ้าที่ทอเนื้อแน่นกว่าชนิดแรก แต่ดูห่างเพราะขนาดของเส้นด้าย ผ้าแต่ละชนิดในกลุ่มนี้มีคุณภาพแตกต่างกันตามจำนวนเส้นด้ายขนาดและชนิดของด้ายที่ใช้ทอ คุณภาพของใยและการตกแต่งทำให้คุณสมบัติของผ้าเปลี่ยนแปลงได้ เส้นด้ายหวิ (combed yam) จะใช้สำหรับผลิตผ้าเนื้อดี ผ้าในกลุ่มนี้ได้แก่

ผ้าแก้ว (organdy) เป็นผ้าที่บางและแข็งที่สุดในผ้ากลุ่มนี้ ใช้ผ้าประเภทเดียวกับผ้าสาหลูเนื้อบาง เป็นผ้าสำหรับใช้ตัดเสื้อ ม่านหน้าต่างกระจกชนิดมีระบาย หรือตกแต่งเป็นปก ปลายแขน เนื้อไม่เหมาะสำหรับใช้ทำผ้าเช็ดหน้าหรือรองในเนื้อแข็งเกินกว่าจะทำเสื้อเด็กอ่อนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าสาธูชนิดบาง (lawn) มีลักษณะโปร่งบางเหมือนผ้าแก้วแต่เนื้อนุ่ม ชุ่ม ทอด้วยด้ายฝ้าย หวีผิวเรียบ ใช้สำหรับทำผ้าอ้อม เสื้อเด็กอ่อน พิมพ์ดอกสำหรับตัดเสื้อนอนในฤดูร้อนหรือตัดเสื้อเด็ก

ผ้าสาธู (batist) มีลักษณะเหมือนกับผ้าสาธูชนิดบาง แต่มีเนื้อที่บวมและชุ่มมากกว่า เนื้อนุ่ม พอกขาวขุ่นเหมาะสำหรับใช้ทำเสื้อเด็กอ่อน เสื้อครึ่งท่อนสำหรับสตรี เนื้อนอน ผ้าเช็ดหน้า

ผ้าปาน (volie) มีน้ำหนักเท่ากับผ้าสาธูเนื้อบาง มี 2 ชนิด ชนิดหนึ่งทอด้วยเส้นด้ายเดี่ยวเหมาะสำหรับตัดเสื้อฤดูร้อน

ผ้าลินินสำหรับทำผ้าเช็ดหน้า (handkerchief linen) จำนวนเส้นด้ายเท่ากับผ้าสาธูเนื้อบาง ทอด้วยใยแฟลกซ์ ใช้สำหรับผ้าเช็ดหน้าสตรี และผ้าที่ใช้ในอาคารบ้านเรือนต่าง ๆ ปัจจุบันนี้ใช้เส้นด้ายฝ้ายและเรยอน ทำเทียมใยแฟลกซ์

ผ้าพีระมิด (cambric) เป็นผ้าฝ้ายเนื้อบางเช่นเดียวกัน แต่ไม่โปร่งใสเหมือนผ้าที่กล่าวมาแล้ว ทอค่อนข้างแน่นกว่า มีน้ำหนักเบา ด้านถูกเป็นมันเล็กน้อย ทำให้มีผิวสัมผัสสดใส ใช้สำหรับทำผ้าเช็ดหน้า ผ้ายัดเย็บสตรี เสื้อนอนผลิตออกจำหน่ายทั้งสีขาว ย้อมสีพื้น และพิมพ์ดอก

ผ้าทางในตัว (dimity) คำว่า dimity เป็นภาษากรีก แปลว่าเส้นด้ายควบสอง (double thread) คือใช้เส้นด้ายยืนควบ 2 เส้น หรือมากกว่า ส่วนเส้นด้ายพุ่งก็เป็นเส้นด้ายเดี่ยว นิยมจะตกแต่งให้แข็ง เมื่อใช้ไปนาน ๆ จะขาดตรงด้ายควบ

ข้อควรสังเกตสำหรับผ้าเนื้อบาง

เวลาตัดเย็บผ้าเนื้อบาง รอยตะเข็บเย็บมักรวนและแย่งง่าย ควรเย็บช้อนตะเข็บหรือตะเข็บเข้าถ้า ไม่ปล่อยตะเข็บไว้ใหญ่จนเกินไป สาบปัก ปลายเบน รอบคอ รอยเย็บ รอยเจาะรั้งควมควรใส่ผ้ารองในเพื่อให้คงรูปและถาวร ผ้ารองในที่นี้ต้องเลือกให้กลมกลืนกับผ้าชั้นนอก เวลาจักรตัดต้องระวัง ไม่ขยี้มาก ถ้าจักรด้วยเครื่องควรรัดในถุงไนลอน

ผ้ามัสลิน (muslin) เป็นชื่อผ้ากลุ่มใหญ่ ตั้งแต่เนื้อขนาดกลางจนถึงเนื้อหนาใช้ทำผ้าเช็ดหน้า ผ้ายัดเย็บ และผ้าปูที่นอน ผลิตออกจำหน่ายหลายชนิด ผ้าขาว ผ้าย้อมสีพิมพ์ดอกตกแต่งด้วยวิธีต่าง ๆ ได้ผ้าหลายสิบชนิด

ผ้าเปอร์เคล ผ้าคาลิโกและผ้าชินซ์ (percale, calico, chintz fabrics) ทั้ง 3 ชนิดเป็นผ้ามัสลินเหมือนกัน ทอด้วยเส้นด้ายขนาดเดียวกันทั้งด้ายพุ่งและด้ายยืน ผ้าคาลิโกทอด้วยเส้นด้ายหวีอีก 2 ชนิดทอด้วยเส้นด้ายสาธู ปัจจุบันพิมพ์ลวดลาย บางที่ขจัดมัน บางที่ตกแต่งให้ค่อนข้างแข็ง ผ้าลายไทยเป็นตัวอย่างที่ดีของผ้า chintz

ผ้าย่น (plisse crepe) เป็นผ้าฝ้ายเนื้อละเอียด พิมพ์ด้วยโซดาไฟให้หย่นตามแนวเส้นด้ายยืน มีทั้งชนิดที่เป็นสีขาว ย้อมสี พิมพ์ดอก รอยหย่นนี้ไม่ใคร่ทนทานนัก ชักแล้วรีดไม่ได้รอยหย่นจะเลือนหายไป นิยมใช้ทำผ้ายัดเย็บฤดูร้อน ผ้ายคลุมเตียง และคลุมเครื่องเรือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่ไปยังประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าทางและตา (gingham) และ ผ้าย้อมสีสลับขาว (chambray) เป็นผ้าทอที่ย้อมเส้นด้าย ก่อนทอ ผ้า gingham อาจย้อมสีพื้นเป็นทางหรือตาขนาดต่าง ๆ ส่วนผ้า chambray นั้นใช้เส้นด้าย ยีนย้อมสีเดียวหรือหลายสีเป็นทาง แล้วพุ่งด้วยด้ายสีขาว ผลิตออกจำหน่ายหลายชนิด ทั้งเนื้อบาง และเนื้อหนา ทอด้วยฝ้ายล้วน เส้นด้ายสมมูลบางชนิดใช้ด้ายต่างขนาดทอเป็นลูกฟูก ผ่านการตกแต่งให้ทนยับ

ข้อควรสังเกตให้การตัดเย็บผ้าตาและทาง

ผ้าที่เป็นลายทางและตา เกิดจากการย้อมเส้นด้ายหรือพิมพ์ก็ได้ ผ้าพิมพ์ลายบางครั้งจะสวยงามกว่าผ้าทอ ในเวลาเลือกซื้อต้องระมัดระวังเลือกผ้าที่พิมพ์ได้ตรงตามแนวเส้นด้ายพุ่งและด้ายยืน หรือแกรน (grain) ตรง ถ้าพิมพ์แกรนไม่ตรงทำให้ตัดเย็บยาก ใ้เนื้อไม่สวย ส่วนผ้าที่ทอไม่คิตัดยากเช่นเดียวกัน เพราะเสี้ยนจะสวยได้ ลายและทางควรจะต้องตรงและพอดีเหมือนกันทั้งด้ายซ้าย ขวาและหน้าหลัง ลายตามขวางต้องทำให้บรรจบกันพอดี

3. ผ้าทอลายขัดเนื้อหนา ผ้าในหมู่นี้ได้แก่ผ้าใบ (duck และ canvas) ส่วนใหญ่จะทอด้วยเส้นควบ (ply yam) จะทอลายขัด (plain) หรือลายสาน (basket) ก็ได้ถ้าทอลายสานที่มีชื่อเรียกโดยเฉพาะว่า duck หรือ flat duck นิยมใช้ธรรมชาติ สำหรับใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม ทำม่าน ทำผ้าคลุมเครื่องเรือน ถ้าเป็นผ้า duck เนื้อบาง ใช้ทำผ้าตัดเสื้อได้

4. ผ้าทอลายขัดคัดแปลง ได้แก่กลุ่มผ้าซึ่งทอลายขัด แต่คัดแปลงวิธีขัดเส้นด้ายให้ต่างออกไป ได้แก่การทอลูกฟูก (rib) และลายสาน (basket) ได้แก่

ผ้าออกซฟอร์ด (oxford) เป็นผ้าทอลายสาน ใช้เส้นด้ายยืนเส้นละเอียดและเล็กเส้นด้ายยืน 2 เส้น เส้นด้ายพุ่งเส้นเดียว ทอได้ผ้าผิวเรียบ แบบ เนื้อผ้าโปร่ง และเป็นมันมาก ใช้สำหรับเสื้อเชิ้ตชาย

ผ้าฝ้ายเนื้อหนา (monk's cloth) เป็นผ้าทอลายสานเหมือนกัน รวมหมู่ทั้งด้ายยืนและด้ายพุ่ง อาจเป็น 2-3-4 เส้นก็ได้ นิยมทอด้วยเส้นด้ายเส้นใหญ่กว่าทอผ้าตัดเสื้อธรรมดา มีเนื้ออ่อนนุ่ม แต่หนา เมื่อจับจะรู้สึกว่ามีผิวสัมผัสหยาบ สีขาวหรือย้อมสีทั้งผืน บางทีย้อมสีต่าง ๆ ถ้าเป็นผ้าสีเนื้อกับสีขาว เรียกว่าผ้าสีข้าวโอต (oat-meat) ใช้ทำม่าน ปกหนังสือ ผ้าปิดหนังสือ ผ้าปูที่นอน ผ้าพันคอ

ผ้าหน้ากว้าง (broad cloth) มีทั้งชนิดที่เป็นผ้าตัดเสื้อและผ้าหน้ากว้างมาก สำหรับทำผ้าปูที่นอน ผ้าม่าน

แพรฟูจี (fugi) เป็นผ้าหน้ากว้าง ทอด้วยใยเรยอน เนื้อนุ่มเหมือนไผ่เหมาะสำหรับตัดเสื้อฤดูร้อน เนื้อเชิ้ตกีฬา ตัดเสื้อครึ่งท่อนแบบปกสำหรับสตรี (tailored blouse)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัพเพต้า (tuffeta) เป็นผ้าทอลูกฟูกตามแนวค้ำยพุ่ง (warp rib) สันลูกฟูกแบบเรียบกว่าผ้าทอลูกฟูกชนิดอื่น มีหลายชนิดตั้งแต่เนื้อบางจนถึงขนาดกลาง

5. ผ้าทอลายสอง เป็นผ้าที่มีขนาดปานกลางจนถึงเนื้อหนา ได้แก่

ผ้าคริล เป็นผ้าฝ้ายทอลายสองหน้าเดียว ขนาดเส้นค้ำยที่ใช้ค่อนข้างใหญ่ จำนวนเส้นค้ำยมากน้อย ขึ้นอยู่กับประโยชน์ใช้สอยขั้นสุดท้าย มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น ผ้ากาเกี ผ้าลายกางปลา ผ้าเย็บที่นอน และอื่น ๆ บางครั้งอาจใช้เรียก ผ้าทอลายตัวนัคคแปลง ใช้ สำหรับตัดเสื้อสตรี นิยมย้อมสีผ้า

ผ้ายีน (jean) เป็นผ้าแบบเดียวกับคริล แต่เนื้อบางกว่า ใช้สำหรับตัดเสื้อใส่เล่นของเด็ก ทำม้านและปลอกเครื่องเรือน ถ้าใช้เป็นผ้าเสื้อจะย้อมสีพื้น คำว่า jean นี้มีได้หมายถึง “Blue jean” ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดกันมาก Blue jean, Levi's, Dungaress เหล่านี้เป็นชื่อการค้า หมายถึงกางเกงสำเร็จรูปแบบต่างๆ ที่ตัดจำหน่าย และเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มเยาวชน กางเกงเหล่านี้ตัดด้วยผ้า denim

ผ้าเดนิม (demin) ทอออกมาจำหน่าย 2 ชนิด ถ้าเป็นผ้าที่ใช้ตัดเสื้อชุดหมี่สำหรับใส่ทำงาน (over-alls) จะทอด้วยเส้นค้ำยขนาดใหญ่กว่าที่ทอผ้าแบบ dirli ค้ำยยีนย้อมสีน้ำเงินค้ำยพุ่งสีขาว เรียกว่า overall denim ส่วน sport – wear denim ใช้เส้นค้ำยขนาดเดียวกับ ผ้าเดนิม มีสีต่างๆ อาจทอเป็นทางตาหรือสีพื้นก็ได้ ใช้สำหรับตัดเสื้อกีฬา ทำปลอกเครื่องเรือน

ผ้าโคเวิร์ต (covert) เป็นผ้าทอลายสอง 2/1 เส้นค้ำย 2 เส้นที่อยู่บนหน้าผ้าเส้นหนึ่งที่เป็นฝ้าย อีกเส้นหนึ่งที่ขนสัตว์ ย้อมสีเดียวกัน แต่เพราะใยทั้ง 2 ชนิดคุณสมบัติไม่เท่ากันเมื่อนำมาเข้าเกลียวรวมกันและทอ จะเกิดจุดสีอ่อนเล็ก ๆ ในผ้า คู่สวยงาม ผลิตขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ซึ่งขณะนั้นนิยมการล่าสัตว์มาก จึงต้องการผ้าตัดเสื้อชุดล่าสัตว์ที่ทนทานเกี่ยวยาก ทอเนื้อแน่น ผิวเรียบ ปัจจุบันทอด้วยเส้นค้ำยฝ้ายล้วน ใช้เส้นค้ำยเส้นหนึ่งย้อมสี อีกเส้นหนึ่งสีขาว เมื่อเข้าเกลียวรวมกันและทอจะเกิดเป็นจุดขาวเล็ก ๆ ในเนื้อผ้าเช่นเดียวกัน ใช้สำหรับตัดเสื้อใส่ทำงาน เสื้อหมี่เสื้อคลุมกันเปื้อน ส่วนที่ทอจากใยขนสัตว์ใช้สำหรับตัดเสื้อสูท เสื้อคลุม ถ้าทอจากใยเรยอนหรือปนกับใยอาซิเตด มีเนื้อนุ่มค่อนข้างบาง สวย ใช้สำหรับตัดเสื้อสตรี

ผ้ากาบาร์ดีน (gabardine) เป็นผ้าลายสองที่เนื้อแน่นมาก แนวเส้นทแยงเป็นเส้นยีน ทำมุมทแยงประมาณ 63 องศา ผ้าของเดิมทอด้วยขนสัตว์ ต่อมาทอด้วยฝ้ายเรยอน และใยอื่น ๆ อีกหลายชนิด แนวเส้นทแยงนูนเด่น เห็นได้ชัด จำนวนเส้นลอยไม่เท่ากันจะมีตั้งแต่ 3-4-5 หรือมากกว่านี้ เพื่อให้ทอได้เนื้อแน่น อาจใช้ตะกอลึง 11 หรือ 13 หรือ 15 ตะกอลึงก็ได้ ผิวผ้าเรียบเป็นมัน ถ้าทอด้วยเส้นหวี และเป็นเส้นค้ำยรวม ผ้าจะทนทานมากขึ้น

ผ้าทริโคทีน (tricotine) หรือผ้าคาวาลรีคอร์ด (cavalry cord) มีลักษณะทั่วไปคล้ายกับผ้ากาบาร์ดีน นิยมใช้ตัดเครื่องแบบ เสื้อสูท กางเกงกีฬา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. **ผ้าลายสองสมดุค (even twill)** คือผ้าที่ทอให้มีแนวเส้นทแยงเกิดขึ้นเหมือนกันทั้งสองด้านของผ้า จึงไม่มีด้านถูกและด้านผิด มักจะทอในรูปแบบ 2/2 ให้เส้นยืนและเส้นพุ่งเท่ากัน ตามปกติต้องใช้ด้ายพุ่งที่มีคุณภาพดีกว่าผ้าลายสองไม่สมดุคหรือผ้าลายสองหน้าเดียว ตัวอย่าง ผ้าในกลุ่มนี้ได้แก่

ผ้าเสิร์ท (serge) ของเดิมทอด้วยขนสัตว์ เป็นผ้าลายสองเนื้อเรียบเกลี้ยง ลายทแยงเด่นชัด ใช้เส้นด้ายละเอียด มีจำนวนเส้นด้ายสูง ถ้าใช้ด้ายฝ้ายขนาดใหญ่ จะใช้สำหรับตัดกางเกงทำงาน ถ้าทอด้วยเรยอนอาซิเตค และไหม หรือใยสังเคราะห์อื่น เมื่อพิมพ์ดอกจะมีชื่อใหม่ว่า surah ใช้สำหรับทำผ้าซับใน เนกไท ผ้าพันคอ และเสื้อสตรี ทอลายสองสมดุค มีแนวเส้นทแยง 45 องศา

ผ้าหนังฉลาม (shark skin) ผ้าทอลายสอง 2/2 ใช้ด้ายขนสัตว์เวอนเตค ย้อม 2 สี มีเนื้อเรียบ แบน สันของลายสองจากขวามาซ้าย ถ้าทอด้วยใยอาซิเตคจะย้อมสีพื้นใช้สำหรับตัดเสื้อสูท

ผ้าสำลีขนสัตว์ (wool flannel) มีหลายชนิด น้ำหนักต่าง ๆ กัน ทอลายสอง 2/2 แล้วตะกุกให้เป็นขน ใช้สำหรับตัดเสื้อสูท เสื้อสตรี เสื้อคลุม และในงานอื่น ๆ ขนฟูที่ตะกุกขึ้นมาจะปิดบังลักษณะการทอและเส้นด้ายหมด ผ้าชนิดนี้จะใช้ด้ายขนสัตว์วูลเลนทอปนกับขนสัตว์เวอสเตค ชนิดรองลงมาใช้ด้วยวูลเลนล้วน ทำให้ยัดเป็นถุงในเวลาสวมใส่

ผ้าทวิด (tweed) ตามธรรมชาติทอด้วยขนสัตว์วูลเลน เป็นผ้าเนื้อหยาบ มีลักษณะเหมือนผ้าทอมือ ใช้เส้นด้ายทวิดเป็นด้ายพุ่ง ทำให้มีจุดเส้นใยสีต่าง ๆ ในเนื้อผ้า คำว่า tweed เป็นชื่อแม่น้ำในสก๊อตแลนด์ ซึ่งเป็นแหล่งที่ผลิตผ้าชนิดนี้ขึ้นเป็นครั้งแรก ปกติเป็นผ้าตัดเสื้อที่ใช้ตามตำบลชั้นนอก ขณะนี้ใช้ได้ทุกโอกาส เป็นเนื้อใส่ทำงาน เสื้อชุดติดกันของสตรี (dress หรือ suit coats) เสื้อสูทของผู้ชาย

ผ้าลายก้างปลา (herring-bone) คือผ้าทอลายสอง ให้เส้นทแยงมีลักษณะคล้ายก้างปลาไปตามความยาวของผ้า ก้างปลาทั้งสองด้านอาจขนุนเด่นขึ้นมาเท่ากัน หรือไม่เท่ากัน มีเนื้อหนาบางต่างกัน ใช้เส้นใยต่างกัน วิธีขัดเป็นลายก็ต่างกันด้วย

ผ้าแทรกใน (Interlining)

ผ้าแทรกในใช้เพื่อจุดมุ่งหมายกับผ้าชั้นในชนิดอื่น ปกติจะใช้กับเสื้อคลุมหรือเสื้อชุด ต้องมีคุณสมบัติเป็นฉนวนป้องกันความร้อน ผ้าที่ควรใช้มักเป็นผ้าตะกุกขน เนื้อเบาแต่ไม่หนา ที่นิยมใช้กันมากมักเป็นผ้าขนและเนื้อบาง หรือผ้าอัดใยโพลีเอสเตอร์ ผ้าบางชนิดแม้มิได้ผลิตเพื่อทำผ้าแทรกใน แต่ก็อาจใช้เป็นผ้าแทรกในได้ เช่น ผ้าสักหลาด ผ้าสำลี หรือผ้าหม่นนอนเนื้อบาง ผ้าที่ผลิตมาเพื่อทำผ้าซับในอาจมีส่วนใช้เป็นผ้าแทรกในก็ได้ เช่น ฝ้านวม ผ้าซับในชนิดด้านหนึ่งมีขน การระวังรักษาควรเหมือนกับผ้าตัวเนื้อ

ในระบบอุตสาหกรรม การใช้ผ้าซับในได้ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาทำให้การตัดเย็บสะดวกสบายและเร็วขึ้นเป็นอย่างมาก เช่น ผ้าอัดบางชนิดที่อัดผ้าชั้นนอนติดกับฟองน้ำ ซึ่งอัดติดกับผ้าซับในมาครั้งหนึ่งแล้ว (minimize foam bonding) ดังนั้นผ้าชั้นนี้จะประกอบด้วยผ้าตัวเนื้อ ผ้าแทรกใน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใน ซึ่งใช้ฟองน้ำและผ้าซับใน การตัดเย็บทำเพียงครั้งเดียวก็สำเร็จ เป็นการลดต้นทุนการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปได้มาก เทคโนโลยีทำนองเดียวกันนี้ได้คิดแปลงแก้ไขออกไปได้อีกหลายชนิด นอกจากนี้สมัยนิยม (fashion) ยังช่วยให้การตัดเย็บง่ายขึ้น เช่น การเย็บแบบ soft finish คือ สมัยที่เสื้อสวมใส่นั้นต้องการใ้คู้่ออนนุ่มสลวยไปทั้งตัวในกรณีเช่นนี้ไม่ต้องใส่ผ้ารองในและผ้าซับในหรือสมัยนิยมผ้าที่ตกแต่งให้ดูยับยู่ยี่ ยิ่งไม่ต้องการผ้าซับในชนิดใด ๆ เลย เพราะมิฉะนั้นความยับยู่ยี่จะเลือนหายไปโดยเร็ว จึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายออกแบบและฝ่ายผลิตจะรวมกันค้นคว้าหากระบวนการตัดเย็บที่ง่ายแต่สวยงาม

2.12.3 โยสังเคราะห์จากสารเคมี

ไนโพลีเอไมด์(ไนลอน)

สารประกอบระหว่างกรดไดเบซิกและ โพลีไฮดริคแอลกอฮอล์ นั้นเมื่อได้รับความร้อนจะรวมตัวเข้าเป็นโพลีเอไมด์ มีโมเลกุลใหญ่ยึดติดเป็นเส้นใยได้ ต่อมาพบว่ากรดไดบิค กับ เฮกซาเมทิลีนไดอามีน รวมเป็น โมเลกุลใหญ่ที่มีคุณสมบัติดี เมื่อรวม 2 โมเลกุล เรียกกันในขั้นแรกว่า โพลีเมอร์ 66 ผลิตออกทดลองจำหน่ายเป็นขนแปรงสีฟันก่อน ใช้ชื่อทางการค้าว่า ไนลอน (Nylon)

ความหมาย คำว่า ไนลอน (Nylon) ใช้เรียกชื่อใยทั่วไปที่สังเคราะห์จากโมเลกุลใหญ่ของเอไมด์ จับกันเป็นโซยาว

คุณสมบัติและลักษณะเฉพาะ

ความต้านแรงดึง ไนลอนจะทำให้เหนียวและไม่เหนียวก็ได้ คิดเฉลี่ยจากความเหนียวอยู่ในระหว่าง 4.5 – 7.5 กรัมต่อเดเนีย

ความถ่วงจำเพาะ มีความถ่วงจำเพาะ 11.4 ทำให้เส้นใยที่ผลิตจากใยไนลอนนี้เบากว่าใยชนิดอื่น กระจายตัวได้ดี ทอได้ผ้าเนื้อแน่น

จุดหลอมละลาย ไนลอนจะหลอมเหลวที่ 263 องศาเซลเซียส ไนลอนบริสุทธิ์ที่ไม่ย้อมสีจะไม่ลุกไหม้สักเมื่อเผา แต่ละลายเมื่อมีสีย้อมปน

การดูดความชื้น ที่ภาวะอากาศมาตรฐาน ไนลอนดูดความชื้นได้ค่อนข้างต่ำ

ความมัน เมื่อดึงยึดให้โมเลกุลเรียงตัวกันดีจะเพิ่มความมันขึ้นมาก ไนลอน

ธรรมดาใสโปร่งแสง

ความทนต่อเห็ดรา แมลงและแบคทีเรีย ไนลอนทนต่อแมลงได้ดี ไม่เป็นอาหารของแมลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใยโพลีเอสเตอร์

ผลิตจากสารประกอบเคมีระหว่างเอทิลีน ไกคอล และกรดเทเรฟทาลิก ได้สารประกอบที่สามารถผลิตเป็นเส้นใยได้ มีชื่อว่า เดครอน ใยโพลีเอสเตอร์ได้จากเอสเทอร์ของสารประกอบโมเลกุลใหญ่ โดยใช้กรดและแอลกอฮอล์ทำปฏิกิริยากัน

คุณสมบัติและลักษณะเฉพาะ

ความแน่นจำเพาะ มีความแน่นจำเพาะ 1.38 มากกว่าไนลอนเล็กน้อย

ความเหนียวและการยืดตัว มีความเหนียวประมาณ 4.8 – 6.0 กรัมต่อเดนเยอร์

ความทนต่อสารเคมี ทนต่อสารเคมีได้ดีมาก

ความทนต่อความร้อนและด่างใหม่ ทนต่อความร้อนได้ดีกว่าไนลอน จะไหม้และละลายไปพร้อมๆกัน

การดูดความชื้น ดูดความชื้นได้ร้อยละ 0.4 ที่อุณหภูมิ 22 องศาเซลเซียส

ความคงรูป ใยโพลีเอสเตอร์ไม่ไครยับ เมื่อยับจะคืนตัวได้เร็ว

คุณสมบัติอื่นๆ ทนต่อแสงแดดได้ดี เป็นฉนวนไฟฟ้าอย่างดี แผลงมอดและแบคทีเรียไม่สามารถทำอันตรายแก่ใยได้ เกิดไฟฟ้าสถิตได้ ดังนั้นควรตกแต่งเพื่อป้องกันการเกิดไฟฟ้าสถิต

2.12.4 ฟองน้ำ

ฟองน้ำเป็นวัสดุที่มีความยืดหยุ่น อ่อนนุ่ม ใช้ในงานบุเครื่องเรือน เช่น บูก้าอี้ บูโซฟา ฯลฯ ฟองน้ำที่ใช้ในงานบุเครื่องเรือนมีหลายชนิด หลายลักษณะเช่น

ฟองยาง

เป็นวัสดุที่ถูกผลิตเป็นแผ่นมีความหนา $\frac{1}{2}$ นิ้ว – $1\frac{1}{2}$ นิ้ว (6 มม. – 3.7 มม.) ทนแรงกดทับได้ดี ฟองยางเป็นวัสดุยืดหยุ่น ที่นิยมใช้บุเก้าอี้ ชุดโซฟา ฟองยางทำมาจากน้ำยาพารา ที่ใช้ในงานบุเครื่องเรือนมีขนาดความหนา $\frac{1}{2}$ นิ้ว, $\frac{3}{4}$ นิ้ว, 1 นิ้ว เป็นฟองยางที่มีลักษณะคันทั้งแผ่น ขนาดกว้าง × ยาว จะมีขนาด 1.00 × 2.00 เมตร หรือขนาด 36 นิ้ว × 40 นิ้ว ฟองยางจะได้รับความเสียหายจากแสงแดด และความร้อนซึ่งทำให้ละลาย จึงเหมาะสำหรับบุเครื่องเรือน ที่ใช้ในห้องปรับอากาศ

ฟองน้ำวิทยาศาสตร์หรือโฟม

โฟมในทางเคมี หมายถึง การกระจายตัวของก๊าซในของเหลว หรือของแข็งโดยที่ก๊าซนั้นมีขนาดต่างกัน โฟมมีหลายชนิด ที่เรียกชื่อฟองน้ำนั้นทำจากพลาสติก การทำให้พลาสติกมีฟองแทรกภายใน คือ

- ทำให้แข็งตัว

- แข็งแรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีน้ำหนักเบา
- ป้องกันมิให้น้ำผ่าน
- มีคุณสมบัติในการเป็นฉนวน

ฟองน้ำวิทยาศาสตร์ที่ใช้กันมากในการบุเครื่องเรือน มี 2 ชนิดได้แก่

1. ชนิดยุบตัวได้มาก อ่อนนุ่ม จะมีสีขาวนวล มีขนาดความหนาตั้งแต่ 2, 4, 6, 8, 10 มม. $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1, $1\frac{1}{2}$, 2, 3, 4 นิ้ว ตามลำดับ ขนาดกว้าง \times ยาว ประมาณ 1.00×2.00 เมตร
2. ชนิดยุบตัวได้น้อย มีความเหนียวส่วนมากจะมีสีต่าง ๆ มีความหนาตั้งแต่ $\frac{1}{4}$ นิ้ว – 4 นิ้ว ขนาดความกว้าง \times ยาว เท่ากับ 50×80 นิ้ว นอกจากนี้ยังมีฟองน้ำอัด และพวกใยสังเคราะห์

2.12.5 ความรู้เกี่ยวกับผ้าสำหรับเด็กวัยต่าง ๆ

เสื้อผ้าเด็กวัยแรกเกิด

วัยแรกเกิด - 6 เดือน มีความน่ารัก การเคลื่อนไหวของเด็กในวัยนี้จำกัด เนื้อผ้าที่ให้ความอบอุ่น และความสบาย เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของเด็กในวัยนี้ เนียนอ่อนกับถุงเท้าหรือเสี้อนอนที่ยาวปิดปลายเท้าเหมาะที่สุดเพราะเสื้อผ้าเหล่านี้ทำให้ทารกอบอุ่น

เลือกเสื้อผ้าที่เปิดด้านหน้า เพื่อสามารถเปลี่ยนผ้าอ้อมแก่ทารกได้ง่าย ถ้าเป็นเสื้อสวมทางศรีษะจะต้องสวมผ่านศรีษะของทารกได้ง่าย อย่าคิดเครื่องเกาะเกี่ยวที่เล็กเกินไป กระจุกเม็ดเล็ก และติดจำนวนมากจะทำให้เด็กอึดอัดเวลาตื่น ดังนั้น การเตรียมเสื้อผ้าสำหรับเด็กทารกควรจะมีหลักดังต่อไปนี้

1. สวมใส่ได้สะดวก

2. เหมาะกับอากาศและฤดูกาล เช่น หน้าหนาวควรจะมีเนื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่หนา สวมแล้วอบอุ่นสบาย ถ้าเป็นหน้าร้อน ก็ควรจะเป็นผ้าที่บางเบา ที่ไม่ทำให้อึดอัดหรือร้อน ผ้าที่เหมาะสมสำหรับวัยทารกควรเป็นผ้าที่ดูดซับน้ำได้ เช่น ผ้าฝ้าย เนื่องจากผ้าฝ้ายดูดความชื้นได้ดี และระบายน้ำได้ ควรเป็นผ้าเนื้อนุ่มและยืดหยุ่นได้ดี ไม่ควรใช้ลูกไม้แข็ง ๆ หรือถักโครเชต์ตกแต่งที่คอและที่แขน ตะเข็บควรจะมีแบบเรียบและมีตะเข็บน้อยที่สุด เสื้อผ้าเด็กทารกทนต่อการซักรีด เพราะต้องซักรีดบ่อย

3. ควรเป็นเสื้อแบบผ่าหน้า และเสื้อไม่ควรจะมีสายผูกยาว เพราะเด็กอาจจะเอามือบีบคั้นพันคอได้ เสื้อผ้าวัยทารกไม่ควรจะมีขนปุย และขนหลุดง่าย เพราะขนหรือใยผ้าอาจจะเข้าไปในจมูก ปากหรือตาได้ ถ้าเป็นเสื้อติดกระดุม ต้องใช้กระดุมเม็ดเล็กและแบน คิดให้แน่น เพื่อไม่ให้หลุดง่าย เพราะเด็กอาจจะดึงเล่นและหยุคติดมือ ถ้านำเอาเข้าปาก จะเป็นอันตรายได้

4. เสื้อผ้าเด็กทารก ไม่ต้องมีมากนัก เพราะเด็กโตเร็ว เสื้อผ้าที่นอนบนจำเป็นสำหรับเด็กอ่อนสำหรับตอนกลางวันจะใช้ผ้าอ้อมหรือผ้าตัวที่ จำนวนเสื้อผ้าน้อยขึ้นอยู่กับอากาศและฤดูกาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสื้อผ้าสำหรับเด็กวัยหัดเดิน

เมื่อเด็กเริ่มหัดเดิน เด็กจะหมุนตัวเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา จึงต้องการเสื้อผ้ามากขึ้น และเป็นเสื้อผ้าที่สวมใส่สบาย เด็กในวัยนี้ยังคงใช้ผ้าอ้อมอยู่ เด็กวัยหัดเดินต้องการเสื้อผ้าที่ถอดเปลี่ยนได้ง่ายมีกระดุมที่เป่าและขากางเกงหรือใส่อีลาสติกที่เอวกางเกงและกระโปรง เสื้ออังกาบติดกัน หรือเสื้อที่มีสายสะพาย หรือถ้าตัดเสื้อกับกางเกงคนละตัวต้องติดกระดุมที่เอว เนื่องจากกางเกงเด็กจะไม่ติดอยู่ที่เอว จะหลุดจากเอวอยู่เสมอ ผ้าที่เหมาะสมสำหรับเด็กในวัยนี้ ได้แก่ ผ้าคอตทอน ผ้าเชิ้ตผ้าเจอร์ซี ผ้าเดนิม

ผ้าสำหรับเด็กวัยก่อนเข้าเรียน

เสื้อผ้าเล่นจำเป็นสำหรับเด็กในวัยนี้ ควรเลือกแบบเสื้อที่เหมาะสมกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ไม่เลือกแบบเสื้อที่จำกัดการเคลื่อนไหวของร่างกาย แม้แต่เสื้อที่สวมใส่ไปเที่ยวก็ควรเป็นแบบที่สามแล้วให้ความสบาย เด็กในวัยนี้ต้องการที่จะใส่เสื้อผ้าด้วยตัวเอง เด็กในวัยนี้สามารถแต่งตัวได้เองโดยไม่ต้องอาศัยใคร ฉะนั้นเสื้อผ้าของเด็กในวัยนี้ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. กางเกงขายาว แบบรัดข้อเท้าด้วยยางยืด ทำให้กางเกงขายาวกะทัดรัดไม่รุ้งรัง เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมได้สะดวก
2. เสื้อควรจะเป็นแบบที่เผื่อโต เช่น มีสายสะพาย ใส่ยางยืดกระโปรง ชายกระโปรงเผื่อไว้พอที่จะเลาะออกเพิ่มความยาวได้
3. เสื้อผ้าควรเป็นแบบที่สวมสบาย
4. เนื้อผ้าที่ใช้ทำเสื้อควรมีเนื้อนุ่มเบา เหมาะกับฤดูกาล
5. มีผีมือเย็บทนทาน

ชอบเสื้อแบบเรียบ ๆ สวมสบาย เช่น เสื้อต่ออก จีบปล้อย เป็นกระโปรงแบบง่าย ๆ และควรเลือกแบบเสื้อที่เหมาะสม และกิจกรรมของเด็ก เช่น เด็กเล่นซุกซนจะชอบนุ่งกางเกง สวมเสื้อยืด เพื่อจะเล่นได้สะดวก

2. สีและลวดลาย โดยทั่วไป เสื้อเด็กควรจะเป็นสีอ่อน ลวดลายเล็ก เช่น ดอกเล็ก ๆ ลายจุด ลวดลายการ์ตูนและตัวสัตว์เล็ก ๆ สีสดหรือสีเข้มไม่ควรใช้เพราะจะขัดกับวัยเด็ก ทำให้เด็กไม่น่ารัก

2.12.6 แบบเสื้อสำหรับเด็ก

เสื้อเด็กควรเป็นเสื้อผ้าที่สวมใส่สบาย ถอดง่ายใส่ได้สะดวก เสื้อที่สวมใส่สบายควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เสื้อไม่มีแขนหรือแขนเร็กแลน จะสวมใส่สบายกว่าเสื้อต่อแขน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เสื้อปลายแขนรัดไม่เหมาะที่จะสวมใต้อยู่กับบ้าน เหมาะสำหรับใส่ไปเที่ยว ซึ่งต้องการเสื้อที่สวยงาม
3. คอเสื้อควรลึกและกว้างกว่าคอจริง ถ้าพอดีกับคอมากเกินไป เด็กจะรู้สึกคับและรำคาญ

2.13 การเลือกผ้าและการเย็บ

หลักในการเลือกผ้าสำหรับเสื้อเด็ก มีหลักดังต่อไปนี้

1. ถ้ายทออากาศได้ดี เหมาะกับฤดูกาล
2. ทนต่อการซักรีด
3. ไม่ยืดไม่หด ไม่เสียรูปเมื่อซัก
4. รักษาอุณหภูมิในร่างกายได้ดี
5. เหมาะกับวัยและบุคลิกของเด็ก
6. เนื้อผ้าเบา นุ่ม ยืดหยุ่น ไม่หนาและหนักมาก

2.13.1 หลักในการเย็บเสื้อเด็ก

หลักในการเย็บเสื้อเด็ก มีหลักดังต่อไปนี้

1. ควรใช้ตะเข็บเข้าถ้า
2. ตะเข็บคอ และตะเข็บวงแขน ไม่ควรแข็งกระด้าง ต้องนุ่มและเรียบร้อย
3. รังคุดต้องแข็งแรงทนทาน
4. ต้องไม่มีปลายด้วยรุ่งรัง

การเลือกสีสำหรับเสื้อเด็ก

หลักในการเลือกสีสำหรับเสื้อเด็ก ควรมีหลักดังต่อไปนี้

ควรเลือกสีเสื้อให้เหมาะกับผิวและบุคลิกของเด็ก สีสด ๆ มักจะขัดกับความละเอียดอ่อนของผิวของเด็ก ควรจะใช้สีอ่อน และสีจางที่มีส่วนผสมของสีขาว

2.13.2 การตกแต่งเสื้อเด็ก

หลักการตกแต่งเสื้อเด็ก ควรมีหลักในการตกแต่งดังต่อไปนี้

การตกแต่งเสื้อผ้าเด็ก ไม่ควรตกแต่งมาก ตกแต่งเพียงเล็กน้อย เช่น ขายกระโปรง ปลายแขนออกเสื้อ แบบการตกแต่งควรเป็นแบบเรียบ ๆ แต่น่ารัก ทนต่อการซักรีด ผ้าที่กุนไม่ควรจะเป็นสีขาว เพราะเด็กจะทำให้ผ้ากุนสกปรก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.14 สักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศของอิตาลี Mr.Patrizia Toia ได้เดินทางเข้ามาเยือนประเทศไทย และได้มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยนายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการสถาบันฯ กับสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอของอิตาลี (Federtessile) โดย Dr.Piero Costa เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2541 เพื่อสำรวจศักยภาพด้านการตลาดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยรัฐบาลอิตาลีได้ว่าจ้างให้ Gherzi Textile Organization สำนักงานมิลานดำเนินการศึกษาดำเนินการสำรวจดังกล่าวโดยมี Mr.Oscar Santilli Marcheggiani ผู้อำนวยการของสำนักงานของมิลาน และ Mr.Marcello Masserente เจ้าหน้าที่ปรึกษาและนำอาวุโสเป็นผู้ดำเนินการ โดยเริ่มทำการสำรวจเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2542 จากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ Buying Agent และสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยกว่า 22 แห่ง ทางสมาคมฯ จึงขอนำเสนอผลสรุปเรื่อง สักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญชาวอิตาลีดังนี้

สภาวะด้านการแข่งขัน

จากสภาพของตลาดในยุคโลกาภิวัตน์ และการให้ความสนใจต่อบทบาทที่เพิ่มขึ้นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มในทศวรรษที่ผ่านมา ก่อให้เกิดการแข่งขันที่สูงขึ้น อำนาจการซื้อของผู้ขายปลีกที่สำคัญ และระดับของแข่งขันทำให้ราคาของสินค้าที่ทอที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะสินค้าพื้นฐานลดต่ำลง สำหรับสินค้าแฟชั่นซึ่งประเทศผู้ผลิตที่มีต้นทุนปานกลาง หรือสูง สามารถดำเนินการผลิตต่อไปได้อย่างมีผลกำไรในระยะหนึ่งนั้น ขณะนี้ Life Cycle ของสินค้าแฟชั่น ดังกล่าวนั้นลดลงกว่าเดิม มีการเพิ่มระดับของความพยายามเกี่ยวกับ R&D ลดจำนวนการผลิตลง และลดช่วงเวลาในการจัดส่งสินค้า สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดสิ่งท้าทายใหม่ การจัดองค์กรใหม่และวิธีการด้านการตลาดที่เหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั่วโลก นั่นคือสิ่งที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย

หลังจากการสิ้นสุดสภาวะ “เศรษฐกิจฟองสบู่” ของไทยในปี 1997 (พ.ศ. 2540) การผลิตและการส่งออกของสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยลดลงอย่างเห็นได้ชัด มีหลายบริษัทที่ดำเนินธุรกิจต่อไปได้ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ และมีความสามารถที่จะลงทุนเพิ่มในสิ่งที่จำเป็นได้

2.15 ลวดลายการออกแบบ

เมื่อนำผ้าพิมพ์ที่มีจำหน่ายมาพิจารณาสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กล่าวคือ

- (1) พื้นทึบสีขาว พิมพ์ลวดลายสีขาวหรือสีต่าง ๆ
- (2) พิมพ์พื้นผ้าให้เป็นสีต่าง ๆ ลวดลายสีขาวหรือสีต่าง ๆ
- (3) ย้อมพื้นผ้าให้เป็นสีต่าง ๆ แล้วพิมพ์ลวดลายทับเป็นสีต่าง ๆ หรือพิมพ์ลวดลายสีพื้นออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าเหล่านี้มีเทคนิคการพิมพ์และการย้อมเฉพาะ จึงได้ผ้าที่มีลักษณะสวยงามน่าใช้แม้จะดูว่า ลวดลายเป็นแบบเดียวกัน แต่เทคนิคของการทำลวดลายให้เหมาะสมกับชนิดของผ้าแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน

ลวดลายที่ออกแบบมานั้นจะใช้พิมพ์ได้หรือไม่ พิมพ์ได้ดีเพียงไร ขึ้นอยู่กับว่าผู้ออกแบบได้ใช้ความรู้เชิงศิลป์ตั้งได้กล่าวแล้วข้างต้นมาผสมประสานกับความรู้ต่อไปนี้ได้ดีเพียงไร

- 1) วิธีพิมพ์ที่นำมาใช้
- 2) ขบวนการพิมพ์
- 3) ชนิดของผ้าที่จะพิมพ์
- 4) ประโยชน์ใช้สอยของผ้าพิมพ์

ลวดลายที่ออกแบบมาเพื่อใช้พิมพ์หรือเพื่อใช้ในการตกแต่งอย่างอื่นซึ่งปัจจุบันเนื่องเป็นการพิมพ์อย่างหนึ่ง ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

- 1) ลวดลายตกแต่ง (decorative motif)
- 2) ระบบการจัดวางลาย (system or pattern of arrangement)

การนำเอารูปแบบหรือวัตถุใด ๆ มาเป็นแนวความคิดในการออกแบบได้ไม่มีขอบเขตจำกัด รูปแบบตามธรรมชาติหรือรูปแบบประดิษฐ์ หรือแนวความคิดที่ดัดแปลงมาจากรูปเรขาคณิตจะเป็นแบบเดียวหรือหลายแบบผสมกัน สิ่งเหล่านี้บางครั้งจะจำกัดขีดความสามารถของนักออกแบบที่ไม่สามารถแสดงแนวความคิดการออกแบบมาได้เต็มภาคภูมิ แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของนักออกแบบย่อมต้องการออกแบบที่ดีที่ต้องนำเอาหลักการมาใช้ให้ถูกต้องสามารถประยุกต์ใช้ในแบบต่าง ๆ ที่ตนได้ออกแบบไว้

2.15.1 ประเภทของลวดลาย เมื่อวิเคราะห์ลวดลายพิมพ์เท่าที่นักออกแบบได้กระทำกันมาแล้วนั้น สามารถจัดแบ่งลวดลายออกได้เป็น 5 หมู่ ประกอบด้วย

- (1) ลายดอกไม้ (floral) รวมถึงส่วนอื่น ๆ ของพืช เช่น ใบ ผล หรือราก
- (2) ลายสัตว์ (animate) ได้แก่ สัตว์ทุกประเภท เช่น นก ผีเสื้อ ปลา กระจ่าง สุนัข หรือแมว หมายความว่า ต้องเป็นสัตว์ที่มีความน่ารัก นำใช้รวมทั้งภาพคนหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์
- (3) ลายเรขาคณิต (geometric) ได้แก่ ลายที่นำเอารูปทรงในหลักวิชาเรขาคณิตทั้งหมด เช่น เส้น รูปทรงกลม สามเหลี่ยม หรือสี่เหลี่ยมมาจัดรวมกันให้เป็นรูปต่าง ๆ

(4) ลายสมัยใหม่ (abstract) เป็นลวดลายซึ่งมีลักษณะคล้ายลายเรขาคณิตมาก แต่มิได้เป็นทรงเรขาคณิต บางครั้งอาจชักจูงให้เกิดแนวความคิดอย่างอื่นขึ้นมาได้ เป็นลวดลายที่บางครั้งจะดูเลื่อนลอยไร้ความหมาย

(5) ลายภาพของจริง (objective or scenery) เป็นภาพวิิว เครื่องจักร อาคารหรือภาพการจราจรเหล่านี้มาออกแบบเป็นลวดลายผ้า บางครั้งจะคัดแปลงจนเกือบพิจารณาไม่ได้ว่า ภาพของจริง คือ อะไร

2.15.2 ระบบการวางลาย หมายความว่า การจัดวางรูปแบบลวดลายที่ได้ออกไว้แล้วลงในผืนผ้าให้สวยงามและเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย แบ่งออกเป็น 2 ระบบ

(1) ระบบเนื้อที่จำกัด รวมทั้งลายเฉพาะบริเวณริมหรือเชิงผ้า ลายที่อยู่ในวงกรอบจำกัดหรืออาจเรียกง่าย ๆ ว่า ลายเฉพาะแห่ง (spot design) ส่วนจะพิจารณาว่าลายชนิดนี้เป็นลายเฉพาะแห่งหรือไม่ อาจนิยามเพียงสั้น ๆ ได้ว่า ต้องมีเนื้อที่ลวดลายน้อยกว่าเนื้อที่พื้นมีข้อยกเว้นบางประการที่ควรระวังเหมือนกัน คือ ถ้าลายนั้นมีส่วนต่อเนื่องกันบางครั้งจะมีใช้ลายเฉพาะแห่ง

(2) ระบบเนื้อที่ไม่จำกัด หมายความว่าลวดลายที่กระจายเต็มผืนผ้า (all-over) มีจังหวะซ้ำซ้อนหมุนเวียนไปตามความยาวของผ้าไม่มีที่สิ้นสุด อาจเป็นหน่วยเดียว-ลายเดียว หรือรวมกันเป็นหมวดหมู่หรือเป็นเส้นยาวต่อเนื่องกัน เช่น ลายทอง

การออกแบบที่มีแนวความคิดมาจากธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ผลไม้ หรือสัตว์ หรือแม้แต่ภาพคลื่นในทะเล หาดทราย ราวตากผ้า กลุ่มเมฆ หรือฝนตก เหล่านี้นำมาเป็นส่วนตกแต่งได้ทั้งสิ้น วัสดุหรือภาพตามธรรมชาติเหล่านี้ มีรายละเอียดมากจนกระทั่งบางครั้งไม่สามารถนำมาเป็นแบบลวดลายได้ ดังนั้น จำเป็นต้องคัดแปลงหรือปรับปรุงให้ง่ายขึ้น คัดรายละเอียดบางประการออกไป ทำให้แบบที่ออกมาดูสวยงามน่าใช้มากขึ้น โดยเฉพาะเท่าที่นักออกแบบมีความเห็นพ้องต้องกันนั้น มักจะพูดว่า เป็นรายการที่จะเลียนแบบธรรมชาติให้เหมือนมากที่สุดและยังกล่าวต่อไปอีกว่าการออกแบบให้เหมือนธรรมชาติยิ่งมากขึ้นเท่าใดก็จะยิ่งคิดมากขึ้นเท่านั้น จากความคิดเห็นนี้ทำให้สามารถจัดเรียงลำดับลักษณะของแบบที่นำมาจัดทำลวดลายได้เป็น 3 อันดับขึ้น คือ

- 1) ภาพของจริง Realistic or full details
- 2) ภาพกึ่งของจริง Stylized or semi - details
- 3) ภาพรูปทรง Extremely stylized of form

ทั้งนี้จะออกแบบได้สวยงามเพียงไร ต้องอาศัยคุณลักษณะส่วนตัวของนักออกแบบมาประกอบด้วย มิใช่ผู้ที่วาดเขียนเป็น รู้จักหลักการออกแบบแล้วสามารถทำได้ทุกคน รสนิยมส่วนตัวและแนวความคิด ความเจนจัดในงานจะทำให้ลวดลายเหมาะสำหรับใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

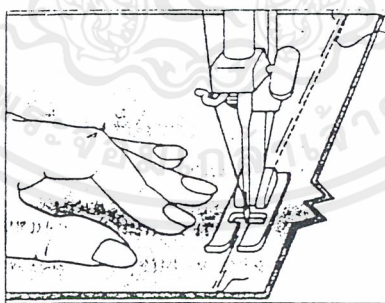
2.16 กรรมวิธีการผลิต

2.16.1 วิธีเย็บผ้า

การเย็บที่ถือเป็นพื้นฐาน คือ การเย็บตะเข็บเรียบ ๆ เพื่อให้เรียบระหว่างเย็บให้รีดไปด้วย เสื้อใหม่ที่มีอายุการใช้สั้นมาก เนื่องจากไม่ระมัดระวังการเลือกชนิดตะเข็บ การทำตะเข็บในเสื้อเด็ก ต้องเรียบและอ่อนนุ่มสำหรับความสบาย แต่แข็งแรงพอที่จะทนต่อการสวมใส่อย่างหนักและซักบ่อย

การเย็บตะเข็บ มีหลักการเย็บดังนี้

1. เมื่อจะเริ่มเย็บ ต้องดึงปลายด้ายไว้ เพื่อด้ายจะไม่หลุดไปในกระสวย
2. เริ่มแรกเย็บถอยหลังก่อน แล้วเย็บเดินหน้าสม่ำเสมอตามแนวด้ายที่เนาไว้ แต่ไม่ไข่นรรอยเนาเพราะจะทำให้ด้ายออกยากหลังจากเย็บเสร็จแล้ว
3. ขณะเย็บ ใช้มือช่วยนำตรงหน้าเข็มด้วยเพื่อให้เย็บเป็นเส้นตรงและเรียบเสมอกัน ไม่ควรดึง หรือดันผ้าเป็นอันขาด
4. ในกรณีทีเย็บผ้าหลายชั้น เช่น ตะเข็บตรงที่นั่ง ต้องใช้มือช่วยนำมากขึ้น
5. เย็บในความเร็วพอประมาณ และหัดฝึกการควบคุมความเร็วอย่างสม่ำเสมอ
6. ตรงปลายสุดของตะเข็บ ให้เย็บถอยหลังกลับมา 3 ครั้ง เพื่อจะได้ไม่ขาดง่าย
7. ใช้กรรไกรคม ๆ ตัดด้ายยาวประมาณ 10 ซม. ห่างจากเข็ม
8. จากนั้นรีดตะเข็บให้เรียบโดยใช้เตารีดไอน้ำ หรือผ้าชื้น ๆ

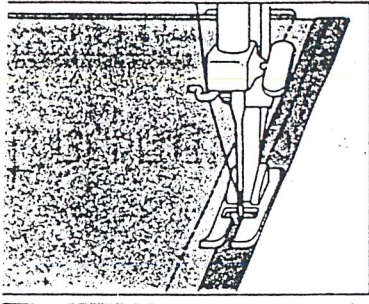

ภาพที่ 2.18 แสดงการเย็บตะเข็บ

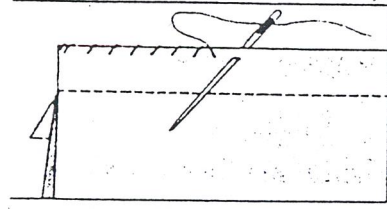
การเย็บผ้าพับเข้าด้านใน

กลับผ้าด้านใน (ด้านผิด) พับริมเข้ามา 4 มม. รีดให้เรียบแล้วเย็บแล้วรีดอีกครั้ง วิธีนี้ดีมากเหมาะสำหรับผ้าเนื้อบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 แสดงการเย็บตะเข็บเข้าด้านใน

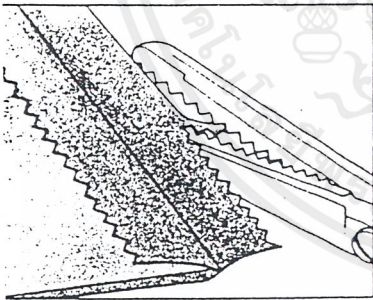
ภาพที่ 2.20 แสดงการเย็บตะเข็บพับ

การเย็บตะเข็บพับ

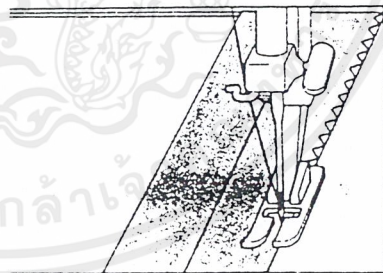
การเย็บแบบนี้เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผ้าแพรบาง ๆ และผ้าเนื้อบางเบา และการเย็บแบบนี้ใช้แทนการเย็บแบบซิกแซกได้ ในกรณีที่จักรเย็บผ้าเย็บไม่ได้ วิธีเย็บนิยมใช้ตะเข็บเอียง (คังรูป) ปักเข็มห่างจากขอบ 3 มม.

การใช้กรรไกรซิกแซกตัด

วิธีนี้เป็นวิธีที่รวดเร็วมาก โดยใช้กรรไกรซิกแซกตัด ด้านริมนอกของผ้าจะเป็นรูปสามเหลี่ยมเล็ก ๆ

ภาพที่ 2.21 แสดงการใช้กรรไกรซิกแซก

ภาพที่ 2.22 แสดงการเย็บซิกแซก

การเย็บซิกแซก

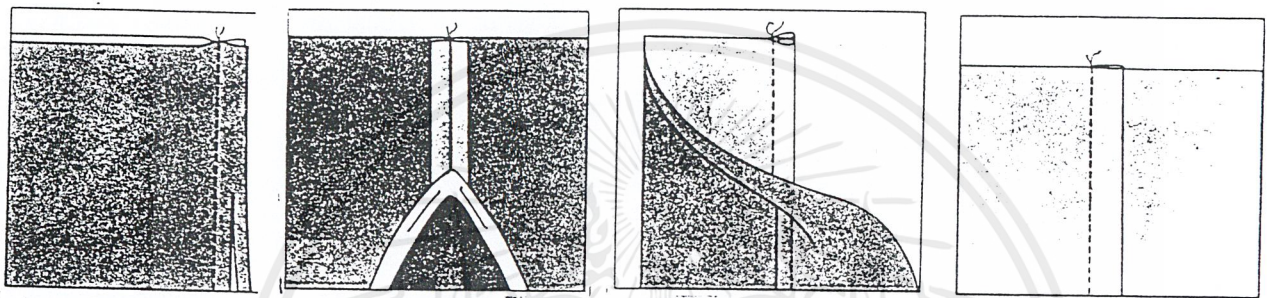
วิธีนี้เหมาะสำหรับชายผ้าคู่ และเหมาะสำหรับการเย็บขอบผ้าสองชั้นให้ติดกัน โดยเฉพาะตะเข็บโค้ง เช่น ตรงบริเวณก้นนั่ง ร่องแขน วิธีนี้ไม่เหมาะสำหรับริมผ้าที่ม้วน

การเย็บแบบตะเข็บฝรั่งเศส (ตะเข็บเข้าด้า)

มีวิธีการเย็บ 4 ขั้นตอน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประกบผ้าด้านผิดเข้าด้วยกัน แล้วเย็บติดกันห่างจากริมผ้า 6 มม. แล้วเล็มให้เรียบ โดยตัดออกให้เหลือห่างจากริมผ้า 4 มม. เท่าๆ กัน ให้เบะราบออก
2. กางผ้าออกวางราบ แล้วใช้หัวเตารีดรีดตะเข็บให้เบะราบออก รีดตลอดแนวตะเข็บ
3. พับผ้าด้านถูกเข้าด้วยกัน แล้วเย็บตะเข็บใหม่ห่าง 6 มม. จากรอยพับ
4. รีดตะเข็บให้เรียบ โดยใช้หัวเตารีดเท่านั้น

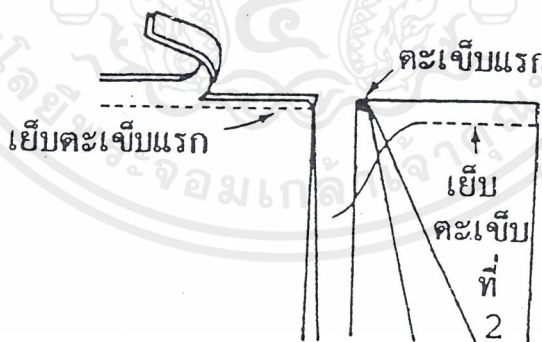
1

2

3

4

ภาพที่ 2.23 แสดงวิธีการเย็บตะเข็บฝรั่งเศส

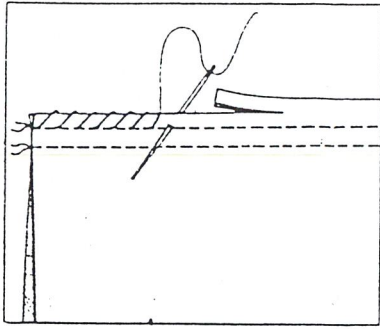

ภาพที่ 2.24 การเย็บตะเข็บเข้าถ้ำ (แสดงวิธีการเย็บตะเข็บฝรั่งเศส)

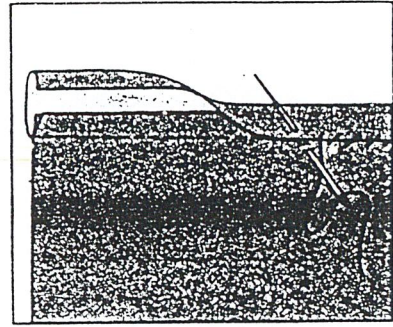
การเย็บตะเข็บซ้อน

เย็บตะเข็บเรียบ แล้วเย็บตะเข็บที่สองห่างจากตะเข็บแรก 4 มม. เล็มขอบผ้าให้เรียบ แล้วปรับให้เรียบอีกครั้ง โดยเย็บตะเข็บพัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.25 แสดงการเย็บตะเข็บซ้อน

ภาพที่ 2.26 แสดงการเย็บตะเข็บในตัว

การเย็บตะเข็บในตัว

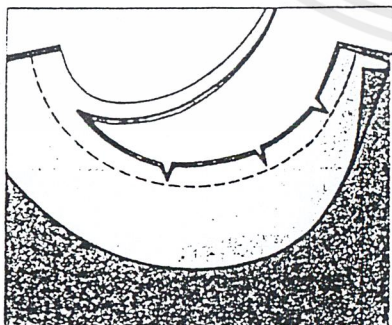
เย็บตะเข็บเรียบไปหนึ่งแถว เล็มตะเข็บขอบหนึ่งให้เหลือ 4 มม. พับขอบอีกด้านหนึ่งทบลงมา 2 ครั้ง เพื่อปิดตะเข็บในให้เรียบ แล้วเย็บให้เรียบ (คังรูป)

การเย็บตะเข็บโค้ง

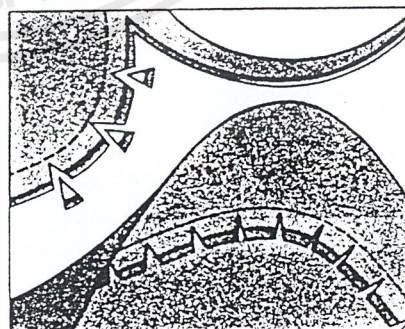
การเย็บส่วนโค้งที่คั่นนั้น จำเป็นต้องใช้ความสามารถมากทีเดียวโดยการใช้มือนำผ้า และการควบคุมความเร็วขณะเย็บ ดังนั้น เรื่องการฝึกเย็บบนเศษผ้าเป็นเรื่องสำคัญที่คือฝึกฝนจนเกิดความมั่นใจเสียก่อนการเย็บตะเข็บโค้งมีหลายแบบ ดังนี้

1. โค้งใน

- 1.1 นำส่วนโค้งมาประกบกัน กดเข็มมุด แล้วเนาให้เรียบก่อนการเย็บ
- 1.2 ใช้กรรไกรตัดเข้าหารอยที่จะเย็บ ต้องระวังอย่าตัดเข้าไปมากจนถึงรอยเย็บ
- 1.3 ระยะที่ตัดให้ห่างพอประมาณกะคুমิให้ส่วนโค้งรั้งหรือเอียงไป

ภาพที่ 2.27 แสดงการเย็บตะเข็บโค้งใน

ภาพที่ 2.28 แสดงการเย็บตะเข็บโค้งนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โค้งนอก

2.1 นำส่วนโค้งมาประกบกัน กัดเชื่อมหมุด และเนาให้เรียบตามแนวตะเข็บโค้ง

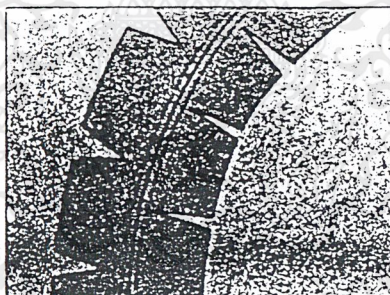
2.2 ใช้กรรไกรคม ๆ ตัดผ้าเข้าหาแนวที่จะเย็บ กว้างประมาณครึ่งหนึ่งให้เป็นรูปรอยบากตัววี (V) รอยบากนี้จำเป็น ในกรณีที่ตะเข็บอาจจะเหลื่อมล้ำกัน และตะเข็บอาจจะไม่เรียบ อย่าลืมใช้กรรไกรเล็มรอยบากที่ลู่

3. การเย็บตะเข็บโค้งติดกัน

3.1 เย็บตะเข็บเรียบทั้งสองชั้น ตัดริมให้เรียบ ชั้นที่เป็นโค้งในตัดให้เรียบ ทำรอยบากรูปตัววี เพื่อจะนำไปประกบกับชั้นโค้งนอก

3.2 ประกบด้านที่ถูกของทั้งสองชั้นเข้าด้วยกันให้ตะเข็บ ที่เย็บไว้เดินตรงกัน กัดเชื่อมหมุดที่มุมขลาและเนาตามแนวโค้ง ควรใช้แบบเนาถี่ แล้วเย็บ ดูตามแนวที่เนาเป็นหลัก

3.3 รีดตะเข็บไปด้วยขณะที่เย็บแล้วกางเบาะตะเข็บออกให้หัวเตารีด รีดให้เรียบ ตัดขอบอีกครั้งหนึ่งให้เรียบรอยบากรูปตัววี (V) จนตะเข็บสามารถแผ่ได้เรียบทั้งสองด้าน รีดซ้ำอีกครั้ง

ภาพที่ 2.29 แสดงการเย็บตะเข็บโค้งติดกัน

4. การเย็บตะเข็บโค้งส่วนบน

4.1 เย็บตะเข็บเรียบของทั้งสองชั้น จากนั้นพับได้ตะเข็บของชั้นโค้งนอก แล้วเนาตามรอยพับนั้นใช้เตารีด รีดให้ส่วนโค้งเรียบเสมอกัน แล้วขลิบริมให้เรียบ ทำรอยบาก

4.2 วางชั้นโค้งนอก (ให้ด้านลูกอยู่บนสุด) บนชั้นโค้งในทาบด้าน ตามแนวโค้งที่เย็บตะเข็บแล้วกลับเชื่อมหมุด และเนาถี่ตามลำดับ จากนั้นเย็บ โดยคูแนวเนาเป็นหลัก หลังจากเย็บเสร็จ รีดให้เรียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.16.2 ด้ายเย็บ (sewing thread)

ด้ายเย็บต้องทำด้วยใยชนิดเดียวกับผ้าที่จะเย็บ โดยมากจะเป็นใยฝ้าย ลินิน ไหม ขนสัตว์ เรยอน ไนลอน โพลีเอสเตอร์ ปอ พลาสติก และยาง ฯลฯ ด้ายฝ้ายนิยมใช้กันมากที่สุดในระหว่างใยธรรมชาติ ไนลอนใช้มากที่สุดระหว่างใยสังเคราะห์ ด้ายเย็บใยสังเคราะห์จะทำจากใยสั้นหรือใยยาวก็ได้ กระบวนการทำด้วยเย็บทำแบบเดียวกับด้ายทอ ใยต้องผ่านกระบวนการสาวหวี และดึงจัดขนาด แล้วจึงตีเกลียวและควบ ด้ายเย็บใยสังเคราะห์นิยมใช้ใยยาว

ด้ายเย็บใยสังเคราะห์มีโครงสร้าง 3 แบบ คือ ชนิดเกลียว ชนิดอัดติด (bonded) และชนิดเชื่อมติด (welded) ด้ายอัดติดนั้นเมื่อละลายติดกันแล้วจะตีเกลียวหรือไม่ก็ได้ ด้วยชนิดเชื่อมติดใช้ความร้อนทำให้ใยยาวละลายติดกัน

คุณสมบัติและลักษณะเฉพาะ

คุณสมบัติที่พิจารณาของด้ายตีเกลียวมี 6 ประการ คือ

1. สี
2. ขนาด
3. เส้นผ่านศูนย์กลาง
4. การตกแต่ง
5. เกลียว
6. จำนวนเส้นด้ายเดี่ยว (ply) ในด้ายเย็บ

การตกแต่งด้ายเย็บ

ด้ายเย็บทำแล้วต้องตกแต่งเพื่อสนองวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. ตกแต่งเพื่อเอาวัสดุเจือปนที่ติดมากับใยและด้ายออก
2. ตกแต่งเพื่อเอาวัสดุเจือปนที่ติดมากับใยและด้ายออก

ด้ายเย็บฝ้ายนิยมตกแต่งมากที่สุด 2 แบบ ได้แก่

1. ทำให้นุ่ม ใช้สารเคมีช่วย

2. ขัดมัน ใช้แป้ง เรซิน จี๊ฟี่ ช่วยให้มันเป็นมันมากขึ้น มีชื่อเรียกโดยเฉพาะว่า glaze yam บางครั้งอาจเรียกว่า การตกแต่งให้เหมือนไหม (silk finish) ผิวเส้นด้ายเป็นมันมาก เรียบ การตกแต่งให้มันมีอาจใช้เซิงกลตกแต่งโดยไม่ต้องใช้สารเคมีได้ เช่น การใช้ความร้อน ความดัน ตีเกลียว และลงแป้ง

สารลงแป้ง (sizing) อาจใช้สารประกอบธรรมชาติ เช่น แป้งหรือแป้งสังเคราะห์ก็ได้ จะทำให้เส้นด้ายเรียบ มีเนื้อมากขึ้น และเพิ่มน้ำหนักเส้นด้าย หรืออาจเพิ่มคุณสมบัติอย่างอื่นทำให้ด้ายเย็บเหนียวมากขึ้นกว่าเดิม ทนการเสียดสี (friction) ดีขึ้น หรือเพิ่มคุณค่าอย่างอื่นอีกได้

การตกแต่งด้ายเย็บให้นุ่ม จะทำให้นุ่มใกล้เคียงกับความนุ่มของใยฝ้ายโดยใช้สารตกแต่ง (softenersizing) ให้น้อยที่สุด จำนวนเกลียวน้อยลง ใช้ความดันในเวลาตกแต่งด้ายฝ้ายขุมมัน ทำให้นุ่มมากขึ้น และเป็นมันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดด้ายฝ้าย/ขนาดด้ายเย็บ

ลักษณะเฉพาะของด้ายเย็บ

ลักษณะต่อไปนี้เป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญของด้ายเย็บ ได้แก่

1. อัตราความฝืด	7. ความยืดตัว
2. ความคงทนของสี	8. ความโค้งงอ

2.16.3 การตกแต่งผ้า

การตกแต่งในสมัยแรกทำเพื่อให้ผิวสัมผัสดีขึ้น และมีเนื้อมากขึ้น ใช้ดินขาวและแป้ง เพื่อให้ผ้ามีเนื้อหนามากขึ้น รีดและขัดมันให้เนื้อเรียบ เป็นมันมากกว่าเดิม เป็นการตกแต่งเพียงชั่วคราว พอซักจะเลือนหายและค่อย ๆ หลุดออก หกสิบปีที่ผ่านมาได้มีการตกแต่งถาวรสำคัญเพียงสองชนิด ที่ใช้กันคือ การชุบมันผ้าฝ้ายและเพิ่มน้ำหนักไหม ปัจจุบันไม่นิยมเพิ่มน้ำหนักไหม แต่นิยมชุบมันผ้าฝ้ายมากขึ้น แม้ฝ้ายใยผสมก็ชุบมัน

การตกแต่ง หมายรวมถึง การกระทำใดที่ทำต่อใย ด้าย และผ้า ไม่ว่าจะเป็ระยะใดเพื่อเปลี่ยนผิวสัมผัส เนื้อ และประโยชน์ใช้สอยของผ้า นั้นให้ดีขึ้น หรือเอาส่วนที่ไม่ดีออก

การตกแต่งด้วยสารเคมี คือ การใช้สารเคมีทำให้เกิดปฏิกิริยากับเส้นใย เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายใน แต่เส้นใยไม่เสื่อมคุณภาพ เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวร ใช้จนกระทั่งผ้าขาด การตกแต่งนั้นจะยังคงอยู่ ส่วน การตกแต่งโดยการเพิ่มสารเคมี เป็นการตกแต่งด้วยสารเคมีเหมือนกัน แต่สารที่นำมาใช้นั้นคิดเส้นใยด้วยวิธีการ เช่น การลงแป้งให้แข็ง การทำให้ทนยับด้วยเรซิน พอซักหลาย ๆ ครั้งสารเหล่านั้นจะหลุดออก ผ้ากลับคืนสภาพเดิม

การตกแต่งเชิงกล คือ การใช้เครื่องจักรกลเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของผ้า มีทั้งชนิดที่ถาวรและไม่ถาวร เช่น การทำให้หด (sanforized) เป็นการตกแต่งเชิงกล แต่ผ้าหดตัวอย่างถาวร การรีด (swissing) เป็นการรีดให้ผ้าเรียบและเป็นมัน เมื่อซักคุณสมบัตินี้จะเสื่อมหายไป หรือการทาบ (beetling) ให้ผ้าลินินมีเนื้อแน่นขึ้น พอซักไปนาน ๆ เส้นด้ายพิมพ์ลวดลายใช้เครื่องจักรขัดมัน และลวดลายที่ถูกกลิ้งอันหนึ่ง อีกอันหนึ่งหุ้มผ้าหนา ก่อนพิมพ์ต้องเดินเครื่องให้ถูกกลิ้งลายกลลงบนลูกกลิ้งผ้า จนกระทั่งเป็นรอยกดลึกเมื่อพิมพ์ผ้าต้องทำให้ลูกกลิ้งโลหะร้อนจัด ผ้าจึงจะเป็นรอย ถ้าพิมพ์ผ้าใยสังเคราะห์ลายจะคงอยู่ถาวร

การพิมพ์มัน (scherinering) คือการตกแต่งให้มันวิธีหนึ่ง ไม่เหมือนสองวิธีที่กล่าวมาแล้ว เป็นวิธีพิมพ์ผ้าอย่างเดียวกับการทำให้ยับ แต่ลูกกลิ้งที่จะแกะเป็นลวดลายจะแกะเป็นเส้นละเอียดขนานกันประมาณ 100 เส้นต่อเซนติเมตร เส้นขนานนี้จะทำมุมกับเส้นยืนไปทางเดียวกับเกลียวของเส้นด้าย ทำให้ลูกกลิ้งร้อนแล้วกดลงไป ทำให้เส้นด้ายส่วนนั้นแบน จึงสะท้อนแสงได้มาก ไม่มีการโฆษณาให้ทราบจากป้ายหรือที่ใด ๆ วาผ้าได้ตกแต่งวิธีนี้ ความมันไม่ถาวร ซักครั้งเดียวก็เลือนหายไป แต่ผ้าไหมสวยงามน่าใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทาบ (beetling) เป็นการทาบให้เส้นด้ายแบนด้วยค้อนไม้ มีเครื่องจักรสำหรับทาบโดยเฉพาะ ทำให้ผ้ามีเนื้อแน่นมากขึ้นและเป็นมัน ตามปกติใช้ตกแต่งโยลินิน แต่ปัจจุบันใช้ตกแต่งโยเรยอนหรือฝ้ายทำเทียมลินิน

การทำให้ขนฟู (napping) คือวิธีตะกุกให้ปลายเส้นใยหลุดออกจากเส้นด้ายพุ่งขึ้นมา ทำให้ผ้ามีเนื้อนุ่มและหนาขึ้น เหมาะสำหรับสวมใส่ในฤดูหนาว ถ้าต้องการให้ผ้ามีขนหนามากขึ้น จะทอขนเป็นห่วงแล้วตัด ตะกุกให้ฟู ผ้าห่มนอนเนื้อหนาจะทอด้วยด้ายเส้นใหญ่ แล้วตะกุกขน ถ้าถักนิตกแต่งให้ขนฟูใช้สำหรับติดเสื้อเด็ก การตกแต่งแบบนี้ถ้าทำมากเกินไปผ้าจะขาดเร็ว

การแปรง (brushing) มีเครื่องจักรสองแบบ แบบหนึ่งเป็นขนแปรงธรรมชาติที่รอบลูกกลิ้ง ทำหน้าที่แปรงเอาขนสั้น ๆ ที่หลุดง่ายหรือหลุดออกจากผ้า แล้วร่วงหลุดไปหรือช่วยแปรงผ้ากำมะหยี่ ผ้าที่ทำขนฟูมีขนตั้งเรียบ และไม่มีปลายเส้นใยติดค้างอยู่สกปรกอีกแบบหนึ่งใช้กระดาษทรายขัด (sanding) สำหรับขัดให้ปุมปมที่อยู่ในเนื้อผ้าหรือเส้นด้ายเรียบหลุดหายไป ทำให้ผิวผ้าสวยงามใช้มากขึ้น แต่ถ้าขัดมากไปจะทำให้ผ้าขาดได้

การดึงขนาด (stentering) เป็นการตกแต่งสองอย่างพร้อมกัน คือ ดึงผ้าให้ยืดออก และดึงเส้นด้ายให้เป็นเส้นตรง ใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ดึงให้ผ้าเรียบ มีผิวเนียนไม่ย่นเวลาตกแต่งผ้าด้วยเรซินสังเคราะห์ จะต้องทำให้แห้งด้วยเครื่องดึงขนาด มิฉะนั้นจะหดมาก

การตกแต่งด้วยเรซินสังเคราะห์ (resin) เป็นสารประกอบสังเคราะห์ที่มีโมเลกุลใหญ่บางชนิดละลายน้ำ บางชนิดไม่ละลาย มีลักษณะเป็นของเหลวอย่างข้น เรซินธรรมชาติมีเกษตรสหรัฐอเมริกาค้นพบสารประกอบที่ใช้ป้องกันตัวมอดได้ เรียกว่า EQ 53 มีส่วนประกอบที่เป็นดีดีที กับสารพาบางชนิด ใช้ผสมน้ำซักผ้าครั้งสุดท้าย แม้บ้านนิยมใช้กันมากไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

การป้องกันมอดทำให้หลายวิธี เช่น

1. เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่าที่ตัวมอดจะเจริญเติบโตได้ ตัวมอดและไข่จะตายไป
2. ใช้กลิ่นที่ตัวมอดไม่ชอบ เช่น การบูนและลูกเหม็น ใส่ในตู้หรือที่เก็บเสื้อผ้า
3. ใช้สารซึ่งเป็นพิษแก่ตัวมอด เช่น ฟลูออไรด์ แลซิติโคฟลูออไรด์ ตกแต่งผ้าขนสัตว์ ตัวอ่อนของมอดกินเข้าไปจะตาย สารนี้ทนต่อการซักแห้ง แต่ไม่ทนต่อการซักน้ำ
4. ใช้สารซึ่งเป็นพิษทำอันตรายผิวของตัวมอด เช่น ฉีดด้วยดีดีที ตัวแมลงจะตายแต่ต้องทำลายบ่อยๆ
5. ใช้สารเคมีตกแต่งเส้นใยให้เป็นอาหารของตัวแมลงได้ สารเคมีเหล่านี้ผสมลงในน้ำย้อมสี ซึมเข้าไปภายในเส้นใย ทนต่อการซักแห้งและซักน้ำ

การตกแต่งเพื่อป้องกันเห็ดรา (anti - mold and mildew finishes) ใยผ้าทุกชนิดขึ้นราได้ โดยเฉพาะใยเซลลูโลสและใยโปรตีน ทำให้เส้นใยเสื่อมคุณภาพได้ด้วยสำหรับใยสังเคราะห์ ถ้ามีสารเป็นอาหารของราก็ขึ้นราได้ แต่ไม่เป็นอันตรายต่อเส้นใยเห็ดรานี้กระจายอยู่ทั่วไปในอากาศ อาจปลิวมาเกาะเสื้อผ้าที่มีความชื้น แสงสว่างและอบอุ่นเพียงพอจะเจริญเติบโตได้ ดังนั้นถ้าจะเอกลสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้องกันมิให้ผ้าขึ้นรา ต้องซักให้สะอาดและแห้งสนิทผู้เก็บเสื้อผ้าควรลดปริมาณความชื้นโดยใช้ผง cadmium chloride ใส่จานวางไว้ในตู้ด้วยบางแห่งจะติดคอมไฟไว้ในตู้เปิดเป็นครั้งคราว เพื่อให้อากาศแห้งทำนอง ๆ ได้โดยใช้ถ่ายแต่ต้องนำออกตากแดดบ่อย ๆ

การตกแต่งบางอย่างจะช่วยมิให้ผ้าขึ้นราได้ เช่น การทำให้สะท้อนน้ำ การทำให้ทนยับ ส่วนสารที่ใช้ตกแต่งเพื่อมิให้ขึ้นราได้จริง ๆ นั้นยังค้นไม่พบ เพราะจะต้องเป็นสารซึ่งมีราคาสูง ไม่มีกลิ่น ไม่เป็นอันตรายต่อผิวหนัง ไม่มีสี ไม่ระเหย ทนทานต่อการซัก ใช้งานและต้องไม่เป็นอันตรายต่อเสื้อผ้า สารประกอบบางชนิด เช่น ฟีนอล และกำมะถัน ใช้สำหรับป้องกันเห็ดราภายนอกได้ แต่ใช้กับเสื้อผ้าไม่ได้ เพราะสารเหล่านี้เป็นพิษและละลายน้ำออกได้ง่าย มีกลิ่นไม่ใคร่นิยมนัก

การตกแต่งให้ทนไฟและติดไฟช้า (flame - resistance and fire - retardant finishes) โยโลหะทั้งหมดไม่ติดไฟ (flame - proof) โยโปรตีนและโยสังเคราะห์ติดไฟช้าและไหม้เพียงชั่วระยะเวลาสั้น ๆ จะดับ นับว่าเป็น fire - retardant ในเซลลูโลสไหม้จนหมดแม้ว่าจะไม่มีเปลวไฟ ถ้าที่เหลือจะค่อย ๆ ไหม้เรื่อย ๆ ไปจนกว่าจะหมดเป็นอันตรายได้เท่า ๆ กับเปลวไฟเหมือนกัน ผ้าที่ทอเนื้อแน่นติดไฟได้ช้า แม้จะเป็นโยเซลลูโลส

การตกแต่งให้ติดไฟช้ามีทั้งชนิดถาวรและไม่ถาวร เหลือฟอสเฟต โบเรท และแอมโมเนียที่ละลายน้ำได้ ใช้ตกแต่งผ้าทำให้ติดไฟได้ช้าแต่ไม่ถาวร พอซักจะละลายน้ำหลุดไปที่ละน้อย ๆ สารเคมีบางชนิดตกแต่งให้ติดไฟช้าได้อย่างถาวร แต่จะทำให้เนื้อผ้ากระด้างขึ้นเล็กน้อย เช่น เกลือยูเรียฟอสเฟต ฟอสฟอรัสมาลดีไฮด์ เกลือทิตาเนียม และแอนติโมนีหรือไวไนล์ฟอสเฟต

2.17 สีและจิตวิทยาของเด็ก

สุภาภรณ์ ประทับฎากร(2531) โดยทั่วไปแล้วเด็กเป็นวัยที่กำลังรักสนุก รักการเล่น มีความซุกซน มีความคิดคะนองอยู่ตลอดเวลา ชอบเล่น โดดโผน ตื่นเต้น เป็นวัยเริ่มแรกของวัยอยากรู้อยากเห็น ในการศึกษาเรื่องสีที่มีความสัมพันธ์ และเหมาะสมกับเด็กนี้จึงเป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้ เพราะ สีแต่ละสีมีคุณลักษณะและให้ความรู้สึกทางอารมณ์แตกต่างกันดังนี้

2.17.1 (Colour)

ส่วนประกอบของการเห็น คือสี ช่วยให้การมองเห็นวัตถุเด่นชัด มีน้ำหนักอ่อนแก่และน่าสนใจ แบ่งออกเป็นสองพวกใหญ่ ๆ คือ

1. สีที่เห็นตามธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ หิน ดิน ฯลฯ
2. สีที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ภาพโฆษณา ไฟสี สีน้ำมัน

เมื่อเราเห็นสีมักสนใจที่ความเข้ม หรือกำลังส่องแสงของมัน ซึ่งนั่นก็คือน้ำหนักอ่อนแก่ เราพอจะสรุปน้ำหนักการมองเห็นได้ 3 ประการ คือ ค่าของสี หรือสีแท้(H ue) น้ำหนักอ่อนแก่ของสี

หรือความเข้มของสี (Value) และความแข็งแรงของสี (Croma) คุณสมบัติเหล่านี้สามารถสร้างให้เรามีความรู้สึกตื่นเต้น (สีร้อน) หรือให้ความรู้สึกสงบเงียบ (สีเย็น)

คุณสมบัติอื่น ๆ จำแนกได้ดังนี้

อิทธิพลต่อความรู้สึก

- ขนาด(Size) สีอ่อนทำให้ของดูใหญ่ขึ้น สีเข้มทำให้ดูเล็ก
- น้ำหนัก(Weight) สีอ่อน สีเย็นทำให้รู้สึกเบา สีเข้มทำให้รู้สึกหนัก
- ความแข็งแรง(Strenght) สีร้อนทำให้รู้สึกแข็งแรงมาก สีเย็นเข้มทำให้รู้สึกแข็งแรงเล็กน้อย
- อุณหภูมิ(temperature) สีร้อนทำให้รู้สึกร้อน ไม่สบายใจ สีเย็นให้ความรู้สึกเย็นสบายใจ

สีช่วยให้ทัศนวิสัยที่แจ่มใสดุจ เพื่อนำมาใช้ดังนี้ เช่นใช้สีอ่อน สีอ่อนตัดกับสีเย็น เป็นต้น สีตัดกันเองอยู่แล้วตามปกติ เช่น สีเหลืองบนพื้นสีน้ำเงิน สีแดงบนพื้นขาว เป็นต้น สีที่สามารถมองเห็นได้ว่า เข้ามาใกล้หรือห่างออกไป เช่นสีเหลือง(สีอุ่น) ดูเข้าใกล้ และสีน้ำเงิน(สีเย็น) ดูห่างออกไป

สีที่เราใช้ในเนื้อที่มาก ๆ แล้วไม่น่าดู ถ้าใช้เพียงเล็กน้อยอาจน่าดูขึ้น และอาจส่งเสริมสีอื่นให้หน้าดูยิ่งขึ้น สีที่มีความสดใสพอกัน เมื่อใช้ด้วยกันจะใช้ดึงดูดความสนใจขึ้น มักใช้ในการออกแบบป้ายโฆษณา เมื่อใช้สีเข้มจัดตัดกับสีอ่อนจัด จะทำให้แลเห็นเด่น และมีชีวิตชีวาว่าใช้สีที่มีค่าของความเข้ม หรืออาจลง หลังความเด่นของสีขึ้นอยู่กับการให้สีหนึ่งเด่นออกมามากที่สุด จะเป็นสีอุ่นหรือสีเย็นก็ตาม หรือถ้าปริมาณของสี สีที่กินเนื้อที่มากที่สุดย่อมเด่นที่สุด

จิตวิทยาสี

ก่อนวิเคราะห์จิตวิทยาสีของเด็ก ขอจำแนกจิตวิทยาสีที่มีอิทธิพลทางอารมณ์ และต่อจิตใจต่อมนุษย์ โดยทั่วไปดังนี้

สีเหลือง	- แสดงความไพบุลย์ ร่าเริงแจ่มใส สนุกสนาน
สีเหลืองสด	- แสดงความรุ่งเรือง ตื่นเต้น มั่นคงสมบูรณ์
สีเหลืองอ่อน	- แสดงความสะอาด ความสว่าง เบิกบาน ฯลฯ
สีส้ม	- แสดงความมีอำนาจ ตื่นเต้น สง่าภาคภูมิใจ
สีน้ำตาล	- แสดงความคุ้มครองป้องกัน
สีแดง	- แสดงความตื่นเต้นเล้าใจ
สีแดงเข้ม	- แสดงความสง่าผ่าเผย ความปิติอิ่มเอิบ
สีออกกุหลาบ	- แสดงความสดชื่นกระชุ่มกระชวย อ่อนหวาน
สีเขียว	- แสดงความสดชื่น กระชุ่มกระชวย ให้พักสายตา
สีเขียวอ่อน	- แสดงความสว่าง เบิกบานสดชื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีเขียวใบไม้ตัด	- แสดงความเยือกเย็น สงบ
สีเขียวแก่ผสมเทา	- แสดงความสลดใจ
สีน้ำเงิน	- แสดงความสงบลึกถึบ
สีน้ำเงินอมเขียว	- แสดงความมีเสน่ห์
สีเทาปานกลาง	- แสดงความนิ่งเฉย สงบ
สีม่วง	- แสดงความสงบ ความเป็นจริง สง่างาม ภาคภูมิ
สีดำ	- แสดงความทุกข์ การทำนาย ความทึบ ความมืด
สีขาว	- แสดงสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ ความเบิกบาน ความสว่าง
สีทอง,เงิน,และสีมันวาว	- แสดงถึงความมั่นคง
สีดำกับสีขาวอยู่ด้วยกัน	- แสดงอารมณ์ที่ถูกกดคั่น
สีสดทุกชนิด	- บ่งบอกถึงความกระชุ่มกระชวย และความแจ่มใส

2.17.2 สีกับความสนใจของเด็ก

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการมองเห็นแล้ว สีนับเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่กระตุ้นความรู้สึก และภาวะต่าง ๆ ของจิตใจที่สอดคล้องในเด็กเล็ก ๆ จะสนใจที่เรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบ ๆ ตัว แสงสว่างและเงาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เด็กสนใจ สีที่สดใสและแรง เช่นสีแดงสด สีเหลืองสด ฯลฯ เป็นต้น เมื่อเด็กโตขึ้นความรู้สึกจะเปลี่ยนไป เด็กจะเรียนรู้ลักษณะสีต่าง ๆ ที่ต่างกัน รู้สึกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่สีนั้นมีผลต่อจิตใจเด็ก เด็กจะเริ่มชอบสีใดสีหนึ่งเป็นพิเศษ หรือบางคนชอบสีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นต้น ซึ่งก็แล้วแต่ว่าเด็กได้รับการพัฒนาการหรือสภาวะแวดล้อมของเขาอย่างไร ซึ่งที่แน่ ๆ เด็กได้รับสิ่งเหล่านี้มาไม่เหมือนกัน ดังนั้นการที่จะกำหนดหรือตัดสินใจลงไปให้แน่ชัดเลยว่า สีอะไรเป็นสีที่เด็กสนใจที่สุด จึงไม่อาจจะกระทำได้ ดังนั้นเกณฑ์การกำหนดในการเลือกใช้สีที่แต่เดิมมุ่งไปว่า เด็กสนใจสีอะไรจึงเปลี่ยนแต่มุ่งเน้นสีนั้นที่ช่วยเร่งเร้าหรือกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น น่าสนใจ ฯลฯ มากที่สุด เพราะเหตุการเล่นเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ ต้องการความสนุกสนาน ดังนั้นบรรยากาศที่ใช้จึงควรเป็นสีที่ให้ความสนุกสนานด้วย

สีในแง่จิตวิทยา จากการที่เรามองเห็นสีต่าง ๆ นั้น ทางจิตวิทยาถือว่าเป็นสิ่งเร้า ทำให้เกิดการตอบสนอง ขบวนการของสิ่งเร้าที่มีอิทธิพลต่อระบบประสาทของมนุษย์มาก สามารถเปลี่ยนอารมณ์ นิสัยใจคอและพฤติกรรมของมนุษย์ได้ สีเป็นสีเร้าภายนอกที่มนุษย์สามารถได้รับทางจักขุสัมผัส และจะก่อให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ กัน เช่นตื่นเต้น กระวนกระวาย สดชื่น เศร้าหมอง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการลวงตา ซึ่งลักษณะเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เกิดในความรู้สึกของมนุษย์โดยส่วนใหญ่เหมือนกัน การศึกษาถึงสีในแง่จิตวิทยานี้ มีนักจิตวิทยาหลายท่านได้ศึกษาและทำการ

ทดลอง(Maitland , color Fundamentals Mcgraw-Hill Book Company :) ได้รวบรวมและสรุปไว้ดังนี้

สีอุ่น(Wam Color) ได้แก่ สีเหลือง แสด แดง จะให้ความรู้สึกที่เป็นพิเศษ ก้าวร้าว ลึกลับ ไร้ให้เกิดอารมณ์ตื่นเต้นอยู่เสมอ ถ้าเปรียบเทียบกับสีเย็น (Cool Color) คือ สีม่วง น้ำเงิน เขียว แล้วพวกสีเย็นจะให้ความรู้สึกที่ตรงกันข้าม คือความสันโดษ ความนิ่งเฉย ความเยียบสงบ คนส่วนใหญ่ชอบสีเหล่านี้ คือ สีแดง น้ำเงิน ม่วง เขียว แสด

สีแดงเป็นสีที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ชอบ และสีน้ำเงินเป็นสีที่ผู้ชายส่วนใหญ่ชอบ โดยทั่วไปผู้หญิงจะมีความรู้สึกไวกว่าผู้ชาย และลักษณะการบอดสีจะพบในผู้ชายมากกว่า

สีบริสุทธิ์(Pure Color) มักได้รับการเลือกมากกว่าเงาสีและผสมสีขาว ๆ ในวงแคบ ๆ ในวงกว้าง ๆ พวกเงาสี และสีผสมจะได้รับเลือกกว่า

การใช้สีร่วมกันนั้น นิยมใช้ในแง่ต่อไปนี้

1. ใช้ตัดกัน
2. ใช้สีกลมกลืนกัน
3. ใช้สีใกล้เคียงกัน แต่มีคุณค่าความแก่ อ่อน ต่างกัน

2.17.3 การศึกษาเกี่ยวกับการใช้สีในห้องนอนเด็ก

ลอเรนซ์ บี เพอร์กินส์ ได้สรุปผลเรื่องการใช้สีเกี่ยวกับเด็กดังนี้

พืงนี้กเสมอว่า เด็ก ๆ ชอบสีสดใส และธรรมชาติของเด็กชอบสนุกสนาน ร่าเริง เด็กจึงเปรียบเทียบส่วนต่างของห้องที่มีลักษณะเรียบร้อยแล้ว สีใด ๆ ก็ตามที่ตกแต่งอย่างสวยงาม เด็ก ๆ มักทำสกปรกในไม่ช้าก็เร็ว ฉะนั้นอย่างมุ่งสนใจในแง่ Color Scheme ของเด็กแต่เพียงอย่างเดียว แต่งห้องโดยคำนึงถึงการระวังรักษาที่ตามมาภายหลัง

สีที่เหมาะสมกับเด็กมีมากมายหลายสีไม่ใช่สีใดสีหนึ่ง ในการจัดสีให้กับเด็กสิ่งที่ควรคำนึงคือช่วงวัยที่เหมาะสมกับเด็ก และพืงคำนึงถึงสิ่งที่เด็กจะสามารถรับรู้ได้ กับการที่จะนำสีมาใช้กับผลิตภัณฑ์ สีที่ใช้ในห้องนอนเด็กควรเป็นโทนสีที่สบายตา สดใส และให้ความอบอุ่น รวมทั้งให้ความสนุกสนานกับเด็กด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นุขรี กิตติญาณ (2530) งานวิจัยชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดเตี็ดอ่อนในห้องเด็กทารกแรกเกิด วัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบอุปกรณ์ทำความสะอาดเตี็ดทารกแรกเกิด ให้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความปลอดภัย และสะดวกรวดเร็วการใช้ โดยประกอบด้วยเตียงทำความสะอาด มีชุดอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาด เช่น สบู่ สาลี แป้ง อ่างอาบน้ำ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีสำรวจและรวบรวมข้อมูล

จากรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลทางภาคสนาม ปฐมภูมิและทุติยภูมิ อันเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากผลิตภัณฑ์ข้างเคียง และผลิตภัณฑ์จริง จากวัตถุประสงค์ของโครงการโดยการแบ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

วิธีการสำรวจและรวบรวมข้อมูล คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ ถือเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยนำมาประกอบการวิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กทารก โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลด้านปฐมภูมิ คือการที่ผู้วิจัย ได้ออกศึกษาตลาดรูปแบบผลิตภัณฑ์ ราคาของผลิตภัณฑ์ และความสามารถที่จะซื้อได้ของผู้บริโภค แหล่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถามผู้เชี่ยวชาญจากแผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันราชมนักวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ฯ

2. การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิได้จากจากค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้อง ได้รวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ดำรงจากห้องสมุดต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เป็นพื้นฐานความรู้ในการออกแบบ โดยมีแนวทางการวิจัยพอสังเขปเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก พฤติกรรม และพัฒนาการแต่ละช่วงของวัย
2. การศึกษาลักษณะความต้องการของเด็กทารก
3. การศึกษาข้อมูลเฉพาะพฤติกรรมและความพร้อมของผู้ที่กำลังจะเป็นพ่อและแม่
4. การศึกษาการเลี้ยงดูทารกที่เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักโภชนาการ
5. การศึกษาอาหารสำหรับทารก ที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต
6. การศึกษาถึงความสำคัญของการนอนหลับและความต้องการพักผ่อนของเด็กทารก
7. การศึกษาจากจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็ก
8. การศึกษาความเป็นไปของตลาดสิ่งทอในปัจจุบัน
9. การศึกษาวัสดุที่จำเป็นในการผลิต
10. การศึกษาจิตวิทยาการใช้สีและลวดลายที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
11. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลภาคสนาม
2. การศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร
3. การศึกษาจากผลิตภัณฑ์จริงและการสัมภาษณ์
4. แหล่งที่มาของข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอผลงานออกแบบ

แหล่งที่มาของข้อมูล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ซึ่งสรุปเป็นแหล่งข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลจากบุคคล
 - อาจารย์ประจำแผนกผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกาย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ
 - เจ้าหน้าที่ให้บริการสอบถามข้อมูลของศูนย์บริการออกแบบ กรมส่งเสริมการส่งออก
 - เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล๊วยน้ำไทย
 - ประชาชนทั่วไปที่มีบุตรแล้ว(สถานภาพเป็นบิดามารดา)
2. แหล่งข้อมูลจากภาคเอกสารอ้างอิง
 - ตำราที่เกี่ยวข้อง
 - คู่มือการเลี้ยงดูเด็ก
 - วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เพื่อนำไปสู่การออกแบบ
3. แหล่งข้อมูลด้านสถานที่
 - คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - หอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - ห้องสมุดกองอุตสาหกรรมสิ่งทอ กล๊วยน้ำไทย
 - ห้องสมุด ศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรม รัชดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้างสรรพสินค้า แมงกเด็กอ่อน
- แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ฯ
- แผนกแม่และเด็ก โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

- พนักงานขายผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก
- ประชาชนทั่วไปที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว
- ข้าราชการที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว
- ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว
- นักศึกษา

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน
พนักงานขายผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก	1
ประชาชนทั่วไปที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว	9
ข้าราชการที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว	3
ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพเป็นบิดา มารดาแล้ว	13
นักศึกษา	4
รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	30

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่อง โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องที่ต้องควบคุมเนื้อหาที่ส่งผลอันเป็นแนวทาง ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าสำหรับใช้ในห้องนอนเด็กทารกแรกเกิด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค

ตอนที่ 3 แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของแบบสอบถามเป็น เป็นแบบแสดงความเห็น และแบบ Rating Scale ได้กำหนดมาตรฐานวัดไว้ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีคะแนนในระดับมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	มีคะแนนในระดับมาก
3	คะแนน	หมายถึง	มีคะแนนในระดับปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	มีคะแนนในระดับน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	มีคะแนนในระดับน้อยที่สุด

และมีคำถามปลายเปิดถามความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่ต้องการให้ผู้ตอบแสดงความเห็น นอกเหนือจากคำตอบที่มีให้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาค่าความเหมาะสมที่จะเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กทารกแรกเกิด

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือความต้องการในตัวผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย(\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
3. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เดิม และความคาดหวังในผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ

เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นสอดคล้องมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นสอดคล้องมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นสอดคล้องปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นสอดคล้องน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีระดับความเห็นสอดคล้องน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลเป็นแนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องเด็กแรกเกิด

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือความต้องการในตัวผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินผลโดยใช้ค่าเฉลี่ย(\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
3. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เดิม และความคาดหวังในผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการคำนวณหาค่าทางสถิติใช้สูตรดังนี้

1. ค่าร้อยละ ใช้สูตร (ถ้าน สายยศและอังคณา สายยศ,2540)

$$\text{ร้อยละของข้อใด} = \frac{\text{ความถี่ของข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}} \times 100$$

ตัวอย่าง

ข้อที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน มีเพศหญิง 21 คน จงหาค่าร้อยละจำนวนของเพศหญิง

$$\text{ร้อยละของเพศหญิง} = \frac{21 \times 100}{30}$$

$$\text{ร้อยละของเพศหญิง} = 70$$

2. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (ถ้าน สายยศและอังคณา สายยศ ,2540)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของกลุ่มประชากร

fx หมายถึง ผลรวมความถี่คะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

ข้อที่ 2 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ประเมินผลว่า วัสดุผ้าฝ้ายมีความเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาใช้ เป็นวัสดุในการผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ซึ่งสามารถแจกแจงเป็นความถี่ได้ดังนี้

	ค่าคะแนน	ความถี่ (f)	fx
มากที่สุด	5	22	110
มาก	4	4	16
ปานกลาง	3	3	9
น้อย	2	1	2
น้อยที่สุด	1	0	0
		N = 30	$\sum fx = 137$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จงหาค่ามัธยิมเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{137}{30}$$

$$30$$

$$\bar{x} = 4.56$$

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (S.D) ใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

S.D	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum fx$	หมายถึง	ผลรวมความถี่ของคะแนน
$\sum fx^2$	หมายถึง	ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
N	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

ข้อที่ 3 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ประเมินว่า วัสดุผ้าฝ้ายมีความเหมาะสมที่สุดที่จะนำมาใช้ เป็นวัสดุในการผลิตผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ซึ่งสามารถแจกแจงเป็นความถี่ได้ดังนี้

	ค่าคะแนน	ความถี่ (f)	fx	x	fx
มากที่สุด	5	22	5	25	25
มาก	4	4	16	16	64
ปานกลาง	3	4	33	9	99
น้อย	2	2	4	4	8
น้อยที่สุด	1	2	2	1	
		N = 30	$\sum fx = 60$		$\sum fx^2 = 168$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จงหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

$$S.D. = \sqrt{\frac{168}{30} - \left[\frac{60^2}{30} \right]}$$

$$S.D. = \sqrt{5.60 - 4}$$

$$S.D. = \sqrt{1.6}$$

$$S.D. = 1.26$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการจัดทำโครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ทฤษฎี และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจากการสัมภาษณ์และจากแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบ

ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลปฐมภูมิได้แก่ การแจกแบบสอบถามกับประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 30 ชุด เป็นแบบสอบถามแบบถามความคิดเห็นทั่วไป โดยได้แบ่งออกเป็นทั้งหมดด้วยกัน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นทั่วไปในตัวผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านการออกแบบที่ผู้ตอบพึงพอใจ

ได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 30 ชุด ได้รับคืนมา 30 ชุด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	- ชาย	9	30
	- หญิง	21	70
2.	อายุ		
	-20 – 25 ปี	8	26.66
	-26 – 30 ปี	12	40
	-31 – 35 ปี	4	13.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	-36 ปีขึ้นไป	6	20
3.	อาชีพผู้ให้ข้อมูล		
	-นักศึกษา	4	13.33
	-ผู้ประกอบการ	13	30
	-ข้าราชการ	3	10
	-พนักงานขายผลิตภัณฑ์	1	3.33
	-อื่นๆแม่บ้าน รับจ้าง ค้าขาย	9	30
4.	จำนวนสมาชิกในครอบครัว(ผู้ตอบ สามี ภรรยาและจำนวนบุตร)		
	- 3 คน	12	40
	- 4 คน	10	33.33
	- 5 คน	7	16.66
	- 6 คน	3	10
5.	อัตราการรายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
	- ต่ำกว่า 8,000 บาท/เดือน	6	20
	-8,000 – 10,000 บาท/เดือน	4	13.33
	-11,000 – 15,000 บาท/เดือน	5	16.66
	-16,000 – 20,000 บาท/เดือน	6	20
	-มากกว่า 21,000 บาท/เดือน	9	30

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่างๆไปในตัวผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นต่างๆไปในตัวผลิตภัณฑ์

ข้อ	รายการ	X	S.D.
1.	ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ท่านคิดว่ามีความจำเป็นต่อเด็ก		
	1.1 ที่นอน และ เบาะนอน	4.87	0.35
	1.2 เบาะกันกระแทกข้างเตียง	3.73	0.84
	1.3 ผ้าห่ม	4.70	0.53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปในตัวผลิตภัณฑ์(ต่อ)

ข้อ	รายการ	X	S.D.
	1.4 หมอน	4.40	0.67
	1.5 มุ้ง	3.87	1.38
	1.6 ผ้าม่าน	2.93	0.87
	1.7 ถุงใส่ผ้าอ้อม	1.83	0.99
	1.8 ภาพประดับฝาผนัง	2.93	1.76
	1.9 อื่น ๆ		
2.	วัสดุที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์		
	2.1 ผ้าฝ้าย	4.70	0.10
	2.2 ลินิน	2.63	1.16
	2.3 ไหม	1.83	0.99
3.	การผลิตภัณฑ์เปลี่ยนผลิตภัณฑ์ที่ท่านคิดว่าสะดวกและทนต่อการใช้งาน		
	3.1 กระจุม	3.17	0.99
	3.2 ซิป	3.90	0.92
	3.3 การผูก	4.64	0.99
4.	สีที่ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์		
	4.1 โทนสีฟ้า	4.37	0.93
	4.2 โทนสีชมพู	4.07	1.11
	4.3 โทนสีครีม	3.93	0.96
	4.4 โทนสีขาว	3.83	1.01
5.	ลวดลายของผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจ		
	5.1 ลายพิมพ์การ์ตูนทั่วทั้งผืน	3.87	1.14
	5.2 ใช้ลายการ์ตูนตกแต่งเพียงบางส่วน	4.30	0.88
	5.3 ไม่มีลวดลายแต่ใช้ผ้าและด้ายสีตกแต่ง	3.27	1.19
	5.4 ไม่มีลวดลายใช้ผ้าลูกไม้ตกแต่ง	2.10	1.18
6.	สาเหตุที่ท่านตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนอนสำหรับเด็ก		
	6.1 สีที่เหมาะสมกับเพศของเด็ก	4.30	0.70
	6.2 สีที่ตนชอบ	3.67	1.24
	6.3 สีที่ดูสะอาดตา	4.30	1.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปในตัวผลิตภัณฑ์(ต่อ)

ข้อ	รายการ	X	S.D.
7.	ในด้านการตลาดที่ท่านตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เนื่องจาก		
	7.1 ประโยชน์ใช้สอยจากตัวผลิตภัณฑ์	4.77	0.43
	7.2 ราคาที่เหมาะสม	4.37	0.72
	7.3 การบริการที่ประทับใจ	3.40	1.59
	7.4 การโฆษณาที่น่าเชื่อถือ	3.03	1.27
8.	ปัญหาที่พบในตัวผลิตภัณฑ์เมื่อการใช้งาน		
	8.1 ทำความสะอาดไม่ทั่วถึง	3.77	0.97
	8.2 ไม่ทนต่อการใช้งาน	4.10	0.71
	8.3 ระบายผิวต่อเด็ก	4.20	0.96
	8.4 ประสบปัญหาเชือรา	3.20	1.10
9.	ราคาที่เหมาะสมที่ท่านสามารถซื้อได้		
	9.1 900 - 2,500 บาท	4.53	0.90
	9.2 3,000 บาทขึ้นไป	3.63	1.10
	9.3 5,000 บาทขึ้นไป	2.70	0.84
	9.4 7,000 บาทขึ้นไป	1.73	0.91

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านรูปแบบที่พึงพอใจ

สีส้มของผลิตภัณฑ์ ในส่วนรวม ๆ แล้วกลุ่มเป้าหมายมีความพอใจกับโทนสีอ่อน ๆ สดใส สบายตา เช่นสีฟ้า กับชมพู เป็นสีที่พึงพอใจมาก ในด้านลวดลายการออกแบบชอบลวดลายการ์ตูนแบบน่ารัก ๆ สีสดที่สดใส ที่มีผลต่อการมองเห็นของเด็กแรกเกิด ลวดลายที่ช่วงส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่าง ๆ สิ่งทีกลุ่มเป้าหมายต้องการในตัวผลิตภัณฑ์ คือ ประโยชน์ทั้งทางด้านการใช้งานและประโยชน์ในด้านที่มีผลต่อจิตใจต้องควบคู่กันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางผลการวิเคราะห์ แบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าสำหรับเด็ก สรุปได้ว่า

ผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญกับเด็ก คือ ที่นอนหรือเบาะนอนมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาเป็น ผ้าห่ม หมอน ผ้าปูที่นอน เบาะสำหรับกันเตียง สำหรับมุ้งและถุงใส่ผ้าอ้อมมีความสำคัญอยู่ในลำดับกลาง และที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ ภาพประดับผนัง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อพฤติกรรมการเล่นของเด็กแรกเกิดคือ ที่นอนหรือเบาะนอน ผ้าห่ม หมอน ผ้าปูที่นอน เบาะสำหรับกันเตียง มุ้งและถุงสำหรับใส่ผ้าอ้อม

วัสดุที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ จากแบบสอบถามความคิดเห็น คำสถิติที่ได้ สรุปได้ว่า ผ้าฝ้าย เป็นวัสดุที่เหมาะสมที่สุดกับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องนอนหรือเครื่องนุ่งห่มใด ๆ ก็ตาม

การผลิตเปลี่ยนผลิตภัณฑ์เครื่องนอน หมายถึงการผลิตเปลี่ยนเพื่อนำไปทำความสะอาด โดยที่ให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภค และความแข็งแรงต่อการใช้งาน คือการใช้ลักษณะของการผูก ที่ใช้ผ้าทำเป็นเชือก ถือว่ามีความแข็งแรงในระดับหนึ่งกับการใช้งานที่อยู่กับที่ ใช้ความสะดวกมากกับการใช้งาน และไม่อันตรายต่อเด็กด้วย

สีสันทันที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กและที่ท่านซื้อสินค้าพึงพอใจ จากแบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไป ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายให้ลำดับความสำคัญกับสีในโทนฟ้ามาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือสีชมพู

ลวดลายของผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับเด็กและที่ท่านผู้ซื้อพึงพอใจ ลวดลายที่เหมาะสมและมาเป็นอันดับแรก คือ ลวดลายการ์ตูน แต่ต้องนำมาตกแต่งเพียงบางส่วนของผลิตภัณฑ์ กลุ่มเป้าหมายไม่ต้องการที่เป็นลวดลายมาก ยังต้องการความดูสะอาด ความเป็นระเบียบของลวดลายอยู่

สาเหตุที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก คือ สีสันทันดูสะอาดตา และจากความเหมาะสมกับเพศของเด็กด้วยเช่นกัน

ในด้านการตลาดที่กลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ เนื่องมาจาก ความพอใจจากประโยชน์ในตัวผลิตภัณฑ์ และในระดับราคาที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทฤษฎีภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีภูมิได้แก่การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. วัสดุ
2. การกำหนดโครงสร้าง
3. ขนาดของผลิตภัณฑ์
 - ที่นอน
 - ผ้าห่ม
 - เบาะก้นรถยนต์
 - ผ้าปูที่นอน
 - มุ้ง
4. แนวทางการออกแบบ
5. ตะเข็บเย็บ

1. การวิเคราะห์วัสดุ (Material)

เครื่องนุ่งห่มเป็นสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพของเด็กเช่นกัน การหาซื้อเครื่องนุ่งห่มสำหรับเด็กต้องเลือกผ้าที่ซักง่ายและทนทาน ผ้าที่เหมาะสมสำหรับเด็กโตหรือเด็กทารกก็คือ ผ้าฝ้ายซึ่งได้ค้นคว้าวิจัยกันมานานแล้ว ฝ้ายลินิน ผ้าไหม หรือขนสัตว์ ทั้งหมดนี้ก็มีความคิดเหมือนกัน แต่ผ้าฝ้ายใช้ได้ดีกว่า เพราะทนต่อการซักต้ม ซึ่งบางครั้งจำเป็นต้องมีการต้มเสื้อผ้า อีกประการหนึ่ง ผ้าฝ้ายไม่ระคายต่อผิวหนังของเด็กเหมือนผ้าขนสัตว์

ผ้าทอลายขัดเนื้อขนาดกลาง

ผ้าสาธุนิคบาง (lawn) มีลักษณะโปร่งบางเหมือนผ้าแก้วแต่เนื้อนุ่ม ขุน ทอด้วยด้ายฝ้ายหวีผิวเรียบ ใช้สำหรับทำผ้าอ้อม เสื้อเด็กอ่อน พิมพ์ดอกสำหรับตัดเสื้อนอน

ผ้าสาธุน (batist) มีลักษณะเหมือนผ้าสาธุนิคบาง แต่เนื้อทึบและขุ่นกว่า เหมาะสำหรับใช้ทำเสื้อเด็กอ่อน เสื้อนอน ผ้าเช็ดหน้า

ผ้าพีระมิด (cambric) เป็นผ้าฝ้ายเนื้อบางเช่นเดียวกัน แต่ไม่โปร่งใส ทอค่อนข้างแน่น มีน้ำหนักเบา ด้านถูกเป็นมันเล็กน้อย ใช้สำหรับทำผ้าเช็ดหน้า ผ้านักเสื้อสตรี เสื้อนอน ผลิตภัณฑ์จำหน่ายทั้งสีขาว ย้อมสีพื้น และพิมพ์ดอก

ผ้าปานัสติน (muslin) เป็นชื่อผ้ากลุ่มใหญ่ ตั้งแต่เนื้อขนาดกลางจนถึงเนื้อหนา ใช้ทำผ้าเช็ดหน้าผ้าตัดเสื้อ และผ้าปูที่นอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบในตัวผลิตภัณฑ์เมื่อการใช้งาน ที่มาเป็นอันดับแรกจากการสอบถามความคิดเห็น คือการระคายเคืองต่อผิวหนังและไมทนต่อการใช้งาน เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นผ้าฝ้าย ที่มีสัมผัสที่อ่อนนุ่ม จึงมีความบางมาก ในด้านการเย็บตะเข็บก็จะไม่แข็งแรงต้องเลือกวิธีเย็บให้เหมาะสมกับผ้า โดยต้องคำนึงถึงผู้ใช้ คือเด็กซึ่งผลิตภัณฑ์ต้องสัมผัสกับเด็กตลอดเพื่อมิให้ระคายต่อผิวหนัง

ราคาที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มเป้าหมายสามารถซื้อได้ คืออยู่ในระดับราคาที่ 900 – 2,500 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นในด้านการออกแบบที่ท่านพึงพอใจ (การสัมภาษณ์)

ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด โดยกำหนดหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบได้ดังนี้

1. สีของผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมและกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจกับสีที่ออกมาในแนวของสีอ่อน ๆ ที่ดูสะอาดตา และเกินกว่า 50 % ที่มีความพึงพอใจในโทนสีฟ้า นอกจากนี้ก็เป็นสีชมพู ครีမ် และขาว บางกลุ่มให้ความสำคัญกับการใช้สีกับเพศของบุตรของตน และบางส่วนไม่ขอแสดงความคิดเห็น

สรุป สีฟ้าเป็นสีที่กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจ แต่สีอื่น ๆ ก็มีกลุ่มเป้าหมายให้ความพึงพอใจเช่นกัน ไม่ควรขาวจนเกินไป ควรมีสีสันทันเพื่อให้เด็กมีอารมณ์ดีนั้่น

2. ลวดลายที่พึงพอใจ โดยภาพรวมให้ความสำคัญกับลวดลายการ์ตูน ที่ดูน่ารักเหมาะสมกับเด็ก สีพื้นเป็นโทนอ่อน

สรุป ลวดลายเป็นลวดลายการ์ตูน ที่เป็นลายน่ารัก ๆ เหมาะสมกับเด็ก

3. ในด้านการออกแบบที่พึงให้เกิดแก่ตัวผลิตภัณฑ์ คือ การออกแบบที่เน้นทางด้านจิตใจ และประโยชน์ใช้สอยที่คุ้มค่าที่สุด

สรุป การออกแบบ ต้องคลุมถึงประโยชน์ทั้งทางด้านการใช้งานและด้านจิตใจ

4. สำหรับราคาขายผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันโดยจัดลำดับสินค้าที่แตกต่างกัน สินค้าที่มีแบรนด์ก็จะมีราคาสูง และในด้านของคุณภาพ การออกแบบก็ดีกว่าสินค้าที่ระดับราคาไม่สูง จากการสอบถามสรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายที่มีฐานะระดับปานกลาง ถึงขั้นระดับสูง สามารถที่จะซื้อสินค้าที่มีแบรนด์ได้ โดยคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าและอายุการใช้งานที่ยาวกว่ากัน และที่สำคัญเป็นสินค้าที่ไม่ต้องซื้อบ่อยครั้ง กลุ่มเป้าหมายสามารถที่จะซื้อสินค้าในระดับราคาที่สูงได้และคุณภาพการใช้งานต่อการใช้งาน

สรุป ระดับราคาขายในปัจจุบันถึงแม้จะสูง ก็เหมาะสมกับคุณภาพที่แลออกมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป จากการวิเคราะห์ข้อมูลของวัสดุสามารถสรุปได้ว่า วัสดุที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์มากที่สุด คือ ผ้าฝ้าย ชนิดที่เป็นผ้าทอลายขัดเนื้อขนาดกลาง เพราะมีสัมผัสที่อ่อนนุ่ม ไม่กระด้างและระคายต่อผิวหนัง เช่น ผ้าสาธูชนิดบาง ผ้าสาธู ผ้าพีระมิด ผ้าปานัสติน

2. การวิเคราะห์โครงสร้างสี(Colour)

สีในห้องเด็กควรเป็นสีที่ให้ความเย็นสบายแก่สายตาและดูสดใส สีเข้มทำให้เกิดรอยสกปรกง่าย แต่ก็ทำให้ห้องดูแคบลง ควรให้เด็กได้เลือกสีและกระดาษติดผนังด้วยตนเอง ถ้าผนังห้องมีสีเขียวสบายตา ก็ควรเลือกเครื่องเรือนสีเข้มหรือสีสดใส (วัฒนธรรม จุฑะวิภาค , 2534 : หน้า 84)

การออกแบบตกแต่งสีห้องนอน การใช้สีห้องนอนมีการให้โครงสร้างสีแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะเพศและวัย สีส่วนรวมในห้องนอนเป็นสีเบา ๆ อ่อน เป็นส่วนที่พิถีพิถันมาก ห้องนอนเด็กนิยมใช้สีแท้ ได้แก่สีที่สดใส สะอาด อ่อนหวาน (DELICATE) อ่อนนุ่ม(SOFT) บางครั้งอาจมีสีที่รุนแรงฉูดฉาด เพื่อให้เกิดความรู้สึกกระฉับกระเฉงทางออกกำลังกาย (ACTIVITY) บ้างพอสมควร (วรพงศ์ วิชาติอุดมพงศ์ , 2539 : หน้า 197)

สรุป จากการวิเคราะห์ข้อมูลของวัสดุสามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างสีห้องนอนเด็กควรเป็นสีที่ให้ความเย็นสบายตา ได้แก่ สีที่สดใส สะอาด อ่อนหวาน (DELICATE) อ่อนนุ่ม(SOFT) บางครั้งอาจมีสีที่รุนแรงฉูดฉาดเพื่อให้เกิดความรู้สึกกระฉับกระเฉงทางออกกำลังกาย (ACTIVITY)

3. การวิเคราะห์ขนาดของผลิตภัณฑ์

ที่นอน ที่นอนสำหรับเด็กเป็นที่นอนฟองน้ำที่หุ้มด้วยผ้าฝ้าย ที่นอนของทารกควรมีเนื้อแน่น ขนาดของที่นอนคือขนาดความกว้างตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเตียงเด็กเล็กวัดตามความกว้างและความยาวภายในได้ 2 ขนาด คือ

1. ความกว้างภายใน 600 มม. ความยาวภายใน 1200 มม.
2. ความกว้างภายใน 730 มม. ความยาวภายใน 1320 มม. (พระราชบัญญัติ

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มาตรฐานเลขที่ มอก. 1154-2536 ฉบับที่ 1880 , 2536)

ที่นอนจะมีความหนา เป็น 3 นิ้ว และ 5 นิ้ว

สรุป ขนาดที่นอน 730 × 1320 มม. หนา 5 นิ้ว

ผ้าห่ม ผ้าห่มสำหรับเด็กควรเป็นผ้าที่ดูซับเหงื่อได้และทำความสะอาดได้บ่อยครั้ง ขนาดของผ้าห่ม กำหนดให้มีขนาด 750 × 1,000 มม. การกำหนดขนาดนี้เนื่องจากขนาดของเด็ก ซึ่งแรกเกิดจะมีส่วนสูง 500 มม. จนอายุ 5 ปีเด็กจะมีส่วนสูง 1,050 มม. ก็ยังสามารถใช้งานได้อยู่ และขนาด 750 × 1,000 มม. นี้ก็เหมาะสมที่จะใช้กับเตียงเด็กได้ด้วย

สรุป ขนาดผ้าห่มเท่ากับ 750 × 1,000 มม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เบาะกันรอบเตียง(Crib Bumper) ขนาดของเบาะกัน กำหนดมาจากขนาดความกว้างยาวภายในของเตียงเด็กเล็กตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยเบาะกันนี้ ประกอบด้วย 4 ด้านของเตียง ด้านยาว จะมีความยาว 1,320 มม. สูง 250 มม. และด้านกว้างคือด้านหัวนอนและปลายเท้า มีความกว้าง 730 มม. และสูง 250 มม.

สรุป ขนาดเบาะกันรอบเตียงด้านความกว้างของเตียง 1,320 มม. สูง 250 มม.

ขนาดเบาะกันรอบเตียงด้านความยาวของเตียง 730 มม. สูง 250 มม.

ผ้าม่าน ผ้าม่านเป็นส่วนช่วยในการปิดกั้นแสงที่มีมากเกินไปจนความจำเป็นสำหรับเด็ก ขนาดของผ้าม่าน คือขนาดที่สามารถปิดกั้นแสงได้ โดยกำหนดขนาดได้มาจากขนาดของหน้าต่าง

สรุป ขนาดผ้าม่านใช้มีขนาด กว้าง 1,200 × 1,500 มม.

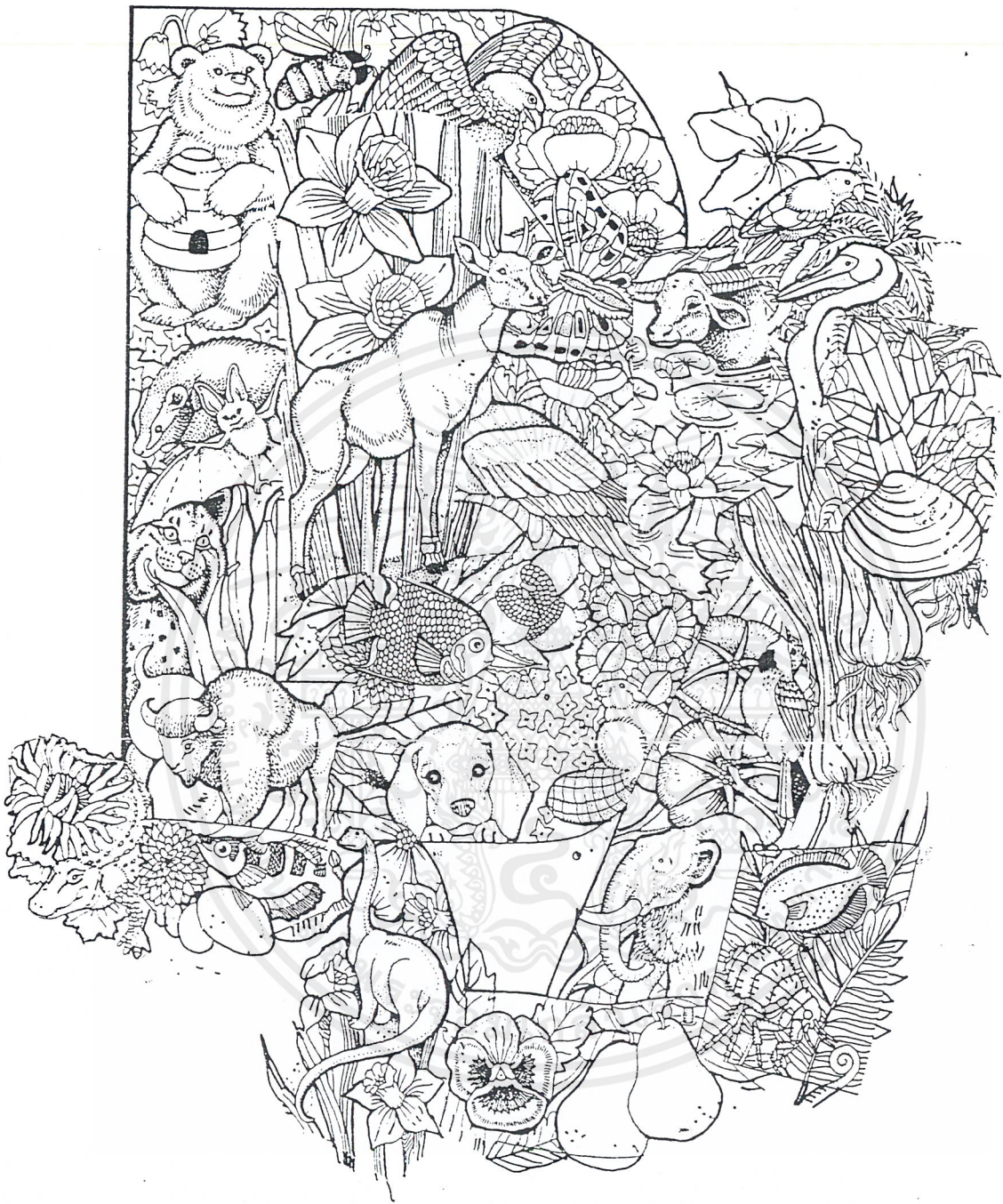
มุ้ง มุ้งสำหรับเด็กควรเลือกที่โปร่งและขนาดใหญ่ เด็กจะได้ไม่ร้อน และสามารถทำความสะอาดได้ง่าย ขนาดให้มีความกว้างที่สามารถคลุมเตียงของเด็กได้ โดยใช้ผ้าในลอนที่สามารถทำความสะอาดได้ง่ายและไม่เป็นรา เมื่อบางครั้งต้องกับอากาศชื้น กำหนดให้มุ้งของเด็กมีความสูงจากพื้น 1,600 มม. และใช้พื้นผ้าที่มีความกว้าง 4,500 มม.

สรุป ขนาดของมุ้งก้นเตียงให้มุ้งของเด็กมีความสูงจากพื้น 1,600 มม. และใช้พื้นผ้าที่มีความกว้าง 4,500 มม.

4. การวิเคราะห์แนวทางในการออกแบบ

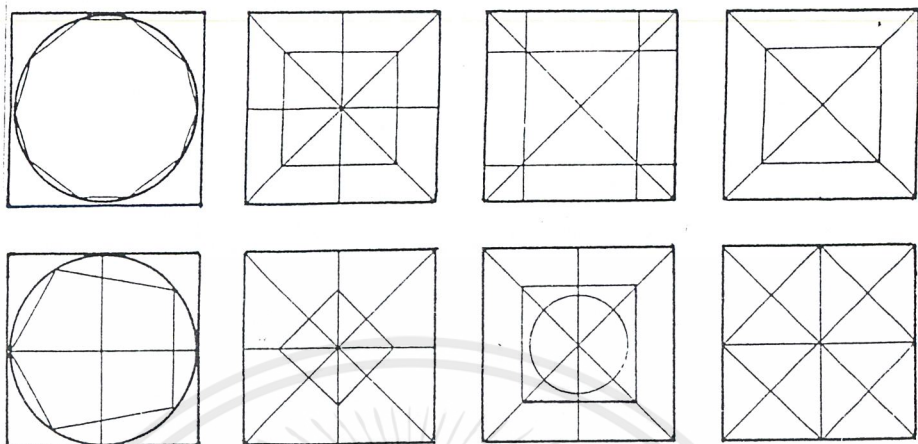
การออกแบบเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในความนึกคิด ซึ่งเราพบว่าสรรพสิ่งที่เป็นผลผลิตของของนั้นมนุษย์ ในการออกแบบจะให้ผลสมบูรณ์ ผู้ออกแบบจะต้องมีความรู้พื้นฐานในการออกแบบเสียก่อน ได้แก่สิ่งคล้อยในการออกแบบ แบ่งออกได้ 3 ประเภท

- รูปแบบจากธรรมชาติ
- รูปแบบจากรูปทรงเลขาคณิต
- รูปแบบจากกลดลยประวัติศาสตร์

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างรูปทรงจากธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 รูปแบบรูปทรงเลขาคณิต

สตุปช้างล้อม

ภาพที่ 4.3 รูปแบบจากลวดลายประวัตินาคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักจิตวิทยาบางท่านรายงานว่า นับตั้งแต่วันที่ 6 หลังคลอด ทารกมองเห็นแสงสว่างที่เข้ามาทางหน้าต่าง จนกระทั่งอายุเต็ม 2 เดือน ทารกแรกเกิดมองเห็นของใกล้ๆ ได้เพียง 7 ถึง 20 นิ้ว ฟุต ไกลจากนั้นก็พอรำมัว สีที่เห็นในวันแรก ๆ นั้น ดูเหมือนจะเป็นสีน้ำตาลและเทา ภายในสัปดาห์ที่ 3 ทารกจึงรู้จักแยกสี สีแรกที่เห็น คือ สีน้ำเงิน แล้วก็สีแดง สีเหลือง สีเขียว การหาของเล่นที่มีสีสันมาแขวนไว้เพื่อเป็นของเล่นสำหรับทารก ได้สังเกตดูการแกว่งไกวของของเล่นนั้น เป็นการฝึกกล้ามเนื้อในดวงตาที่กลอกไปมาและชำเลื่องขึ้นลงเป็นการเล่นที่สำคัญยิ่งด้วยการเล่นของเล่น

ภาพที่ 4.4 แสดงค่าสถิติการรับรู้ด้วยสายตาของเด็ก

ทารกชอบเพ่งมองสิ่งที่มีลวดลาย มากกว่าสีตัน แม้ว่าสีตันนั้น ๆ จะทำให้จุดจลลตเพียงไรก็ตาม การศึกษาของ Fantz (1961 อ้างอิงจาก Hoffman et al. 1988 : 132- 133) รายงานว่าเมื่อให้เด็กทารกอายุ 2 – 6 เดือน ดูป้ายวงกลม 6 แผ่นโดย 3 แผ่น มีลวดลาย อีก 3 แผ่น เป็นสีจลลตไม่มีลวดลาย ผลการศึกษาพบว่า โดยทั่วไปทารกระยะเดือนต่าง ๆ ของเพ่งดูวงกลมที่มีลวดลายมากกว่าวงกลมที่มีสีตัน โดยเฉพาะลวดลายที่เป็นหน้าคน

สรุป แนวทางในการออกแบบ โดยกำหนดให้เป็นลวดลายกล้ำเนื้อตาของเด็กสามารถที่จะมองเห็นลวดลายได้เร็วกว่าแบบอื่น ๆ และกำหนดให้เป็นลวดลายทางธรรมชาติ เพราะลวดลายทางธรรมชาติมีความอ่อนโยนมากกว่า ลายเลขาคณิตและลายทางประวัติศาสตร์

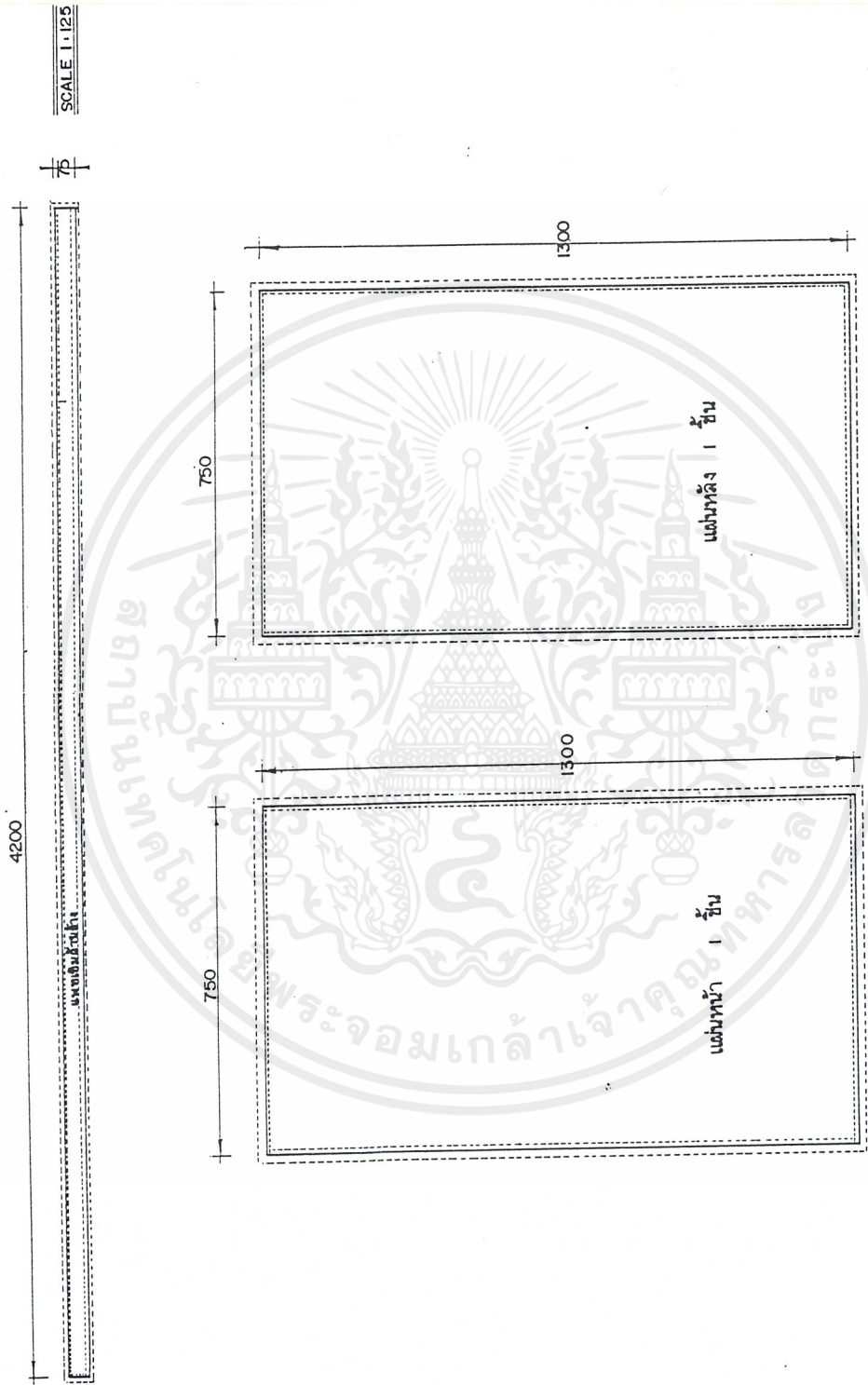
6. การวิเคราะห์ตะเข็บเย็บ

การเลือกใช้ตะเข็บเย็บมีผลมาจากการใช้ผ้าชนิดใดและจะต้องใช้กับใคร ตะเข็บเย็บที่เหมาะสมกับเด็ก คือ ตะเข็บถั้ว และตะเข็บเข้าถั้ว

สรุป

การเลือกใช้ตะเข็บให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กคือ ตะเข็บเข้าถั้ว เนื่องมาจากการเย็บด้วยตะเข็บนี้ตะเข็บจะถูกซ่อนไว้ภายในเนื้อผ้า จะไม่สัมผัสกับเด็กและ การเลือกใช้ผ้าฝ้ายเนื้อบางถ้าไม่เย็บด้วยตะเข็บนี้ รอยตะเข็บมักรวนและแยกง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

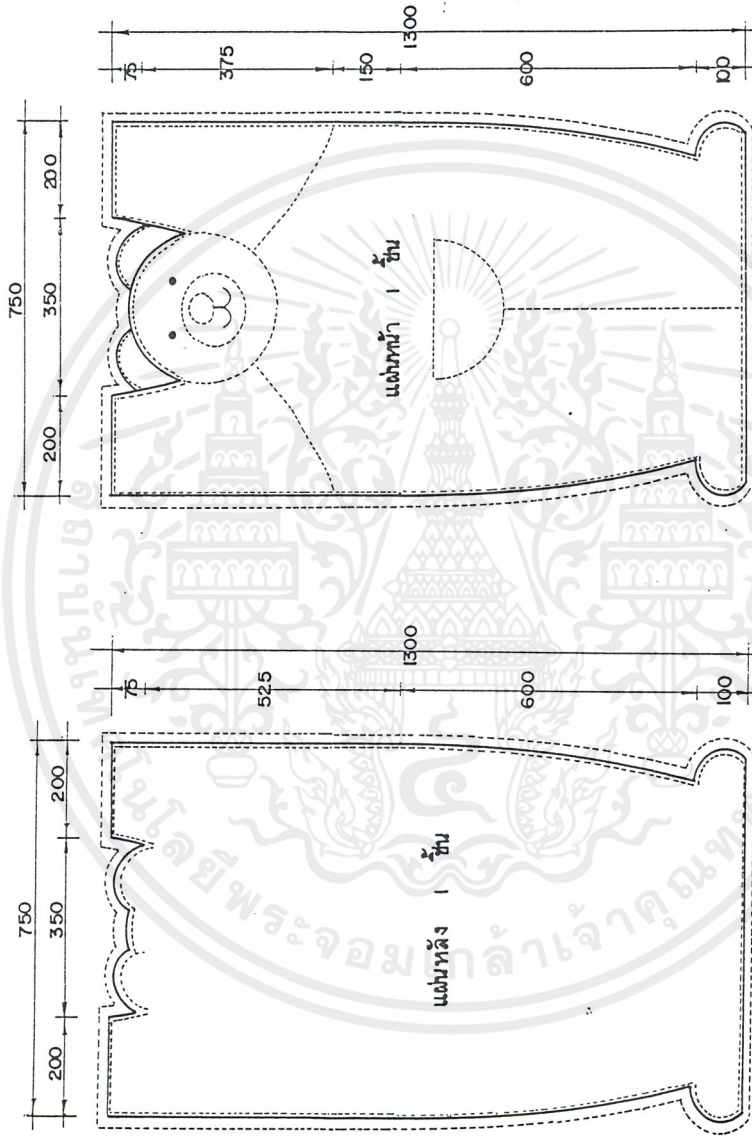

ที่นอนพองน้ำ

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	แผนที่
นักศึกษา	นางสาวขวัญสุดา เกตุแก้ว	41030512	1/9
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ในห้องนอนเด็กและเกิด		
อาจารย์ผู้ควบคุม อาจารย์ อ.อุทุมศักดิ์ อภิรัตน์ อ.นิรัช อุดดิ่ง	เฉพาะพิมพ์แดง		

UNIT OF MM.
SCALE: 1:75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

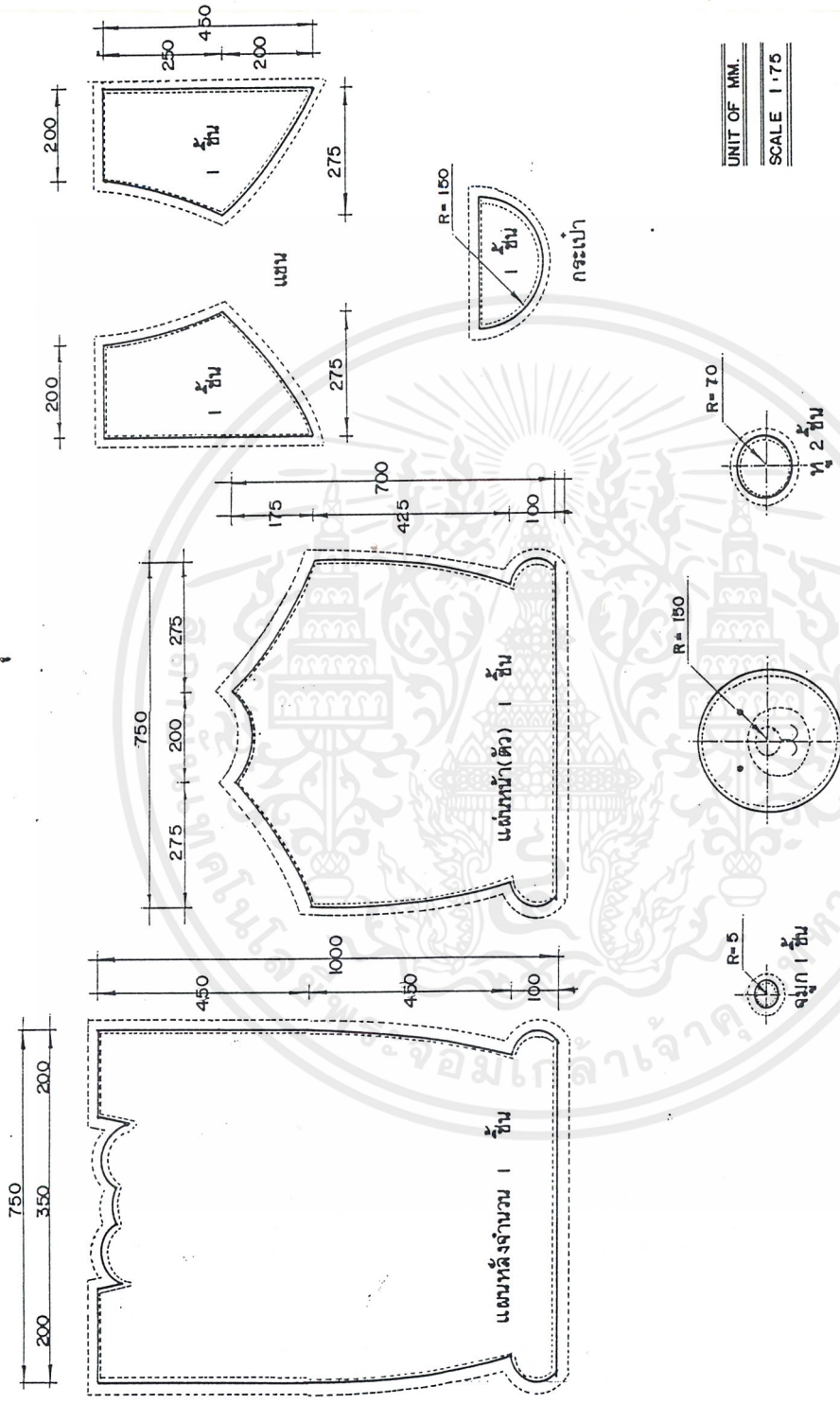

UNIT OF MM.
SCALE 1:75

เงาขอบ

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	จัด	แผ่นที่
นักศึกษา	นางสาวนุสรุา เกตุแก้ว	41030512	2/9
สถาบันที่ผลิตโดย	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ว่านที่องงานเด็กแรกเกิด		
พระจอมเกล้า	อาจารย์ผู้ควบคุม องค์รองศ โสภะณีใญ่แดง		
เจ้าคุณทหาร	อ.อุษะณีภัคดิ์ สำริบุดร		
ลาดกระบัง	อ.นิรัช อุดสังข์		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

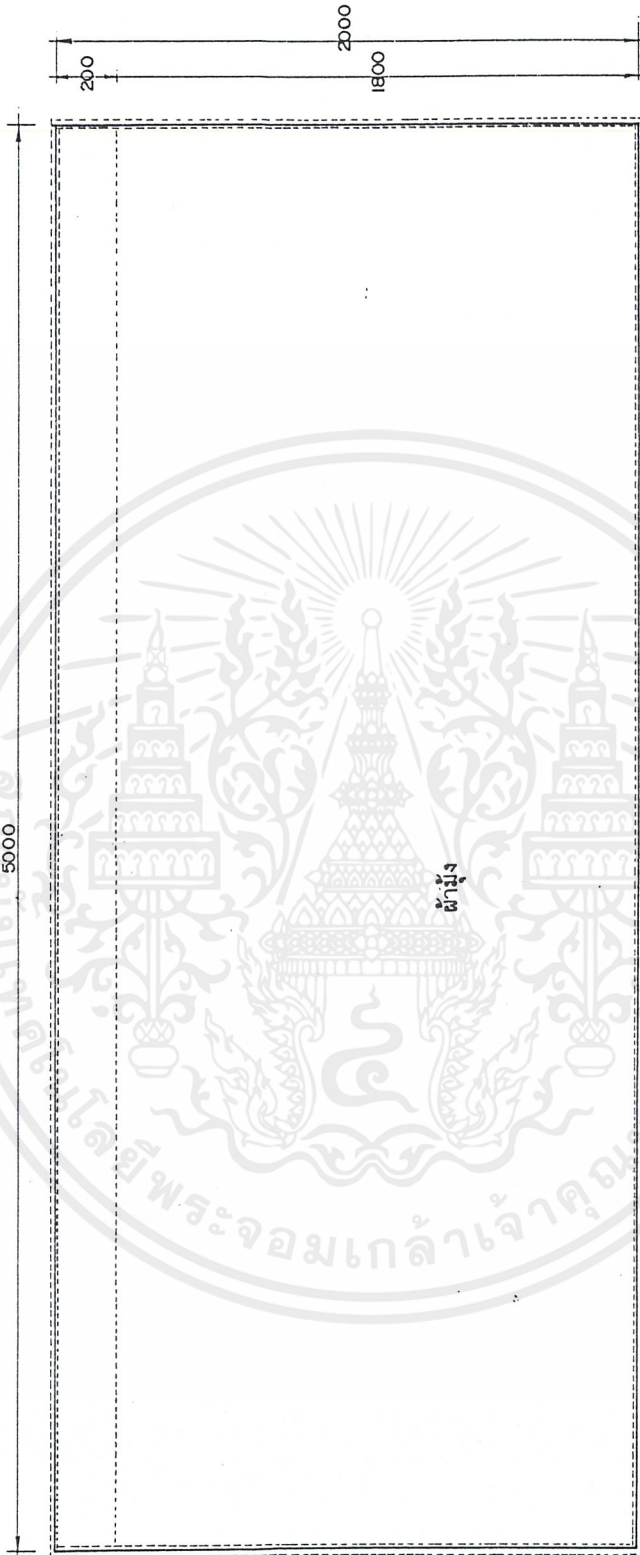
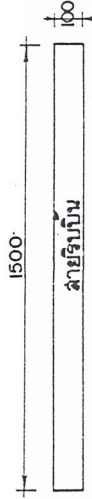

UNIT OF MM.
SCALE 1 : 75

ผู้ทำแบบ (ผู้ควบคุม)

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	แผ่นที่
นักศึกษา	นางสาวนุชรา เกตุแก้ว	41030512	3 / 9
สถาบันเทคโนโลยี	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้หินอ่อนเด็กแรกเกิด		
พระจอมเกล้า	อาคารผู้ควบคุม-องครักษ์	เฉพาะเพื่อแต่ง	
เจ้าคุณทหาร	อุดมศักดิ์	สาริบุตร	
ลาดกระบัง	อ.ปัฐ	ผู้ลงรัง	

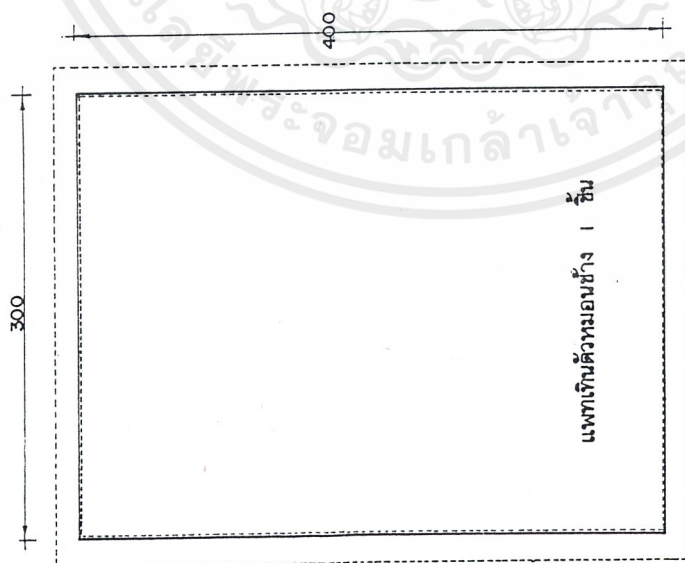
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

UNIT OF MM.
SCALE 1:125

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	แต่บันทึก
นักศึกษา	นางสาวสุดา เกตุแก้ว	41030512	7/9
สำนักศึกษา	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับงานเด็กแรกเกิด		
พระจอมเกล้าโกลายี	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์สำหรับงานเด็กแรกเกิด	ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์	ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์
เจ้าคุณทหาร	อ.คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	อ.คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	อ.คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์
ลาดกระบัง	อ.ปรีชา อุดมรัตน์	อ.ปรีชา อุดมรัตน์	อ.ปรีชา อุดมรัตน์

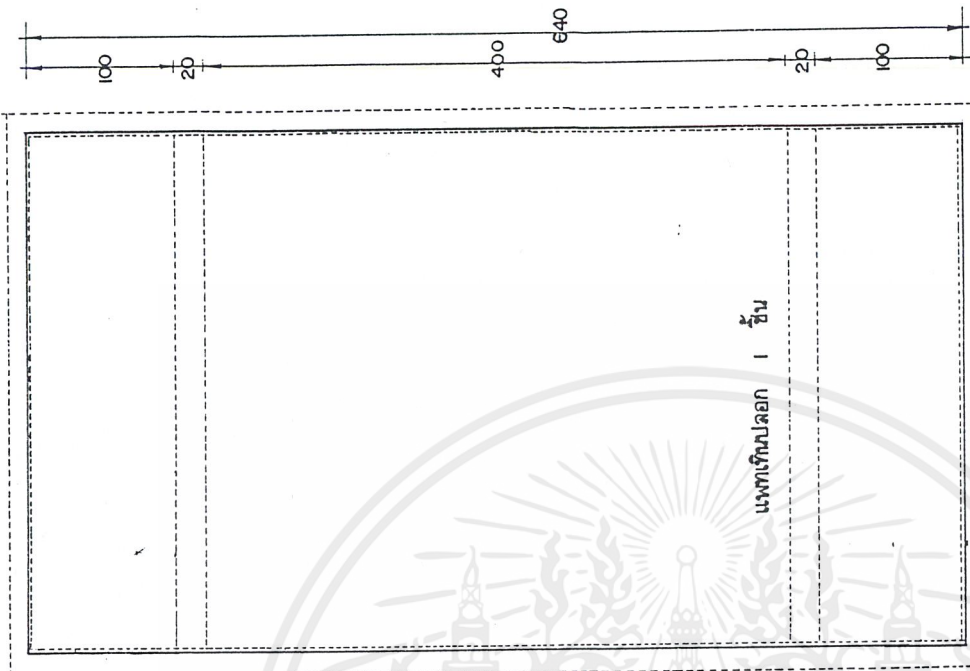
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนกเก็บตอมย้ง | ชั้น

400

300

แผนกเก็บตอม | ชั้น

640

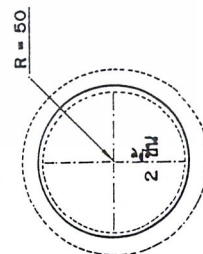
400

100

20

20

100

R = 50

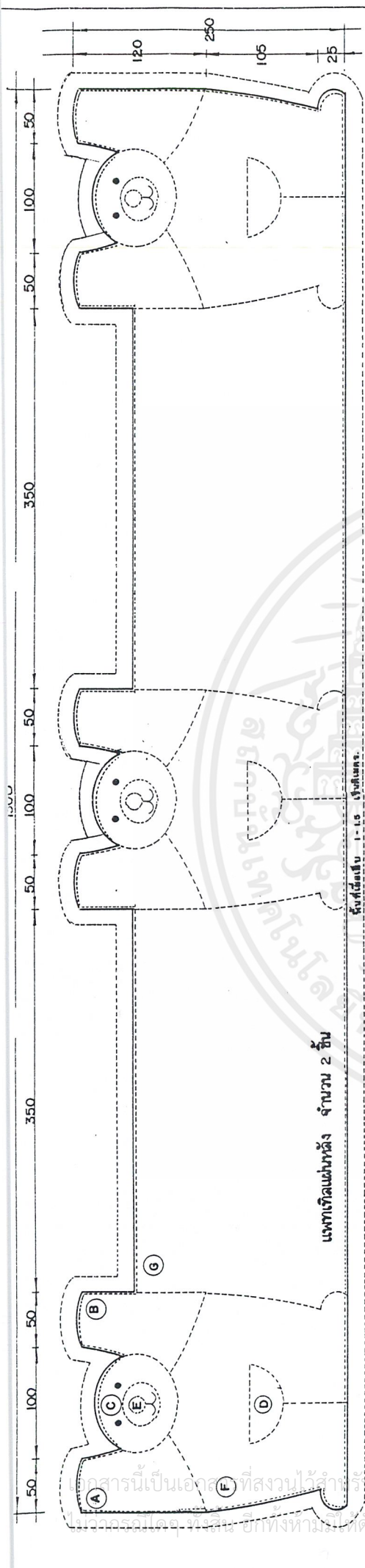
2 | ชั้น

SCALE 1:25

UNIT OF MM.

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	แผนที่
นักศึกษา	นางสาวสุภา	เลขที่	6/9
สถาบันเทคโนโลยี	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ภายในห้องสอนเด็กแรกเกิด	อาจารย์ผู้ควบคุม	ศาสตราจารย์
พระจอมเกล้า	อ.คุณศักดิ์	อาจารย์ผู้ควบคุม	ศาสตราจารย์
เจ้าคุณทหาร	อ.นิรัช	ผู้จัด	
ลาดกระบัง			

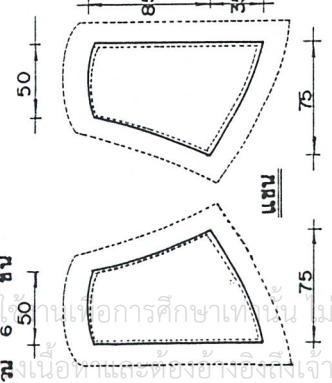
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

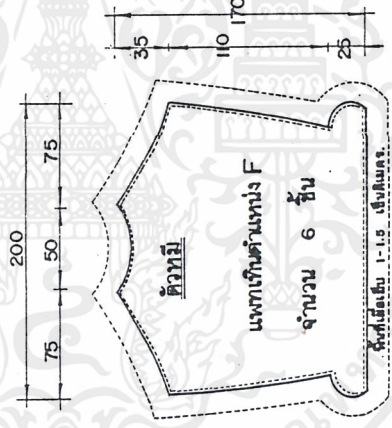
แพนทีลแขนข้าง จำนวน 2 ชิ้น

จุดสีแดง 1-15 เป็นจุดเย็บ

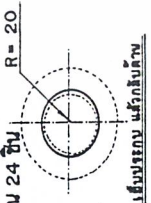
แพนทีนด้านบ่ง A จำนวน 6 ชิ้น

แพนทีนด้านบ่ง B จำนวน 6 ชิ้น

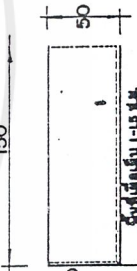
แพนทีนหัว จำนวน 24 ชิ้น

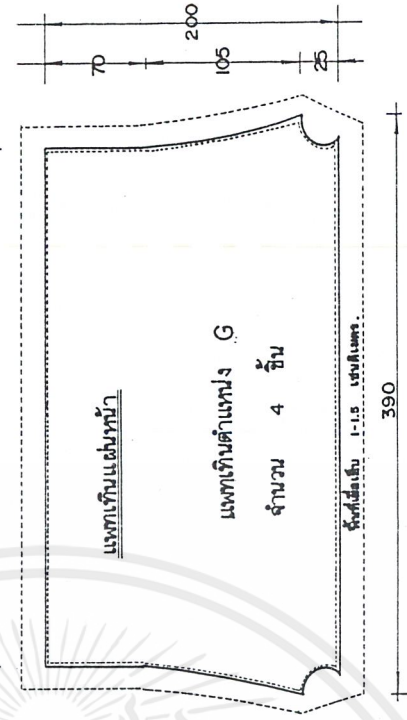
แพนทีน E เป็นจุก จำนวน 6 ชิ้น

แพนทีน C จำนวน 6 ชิ้น

แพนทีนด้านบ่ง G

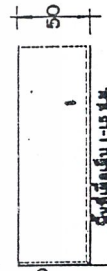

SCALE 1:25
UNIT OF MM.

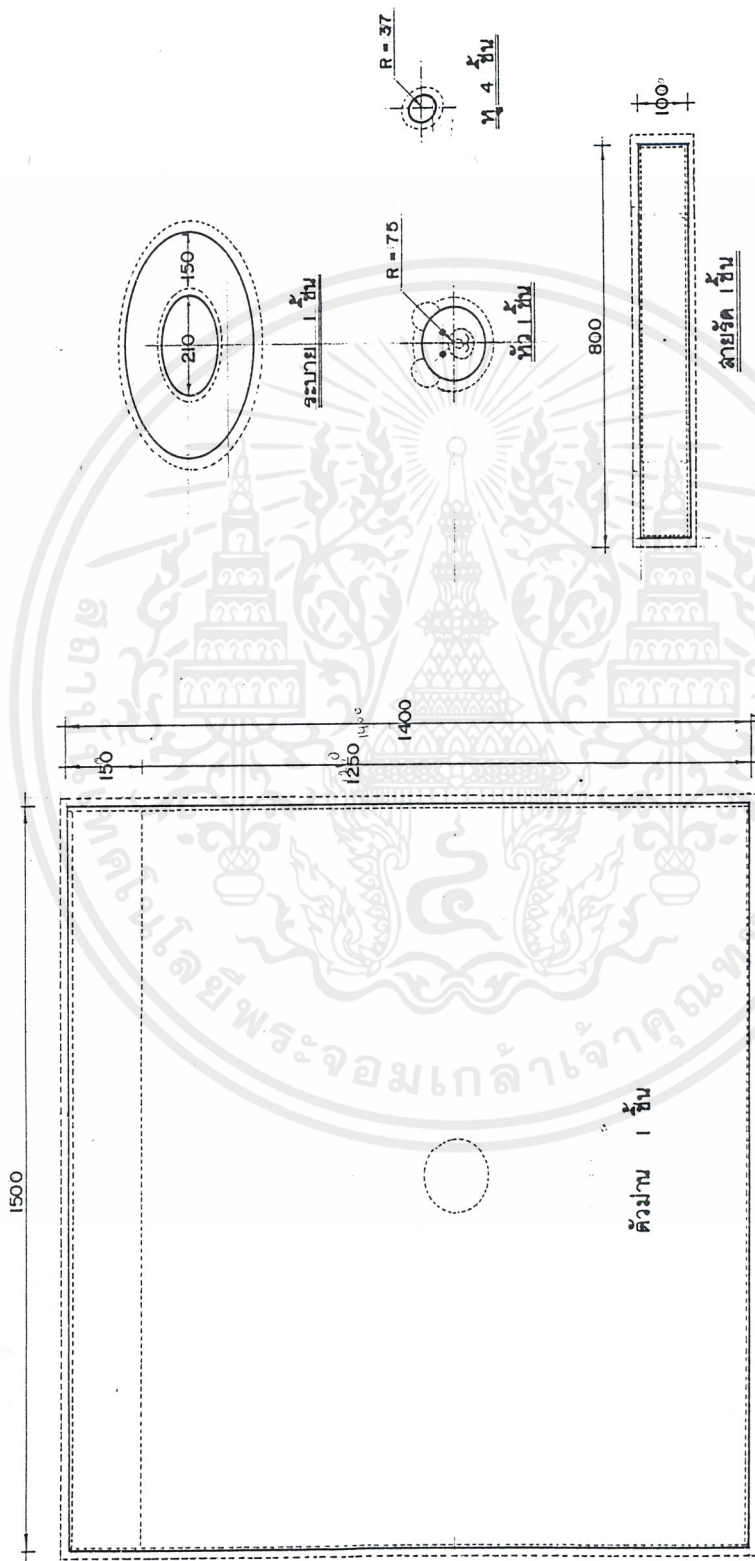
เบาะกันกระแทก (2 ชุด)

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	แผ่นที่
นักศึกษา	นางฉัตรสุดา เกตุแก้ว	41030512	4/9
สถาบันเทคโนโลยี	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ในโรงงานอิเล็กทรอนิกส์	อาจารย์ผู้ควบคุม	อดิศักดิ์ สาริบุตร
พระจอมเกล้า	อดิศักดิ์ สาริบุตร	อาจารย์ผู้ควบคุม	อดิศักดิ์ สาริบุตร
เจ้าคุณทหาร	อดิศักดิ์ สาริบุตร	อาจารย์ผู้ควบคุม	อดิศักดิ์ สาริบุตร
ลาดกระบัง	อดิศักดิ์ สาริบุตร	อาจารย์ผู้ควบคุม	อดิศักดิ์ สาริบุตร

แพนทีน จะบายด้านคอ ประกอบด้วย 2 ส่วนสร้างล่วงหน้า 6 ชิ้น

แบบทาบวงเวียน

UNIT OF MM
SCALE 1:75

วัน/เดือน/ปี	24 มกราคม 2543	รหัส	41030512	แผ่นที่	8/9
นักศึกษา	นางสาวสุภา เกตุแก้ว	ชื่อ	โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้ที่รองรับคนพิการ		
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง		อาจารย์ผู้ควบคุม	อ.จตุรงค์ เสถียรเทียนแสง		
		อาจารย์ผู้ควบคุม	อ.อุษณีย์ อธิสุข		
		อาจารย์ผู้ควบคุม	อ.ปวีร์ อธิสุข		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตจากผ้าทอผ้าไหมในโรงแรมเด็กแรกเกิด

วัตถุประสงค์

ออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ใน
ห้องนอนเด็กแรกเกิด เพื่อให้
สอดคล้องกับพฤติกรรม
เลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ
ในด้านต่าง ๆ ของเด็กตั้งแต่
แรกเกิด จนถึง 2 ปี

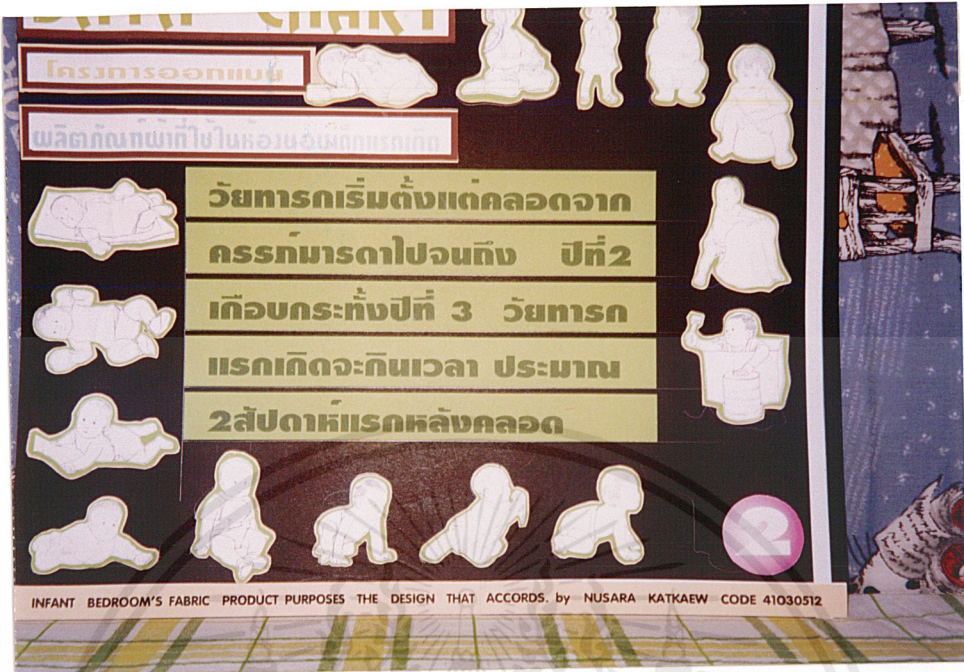
นิยามศัพท์เฉพาะ

การออกแบบ : ความพยายามสร้าง
โมเดลที่ปรับเปลี่ยนแปลไขการ
จัดระเบียบด้วยความเหมาะสมที่
สอดคล้องกับ
ผลิตภัณฑ์ : สิ่งที่มีคุณสมบัติหรือ
เพื่อประโยชน์
จุด : จุดที่เป็นจุด มีความทวาทะ
ความยาว พัดจากเส้นใย
เป็นเส้นด้ายก่อนหรือไม่ได้ และ
เป็นเส้นด้ายหรือไม่ได้
ขนาด : กว้าง 3 x 3 เมตร
ชนิด : วัสดุที่ผลิตด้วยเทคโนโลยี
การออกแบบที่ สามารถปรับ
ประมาณปี 2

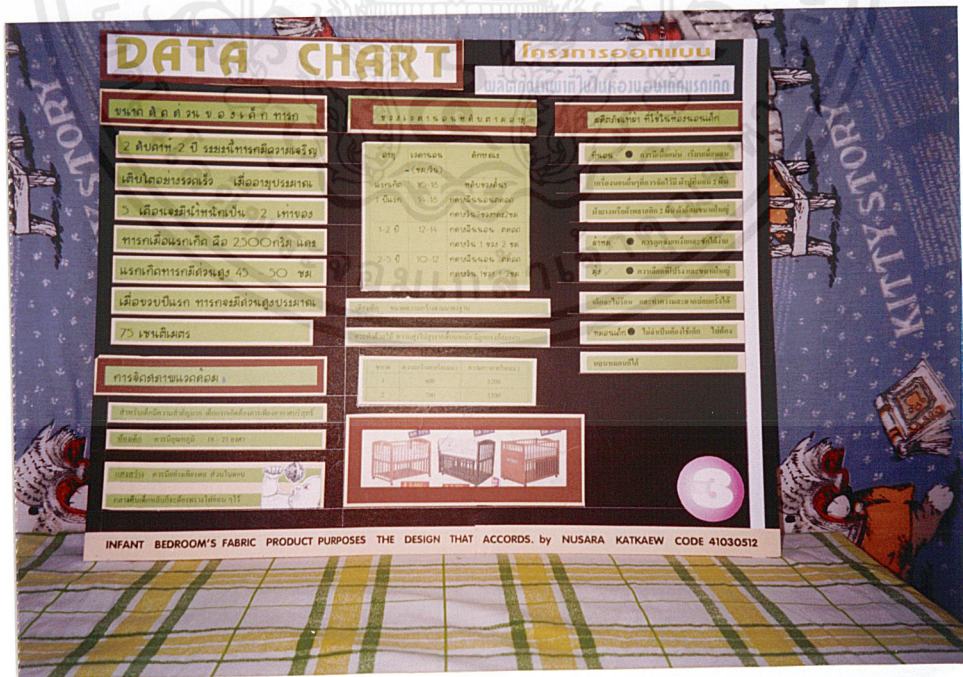
INFANT BEDROOM'S FABRIC PRODUCT PURPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS, by NUSARA KATKAEW CODE 41030512

ชาร์ทวัตถุประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MODEL

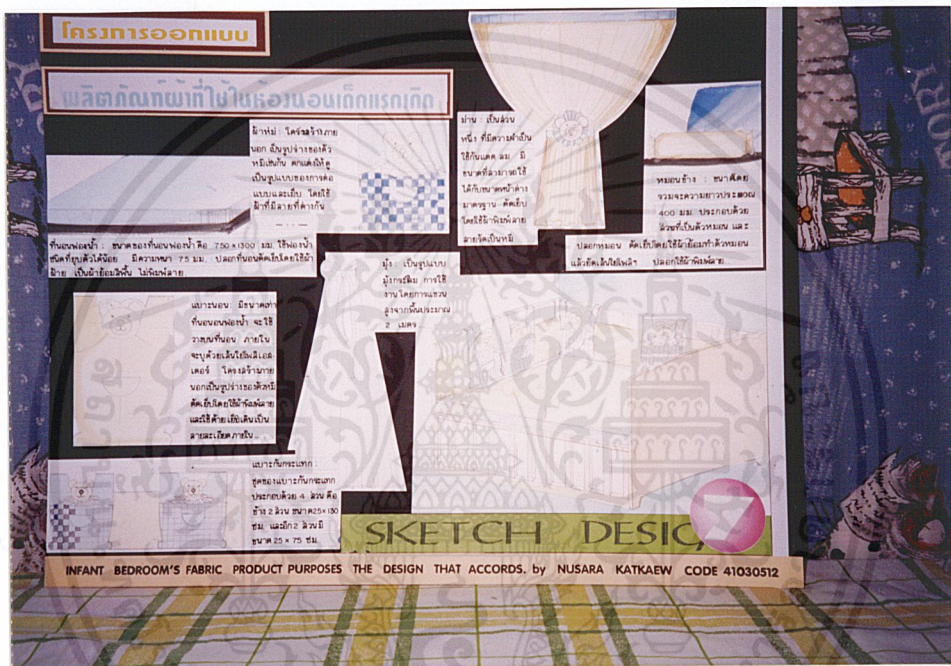
MODEL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

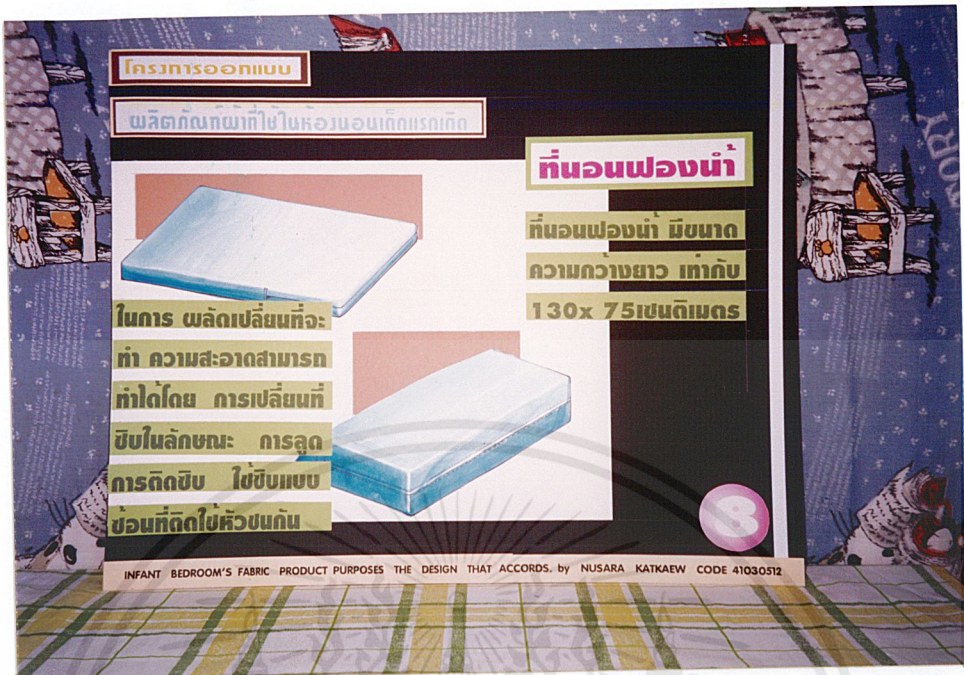
CONCEPT OF DESIGN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

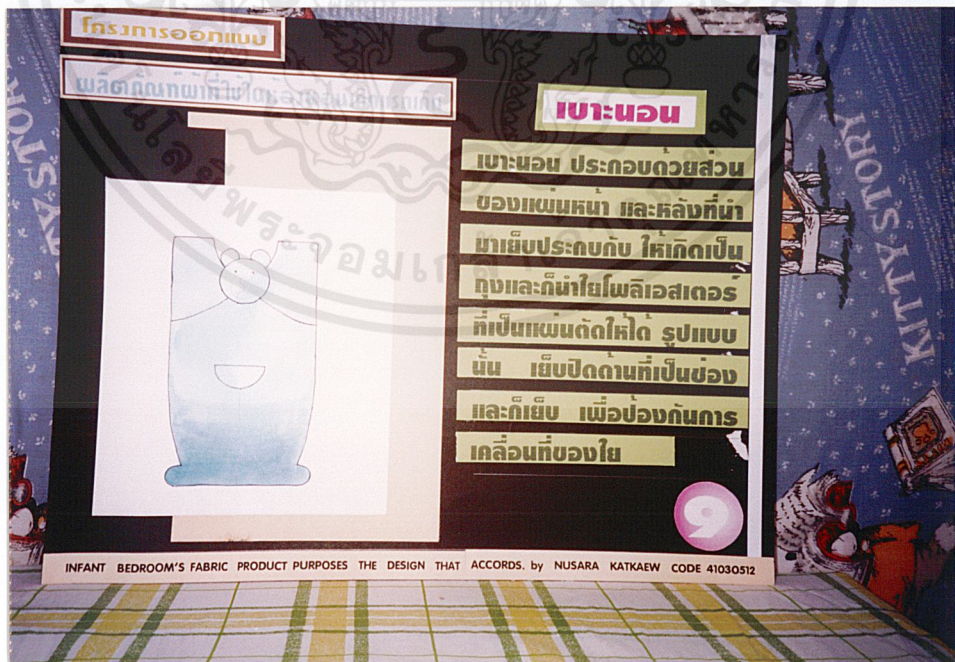

SKETCH DESIGN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DETAIL

DETAIL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

ผ้าห่ม

ส่วนที่เป็นแขนทำ
จากผ้าฝ้ายย้อม
สีฟ้า

ในส่วน ตัวเสื้อ
ใช้ผ้าสักดอเย็บ
ตัดต่อให้เป็นชุด
เอวมน

ส่วนหัวทำจากผ้า
ฝ้ายย้อมสีเหลือง
ตกแต่งปากและตา
ให้ดูเหมือนผ้าสักหลาด

กระเป๋าย่อยใช้การปะ
ผ้าสีฟ้า ลงบน
ส่วนของเสื้อหมี

INFRANT BEDROOM'S FABRIC PRODUCT PURPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS. by NUSARA KATKAEW CODE 41030512

DETAIL

โครงการออกแบบ

ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

มุ้งแขวนหรือมุ้งกระโจม

ใช้ผ้าใบลอนในการตัด
เย็บ เพราะ เป็นผ้าที่
เหนียวจึงทำให้ออก
ไปรงขาง และ มีความ
ถ่วงการไขงานได้ดีกว่าผ้าฝ้ายมุ้งกระโจม
นี้ สามารถกางออกคลุม เติงเด็กขนาด
มาตรฐานได้อย่างมิดชิด ที่ชายของมุ้งได้
ตกแต่งด้วยไหมพรมตกแต่งเพื่อเพิ่มน้ำหนัก
ในการตั้งตัวของมุ้ง

INFRANT BEDROOM'S FABRIC PRODUCT PURPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS. by NUSARA KATKAEW CODE 41030512

DETAIL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DETAIL

DETAIL

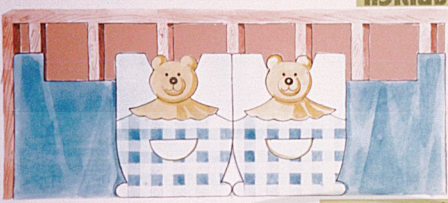
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

เบาะกันกระแทก

ในส่วนนี้เป็นส่วนที่กันกระแทกด้านหัวเตียงและที่ท้าย มีความยาวเท่ากับความกว้างภายในของเตียงเด็ก คือ 75 ซม. และ มีความสูง 25 ซม. ด้านหน้าใช้วิธีติดต่อผ้าไรโซเป็นการดู

INFANT BEDROOM'S FABRIC PRODUCT PURPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS. by NUSARA KATKAEW CODE 41030512

DETAIL

โครงการออกแบบ
ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

พ้าม่าน

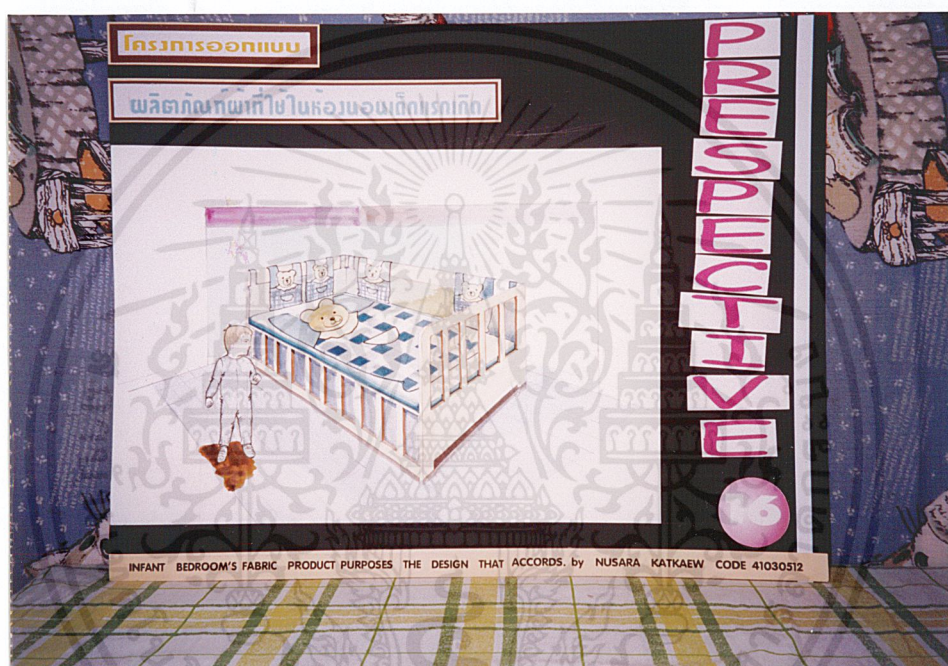
ม่านที่ใช้กับห้องนอนเด็ก ต้องสามารถที่จะป้องกันแสง ได้อย่างมิดชิดในยามที่มิดต้องการแสงและสามารถที่จะเปิดระบายอากาศได้อย่างสะดวกสบาย การติดตั้งใช้พญาพ้ายและ ตกแต่งใช้เหมาะกับผู้ใช้

INFANT BEDROOM'S FABRIC PRODUCT PURPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS. by NUSARA KATKAEW CODE 41030512

DETAIL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PRESPECTIVE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MODEL

MODEL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MODEL

MODEL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

MODEL

MODEL

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องกับการเลี้ยงดู และช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้านของตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบปีเป็นช่วงที่เด็กต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ เด็กต้องอยู่ในสถานที่ที่สะอาด เพราะเด็กภูมิต้านทานของเด็กยังมีน้อยมาก การพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้นำรูปฟอร์มและโครงสร้างของตัวหมี่มาเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยมีเหตุผลที่ว่า หมี่เป็นการดูที่คนให้ความยอมรับในด้านของการแทนความรัก ความห่วงใย เรามักจะพบผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กที่ใช้การดูหมี่ เป็น Presenter ให้กับสินค้าที่เกี่ยวกับเด็ก จากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ววัสดุที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์เครื่องนอนสำหรับเด็กส่วนใหญ่ก็ผ้าฝ้าย เพราะฝ้ายมีสัมผัสที่อ่อนนุ่ม ไม่ระคายเคืองผิว ซับเหงื่อและระบายอากาศได้ดี อีกทั้งมีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการผลิตในหลาย ๆ ด้าน ในด้านสีสันทันที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์เด็กนั้นจัดว่ามีอยู่หลายโทนสี ที่เป็นสีอ่อนสดใส สบายตา สีควรมีความสดใส คั่นคั่นไม่ควรใช้สีเรียบจนเกินไป ไม่ใช่จะมีเพียงสีเดียวที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์เด็ก ในการวิจัยครั้งนี้ได้จับโทนสีฟ้า เป็นตัวอย่างในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าขึ้นมา และมีผ้าลวดลายการ์ตูนนำมาตกแต่ง ขนาดของผลิตภัณฑ์โดยรวมแล้ว ให้ขนาดมีความสัมพันธ์กับ ขนาดของเด็กเล็กเล็กตามมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก. 1154 – 2536) และผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นสามารถทำความสะอาดได้ โดยทั้งการทำความสะอาดด้วยเครื่องและการทำความสะอาดด้วยมือ

จากผลการวิจัยเพราะว่า ผลิตภัณฑ์ทุกชิ้นย่อมมีประโยชน์ใช้งานอยู่ในตัวของมันเองแล้ว แต่สิ่งที่ตามมา ที่สามารถทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจที่จะซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ขึ้นอยู่กับประโยชน์ทางด้านจิตใจ และผลจากการวิจัยอีกประการหนึ่ง คือ สีที่สามารถให้ได้กับผลิตภัณฑ์สำหรับเด็กก็จัดได้ว่ามีอยู่หลายคู่สี ไม่ว่าจะเป็นฟ้า ชมพู ขาวเขียว ครีม จนกระทั่งลวดลาย ต่าง ๆ ก็สามารถใช้กับผลิตภัณฑ์ได้ทั้งนั้น จะสิ่งที่ควรคำนึงอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ซื้อ ไม่ได้ใช้ผู้ซื้อไม่ได้ซื้อ เราจึงต้องศึกษาถึงพฤติกรรมของทั้งผู้ซื้อและผู้ใช้ไปพร้อม ๆ กัน ในตลาดปัจจุบันผลิตภัณฑ์ผ้าสำหรับเด็ก รวมทั้งผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ผลผลิตออกมาในระดับตลาดที่ต่างกัน มีทั้งตลาดบนและล่าง จากการวิจัยพบว่า คุณพ่อคุณแม่ที่กำลังจะมีบุตร จะมีความคั่นคั่นจะเตรียมสิ่งของต่างๆ ตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ยังไม่คลอด หรือยังไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่าจะเป็นหญิงหรือชาย คุณพ่อคุณแม่ก็จะเตรียมผลิตภัณฑ์ที่
ดีไว้กับลูกในแง่ อารมณ์ ความคิดที่ว่าเราซื้อของในราคาที่แพงกว่าแต่คุณภาพที่ได้ดี สามารถใช้
งานได้นานกว่า และให้ความปลอดภัยกับบุตรของตน พ่อแม่ก็จะยอมลงทุน ซึ่งการลงทุนนี้
สามารถใช้ไปได้นาน และสร้างความพึงพอใจให้ ดังนั้นผู้บริโภคจึงไม่คิดว่าผลิตภัณฑ์ที่ตัดสินใจ
ซื้อไปแล้วนั้นมึราคาแพง และไม่เสียความรู้สึกที่ตัดสินใจลงไป

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

ในการนำเสนอวิทยานิพนธ์มีข้อที่ควรศึกษาเพิ่มเติมทั้งในเรื่องของลักษณะในด้านความ
ต้องการทางด้านจิตใจที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการ และสามารถที่จะทำให้เด็กเกิดความทรงจำ การ
เรียนรู้ ซึ่งหมายถึงเกิดการพัฒนารึขึ้นกับตัวเด็ก และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ต้องคำนึงถึง
อยู่เสมอว่า การสร้างประสบการณ์หรือความทรงจำให้กับเด็กแรกเกิดนั้น เราต้องอาศัยองค์
ประกอบหลาย ๆ ด้านด้วยกันไม่ว่าจะอย่างไรอย่างหนึ่ง ทุกอย่างต้องเดินไปพร้อมกัน ไม่ให้ว่าจะ
ให้ผลิตภัณฑ์เป็นตัวส่งเสริมพัฒนาการแต่ที่จะเป็นไปได้อีกก็ต้องมีคุณพ่อคุณแม่ ที่จะให้การ
สนับสนุนด้วย

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์

การศึกษาข้อมูลยังจัดว่าอยู่ในวงแคบ ที่นักศึกษาต้องเข้าให้ถึงจุดของความตองการที่จะใช้
ผลิตภัณฑ์โดยตรง วัตถุประสงค์ในการวิจัยยังไม่ชัดเจนนักควรจะระบุงานที่ต้องผลิตขึ้นมาและควร
มีนิยามศัพท์เฉพาะให้เพิ่มเติมลงมาให้เรียบร้อย การนำผลลดาผลมาใช้ต้องแก้ไขปรับปรุง โดยการ
ให้นักศึกษาเป็นผู้ออกแบบผลลดาผลขึ้นมาเอง จากการสรุปของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์นั้นมีสิ่ง
ที่ต้องจัดทำเพิ่มเติม ดังนี้ คือ

1. ชาร์ทวัตถุประสงค์ในโครงการวิจัยการวิจัย
2. นิยามศัพท์เฉพาะ
3. แก้ไขหุ่นจำลองให้ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ . เทคนิคการตัดเย็บและประดิษฐ์หมอน . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ยูโน
เด็คท์บุ๊คส์ , 2530

คณะกรรมการเฉพาะกิจ คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ . สภาพความ
ต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก . กรุงเทพฯ ฯ : อรุณการพิมพ์ , 2533

ชนิกา คูจินดา . คู่มือประจำบ้านเล่ม 1 สำหรับเด็ก . กรุงเทพฯ ฯ : ด่านสุทธการพิมพ์ จำกัด , 2536

คุณฉวี สุทธรราชุน . การออกแบบลายพิมพ์ผ้า . กรุงเทพฯ ฯ : โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์ , 2531

ปราณี สวัสดิ์ชาติ . การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก . แปลจาก Faegre Marian L & Anderson Johe E.
Child Care and Iraining. Minnesota University Press ,1949

มิชิโอะ มัตสึดะ (แปลโดย พรอนงค์ นิยมค้า) . สารานุกรมการเลี้ยงดูเด็ก (เล่ม 1) . กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์พิมพ์ดี , 2538

รัชนี ลาขโรจน์ . เอกสารการสอน พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู . กรุงเทพฯ ฯ : สหมิตร , 2530

วารสาร COLOURWAY ปีที่ 5 ฉบับ 24 กันยายน – ตุลาคม , 2542

วารสาร COLOURWAY ปีที่ 4 ฉบับ 21 มีนาคม – เมษายน , 2542

ศรีเรือน แก้วกังวาล . จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย . กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ ม.ธรรมศาสตร์,
2540

สุชา จันทน์เอม . จิตวิทยาพัฒนาการ . กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2536

สุชา จันทน์เอม . จิตวิทยาเด็ก . กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2538

สุจิตรา แก้วดี . เรียนตัดเย็บเสื้อผ้าขั้นพื้นฐาน . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ยูโนเด็คท์บุ๊คส์ , 2530

เสาวลักษณ์ ยุติศรี . การตัดเย็บเครื่องใช้ในบ้าน . กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ยูโนเด็คท์บุ๊คส์ , 2539

อารี เพชรสุด . จิตวิทยาพัฒนาการ . กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาจิตวิทยามนุษยสัมพันธ์ศาสตร์ , 2528

อัจฉราพร ไสละสูต . การออกแบบลายผ้าและเทคนิคการพิมพ์ผ้า . กรุงเทพฯ ฯ : สหประชาพานิชย์ ,
2524

อัจฉราพร ไสละสูต . ความรู้เรื่องผ้า . กรุงเทพฯ ฯ : ดัน ไทรการพิมพ์ , 2539

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เติงเด็ก . มอก . 1154 – 2536

Lesley Taylor . DESIGN AND DECORATE . LONDON : NEW Holland Pubilisher (UK) ,
The Magazine That Makes The Most OF Your Home . July 1999

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบขออนุมัติวิทยานิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้วยข้าพเจ้า(นาย/นาง/นางสาว).....นุสรา.....เกตุแก้ว.....
นักศึกษา ภาควิชา.....ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม.....สาขา...ศิลปอุตสาหกรรม.....
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....62/81...หมู่.3.....ตروق/ชอย.....อุคมเดช.....
ถนน.....สุขุมวิท.....ตำบล.....บางเมืองใหม่.....
อำเภอ / เขต.....เมือง.....จังหวัด.....สมุทรปราการ.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่บ้าน.....756 - 5067 ... ที่ทำงาน.....
มีความประสงค์ขออนุมัติเขียนวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี
สาขา.....ศิลปอุตสาหกรรม.....จำนวน.....8.....หน่วยกิต
ชื่อ (ภาษาไทย)โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด.....

(ภาษาอังกฤษ).....PROJECT OF DESIGN OF INFANT BEDROOM 'S FABRIC
PRODUCTS PUPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS.

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....อาจารย์จตุรงค์.....เสาะหะเพ็ญแสง.....
ที่อยู่ปัจจุบันของอาจารย์ บ้านเลขที่.....ตروق/ชอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ที่ทำงาน..สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง...เลขที่.....ตروق/ชอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....
ที่อยู่ปัจจุบันของอาจารย์ บ้านเลขที่.....ตروق/ชอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ที่ทำงาน..สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง...เลขที่.....ตروق/ชอย.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบขออนุมัติวิทยานิพนธ์
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โครงการเสนอวิทยานิพนธ์

เรื่อง (ภาษาไทย)โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด.....

(ภาษาอังกฤษ).....PROJECT OF DESIGN OF INFANT BEDROOM 'S FABRIC
PRODUCTS PUPOSES THE DESIGN THAT ACCORDS.

เสนอโดย(นาย / นาง / นางสาว).....นุศรา.....เกตุแก้ว.....

นักศึกษาภาควิชา.....ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม.....สาขาวิชา.....ศิลปอุตสาหกรรม.....

จำนวนหน่วยกิต.....8.....หน่วยกิต

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1.อาจารย์จตุรงค์.....เกาหะเพ็ญแสง

2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดมศักดิ์.....สารินุตร

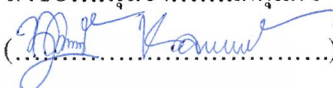
3.อาจารย์นริช.....สุดสังข์

ประเภทวิทยานิพนธ์ที่เสนอ

1. การศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และการออกแบบ
ก. โครงการจริง
ข. โครงการเสนอแนะ
ค. โครงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
2. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลอย่างกว้างขวาง โดยละเอียดและวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบ
ก. โครงการจริง
ข. โครงการเสนอแนะ
ค. โครงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
3. การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าพเจ้าได้นำโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแล้ว ท่านยินดี
เป็นที่ปรึกษา และได้แนบโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมาพร้อมนี้
จึงเสนอมาเพื่อพิจารณา

ลงชื่อ.....นุสรา.....เกตุแก้ว
()

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ลงนาม

(1).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(2).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(3).....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

ที่ ทม 1504.6/

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

เรียน อ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

ด้วย หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม กำหนดให้วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งที่นักศึกษาจะต้องทำในการศึกษาตามหลักสูตรชั้นปีที่ 2 ในการทำวิทยานิพนธ์ผู้ทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องมีอาจารย์ผู้ควบคุมเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้ทำวิทยานิพนธ์

ตามที่ น.ส.นุสรา เกตุแก้ว วิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยมีอาจารย์จตุรงค์ เลาหะพิณแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา คณะ ฯ มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งและใคร่ขอเชิญท่านเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษาดังกล่าวเมื่อท่านได้รับจดหมายนี้แล้ว กรุณาลงนามในใบตอบรับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งส่งคืนให้ คณะ ฯ ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

อนึ่ง คณะ ฯ ได้กำหนดปฏิทินการทำวิทยานิพนธ์และกำหนดระยะเวลาในการประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ ๆ ด้วย ทั้งนี้ได้แนบใบตอบรับเป็นอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถาพร ดิบุญมี ณ ชุมแพ)

หัวหน้าสาขาศิลปอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบตอบรับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้า นายอุดมศักดิ์ สาริบุตร ยินดีเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้แก่
นักศึกษา ชื่อ น.ส.นุสรา เกตุแก้ว

หัวข้อเรื่อง ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

สถานที่ทำงาน อัครบัณฑิตวิทยาลัย: สอสมชาติ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตำบล เขต มหาสารคาม

จังหวัด มหาสารคาม โทร

ที่อยู่ปัจจุบัน

ตำบล เขต

จังหวัด โทร

อาจารย์ผู้ควบคุม

วันที่ ๑๑ เดือน ๕ พ.ศ. 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

ที่ ทม 1504.6/-

วันที่ 30 ธันวาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์นิรัช สุดสังข์

ด้วย หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาศิลปอุตสาหกรรม กำหนดให้วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งที่นักศึกษาจะต้องทำในการศึกษาตามหลักสูตรชั้นปีที่ 2 ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องมีอาจารย์ผู้ควบคุมเพื่อให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้ทำวิทยานิพนธ์

เนื่องจาก น.ส.นุสรา เกตุแก้ว ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด โดยมี อ.จตุรงค์ เสกหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ คณะ ฯ มีความประสงค์และใคร่ขอเชิญท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแก่นักศึกษาดังกล่าวเมื่อท่านได้รับหนังสือฉบับนี้แล้วกรุณาลงนามในใบตอบรับเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งส่งคืนให้คณะ ฯ ด้วย จักขอบคุนยิ่ง

อนึ่ง คณะ ฯ ได้กำหนดปฏิทินการทำวิทยานิพนธ์และกำหนดระยะเวลาในการประเมินความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ ๆ ด้วย ทั้งนี้ได้แนบแบบตอบรับเป็นอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งให้ คณะ ฯ ทราบด้วย จักขอบคุนยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถาพร ตีบุญมี ณ ชุมแพ)

ประธานดำเนินงานวิทยานิพนธ์

ใบตอบรับการเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้าพเจ้า นายนิรัช สุดสังข์ ยินดีเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้แก่นักศึกษา
ชื่อ นางสาวนุสรรา เกตุแก้ว

หัวข้อเรื่อง ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

สถานที่ทำงาน...คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง...

ตำบล.....เขต.....ลาดกระบัง.....

จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....โทร.....32666052-101.....

ที่อยู่ปัจจุบัน

ตำบล.....เขต.....ลาดกระบัง.....

จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....โทร.....3266052-101.....

อาจารย์ผู้ควบคุม.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ...2542...

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

โครงการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้เพื่อใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

สำหรับประชาชนทั่วไป

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์อุคมศักดิ์ สาริบุตร

อาจารย์นิรัช สุกสังข์

ประธานปริญญานิพนธ์

ศศ. สถาพร คีบุญมี ณ ชุมแพ

ผู้วิจัย

นางสาวนุสรา เกตุแก้ว

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาศิลปอุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม

คณะครุศาสตร์อุดรธานี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง
ผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด

คำชี้แจง

- การวิจัยครั้งนี้เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด เพื่อการเลี้ยงดูที่เป็นไปตามสุขอนามัย และโภชนาการที่ถูกต้อง และให้ความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึง 2 ขวบ
- แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเจตคติหรือความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็ก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปในตัวผลิตภัณฑ์
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในด้านการออกแบบ
- ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาจากความเป็นไปได้ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านและตรงกับความจริงมากที่สุด คำตอบของท่านมีความจำเป็นยิ่งสำหรับผู้วิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ท่านตอบคำถามตามความเป็นจริง หรือตามความคิดเห็นของท่าน ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อสอบถามความคิดเห็น สิ่งที่ยังต้องการให้เกิดแก่ตัวผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก และปัญหาที่พบในตัวผลิตภัณฑ์ เมื่อใช้งาน

ตอนที่ 1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. อายุ
 20 – 25 ปี 26 – 30 ปี
 31 – 35 ปี 36 ปีขึ้นไป
3. อาชีพผู้ให้ข้อมูล
 นักศึกษา ผู้ประกอบการ
 ข้าราชการ พนักงานขายผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 3 คน 4 คน
 5 คน 6 คน
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. อัตรารายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 ต่ำกว่า 8,000 บาท/เดือน 8,000 – 10,000 บาท/เดือน
 11,000 - 15,000บาท/เดือน 16,000 – 20,000 บาท/เดือน
 มากกว่า 21,000 บาท/เดือน
 อื่นๆ(โปรดระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2. ตามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปในตัวผลิตภัณฑ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ตามลำดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นในระดับ น้อยที่สุด

สำหรับการเตรียมสถานที่และข้าวของเครื่องใช้สำหรับเด็กทารกนั้น ควรเตรียมให้พร้อมตามกำลังทรัพย์และกำลังความสามารถที่มี สิ่งที่ต้องยึดไว้เป็นหลักการ คือ ทารกมีภูมิคุ้มกันทานเชื้อโรคน้อยมาก ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นประการสำคัญ

เครื่องใช้เกี่ยวกับการนอน ถ้าสะดวกในการดูแลและถ้ามีห้องมากพอจึงควรจัดการแยกห้องให้ทารกเมื่ออายุ 6 เดือนขึ้นไป

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	ผลิตภัณฑ์ที่ท่านคิดว่ามีความจำเป็นกับเด็ก					
	1.1 ที่นอนและเบาะนอน					
	1.2 เบาะกันกระแทกข้างเตียง					
	1.3 ผ้าห่ม					
	1.4 หมอน					
	1.5 มุ้ง					
	1.6 ผ้าม่าน					
	1.7 ถุงใส่ผ้าอ้อม					
	1.8 ภาพประดับฝาผนัง					
	1.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....					
2.	วัสดุที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์					
	2.1 ผ้าฝ้าย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.2 ลิโนิน					
	2.3 ไหม					
3.	การปลดเปลี่ยนผลิตภัณฑ์เครื่องนอนที่ท่านคิดว่าสะดวกและทนต่อการใช้งาน					
	3.1 กระดุม					
	3.2 ซิป					
	3.3 การผูก					
4.	สีสันทึ่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์และท่านพึงพอใจ					
	4.1 โทนสีฟ้า					
	4.2 โทนสีชมพู					
	4.3 โทนสีครีม					
	4.4 โทนสีขาว					
5.	ลวดลายของผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจ					
	5.1 ลายพิมพ์การ์ตูนทั่วทั้งผืนผ้า					
	5.2 ใช้ลวดลายการ์ตูนตกแต่งเพียงบางส่วน					
	5.3 ไม่มีลวดลายแต่ใช้ผ้าและด้ายสีสดใสดกแต่ง					
	5.4 ไม่มีลวดลายแต่ใช้ผ้าลูกไม้ตกแต่ง					
6.	สาเหตุที่ท่านตัดสินใจซื้อเครื่องนอนสำหรับเด็ก					
	6.1 สีที่เหมะสมกับเพศของเด็ก					
	6.2 สีสันทึ่ตนเองชอบ					
	6.3 สีสันทึ่ดูสะอาดตา					
7.	ด้านการตลาดท่านตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์นี้เองมาจาก					
	7.1 ประโยชน์จากตัวผลิตภัณฑ์					
	7.2 ราคาที่เหมะสม					
	7.3 การบริการที่ประทับใจ					
	7.4 การโฆษณาที่น่าเชื่อถือ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	ปัญหาที่ท่านพบในตัวผลิตภัณฑ์เมื่อการใช้งาน					
	8.1 ทำความสะอาดไม่ทั่วถึง					
	8.2 ไม่ทนต่อการใช้งาน					
	8.3 ระคายต่อผิวหนัง					
	8.4 ประสบปัญหาอื่นๆ					
9.	ราคาที่เหมาะสมที่ท่านสามารถซื้อผลิตภัณฑ์ได้					
	9.1 900 – 2,500 บาท					
	9.2 3,000 บาทขึ้นไป					
	9.3 5,000 บาทขึ้นไป					
	9.4 7,000 บาทขึ้นไป					

10. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นในด้านรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจ

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ที่ท่านต้องการให้มีในตัวผลิตภัณฑ์

ในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าที่ใช้ในห้องนอนเด็กแรกเกิด รูปแบบลวดลายและสีสันท่านพึงพอใจ และพึงให้มีในตัวผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

1. สีของผลิตภัณฑ์ที่ท่านพึงพอใจ.....เพราะ

.....

2. ลวดลายที่ท่านพึงพอใจ

()ลายการ์ตูน ตัวการ์ตูนที่ชื่นชอบ.....

()ลายอิสระ ตัวอย่างเช่น.....

()อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3.ในด้านการออกแบบสิ่งที่คุณต้องการให้เกิดในตัวผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะในด้านของอรรถประโยชน์และทางจิตใจ.....

.....

.....

4.ท่านคิดว่าราคาที่ขายผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันมีความเหมาะสมดีแล้วหรือไม่.....

.....

.....

.....

5.อื่น (โปรดระบุ).....

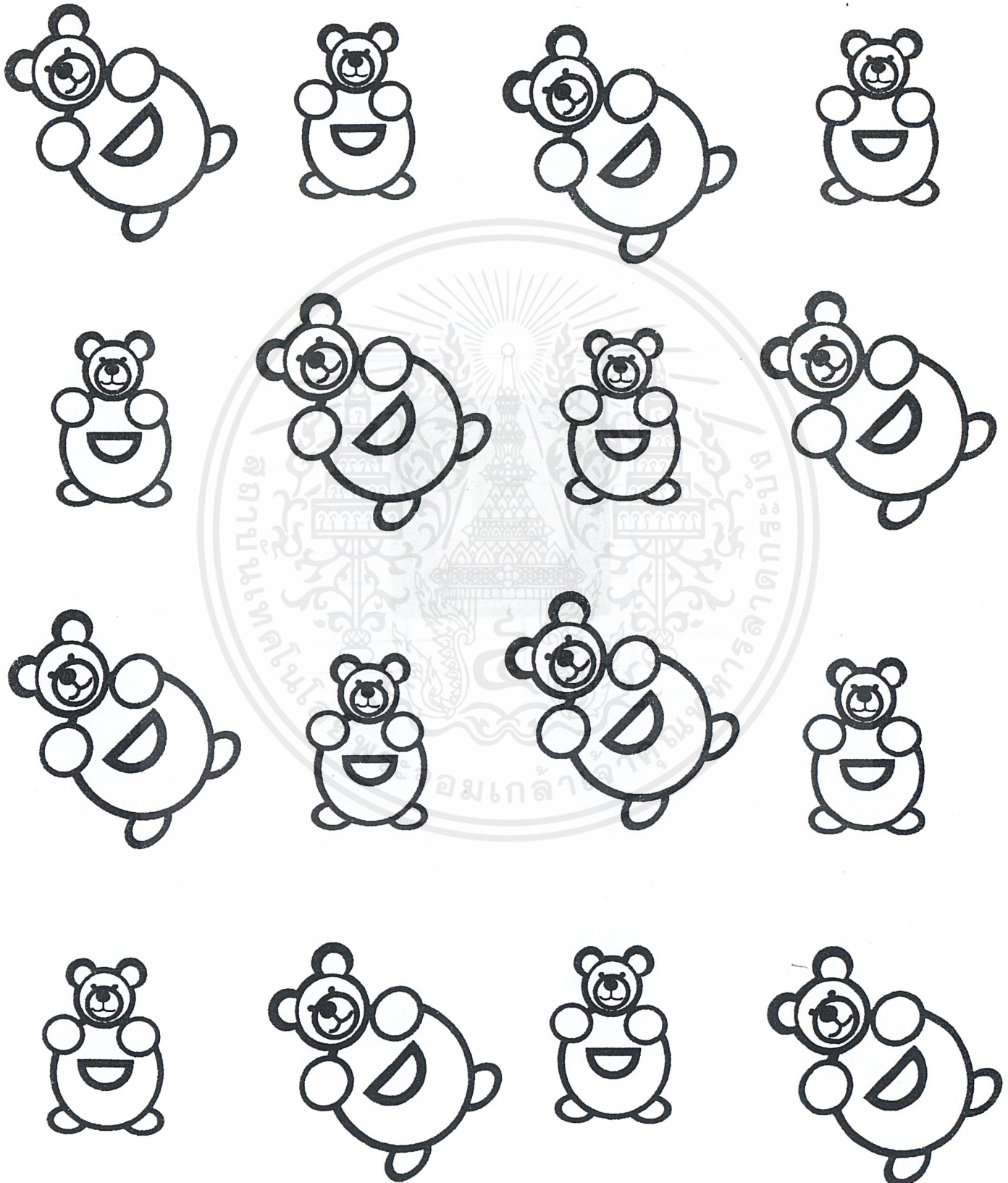
.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านการตอบแบบสอบถามนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างลายที่ใช้ในงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้ทำวิจัย	นางสาวนุสรรา เกตุแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 20 กันยายน 2518
สถานที่เกิด	ที่บ้านเลขที่ 56 หมู่ 4 ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา 24110
สำเร็จการศึกษา	ระดับ ป.ว.ส. จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขต เทคนิคกรุงเทพฯ (สาขาวิชาออกแบบสิ่งทอ) ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาตรี สาขาศิลปอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	62 /81 ม. 3 ถนนสุขุมวิท (ซอยอุดมเดช) ต.บางเมืองใหม่ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ 10270 (โทร) 756-5067

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้